

ÎMPĂRĂTEASA

John Burnham Schwartz

În anul 1959, Haruko, o tânără de familie bună, se mărită cu prințul Japoniei, moștenitorul Tronului Crizantemei. Este prima femeie de sorginte nearistocrată care va intra în misterioasa monarhie niponă, aproape ermetic închisă și cea mai veche din lume. Tratată cu cruzime și suspiciune de către împărăteasă și cerberii acesteia, Haruko este controlată fără încetare. Singurul interes pe care îl reprezintă Haruko pentru Curtea Imperială este capacitatea ei de a da naștere unui moștenitor. După ce, în cele din urmă, reușește să aibă un fiu, suferă o cădere nervoasă și își pierde vocea. Totuși, hotărâtă să nu se lase dominată de birocrății imperiali, Haruko perseverează. Peste treizeci de ani, în postura de împărăteasă, ea va juca un rol crucial în a o determina pe o altă tânără să accepte cererea în căsătorie a fiului ei, prințul moștenitor.

*Schwartz este magic prin faptul că oferă cititorilor
o dramatizare înduioșătoare a unei lumi închise.*

PUBLISHERS WEEKLY

editura rao

COMANDĂ CĂRȚI RAO PRIN SMS

Trimite un SMS

cu textul „RAO” la 1771

Detalii pe www.raobooks.com

SEPTEMBRIE 2010 – SEPTEMBRIE 2011

Deci Keiko trecuse testul. Dar testul era prin definiție doar începutul, primul obstacol într-o olimpiadă neconținută a reproducerii. Testul spunea, pe scurt, că se putea; era urmat de nuntă, care însemna că trebuia. Deoarece, pe lângă faptul că trebuia să dăm naștere pe tăcute și în mod eficient unui moștenitor masculin la Tronul Crizantemei, noi, soțiile, nu aveam aptitudini sau atribute speciale care să satisfacă așteptările generale privind persoana noastră; de fapt, nu existau alte așteptări de la noi.

Iar sângele nostru singur nu avea nici un fel de valoare: era apă pe lângă vinul fin și nobil de secole, considerat imposibil de îmbunătățit cu timpul.

Iar când nunta se termină, procesiunea este gata, caleașca sau mașina e pusă la păstrare pentru un alt secol, zeci de mii de supuși care aclamă se întorc la serviciu și la călcat rufe, noi intrăm în casa noastră sofisticată, ni se dă o ceașcă de ceai amar și trebuie să începem. Din nefericire, viața nu este un spectacol al naturii văzut la televizor și chiar dacă ar fi, noi nu suntem fiițele potrivite pentru această atribuție, fiind doar niște păsări care nu pot zbura și care, odată doborâte, se ridică cu greu.

JOHN BURNHAM SCHWARTZ este autorul romanelor *Claire Marvel*, *Bicycle Days* și *Reservation Road*, care a fost ecranizat, în rolurile principale avându-i pe Joaquin Phoenix, Mark Ruffalo și Jennifer Connelly. Cărțile sale au fost traduse în peste cincisprezece limbi, iar scrierile sale au apărut în multe publicații, precum *New York Times* și *The New Yorker*. Locuiește cu soția și cu fiul său în Brooklyn, New York.

John Burnham Schwartz
ÎMPĂRĂTEASA

Traducere din limba engleză

MARCELA FĂRCAȘIU

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BURNHAM SCHWARTZ, JOHN

Împărăteasa / John Burnham Schwartz; trad.: Marcela Fărcașiu. –
Editura RAO, 2010

I. Fărcașiu, Marcela (trad.)

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN BURNHAM SCHWARTZ
The Commoner
Copyright © 2008 by John Burnham Schwartz
Toate drepturile rezervate

© International Publishing Company RAO, 2007
pentru versiunea în limba română

2011

*Aleksandrei și lui Garrick
și în memoria lui David Halberstam*

Nota autorului

Deși viețile unor membri ai familiei imperiale japoneze au reprezentat surse de inspirație pentru subiectul acestui roman, personajele, întâmplările și conversațiile prezentate aici sunt produsul imaginației mele. Acest roman este, de la început până la sfârșit, ficțiune.

PARTEA ÎNTÂI

Prolog

Când eram mică, tata mi-a spus povestea celor doi cocori care se deciseră să zboare împreună prin lume pentru a-și îndeplini destinele. În mijlocul celui mai mare ocean, au intrat în inima unei furtuni teribile și au fost despărțiți de vântul care sufla cu putere. Orbiți și dezorientați, s-au rătăcit și au zburat în direcții diferite. Unul a luat-o spre vest, celălalt, spre est. În cele din urmă, amândoi au ajuns pe uscat, deși nu era același loc de unde plecaseră.

Au trecut mulți ani. Pe continente diferite, cei doi cocori au îmbătrânit; fiecare era ultimul din specia sa. Spațiul din jurul lor, unde, mai demult, un prieten își întindea în chip de alinare aripile largi, era acum gol. Nimeni nu înțelegea cum era să zbori dimineața ca o ființă și să te întorci seara drept alta, să îmbătrânești fără a putea împărtăși cuiva amintirile tale.

Într-o bună zi, cocorul din vest s-a hotărât să pornească în căutarea cocorului din est. Nu îi mai rămăsese prea mult timp.

În același moment, în cealaltă parte a lumii, cocorul din est s-a decis și el să pornească în căutarea vechiului său prieten.

Cei doi cocori nu au împărtășit nimănui planurile lor și nu au primit astfel nici un sfat. Ei trăiau mai mult în tăcere. În seara

de dinaintea plecării, au spus rugăciuni, cerând îndrumare, și au oferit orez drept ofrandă.

Au plecat în aventura lor finală în aceeași clipă. Amândoi au zburat către soarele pe care și-l aminteau perfect de demult. În vest, se crăpa de ziuă, pe când în est, se lăsă întunericul.

Nimeni nu i-a mai văzut vreodată pe pământ.

ÎN ANII DINAINTEA RĂZBOIULUI, familia mea locuia în Shibuya Ward, într-o casă mare, cu o grădină împrejmuită de ziduri. Fabrica de sake pe care tatăl meu, Tsuneyasu Endo, o moștenise de la tatăl său, se dezvoltase și înflorise sub conducerea sa, făcându-l o figură respectată în comunitatea afacerilor. Familia mamei mele avea o istorie mai îndelungată și era mai distinsă decât cea a tatălui meu, lucru pe care mama nu-l scotea în evidență, dar nici nu încerca să-l ascundă. Eu m-am născut în anul 1934, Anul Câinelui, fiind unicul copil, și purtam fustele potrivite pe care mama mi le pregătea în fiecare dimineață. Îmi plăcea tenisul, istoria și caligrafia. Nu cred că eram cu ceva mai specială decât ceilalți copii, exceptând poate doar dragostea tatălui meu, căci numai mie îmi spunea poveștile lui preferate.

Nu știam prea multe despre lumea de dincolo de zidurile grădinii. Nu știam încă să citesc ziarele și, abia în adolescență, a început să-mi placă radioul. Fetele cuminiți ca mine, care petreceau ore întregi în fiecare zi respectând regulile menite să le asigure niște „cărți de vizită” imaculate, erau și mai retrase decât cele de azi. S-ar putea spune că izolarea din vremea copilăriei mele era o formă de protecție ereditară în a cărei umbră am crescut, ca o ciupercă palidă și delicată. Recesiunea economică, neliniștea omniprezentă și propagarea naționalismului, care ne infestaseră națiunea, dar și altele, nu erau lucruri care

să mă preocupe. Armata se găsea sub conducerea împăratului, considerat un zeu pentru care trebuia să fii dispus să mori și să omori – a fost organizată o lovitură de stat în numele său, iar, în China, a avut loc un masacru –, în vreme ce, în palatul său împrejmuț de ziduri și de canale din centrul minunatei noastre capitale, Maiestatea Sa își menținea tăcerea augustă. Eu nu aveam nici o părere în legătură cu aceste probleme și cu multe altele de importanță capitală și bineînțeles că nimeni nu mi-o cerea vreodată.

În primele zile de primăvară, prunii au înflorit în grădina noastră, parfumând aerul; la fel și cameliile, roșii ca *furoshiki*¹-ul în care ne împachetam cadourile de sărbători. Erau și păsări: mi-a rămas în minte mai ales una mică și galbenă, cu aripile gri cu negru, care stătea și cânta pe felinarul din piatră din fața ferestrei mele.

CÂND A ÎNCEPUT RĂZBOIUL de cealaltă parte a globului, primul aliment raționalizat în Tokio a fost orezul. Au urmat *miso*² și *shoyu*³, apoi peștele, ouăle, brânza tofu și semințele. Curând, totul era raționalizat și indiferent de mărimea casei tale sau de cartierul în care locuiai, singura modalitate pentru a-ți hrăni familia era aceea de a apela la piața neagră, de unde se puteau cumpăra anumite produse la prețuri de cinci sau zece ori mai mari decât înainte de război. Aceasta era responsabilitatea mamei mele, bineînțeles ca și a tuturor celorlalte femei din Tokio. Bărbații deveniseră „o resursă” limitată, erau aproape la fel de căutați ca orezul. Nu era neobișnuit să vezi un soldat aproape chel, la colț de stradă, rugându-se de femei pe care nu le cunoștea să îi mai adauge o cusătură la cele o mie, existente

¹ Pânză tradițională japoneză pentru împachetat și transportat diferite obiecte (n.tr.)

² Condiment tradițional japonez, produs prin fermentarea orezului, orzului sau soiei cu apă și fungi, de consistență păstoasă (n.tr.)

³ Sos din soia (n.tr.)

deja la cureaua sa. Se credea că fiecare cusătură nouă era o formă de apărare împotriva gloanțelor.

Monzen Nakacho, din cartierul Fukagawa, era cea mai de încredere sursă pentru aprovizionarea de pe piața neagră. Mergeam cu mama acolo de două ori pe lună. Strada era tot timpul aglomerată din cauza cozilor formate de femeile care așteptau să cumpere una, alta. Unele pălăvrăgeau și se sco-beau între dinți; altele își alăptau copiii. Aparentele ursite la naștere, care doar cu un an sau doi înainte erau sfinte, fuseseră șterse de penurie. Mama, de pildă, se îmbrăca întotdeauna elegant, dar acum, ar fi fost de neînchipuit să mai poarte fustele elegante sau chiar tradiționalele chimonouri. Femeile purtau, mai nou, *monpe*, niște pantaloni largi, iar mama nu făcea excepție. Culoarea? Nu era decât una: culoarea apărării naționale, culoarea uniformelor.

Pe Monzen Nakacho, se găsea o brutărie vestită pentru *kasutera*¹ sa. Când cuptoarele duduiau, tot cartierul mirosea a pandișpan. Coadă se forma în fața magazinului dis-de-dimineață și se tot lungea până la sfârșitul zilei. Reuniuni familiale, discuții politice și poate chiar și întâlniri amoroase se petreceau stând la rând. La vârsta aceea, nu vedeam aceste drame, fiind absorbită de visele mele cu *kasutera*, cu alune unse cu unt și cu mazăre prăjită, care se vindeau la brutărie. Nu eram însă singura: bătrânele din jurul meu păreau și ele absorbite de mâncare, nu de iubire, de politică sau de război. Își ridicau bastoanele și le împingeau înainte, le sprijineau din nou în pământ cât era ziua de lungă, asemenea bătlanilor care pescuiesc în mâl.

Apoi a sosit tragica zi în care brutăria nu mai putea procura nici măcar pudra de ouă Shanghai și nu mai exista nici un ingredient pentru a face compoziția pufoasă de *kasutera* să crească precum un burete. Feliile pufoase de pandișpan la care toată lumea râvnea au fost înlocuite cu sendvișuri cu șuncă de balenă. Nu exagerez deloc când spun că sunetul sirenelor care anunțau un raid aerian sau chiar șuieratul apropiat al avioa-

¹ Pandișpan (n.tr.)

nelor dușmane ne produceau o suferință minoră, în comparație cu gustul strident de pește pe care șunca de balenă ni-l lăsa în gură. Mirosul de *kasutera* de-abia scoasă din cuptor, care susținuse moralul poporului, dispăruse brusc din Monzen Nakacho, iar din acel moment, pe stradă începuse să se simtă, în schimb, un ușor iz de putrefacție, de cimitir marin. Cu toate acestea, cozile din fața brutăriei nu se micșorau. Se pare astfel că nu *kasutera* ne ținuse pe toți în stradă, dimineață de dimineață, ci solidaritatea rândului. Poate că veneam acolo pentru a ne susține unii pe alții în moduri neînțelese și neimaginabile de noi.

Îmi amintesc mai ales un câine, un animal nefamiliar minunat, un ogar, dacă nu mă înșel. Stăteam la coadă în fața brutăriei și, la un moment dat, apărea însoțindu-și stăpânul, fiul unui doctor din zonă. Câinele era atât de frumos încât aveai impresia că te uiți la un star din filmele western asemenea lui Cary Grant sau Clark Gable. Stăpânul său, fiul doctorului, era în schimb scund și avea ochii prea apropiați. Era în mod considerabil mai puțin încântător decât câinele său și părea că-și dă seama de acest lucru, ceea ce era oarecum fermecător. Toți cei care stăteau la coadă pe Monzen Nakacho știau câinele și de-abia așteptau să-l vadă.

Era ceva la câinele ăsta, mai mult decât aspectul frumos al rasei sale. Îmi aduc aminte că într-o zi când stăteam la coadă cu mama, l-am văzut pe fiul doctorului cu câinele său la vreo zece metri distanță. Deodată, câinele, fără nici un motiv clar, a început să urle și să geamă. Sunetele pe care le scotea erau atât de tânguitoare, încât toată lumea a amuțit. Unele femei de la coadă au fost cuprinse de jenă fără să-și dea seama de ce, în timp ce altora li s-a făcut brusc frică, iar altele s-au simțit cuprinse de presimțirea sumbră a morții unei persoane iubite. Am uitat brusc de mirosul de *kasutera* proaspăt scoasă din cuptor și de duhoarea șuncii de balenă. Am uitat de lipsuri, de război, am uitat să creștem sau să îmbătrânim.

La numai câteva minute după ce câinele începuse să urle și să geamă, s-a auzit un sunet mult mai înfricoșător și din ce în ce mai apropiat care părea că iese din străfundul pământului. Am luat-o la fugă urlând. Sirena care vestea raidul aerian avea un sunet atât de puternic încât parcă te depersonaliza; ne-a împrăștiat sub semnul terorii, făcându-ne să ne lăsăm pentru o clipă trecutul în urmă.

Câinele simțise asta înaintea noastră și încercase să ne avertizeze prin gemetele sale.

Apoi, într-o zi, l-am văzut pe fiul doctorului fără câine. Mama l-a întrebat politicos ce s-a întâmplat cu el, iar lui i-au dat lacrimile. L-a ținut într-un spațiu strâmt sub podeaua casei din cauza urlitelor și a gemetelor pe care le scotea. Dar închis acolo, câinele a lătrat încontinuu, zi și noapte. Într-o seară, a apărut un ofițer la ușa casei sale spunându-i că lătrăturile câinelui perturbau comunicațiile militare oficiale din zonă. Acesta i-a ordonat fiului doctorului să-l potolească, pentru că altfel risca să fie pedepsit. Ofițerul i-a sugerat să încerce un tip de otravă care, știa el, din experiența sa cu animalele, era extrem de eficace. Iar fiul doctorului i-a dat această otravă câinelui.

După o săptămână, familia mea a fost mutată în prefectura Gunma pe perioada războiului. Mi-am lăsat în urmă prietenii din Tokio și m-am înscris la o școală nouă. În ziua plecării, în timp ce ne îndepărtam de casa noastră mare, cu prunii înfloriți și cameliile roșii, mama a izbucnit deodată în plâns. I-am mângâiat mâna și i-am spus să nu se îngrijoreze pentru că ne vom întoarce. Iar ea mi-a răspuns că nu plecarea o întrista, ci câinele, amintirea aceluia câine din Monzen Nakacho; nu și-o putea scoate din minte.

– Nu te prosti! i-a tăiat-o scurt tata. Pierdem războiul. Țara e distrusă. Cui îi pasă de un tâmpit de câine?

A fost unul dintre puținele momente în care l-am văzut atât de nemilos.

PE PERETELE NOII MELE SĂLI DE CLASĂ era o hartă imensă a Marii Sfere de Coproșperitate a Asiei de Est. Niște sori mici marcau zonele în care Japonia câștigase mari victorii sau în care se purtau atunci bătălii memorabile. La începutul anului 1945, pe când eu aveam zece ani, încă un steag s-a ridicat undeva, pe lângă Taiwan. Era ultimul steag care urma să fie înfipt pe acea hartă, dar asta nu aveam de unde s-o știm atunci. Profesoara noastră a plasat steagul pe hartă, stând în picioare pe scaun, și punându-ne să cântăm imnul național.

În clasă era un frig de-ți clănțăneau dinții, podeaua din piatră emanând spre noi un aer rece constant care ne intra până în măduva oaselor, prin pantofii noștri subțiri. Mulți copii sufereau de degerături. Ne strângeam în brațe cât era ziulica de lungă, aruncând priviri furișe pe fereastră spre grupurile de băieți din clasa a șasea, în cămăși cu mânecă scurtă, care săpau „gropi de caracatiță” în peluză – în care trebuia să ne aruncăm dacă apăreau tancurile inamice și începeau să tragă în noi. Restul băieților erau plecați să adune iarbă pentru caii soldaților. Toți văzuserăm fotografii cu Maiestatea Sa, pe calul său înalt și alb, inspectând trupele. Era un zeu și nu aveam voie să ne uităm la el din față sau de sus; sau să desconsiderăm fotografia în vreun fel. După cum le plăcea unor bătrâni să spună: „La lorzi te poți uita, dar la împărat, ba, iar la shogun de vei privi, vei orbi”. Una dintre colegele noastre fusese pedepsită nu demult, pentru că avea mâncarea împachetată în hârtie de ziar pe care se găsea imprimată această fotografie.

În prima săptămână din martie, au început raidurile aeriene, cu precizia ceasornicului, la o oră după răsăritul soarelui, iar soldații pe lângă care treceam în drumul de la școală spre casă au început să semene cu niște vagabonzi soioși. Dar noi continuam să ne exersăm partiturile la pian și să alergăm în echipa de atletism. Ca și cum acele preocupări inocente ar fi fost de ajuns pentru a tranzita dinspre o perioadă a istoriei spre alta.

Mai târziu, martorii oculari supraviețuitori ai bombardamentelor din Tokio spuneau că, la începutul atacului cu bombe incendiar din noaptea de 9 martie 1945, când nenumărate avioane de luptă americane vâjâiau pe cerul întunecat și un nor de foc se ridica deja deasupra râului Sumida, se auzeau strigăte politicoase de admirație din partea cetățenilor care stăteau în grădinile lor și priveau această manifestare de parcă ar fi fost un spectacol cu artificii într-o zi de sărbătoare. Câteva ore mai târziu, aceiași oameni aveau să piară în gropile-adăpost pe care și le săpaseră în pământul altădată răcoros de sub micile lor case din lemn – deoarece fiecare familie se supunea cu loialitate ordinului guvernului de a-și apăra casa contra invaziilor și a atacurilor. Mantalele groase cu glugă, pe care guvernul le impunea ca îmbrăcăminte recomandată în timpul raidurilor aeriene și care erau purtate cu supunere de către populația încrezătoare, s-au dovedit, în cea noapte, a fi extrem de inflamabile. Copiii înfășurați în acest material și legați în hamuri de spatelul mamelor au fost arși de vii, adesea chiar înainte ca mamele lor să-și dea seama de asta. În ziua de după bombardament, vântul a continuat să bată, împrăștiind cadavrele transformate în cenușă, mame și copii laolaltă, în forme de nerecunoscut, care s-au transformat, în cele din urmă, în praf. În esență, peste o sută de mii de bărbați, femei și copii au fost arși, fierți, copti sau asfixiați.

Fotografiile aeriene făcute orașului Tokio de atunci prezintă, printre nori groși de abur și fum care încă se ridicau dintre ruine întinzându-se spre golf, pleava înnegrită și netedă a unui oraș, cu pete ciudate neatinse de foc – clădiri înalte, din piatră, și turnuri rigide, edificii încăpățânate, ici-colo, câte un pod de fier și chiar în centru, ca un ochi atotștiutor, suprafața verde a palatului imperial împrejmuț de zidurile și de șanțul său cu apă – reședința Maiestății Sale, locul din care acesta veghea asupra poporului cu grijă, bunăvoință și înțelepciune, ceea ce reprezenta datoria sa sacră.

VERIȘOARA MEA, YUMI, și-a pierdut tatăl, pe unchiul meu. În luna mai, la începutul sezonului ploios, mătușa mea s-a dus la Tokio, ca să-i caute trupul printre mormanele de cadavre ce se înălțaseră peste tot în oraș.

Mama și cu mine așteptam, împreună cu Yumi, pe terasa casei lor, când s-a întors mătușa mea. Sandalele ei din lemn erau arși de la mersul prin scrumul fierbinte, iar tivul pantalonilor era tot rupt. Urme de funingine îi umbreau obrazul și una dintre încheieturi. S-a oprit și a făcut o plecăciune în fața noastră, cerându-ne iertare, în tăcere, pentru că nu a reușit să găsească trupul soțului ei. I-a atins părul fiicei sale, iar apoi a intrat în casă. Din *tokonoma*¹, a luat două boluri pentru ceai, din ceramică, făcute de străbunicul soțului ei în timpul împăratului Meiji. Le-a luat cu ea în camera din spate, trăgând ușa glisantă în urma ei.

UN AN MAI TÂRZIU, mi s-a permis să-l însoțesc pe tatăl meu la Tokio pentru prima oară de la terminarea războiului. În lunile care urmaseră, două bombe atomice fuseseră aruncate asupra orașelor noastre sudice, omorând și mutilând generații întregi dintre ai noștri, făcându-l până și pe împărat să se declare om. Tribunalele care investigau crimele de război își începuseră activitatea, cruțându-l pe împăratul nostru, acum om, de rușinea de a fi anchetat și de a fi spânzurat, dacă ar fi fost găsit vinovat. Noul nostru zeu, generalul Douglas MacArthur, a considerat că era bine să fie păstrat fostul zeu. Generalul era extrem de înalt, mult mai înalt decât împăratul nostru, după cum a observat toată lumea când ziarele, la ordinul americanului, au publicat vestita fotografie care îi înfățișa pe cei doi întâlnindu-se pentru prima oară. Maiestatea Sa, micuț pe lângă gigantul amenințător din Vest, era îmbrăcat în haine de dimineață ca regele George în miniatură, în timp ce generalul nici măcar nu se obosise să-și încheie nasturii gulerului uniformei.

¹ Nișă în perete (n.tr.)

Eu și tata am intrat în oraș, în acea zi, în spatele mașinii conduse de șoferul său. Era încă un om bogat. Distileriiile sale erau situate în afara celor cinci mari orașe și astfel nu fuseseră atinse de dezastru. Tata lua cu sobrietate acest lucru drept o responsabilitate pe care i-o încredințase soarta. Începuse să poarte cu el bucăți de carton în buzunarele costumelor, pe care mângălea observații și idei, poate chiar și elogii. În mașină, în acea zi, l-am urmărit scoțându-și o bucată de carton dintr-un buzunar, pipăind celălalt buzunar pentru a găsi un creion și notându-și ceva. A observat că mă uitam fix la el, și-a atins nasul și mi-a făcut cu ochiul, iar eu am zâmbit. Chiar atunci intram în suburbii, iar zâmbetul mi s-a șters imediat de pe față.

Nu mai era orașul pe care îl știam. Pe parcelele de teren pe care înainte se ridicau casele, se găseau grămezi de pietre și de fiare contorsionate. Așezări cu cocioabe din tinichea și lemn au răsărit în grădini arse, împânzite de viță-de-vie, și oriunde îmi aruncam privirea, zăream case săpate în pământ și acoperite cu pânze de cort. Femei slabe ca niște umbrele mergeau încet, cărând resturi de toate felurile în spate și oale cu apă în brațe. Era sezonul ploios, aerul era cald și umed, cerul întunecat, iar pământul și mai întunecat din cauza noroiului și a cenușei. Saboții din lemn se înfundau în noroi. Un seif din fier stătea pe o platformă din ciment dat uitării ca și când ar fi așteptat pe cineva care să-l spargă. În apropierea sa, se întindeau câteva petice de grâne roditoare.

– Grâu, mi-a explicat tata, urmărindu-mi privirea debusolată în vreme ce mașina trecea pe lângă ele.

Era vremea secerișului, iar cei care semănaseră grâne pe unde apucaseră – în colțuri de grădini moarte, pline cu buruieni, în grămezile de cenușă și în crăpăturile trotuarelor desfundate – stăteau aplecați peste recolta sărăcăcioasă în tot orașul, uscând, treierând sau vânturând grâul. Am trecut pe lângă un grup de bătrâne ghemuite pe marginea drumului, care frecau

în mâini grâul pentru a se asigura că nu se pierde nici un bob. Arătau ca țigăncile ghicitoare.

– Rația de orez a întârziat o lună, a spus tata cu îndârjire, înainte de a-i da instrucțiuni șoferului să ocolească străzile principale și s-o ia pe cele lăturalnice.

Avea o întâlnire cu cineva de la forțele de ocupație și nu voia să întârzie. Avea afaceri de încheiat. Și americanii beau sake, deși berea le plăcea mai mult.

DUPĂ APROAPE DOI ANI de la terminarea războiului, familia mea a revenit în Tokio. Pe locul în care era odată casa noastră, se găsea acum o construcție nou-nouță de aproximativ aceleași dimensiuni și proporții, pe care tatăl meu o comandasese pentru a o înlocui pe cea veche, distrusă de foc. Noua casă era construită în stil occidental, cu influențe japoneze. Lemnul galben proaspăt tratat reflecta lumina, hârtia de orez opacă și țepănă a *shoji*¹-ului în stil vechi foșnea ușor, iar în unele camere, *tatami*²-ul nou emana un miros de fân proaspăt cosit, lăsat la uscat pe câmp.

În ziua întoarcerii noastre, mama a trecut prima pragul. Toți așteptam, dar ea nu spunea nimic. Taka, singura servitoare care ne rămăsese, făcea plecăciuni la intrare, iar tata, de obicei extrem de politic, a scos un mârâit grosolan de nerăbdare.

– Nu-ți place?

Mama tăcea în continuare. A tras ușa glisantă ca să privească grădina. Prunii înfloriți și cameliile roșii dispăruseră.

– Poți să plantezi tot ce dorești, i-a spus el, încercând să o liniștească. Ca înainte.

Și-a întors privirea de la grădină. Era o femeie frumoasă, cu o față ovală, o gură mică, perfectă, și ochi mari. A pus mâna pe

¹ În arhitectura japoneză, o ușă sau o fereastră din hârtie transparentă plasată pe un cadru din lemn (n.tr.)

² Covoraș tradițional japonez, confecționat din paie de orez (n.red.)

cadrul uşii şi a început să frece lemnul ca să-l testeze. În spatele ei, pe jumătate aplecată, Taka aştepta. Degetele mamei erau ca limbile neplăcute ale vulpilor, căutând un grai prin care se vorbească despre trecut fără să-l pomenească.

– Praf, a murmurat ea cu tristeţe, clătinând din cap şi uitându-se lung la vârfurile degetelor, care mie îmi păreau perfect curate. Totul e praf.

GRĂDINA A FOST RECULTIVATĂ şi a crescut din nou. Nu-ţi dădeai seama că lipseşte ceva decât în zilele în care se simţea briza din portul îndepărtat şi atunci observam că nu era doar sol, pietriş şi flori în spatele casei, era şi cenuşă. Ne intra în nas şi în păr. Tokio arse, şi multă vreme avea să rămână cenuşă, şi chiar şi astăzi, uneori, în visele mele, tot aşa îl văd. Dar în vremurile acelea nu puteai face altceva decât să te obişnuieşti cu mirosul.

De-abia ne întorseserăm acasă, când, într-o zi, mama m-a luat cu ea la cumpărături. Părinţii mei îmi interzisese să explorez singură oraşul devastat, considerând că era prea periculos. Dar în acea zi mama căuta un anumit material pentru pernele de pe scaune şi alte obiecte pentru gospodărie pe care nu le găsisese în ultimii ani şi m-a rugat să o însoţesc.

Am luat un tramvai înţesat cu oameni murdari şi înfomeţaţi până în centru. Mama mi-a şoptit la ureche să nu-i las pe bărbaţi să mă atingă. Roţile hurducăiau pe şinele prost întreţinute. Am trecut pe lângă două autobuze goale ale ocupanţilor, care îşi făceau rondurile obişnuite, şi pe lângă poliţişti militari americani în perechi, cu căşti şi mănuşi albe, care stăteau drept, întotdeauna tăcuţi, ca nişte *torii*¹ umane, în faţa unor clădiri din piatră care aveau nume japoneze – Dai Ichi, Meiji, Taisho, Yusen –, dar pe care flutura în prezent steagul american. Peste tot, se observau două Japonii. Existau trenuri şi tramvaie separate ale

¹ Poartă tradiţională japoneză, la intrarea într-un templu şintoist (n.tr.)

ocupanților, iar acestea, ca și autobuzele lor, erau aproape întotdeauna goale. În același timp, în vagoanele soioase și pline până la refuz de japonezi, materialul de pe scaune fusese tot rupt; prin oraș găseai oameni purtând pantaloni și paltoane peticite cu acel pluș verde, foarte uzat, pe care stătuseră navetiștii și casnicele. Ferestrele nu mai aveau geamuri, iar iarna, în vagoane, era un frig de crăpau pietrele.

Atunci era primăvară, nu iarnă, și numai gândul că mergeam la cumpărături la Ginza mă umplea de emoție. O țineam pe mama de cot și mă uitam, prin ferestrele fără geamuri, la ruinele gri aduse la viață ici și colo de scânteierea lemnului galben nou, ca și cum din cenușă ar fi crescut lămâi. La Yurakucho, câteva clădiri înalte de birouri încă mai stăteau în picioare; le-am aruncat o privire în treacăt din tramvai printre brațe și capete; așa ciudat izolate, păreau niște uriași dintr-o altă vreme. Pe frontispiciul teatrului Takarazuka din Tokio era alt nume, în engleză și în katakana: „Ernie Pyle“.

– Ce nume e ăsta? am întrebat-o pe mama.

– E numele unui american celebru.

– Dar nu e clădirea lor, nu?

– Șșș, mai încet! m-a atenționat mama.

Vocea mea tinerească s-a auzit scurt, apoi s-a pierdut. Tramvaiul continua să hurducăie. Turnul cu ceas al clădirii Hattori era intact. Multe capete din tramvai se întoarseră la unison pentru a-l privi – pentru că pur și simplu supraviețuise fără nici o explicație. Am ajuns la intersecția cu Ginza, iar în fața noastră se afla magazinul universal Mitsukoshi, distrus complet de foc, cadrele contorsionate ale ferestrelor fără geamuri arătând ca o mulțime de ochi îndurerați. Fără îndoială, pentru mulți, asta nu mai era o priveliște nouă, și totuși vocile din tramvai s-au stins, în semn de respect amestecat cu teamă. Și privirea mea a încremenit, dar nu umilința înfrângerii naționale sau oroarea produsă de cadavrele arse mi-a inundat imaginația, ci amintirea vestitului magazin universal din vremurile

sale bune de dinainte de război, cu etajele și raioanele pline de haine minunate și de mâncăruri delicioase. Omul nu încetează să-și dorească anumite lucruri numai pentru că i-au fost luate, ci, din contră, le dorește și mai mult. Asta înseamnă să fii tânăr. Iar mai târziu în viață, dorințele din tinerețe, amplificate de refulare, sunt primele vise pe care trebuie să le îndeplinești. Ideea e să lași să pară că ai reprimat dorința, dar de fapt să o ascunzi într-un loc atât de intim, încât nici o autoritate, oricât de puternică, să nu știe că mai există. Ca într-un fel de buncăr în război.

Tramvaiul nostru a ieșit din Ginza, îndreptându-se spre Asakusa. Mama aflate despre un mic magazin unde era posibil să găsească materialul cu modelul pe care și-l dorea pentru pernele ei. L-am găsit, în cele din urmă, pe o străduță îngustă și zgomotoasă, pe lângă alte câteva bunuri, printre care un pieptene din cimșir, pe care mama mi l-a făcut cadou.

O ZI CENUȘIE, cu accente aurii. Mama a cumpărat două checuri umplute cu pastă de fasole dulce de la un chioșc unde se vindea mâncare, de lângă stația Asakusa. Dinții vânzătorului erau din lemn cu pete maro, nici pe departe la fel de strălucitori precum noul meu pieptene. Ne-a împachetat checurile în ziar, iar mama le-a pus în sacoșa cu materiale.

– Le mâncăm mai târziu, mi-a spus, uitându-se îngrijorată la trecătorii care se opriseră și priveau cu ochi flămânzi fundul sacoșei sale.

M-a luat de braț și m-a condus spre stația de metrou. Am urcat singură scările de beton spre turn. Eu doar am urmat-o, pe ea și checurile pe care le ducea ca pe niște promisiuni, simțindu-le deja dulceața pe buze. Când am ajuns pe acoperiș, am clipit din cauza luminii orbitoare. Centrul orașului Tokio se întindea la picioarele noastre.

Ce poți învăța dintr-o asemenea priveliște? Asemenea dezvoltării, și devastarea se face după un plan. Trecuseră mai bine

de doi ani de când se încheiase războiul. Toți văzuserăm fotografii cu dezastrul din Hiroshima și Nagasaki, care era mult mai rău decât ceea ce se întâmplase în Tokio; dar aceasta era capitala țării noastre și casa mea. Renașterea ei fizică părea aproape la fel de neverosimilă ca și moartea ei subită în noaptea bombardamentelor. Și totuși, încet, începuse. Râul Sumida, o panglică de argint rece în depărtare, părea că se oprise din curgere, deși știam că nu era posibil. Mai departe, pe locul în care fuseseră combinatele chimice, unele dintre canale aveau un luciu verde fosforescent. Doar palatul imperial rămăsese intact. Canalul și zidurile înalte din piatră formau un dreptunghi de culoarea oțelului în jurul clădirilor și a parcurilor, verde într-o mare gri, o oază în mijlocul deșertului nostru plin de ruine. Dincolo de acele fortificații impenetrabile, în întregul oraș devastat, în locul templelor arse rămăseseră cavități carbonizate, ca și cum niște spirite cu tălpile în flăcări ar fi trecut peste ele.

– Maiestatea Sa, mi-a șoptit mama, arătând spre marginea acoperișului.

I-am urmărit cu privirea degetul elegant și ferm arătând peste peisajul pe jumătate mort și peste șanțul imperial, de abia putând să discern trei pete negre care se mișcau încet de-a lungul unei cărări abia sezizabile de pietriș alb. Le-am urmărit în tăcere, cu ochii întredeschiși și ținându-ne răsuflarea, pe tot drumul lor până la canal, unde au trecut peste o așchie de pod și au pornit pe o alee principală, lată cât degetul mamei mele. În acel moment, ea a făcut o plecăciune și și-a întors privirea într-o parte, pentru a nu-l privi de sus pe împărat, aflat în mașina sa.

– Haruko, nu ai voie să privești!

– De unde știi că e el?

– Poarta aceea e doar pentru Maiestatea Sa. Întoarce-ți privirea!

LA ÎNCEPUTUL TOAMNEI, am început cursurile la Seishin, școala de maici a Inimii Sacre. Fusesse ideea mamei și nu putuse fi înduplecată în nici un fel să-și schimbe părerea. Strămoșii ei, spre deosebire de cei ai tatălui meu, fuseseră educatori și administratori publici, iar unul sau doi deveniseră iezuiți.

Școala nu scăpase de flăcările care înghițiseră cea mai mare parte a orașului. Doar una dintre clădirile sale rămăsese intactă. În dosul pinilor care supraviețuiseră în mod miraculos și care încă își întindeau ramurile verzi de-a lungul aleii, cadrele carbonizate ale ușilor și scările din față fisurate ale structurilor în ruină nu te lăsau o clipă să uiți prețul războiului. Starea din acel moment a campusului îți bloca amintirea faptului că, la începutul secolului, atunci când se deschisese în Tokio școala, fusesse considerată una dintre cele mai elegante instituții. În fiecare dimineață, fete din familii de vază, purtând chimonouri viu colorate, soseau în ricșe, cu părul aranjat strălucind asemenea unor coifuri din abanos lustruit. Patruzeci de ani mai târziu, eu soseam în mașină, îmbrăcată într-o uniformă bleumarin simplă, cu părul într-o coadă împletită.

Părul maicii reverende, maica Clapp, ca al tuturor maicilor care ne instruiău, era ascuns riguros sub acoperământ. Destul de des totuși, în funcție de unghiul capului și de rigoarea sa, puteam zări pe sub boneta din bumbac alb în formă conică firele ce semănau cu borangicul. Și din când în când, una dintre încheieturi cu vene proeminente, ieșea de sub manșetă, dezvăluind o femeie cu câțiva ani mai în vârstă decât ceea ce sugera fața rotundă, vigilentă și fără riduri – o față care îmi aducea tot timpul aminte de mottoul favorit al școlii: „Mintea unui bărbat și inima unei femei”.

În timpul *Utreniei* – la întrunirea săptămânală – maica Clapp ne dădea cartonașe albastre inscripționate cu *Très Bien*¹, carto-

¹ „Foarte bine” (în lb. fr.) (n.tr.)

nașe maro cu *Bien*¹ sau cartonășe gri cu *Assez Bien*². Rugăciunile și cântecele motivaționale erau în franceză. „*Oui, Je Crois*”³ era la ordinea zilei. Din păcate, din cauza durității accentului nostru, îl pronunțam într-un mod care mai degrabă sfida decât încuraja credința. Eu și prietena mea cea mai bună, Miko Kuroda, aveam grijă să nu ne încrucișăm privirile în timpul acelei rugăciuni căci riscam să fim apostrofate, pentru că ne umfla râsul. Dacă se întâmpla totuși asta, singura reacție acceptată era un „Mulțumesc, maică”, rostit rapid și solemn.

Bineînțeles, ne era interzis să vorbim pe coridor între ore. Între primirea cartonășelor de diferite culori și sesiunile de cântat nu prea evlavios, trebuia să mărșăluim dintr-o parte într-alta, ghidate de sunetul insistent al clopotelor, ale căror dangăte cu ecou, care ne tulburau somnul cel mai dulce din timpul nopții, erau menite să rămână întotdeauna cu noi – o metodă de îndoctrinare, bănuiesc, pusă în practică și de anumite închisori.

Și totuși, cred că anii petrecuți la Seishin, care atunci îmi părușeră atât de grei, plutesc acum peste inima mea surprinzător de ușor. Deși, poate, aceasta este doar o senzație relativă pe care o simt acum privind în urmă: sentimentul că mediul strict organizat al Inimii Sfinte a fost un fel de test, de preselecție, pentru ceea ce mă aștepta. Liniștea ne domina atât de puternic, încât părea o limbă în sine, cu gramatică, vocabular și chiar argou. Între ore, pe coridoare, în drumul spre și dinspre slujba de dimineață. Atunci când ni se permitea să vorbim, o maică era întotdeauna prezentă, auzul său nefiind deloc stingherit de boneta albă apretată care îi acoperea urechile. Chiar și examenele orale pe care le susțineam de două ori pe an, în sala de gimnastică, aveau loc sub auspiciile unei liniști impuse – maicile așezate pe scaune, în fața elevelor, noi, tăcute și solemne, cu mânușile albe și pantofii lustruiți.

¹ „Bine” (în lb. fr.) (n.tr.)

² „Suficient” (în lb. fr.) (n.tr.)

³ „Da, cred” (în lb. fr.) (n.tr.)

Profesoara trecea prin fața noastră cu o tavă neagră, lăcuită, de pe care fiecare elevă trebuia să ia o bucățică de hârtie. Pe hârtie era înscris numărul unei întrebări. După ce se golea tava, fata cu prima întrebare se ridica și făcea o plecăciune până jos către maici:

– Maică reverendă, am întrebarea numărul unu.

Întrebarea zbura înspre tine ca o mierlă acrobată, imposibil de prins. Dacă o ratai, rămâneai în picioare, ținând în mâini doar tăcerea. Și din locul în care în urmă cu o secundă venise întrebarea, se auzea vocea maicii reverende:

– Stai jos, Haruko!

Fusesem o elevă silitoare. O elevă chiar foarte serioasă, aș putea spune. Dar de la Seishin nu-mi amintesc decât mierla și tăcerea, și vocea care se ridica în liniștea apăsătoare, punând întrebarea și după asta, luând-o înapoi.

Nu se vorbea fără rost, nu se făceau gesturi inutile, nu se spunea nimic care nu a fost înscris în piatră în altă țară, într-un alt secol. Nici nu se punea în discuție libertatea alegerii sau a cuvântului, așa cum nu era permis nici o urmă de instinct primar.

În Franța, maica superioară a Societății Inimii Sacre scrisese: „Autocontrolul este atât de important în conduita vieții, încât nici un preț nu e prea mare pentru dobândirea lui”.

ÎN VARA anului 1950, tata a cumpărat o casă în Karuizawa. Într-o dimineață toridă de iulie, ne-am îngrămădit într-o limuzină neagră, cu șoferul tatei la volan și cu portbagajul plin de lucruri. Să părăsești capitala pentru a merge la țară în acele zile era de-a dreptul o revelație. Am mers jumătate de oră pe străzi cenușii și largi, pe lângă amintiri încă negre, un drum spre trecut, și pe lângă acoperișurile luminoase din lemn nou, un drum spre un viitor greu de vizualizat; apoi, brusc, drumul s-a îngustat și au apărut acoperișurile pline de verdeață, din care răsăriseră crini. Sub pătura ceții, valea se întindea la picioarele noastre. Prin albeața plutitoare, se zăreau câmpii fantomatice de duzi și de arbori de ceai și lanuri de orez din care se înălțau bătlani, ca niște paznici ai spiritelor.

Între câmpii și lanuri, pe jumătate ascunse de ceață, se zăreau sate compacte. Mașina noastră s-a strecurat prin ele, șoferul fiind atent la oameni, la căruțele trase de boi și la bicicletele cu roți groase care s-au oprit pe stradă să se uite la noi. Iarna, fetițele de la țară purtau chimonouri căptușite, de culoarea curmalei zdrobite, materialul umflat făcându-le să pară niște cărduri de cardinali curioși, cu pieptul lat. Vara, în ciuda umezelii, nu purtau altceva decât cămăși din cel mai subțire bumbac. În orice sezon, mamele se îmbrăcau în pantaloni largi, tipic țărănești, pe care mama jurase că nu-i va mai purta niciodată. Vânzătorii ne priveau din prag. În spatele lor, din tavan, atârnavu ibrice rotunde și turtite.

Apoi, deodată, după Yokokawa, drumul a început să urce și să se unduiască de parcă ar fi vrut să se descotorosească de noi. Ceața se ridică. Părinții mei tăceau, iar șoferul era cocoșat peste volan, ținându-l bine cu ambele mâini. Pe măsură ce urcam, priveliștea era din ce în ce mai frumoasă și nu mai aducea deloc cu țara devastată în care trăiam. Pe marginea drumului abrupt erau împânzite flori sălbatice, iar aerul de la acea altitudine din nord era tare și curat.

Șoferul a luat o curbă periculoasă puțin cam repede, iar Taka a început să bombăne.

– Taka, termină cu bombănitul, a comentat mama.

Taka a tăcut. Era în serviciul părinților mei de dinainte de a mă naște eu. Din mâneca jachetei de bumbac, a scos o scobitoare foarte uzată, și, punându-și paravan mâna cu unghiile îngălbenite, începuse să sugă pentru alinare.

– Taka, i-am spus nepoliticos, chiar trebuie să faci atâta zgomot?

– Toată lumea, gura! a ordonat tata, în vreme ce mașina trepida și tușea când șoferul schimba vitezele.

Am terminat de urcat. Am trecut pe lângă un monument din piatră, cu o plăcuță care ne anunța că intrăm în prefectura Nagano. În fața noastră, se întindea un platou larg. Acoperișurile din tablă roșiatică din Karuizawa păreau pământii în umbrele după-amiezii. Dincolo de sat, în depărtare, se vedeau munții, chiar muntele Asama, cu piscul învăluit în ceață.

Tata a răsuflat ușurat. Mama și-a aranjat fustele și și-a trecut un deget peste părul său negru ca tăciunele, aranjat cu mare grijă.

– Am auzit că Maiestatea Sa va vizita Karuizawa vara asta, a spus ea.

CASA PE CARE TATA O GĂSISE era cocoșată pe un deal deasupra satului. Era mare și confortabilă, cu două etaje și o verandă umbrită de streășina unui acoperiș din tablă roșie. Fiecare cameră avea uși glisante, încadrând fiecare priveliște și creând senzația de deschidere. Când vremea era bună, printre pinii din depărtare se puteau zări munții. Zona era vestită pentru păsările sale. Trăiau aici păsări cântătoare și cuci, precum și

păsări australiene mici, alb cu negru și cu dungi portocalii strălucitoare, care zburau prin pini și pe sub streășină și, din când în când, intrau în casă printr-o ușă deschisă, rămânând închise fără speranță în camerele noastre răcoroase și umbroase.

Prima oară când s-a întâmplat acest lucru, l-am chemat pe tata să salveze pasărea nefericită. A apărut imediat la strigătul meu disperat și folosindu-și corpul masiv ca un indiciu tăcut, îndrumă creatura speriată, încetul cu încetul, spre ieșire. Când pasărea a ieșit, tata a făcut o plecăciune în urma ei. Plecăciunea sa era un gest privat și nu-mi era adresată mie. I-am analizat acțiunile cu atenție și respect în acea zi și atunci când în timpul următoarei noastre vizite o altă pasăre a intrat la noi din greșală, nu l-am mai chemat. Știam ce trebuia să fac; iar apoi, singură în camera goală, am făcut o plecăciune după ea, așa cum făcuse și el.

ÎN AUGUST, după cum bine știa mama, Înălțimea Sa, prințul moștenitor, a sosit la Karuizawa pentru trei zile. Profesoara sa particulară americană, o quakeră drăguță numită doamna Pine, a închiriat o căsuță deasupra satului, pe dealul din fața noastră. Din când în când, o zăream plimbându-se prin oraș, cu un coș de paie legănându-i-se pe un braț. De obicei, era îmbrăcată într-un costum din in kaki, cu revere scurte, cu o fustă până la gambe și avea părul șaten prins într-un coc îngrijit. Era înaltă cât un bărbat, cu excepția generalului MacArthur, deși, fără doar și poate, era mult mai umilă decât acesta. Se spunea că Înălțimea Sa ținea mult la profesoară, astfel încât era un lucru obișnuit să petreacă câteva zile la casa ei, împreună cu suita sa de șambelani, gărzi de corp și șoferi. Avea optsprezece ani și de-abia începuse să se arate în public, pășind – mai mult în pofida voinței sale sau, cel puțin, așa părea tot timpul în fotografii – spre inevitabila lumină orbitoare a faimei.

Erau timpuri în care însuși împăratul mergea prin țară pentru a-și arăta latura umană, în detrimentul celei „divine”. Aceste călătorii fără precedent începuseră în anul 1946 și duraseră opt ani; Maiestatea Sa acoperise în total treizeci și trei de mii de kilometri, vizitând fiecare prefectură, cu excepția

Okinawei. Înainte de război, ziarele publicaseră fotografii cu el în uniformă, pe minunatul său cal alb; acum, îl prezentau în haine occidentale – cu pălărie din fetru, închisă la culoare, costum din trei piese, închis la culoare, și cravată – stând lângă sau chiar conversând cu supușii de rând din împărăție.

E greu pentru oamenii de astăzi să-și imagineze șocul acelor întâlniri orchestrate, atât pentru oameni, cât și pentru Maiestatea Sa. Un tip mic de statură, neimpresionant fizic și foarte timid, care își petrecuse cea mai mare parte a vieții vorbind în limbajul formal și extrem de întortocheat de la Curte. Ajuns în mulțime, clipea continuu în dosul lentilelor deformatoare ale ochelarilor săi cu ramă din corn. Avea fața plină de alunite, umerii rotunzi și puțin aplecați, iar mișcărilor sale erau atât de nesigure, încât uneori părea o marionetă zăpăcită, ghidată de sfori invizibile. Când trebuia să se oprească și să le vorbească oamenilor cu vocea sa cam stridentă, era mai mult decât evident că nu avea deloc talent pentru ceea ce lumea obișnuită considera arta conversației. Nu cunoștea numele unor lucruri banale, iar dacă le cunoștea, nu avea nici cea mai vagă idee despre cum arătau acele lucruri. Pasiunea sa era studiul vieții marine care, cu cât era mai puțin cunoscută, cu atât îl atrăgea obsesiv și mai tare. Cu pantaloni impermeabili sau cu un microscop la ochi, se simțea în largul său, treaz și întreg când studia elemente ce păreau că există pretutindeni, dar în același timp erau ascunse.

Nici unul din aceste lucruri nu conta însă. El era împăratul și mii de oameni veneau să-l vadă. Făceau plecăciuni și îl urmăreau cu privirea – iar, uneori, mai și plângeau. Adunau apa în care se îmbăiașe înainte ca aceasta să se fi scurs și o vindeau la sticlă, cu pietricelele pe care călcase. Câteodată, supușii săi erau atât de impresionați de prezența sa, încât orbeau temporar, neputând să-l mai vadă. Am văzut, mai demult, o fotografie a unei femei într-un chimonos țărănesc: mergea în baston și își pusese o mână fragilă la ochi ca să se ferească de lumina soarelui, căutându-l cu privirea pe împărat, care era chiar lângă ea. Nu puteai să nu remarci că și Maiestatea Sa părea la fel de pierdut.

Și totuși, în ciuda încercărilor de tot felul de a-l prezenta drept un om obișnuit, în mod vădit sau nu, supușii săi cei mai

fanatici continuau să-i elogieze acele calități care, în viziunea lor, îl făceau extraordinar. Într-un ziar în limba engleză, de pildă, se spunea că, în timp ce înota, Maiestatea Sa „putea ține un evantai între degetele de la picioare și putea să-și facă vânt cu acesta”, și că, de asemenea „putea să înoate în ploaie ținând o umbrelă deschisă într-o mână”.

Așa era prezentat tatăl – în pofida războiului pierdut și a morții a milioane de oameni. Se considera că fiul, dacă era măcar o umbră palidă a originalului, trebuia să fie de asemenea deosebit, un adevărat prinț.

ÎNAINTE DE SOSIREA PRINȚULUI MOȘTENITOR, au apărut zvonuri cu privire la festivitățile care urmau să aibă loc. Acestea nu veneau din partea doamnei Pine, care – spre bucuria instituției casei imperiale și a familiei imperiale – se dovedise a fi un seif în care se puteau păstra secretele imperiale; ci, mai degrabă, din partea demnitarilor locali care trebuiau să-l întâlnească pe Înălțimea Sa în timpul vizitei. Tata îl cunoștea pe guvernatorul prefecturii Nagano căci construisese o fabrică mai demult în zonă, iar mama, al cărei interes pentru problemele familiei imperiale îl depășea cu mult pe al oricărei alte persoane din familia noastră, s-a folosit de această legătură, pentru a afla cât mai multe bârfe.

Urma să aibă loc un picnic pe o stâncă deasupra lui Nunobiki, templul budist antic care are vedere spre râul Chikuma și spre valea largă și cețoasă, până la muntele Asama. Urma să se meargă într-o călătorie la Onioshidashi, pentru a vedea straturile de lavă de la baza muntelui Asama și să se joace tenis, deoarece se știa că Înălțimea Sa era un jucător împătimit al acestui sport. Doamna Pine aduna o echipă formată din patru băieți potriviți, de aceeași vârstă, și pusese să se pregătească două terenuri – ferite de șosea de copaci – la hotelul Misaka.

Asta era tot ceea ce se știa.

Bineînțeles, urma să aibă loc și o mică paradă, o ocazie pentru cei din Karuizawa de a-l vedea trecând pe prințul moștenitor, de a-i face plecăciuni și, poate, de a-l vedea făcându-le cu mâna în semn de răspuns. Toate aceste lucruri par plictisitoare

și neimportante în ziua de azi; în acest moment din istorie, este dificil, ba chiar lipsit de sens, să încerci să descrii dimensiunea și plenitudinea alaiului măreț care se mișca încet, în stilul căruia oamenii din generația mea au fost educați și căruia noi îi aducem încă un omagiu instinctiv.

Înălțimea Sa, prințul moștenitor, a sosit într-o zi de marți. Da, am fost și eu acolo, așteptându-l pe marginea străzii principale, îmbrăcată în cea mai bună fustă și cea mai bună bluză pe care le aveam, alături de mama, emoționată peste măsură. Tata a refuzat ferm să aibă de-a face cu „o paradă de căscat gura” și a rămas acasă cu ziarele sale. Mama s-a îmbrăcat în stilul elegant caracteristic, deși manierismele ei din acea zi, amplificate de amploarea situației, evocau, parcă, niște actori de kabuki uitați.

Mai bine de o oră, am așteptat în mijlocul unei mulțimi formate, în special, din femei și copii. Vremea era foarte călduroasă și umedă. Nu ploua, dar cerul, înspre est, de unde trebuia să-și facă apariția Înălțimea Sa într-un Lincoln maro, avea culoarea argintului mat. Praful de pe stradă se transformase într-un strat de noroi fin care, până la sfârșitul zilei, avea să decoreze tivul fiecărei fuste. Strada nu avea mai mult de șapte-opt metri lățime, fiind flancată de casele mici, din lemn, cu două etaje, tipice satelor noastre. Stâlpi de telefonie trunchiați, înțesați de fire amenințătoare, se înălțau vizavi de copaci de aceeași înălțime, arătându-le parcă ce soartă vor avea. În spatele nostru, era poșta, al cărei firmament era scris atât în kanji, cât și în engleză. Vizavi de locul în care ne aflam, se găsea un magazin specializat în fotografie. Singura persoană pe care am văzut-o făcând fotografii în acea zi era un străin. Era înalt, cu pieptul lat și purta o cămașă albă și pantaloni albastru-deschis. Își ținea aparatul relaxat, tipic occidental, stând cu picioarele desfăcute și lăsându-și toată greutatea în călcâie, de parcă ar fi avut timp berechet la dispoziție. Aparatul său era omnivor, mișcându-se și făcând „clic” tot timpul. Am observat când s-a oprit asupra mea, iar eu, la rândul meu, am rămas nemișcată, neștiind cum să reacționez.

Un băiat blond de vreo zece ani – fiul fotografului, probabil –, într-un tricou cu dungi și în blugi, hoinărea prin mulțime, părând a nu fi conștient de diferențele dintre el și noi. După fața sa palidă și fără grijă, părea să fie din Vestul Mijlociu al Americii. Îmi amintesc că m-am gândit atunci că nici un prinț nu va fi vreodată așa de liber ca acel copil.

Chiar atunci s-a auzit vocea șoptită a unei femei, reducându-ne pe toți la tăcere:

– Înălțimea Sa!

Tropăitul copitelor se auzea slab pe caldarâm. Din susul străzii, parcă din cerul amenințător, a apărut el. Purta un blazer alb ca laptele, o cravată neagră, pantaloni negri și stătea drept pe calul care se vedea de la o poștă că nu era la fel de înalt sau de alb ca acela pe care-l avusese tatăl său înainte de război. În spatele său, se distingea un alai improvizat de bărbați în costum, pe biciclete, și două mașini impresionante – una era Lincolnul maro.

Mâna mamei m-a împins de la spate.

– Haruko, du-te mai aproape!

– Mamă, dacă mă duc mai aproape, risc să dea peste mine.

– Taci!

Deodată, pe față i s-a creionat un zâmbet plin de încântare.

– Vai mie, iată-l!

Ochii calului au fost cei care mi-au atras, mai întâi, atenția: negri, strălucind ca niște pietre prețioase negre încrustate în fildeș. În spate, flutura o coamă de mătase periată ca și cum ar fi fost toarsă de viermi imperiali și, chiar în dosul aceluși mănunchi fin, o pereche de mâini perfect conturate, bronzate de soarele verii, fiecare ținând câte un hăț de piele în stil englezesc.

– Cu câtă noblețe călărește! a șușotit mama.

Călărea, într-adevăr, foarte bine, stând foarte drept în șa, și totuși relaxat; părea că, dacă ar fi vrut, ar fi putut călări și cu ochii închiși. Nu era nimic milităresc în ținuta sa și, pe măsură ce secunde treceau și tropotele calului său bubuia în urechile noastre, ca două perechi de sandale gigantice din lemn, imaginea împăratului, tatăl său, pe impozantul cal alb – imagine care ne inspirase și ne înșelase pe toată perioada

războiului, până la finalul său neglorios – a început să se șteargă. În fața ochilor noștri, se găsea un tânăr îmbrăcat în civil călărind un cal. Părea foarte serios și foarte tăcut. Și-a înclinat capul în direcția oamenilor în trecerea sa, fiecare înclinare a capului părând o plecăciune în miniatură. În replică, aceștia făceau plecăciuni adânci înspre el, purtând parcă toată greutatea istoriei pe umeri.

Am făcut și eu o plecăciune adâncă.

Trecuse.

– AM AUZIT CĂ A CRESCUT TREI CENTIMETRI doar vara asta, a remarcat mama.

Stătea la măsuță și aranja florile pe care tocmai le cumpărase de la Machi, cea mai importantă stradă unde se făceau cumpărăturile în Karuizawa. Aranjamentele florale reprezentau un talent deosebit al mamei, deși, atunci, nu era prea atentă, fiind distrasă, probabil, de dezvoltarea bruscă a prințului din timpul verii.

– Vrei să spui că e mai înalt decât se vede? a întrebat tata.

Stătea pe *tatami*, cu spatele la perete și studia niște documente, cu ochelarii pe nas. Ploua de câteva zile bune, iar aerul din casă mirosea a pastă *miso* întinsă pe piele.

Mama i-a aruncat o privire încruntată de parcă ar fi insultat-o pe ea.

– Nu vorbi așa despre Înălțimea Sa!

– Atunci, e mai mic decât se vede?

Tata mi-a făcut cu ochiul.

– Nu mi se pare amuzant, a spus ea în timp ce tăia o treime din tulpina unui iris. E lipsă de respect.

– Ba deloc! Pare un tânăr vrednic aproape din toate punctele de vedere. Încerc doar să-mi dau seama de ce trebuie să-mi pese că e mai înalt cu trei centimetri decât era în mai.

– Am spus-o ca să audă Haruko.

– Haruko? Ei, da, asta e altceva. De ce n-ai spus așa de la început?

– Ești la fel de imposibil ca ea!

Mama a pus o ultimă floare în bolul cu pietricele negre șlefuite, a adunat o mână de tulpini și a ieșit din cameră.

– Mai bine imposibil decât măsurat în centimetri! a strigat tata după ea, râzând spre mine cu gura până la urechi.

Din cealaltă parte a casei, nu a venit nici un răspuns. Amuzat, a mormăit ceva satisfăcut, și-a scos ochelarii și s-a frecat la ochi. Fără ramele tari din oțel și lentile, fața lui mi-a părut, dintr-odată, îmbătrânită și vulnerabilă, iar zâmbetul mi-a dispărut.

– Haruko-chan, te simți bine?

Nu mă mai dezmierdase cu diminutivul ăsta copilăresc de nu știu când.

– Mi s-a părut că aud o pasăre în cealaltă cameră, am mințit eu. Dar nu mai aud nimic.

– Foarte bine – sunt deja prea bătrân ca să mai salvez păsări. În curând, vor trebui să mă salveze ele pe mine. Și-a strâns ochelarii și i-a pus în buzunar. Oare se mai oprește ploaia asta?

S-a ridicat în picioare, și-a aranjat hârtiile, unul dintre genunchi scoțând un sunet de biscuit din orez rupt în două. A venit lângă mine. Prin *shoji*-ul deschis, se vedeau copacii de pe care se prelingea ploaia, dar munții nu se puteau zări, din cauza ceții.

– Deci, mi-a spus, chiar îți pasă?

– De ce să îmi pese?

– De cei trei centimetri.

M-am întors și l-am pișcat de stomac.

– Ah! Degete ascuțite!

– O să vezi ce ascuțite sunt dacă mai spui prostii.

– Asta e fata mea!

Zâmbea. Nu ar fi permis nimănui altcuiva să vorbească așa cu el. Și mi-a prins urechea cu tandrețe, între degetul mare și arătător, așa cum făcea când eram mică.

ÎN ACEA VARĂ, A IZBUCNIT RĂZBOIUL în Coreea, iar până în toamnă, existau deja semne că generalul MacArthur și ocupanții americani epurau grupurile de stânga ale comuniștilor, în timp ce ne împingeau țara, abia pacificată și nesigură, spre o anumită formă de remilitarizare controlată.

Ținute închise între pereții groși ai Inimii Sacre atâtea ore pe zi, noi, tinerele din Seishin, nu puteam fi considerate barometre ale timpurilor noastre. Oamenii se omorau în Marea Japoniei sau dansau entuziaști pe muzica big-band pe care soldații americani o lăsaseră în urma lor, dar, numai noi resimțeam covârșitor neputința prin acele cartonașe pe care scria *Assez Bien* sau prin modul în care maica Clapp se uita fix la pantofii noștri în timp ce ni le înmâna. Numai noi mai murmuram „*Oui, Je Crois*”, printre aburii din timpul băii de dimineață. În perioadele strict planificate de activitate și contemplare – organizate, ca Shinkansenurile¹ de astăzi, la secundă – existența noastră la școală trebuia să ne pregătească, nu pentru carnagiul uman (sau, de fapt, pentru distracția din sala de dans), ci pentru ritualurile eterne ale credinței, educației și, mai ales, ale căsniciei cu un bărbat de familie bună.

În căutarea acestui scop instituțional, nu puteam revendica un premiu special. În acele vremuri, interesele mele au fost mai

¹ Tren de mare viteză (n.tr.)

pământești: am fost foarte bună la atletism. Porecla mea era Gazela. Participam la probele de 800 sau de 1 500 de metri și am fost cea mai rapidă din echipa de ștafetă.

Între ore, eu și Miko Kuroda, care alerga cea de-a treia porțiune la cursa de ștafetă, exersam predarea ștafetei cu un sul din pânză de sac strâns rulat, legat cu o sfoară. Clopotele băteau, holurile se umpleau de tăcere, zorindu-le pe fetele în uniformă, când deodată, din spate, mă trezeam din senin cu o ștafetă din pânză aspră în mâna dreaptă – îmi duceam cărțile cu stânga pentru a fi pregătită – și simțeam mâna lui Miko împingându-mă ușor de spate, șoptindu-mi cu răsuflarea caldă în ureche: „Fugi!” Evident, nu-i urmam sfatul – maicile erau atotvăzătoare, iar fuga prin școală era interzisă în mod expres – și totuși, pentru o clipă, mușchii mi se contractau, gata de fugă, greutatea mi se muta în partea din față a picioarelor, iar gândurile mi se concentrău pe o singură dorință. Peste un minut, mă găseam la ora de engleză sau de aritmetică sau în sala de muzică, la pianină. Strângând ștafeta în mână și privind fix, ca în rugăciunea *Mulțumesc, Maică*, la un moment dat dincolo de ziduri. Bătând neîncetat din piciorul drept, care era nerăbdător să o ia la fugă fără mine.

Miko era o fată înaltă, costelivă, cu o față lată și mică, dar cu ochi licărind; gata oricând să facă glume pe seama ei, se descrisese odată ca: „o sepie prăjită pe un băț”. Era neînfricăată. Era bună la atletism, nu doar pentru că era rapidă (deși avea picioarele cele mai lungi), ci mai degrabă pentru că nu-i plăcea să rămână deloc în urmă. La Seishin, în Japonia, pentru o fată, o asemenea atitudine însemna o erezie periculoasă, așa că era și ceva incitant în toată povestea. Miko te făcea să-ți dai seama, ca un fluture, de cea mai mică adiere de pe pielea ta. Exersarea predării ștafetelor pe holuri fusese ideea ei, nu a mea, un fel de cadou pentru mine deoarece știa că nu mi-ar fi trecut așa ceva prin cap. Dacă eu eram cerul albastru, mereu neschimbat, Miko era crepusculul, ale cărui culori întunecate nu aveau niciodată

aceeași nuanță de două ori. O așteptai, dar nu știai care dintre fete o să apară.

Ea inventase ideograma, simbolul cu care ne semnam la sfârșitul fiecărei scrisori sau al fiecărui bilețel pe care ni-l trimiteam. Reprezenta ceea ce noi credeam că formam împreună și ceea ce doream să devenim: o pereche de aripi. Nu aripi de înger – străine și neobișnuite –, ci aripi de cocor. Un cocor în zbor. Desenul nu era o reprezentare perfectă, ci doar o sugestie, o hieroglifă secretă, greu de descifrat de un ochi neavizat. Din înaltul aripilor noastre prin care ne deghizam, eram deasupra tuturor, invizibile.

FRATELE MAI MIC AL LUI MIKO, KENJI, care avea pe atunci 12 ani, era altfel decât ceilalți băieți. El nu mergea la școală. De fapt, nu părăsea aproape niciodată reședința familiei Kuroda. Nu-mi amintesc să fi existat vreodată când să nu fi auzit, undeva într-o cameră de lângă cea a lui Miko, pașii săi ușori și să nu-mi fi dat seama că ne asculta sau dacă nu ne asculta – comentariile noastre nu prea puteau fi înțelese de alte persoane – că își dorea doar să fie aproape de râsetele și de secretele noastre. Sensibilitatea sa era ca o rană care putea fi bandajată, dar niciodată protejată în totalitate – ca și corpul său, care fusese atât de tare ars în incendiul din 1945, încât părea mai mult o rană decât corpul unui băiețel. Totul era așa, cu excepția spiritului său, care se scurgea ca printr-o perdea neagră brăzdată de spintecături și lacrimi, în pante tăcute și neașteptate de lumină la care, dacă te-ai fi uitat, ai fi orbit.

După primele bombardamente din 1944, familia Kuroda, ca multe alte familii, considerase că zona în care locuia devenise nesigură pentru copii. Doamna Kuroda avea o soră care locuia în cealaltă parte a orașului, iar Miko și Kenji au fost trimiși să stea acolo. Domnul Kuroda avea o poziție importantă la compania Mitsubishi Heavy Industries și, pentru „binele țării” și pentru a nu fi nevoit să facă naveta, se hotărâse să

nu-și părăsească locuința. Doamna Kuroda rămăsese și ea ca să aibă grijă de el.

Miko era în Kamakura, la niște prieteni, în dimineața zilei de 10 martie 1945, când flăcările au trecut peste alea ce despărțea casa unchilor săi de o casă în flăcări și au înghițit-o și pe aceasta. Focul are și el aripi.

Un vecin, care mai târziu a murit din cauza arsurilor, a auzit țipetele băiatului. L-a tras pe Kenji afară din casa care se prăbușea și a reușit, cumva, să-l care pe străzile incendiate până la adăpostul din beton din cea mai apropiată stație de metrou, unde fusese încropit un punct medical de urgență. Peste tot erau împrăștiate zeci de victime arse, chiar și pe turnichete. În aer, se simțea duhoarea înțepătoare a cărnii carbonizate.

Kenji și-a pierdut urechea stângă și două degete de la mâna stângă.

Am rămas singură cu el doar o dată. Stăteam pe jos cu Miko, în camera ei, și o ascultam pe Misora Hibari la radioul cu tranzistori al domnului Kuroda. Ascultam în surdina, pentru că părinții lui Miko nu erau de acord cu această muzică. (Dacă ar fi știut ce ascultam, părinții mei ar fi fost și mai îngroziți.) Și totuși, vocea Misorei Hibari – extraordinară, ea era doar o copilă, cu trei ani mai mare decât mine – umplea camera cu o dorință goală, amară și dulce, în același timp, pe care nu o mai experimentasem înainte și pe care o înțelegeam, deși mă lăsa perplexă. Pentru prima oară când eram împreună, eu și Miko tăceam, amândouă cu lacrimi în ochi. Boogie-woogie-ul american de care fuseserăm atât de îndrăgostite cu un an înainte părea, în acel moment, un accident de muzică prostescă, de care te puteai lipsi fără probleme. Această voce nouă – nostalgică, abandonată, neverosimil de tânără – reprezenta ceea ce deveniserăm noi, și ne dădeau lacrimile.

Chiar în acel moment, s-a auzit un zgomot puternic din bucătărie, în cealaltă parte a casei. I-am aruncat o privire întrebătoare lui Miko.

– Mama încearcă să gătească, mi-a explicat, dându-și ochii peste cap. La auzul vocii mamei sale care o striga, Miko oftă. Mă duc. Nu se pricepe deloc la gătit.

După câteva clipe, am auzit-o întrebând-o pe mama ei cu ce putea să o ajute, iar pe aceasta plângându-se că nu o ajuta niciodată. Conversația lor pe această temă a durat o bucată de vreme. Am dat volumul mai tare ca să nu le mai aud.

Apoi am auzit un alt zgomot, ca de pisică, la capătul celălalt al camerei.

– Bună! am zis.

Kenji tăcea. Se uita fix la un punct de pe podea, între picioarele noastre, ținându-și mâna stângă la spate. Nu avea nici sprâncene, nici gene, iar lipsa lor făcea ca privirea să-i pară fără vlagă. Răsufla, gâfâind scurt, ca un animal, așa cum făcea tot timpul. Deși purta două sau trei tricouri – îi era tot timpul frig, avea atât de puțină piele –, corpul său părea subnutrit, aproape scheletic, ca și cum pielea care îi acoperea oasele ar fi fost doar un accident apărut în urma supraviețuirii sale, și nu ceea ce ar fi trebuit, de fapt, să fie.

Și totuși nu-mi era teamă de el. Mă fascina.

– Îți place Misora Hibari? l-am întrebat.

Ochii îi licăreau când și-a ridicat privirea spre mine, oprindu-se pe picioarele mele întinse. Când i-am privit fața, parcă m-am uitat la o piatră lustruită de pe fundul unui pârau; a trebuit parcă să-i dau eu o față în mintea mea.

– De ce nu stai jos să o ascuți? i-am sugerat.

Misora Hibari cânta despre hoinăritul pe străzi. Se resemnase cu ideea de a fi singură, dacă așa era soarta ei, și mă resemnasem și eu pentru ea. Am simțit cum lacrimile mi s-au adunat în colțurile ochilor, dar nu am încercat să le șterg.

– Nu plâng de-adevăratelea, i-am spus. Muzica e de vină.

Ochii săi se pironiseră pe fața mea ca niște magneti.

– N-ai vrea să nu te mai holbezi la mine? l-am întrebat.
E nepoliticos.

– Nu mă holbez de-adevăratelea. Muzica e de vină.

Zâmbetul său era ca al unui pește mărunț – dinți mici și ascuțiți străluciră în colțul neafectat al gurii –, atât de repede că nici nu știam dacă se întâmplase cu adevărat sau nu.

– Îți bați joc de mine?

Și-a tras mâna stângă de la spate; uitasem că o ascundea acolo. Între degetul mare și celelalte două degete care îi mai rămăseseră, ținea un bujor alb. S-a aplecat și a așezat floarea la picioarele mele. Mâna sa deformată s-a reîntors în ascunzătoarea sa, iar el a ieșit din cameră cu spatele. După ce a plecat, am ridicat floarea și am mirosit-o. Nu-mi dădeam seama de unde o avea; nu ieșea aproape niciodată din casă.

Cântecul s-a terminat cu Misora Hibari încă cutreierând pe străzi singură, cu lumea aflată într-o tăcere nesfârșită. Lacrimile îmi curgeau pe obraji. O reclamă la sake-ul produs de compania tatălui meu s-a auzit pe calea undelor, lovindu-mă ca o pală de vânt rece.

ÎN ACEA NOAPTE, întinsă pe salteaua Futon lângă Miko, am dormit într-un somn agitat și am visat un băiat a cărui față nu era decât ochi, care erau albi ca penele cocorilor. Albi ca bujorii. Stătea în grădină, florile albe depășindu-i capul, care era doar ochi și fin asemenea celei mai netede pietre.

Și l-am văzut făcând o plecăciune.

ANUL NOU, 1953. Aveam 18 ani. O fotografie din ziarul *Asahi Shimbun* mă fixa de pe masa la care mă așezasem, încă pe jumătate adormită și visând la micul dejun. Taka veni din bucătărie, aducând un ceainic aburind.

– Bună dimineața, leneșo!

– Taka, unde sunt ceilalți?

Tocmai voia să așeze ceainicul pe ziarul deschis când a observat fotografia; a dat la o parte ziarul, a luat o cârpă împăturită și a așezat ceainicul pe ea.

– Sunt treji, dar au treabă. Mama ta se ocupă de flori, iar tatăl tău sigur face ceva important, ca de obicei; știu sigur fără să am habar ce anume.

A făcut o pauză pentru a împături ziarul, astfel încât fotografia care încă nu-mi sărise în ochi să se vadă mai bine. Satisfăcută, l-a așezat din nou pe masă, chiar în dreptul ochilor mei.

– Taka, mor de foame. E ceva de mâncare?

– Vei putea mânca din belșug mai târziu, după cum bine știi. O să-ți plesnească chimonoul. Acum bea ceaiul până nu se răcește! Mama ta vrea să-ți vorbească despre coafura ta.

– Nu vreau să vorbesc despre asta.

Taka m-a mângâiat duios pe creștet.

– Ar fi trebuit să te gândești la asta înainte să crești.

Ca la oricare tânără din Japonia, părul meu trebuia să fie transformat într-o pagodă pentru sărbătoarea de Anul Nou:

întărit cu ulei de camelie, umflat precum *kasutera* pe capul meu, iar la sfârșit, prins cu diferite ornamente până când gâtul mi se apleca din cauza greutateii.

– Cel puțin o să fii mai înaltă, m-a consolatat Taka și a ieșit din cameră.

Plictisită și încă cu gândul la micul dejun, am sorbit din ceai. Mi-am îndreptat ochii spre fotografie de mai multe ori.

Împăratul, împărăteasa și prințul moștenitor priveau la un glob pământesc imens, care putea fi găsit – cel puțin așa văzusem eu în filme – în biblioteca unui gentilom englez explorator. Globul antic cu culori mate era întors spre aparatul foto, iar familia imperială era așezată astfel încât harta să fie lizibilă. Ceea ce se vedea era faptul că, deși era un glob pământesc japonez, Statele Unite ocupau poziția de onoare în centrul lumii, cu Marea Britanie mai mică și spre dreapta, iar Asia, de abia vizibilă. Pe lângă faptul că era rotund, pământul nu părea aceeași planetă despre care învățasem la școală.

După cum știa toată Japonia, Înălțimea Sa, prințul moștenitor, urma să facă prima sa vizită internațională la primăvară – un tur de șase luni, special programat pentru a lua parte la încoronarea reginei Elisabeta a II-a, la Londra. În ultimele luni, deoarece ocupația luase sfârșit în mod oficial – generalului MacArthur i se impusese să se întoarcă acasă pentru insubordonare de către președintele său –, singurul fiu al împăratului trecuse prin ceremonia de învestitură cu o demnitate și un control de sine impresionant, făcând încă un pas pe drumul care îi fusese hărăzit la naștere. Globul din fotografie era ușa prin care el urma să iasă în acel moment pe scena lumii, luând națiunea noastră zdrențuroasă și plină de speranțe împreună cu el.

Se sprijinea ușor pe glob ca și cum acesta l-ar fi tras înspre continentele sale misterioase, iar ochii săi, deși nu zâmbeau, păreau plini de viață și entuziaști. Poate că nu era mai înalt sau mai lat în umeri decât fusese când călărise pe străzile din Karuizawa cu trei ani în urmă și totuși am simțit în înfățișarea sa – în umerii săi lați îmbrăcați în costumul englezesc extrem de bine

croit și în plăcerea evidentă pe care i-o producea ideea primei sale excursii în străinătate – ceva proaspăt și regal.

Mi-am mai turnat ceai.

– Te-ai decis, în sfârșit, să te dai jos din pat!

Mi-am ridicat privirea zâmbind. Tata stătea în cadrul ușii, îmbrăcat într-o *yukata*¹ matlasată, gri-închis, părul său scurt strălucind de la uleiul din semințe de in. Anul Nou era singura zi în care el se îmbrăca fără grabă, aproape ca o femeie.

– Nu a fost o decizie – a fost mai mult un accident. Tată, ai spumă de ras pe ureche!

– Nu mai spune! Își trecu degetul mic pe lobul urechii. Gustos, nu? Și-a băgat vârful degetului în gură și l-a supt de parcă ar fi mâncat un castron de *udon*². Ce bună!

– Ce scârbos! am râs eu.

– Ce e scârbos? a întrebat mama, care tocmai intra pe ușa din față, cu brațele pline de ramuri de pin și de flori de varză roșie care ne umpleau casa doar de Anul Nou.

Oprindu-se în hol ca să-și dea pantofii jos, a strigat:

– Haruko, ajută-mă cu florile astea!

– Da, mamă!

– Ce ciudat! Nu știi de ce, dar totul are gust de săpun astăzi, a spus tata.

Mama l-a privit cu suspiciune – credea adesea că făceam glume pe seama ei și, câteodată, chiar așa era.

– N-avem timp pentru prostii. Trebuie să plecăm. Unde e Taka? Haruko, pune florile astea undeva, ca să mă uit la părul tău!

LUCRURILE DE CARE ȚI-E DOR. Luați-le ca pe niște banalități prețioase: supa de Anul Nou cu cubulețe prăjite de *omochi*³.

Într-un decembrie, înainte de război, când eram mai mică, mama mă dusese în satul natal al bunicii ei ca să văd cum era bătut orezul în umezeala din zorii zilei, de la poalele dealului.

¹ Haină japoneză asemănătoare chimonoului, purtată ca halat de baie (n.tr.)

² Tăieței japonezi (n.tr.)

³ Prăjitură din orez (n.tr.)

Patru bărbați musculoși, cu picioare scurte, cu pantalonii suflecați deasupra genunchilor, încercuiri o piuă veche, bătând orezul aburind, într-o succesiune sincronizată, fără cuvinte, cu maiuri de lemn imense, în timp ce un ajutor de fermier stătea ghemuit între ei, întorcând pasta fierbinte și lipicioasă cu mâinile, prin mișcări ușoare și rapide, ca ale unui țipar. Aburul se ridica asemenea unor vapori mistici din pământul treaz; maiurile băteau într-un ritm, chemând spiritele. Din când în când, străbunica mea, încălzindu-și monturile la foc, oferea indicații tehnice.

Mai târziu, pasta *omochi* era rulată într-un aluat și pusă deoparte pentru a se usca. Eram instruită să presar peste ea câțiva pumni de făină de orez pentru a nu se lipi. Mama îmi ștergea fața plină de făină cu tivul umed al jachetei ei de lână. Străbunica chicotea, scuturând din cap spre mine ca și cum, chiar în acel moment, mă materializasem din trecutul ei îndepărtat și devenisem realitate.

După câteva săptămâni, uscată atât cât trebuia, pasta *omochi* era tăiată în cubulețe, undită și cufundată în supă de Anul Nou, care îi reda consistența lipicioasă. Îmi plăcea pentru că știam de unde provenea. Stând la masa noastră nouă în stil occidental, din Shibuya, cu bolul la buze, am întâlnit privirea mamei, iar ea a dat din cap, retrăind experiența împărtășită împreună. Am simțit că încep să roșesc deoarece, în partea cealaltă a mesei, tata a început să povestească o istorioară hazlie despre prim-ministrul care băuse prea mult sake și își pierduse încălțările.

AM JUCAT *KARUTA*¹ cu prietenii și rudele care veniseră să ne viziteze după masa de Anul Nou. Fiecare dintre cele o sută de cărți de joc avea înscrisă o poezie bine-cunoscută pe ea. Ca să câștigi cartea, trebuia să recunoști primele rânduri din *waka*² și să reciți restul din memorie. Câștiga persoana care aduna cele mai multe cărți la sfârșit. Îmi plăcea mult acest joc și eram și destul de bună. Nu cred că tipul ăsta de *karuta* – *hyakunin*

¹ Joc de cărți japonez (n.tr.)

² Poem japonez (n.tr.)

isshu – se mai joacă astăzi. Asemenea ultimului grădinar dintr-un oraș în care singurele flori rămase ar fi cele de pe ecranele electronice – holograme cred că se numesc: imagini care par statice până când le miști într-o parte sau până îți miști capul și atunci, din ele, apar imagini secundare și terțiare, care nu prind niciodată viață.

După supă de Anul Nou și musafiri, și ridicatul zmeului, și poezie, îmbrăcați în cele mai bune chimonouri ale noastre, ne-am îndreptat spre Altarul Meiji. Pe drum, ne-am întâlnit cu alte familii cunoscute. Ni se înfățișa un festival de culoare: pietriș alb, torii¹ roșii, mâneci stacojii, *hakama*² violetă-albastră a preoților. În interiorul saboților de lemn ale fetițelor erau clopoței minusculi care clincăneau. Chipurile fetelor erau pictate în roz și alb. Unele se țineau de mâini; altele erau purtate în brațe de tații lor, deoarece acesta era ultimul moment în care urmau să mai fie purtate în brațe. Fetele mai mari, tinerele de vârsta mea, mergeau cu pașii mărunți și atenți, așa cum temeinic au fuseseră învățate.

Mama zâmbea. Tata încă avea spumă de ras în urechi.

¹ Poartă tradițională japoneză care marchează în mod simbolic tranziția de la sacru la profan. (n.tr.)

² Îmbrăcămintă tradițională japoneză, purtată, inițial, doar de bărbați (n.tr.)

TREI ANI MAI TÂRZIU, eram în ultimul trimestru la Universitatea Inimii Sacre. Campusul universitar era în Hiroo, înălțat ca un timbru poștal decorativ în vârful unui mic deal, ascuns în spatele gării. În unele dimineți, când urcam scările proaspăt spălate și frecate către campus, iar cei doi gardieni în uniformă de la poartă mă salutau făcând plecăciuni, îmi plăcea să-mi imaginez că intram într-un templu grecesc al învățaturii, o academie pentru tinerele femei.

Inima Sacră era o universitate internațională, un fel de Națiunile Unite în miniatură, unde studiau fiice de diplomați și oameni de afaceri din multe țări. Trebuia să ne comportăm manierat, să dobândim cunoștințe de bază de filozofie și de literatură și să vorbim fluent limba engleză. La începutul primăverii, am fost votată șefă de promoție și mi-am scris lucrarea de diplomă, având ca subiect părerile divergente asupra instituției căsătoriei în lucrările lui Jane Austen și ale lui George Eliot. Bineînțeles, pe vremea aceea, nu știam practic nimic despre căsătorie.

Totuși, am început să am pretendenți. Nu spun asta ca și cum ar fi fost meritul meu – foarte mulți dintre cei interesați de-abia mă cunoșteau. Poate că jucaserăm tenis împreună (câștigasem un turneu pentru juniori și eram considerată destul de bună la acest sport); poate ei sau părinții lor sau prieteni ai părinților lor mă auziseră cântând la pian. Fără îndoială, îmi

cunoșteau familia și știau despre afacerea tatălui meu. Nu era nimic neobișnuit sau înjositor în asta. Familia unei fete era cu mult mai importantă decât fata. Părinții vorbeau între ei, iar aranjamentele se făceau sau nu. Nu existau secrete dureroase, pentru că nimeni nu lua nimic în mod personal. Toată lumea de la Seishin știa care erau cele mai curtate fete, ceea ce nu prea avea nimic de-a face cu fetele în sine. Trebuie să recunosc că totul mi se părea ridicol și nu mi-era rușine să o și spun – o atitudine destul de excentrică pentru acea vreme, care mă făcea să intru în conflict cu părinții mei.

– Tatăl lui Takeshita-san m-a contactat în legătură cu interesul arătat de fiul său pentru tine, m-a informat tata într-o seară în timpul cinei.

– Fiul său va absolvi *Todai*¹, nu-i așa? a spus mama. Va candida pentru un post de ministru.

– Ție îți place, Haruko?

Tata și-a ațintit privirea asupra mea.

– Nu prea îl cunosc.

– Țsta e un lucru bun, a spus mama.

– Sunt prea tânără.

– Ai exact vârsta pe care o aveam eu când m-am logodit cu tatăl tău. Căsătoria noastră a fost aranjată.

– Mă simt bine făcând ceea ce fac.

– Și ce faci, mai exact?

– Studiez.

– Se va termina și asta în curând.

– Poate.

– Viața în acord cu tradiția nu e rea, a spus mama.

– Nu am nimic împotriva vieții tradiționale, mamă! Poate că nu vreau să mă mărit cu Takeshita Masao. Sunt o familie bună și nu vreau absolut deloc să-i jignesc.

– Spune-mi, Haruko! a intervenit tata. Ce contează pentru tine?

¹ Universitatea din Tokio (n.tr.)

Întrebarea, atât de concretă, enormă și străină, m-a lăsat pe loc fără cuvinte.

– Cu siguranță te interesează anumite lucruri. O fată așa de inteligentă și de grijulie ca tine. Spun asta fiindcă nu prea pari interesată de săracul Takeshita-san.

– Au existat profesori în familia mamei... scriitori și gânditori respectați, am început eu ezitant. Unul a fost și elevul lui Fukuzawa Yukichi.

– Cel mai bun elev al lui Fukuzawa Yukichi, a spus mama.

– Asemenea lucruri sunt importante pentru mine. Posibilitatea de a... Fața îmi ardea în acel moment. Că poate, într-o zi...

– Bineînțeles că vei putea. Sunt sigur de asta. O urmă de zâmbet plin de compasiune care mă înfurie a apărut în colțurile gurii tatei. Dar, în același timp, hai să nu fim naivi! Acei străbuni respectabili erau bărbați. Sper că-ți dai seama de asta.

În cameră s-a așternut tăcerea. Am simțit cum o persoană pe care mă bazasem într-un mod intim – un prieten din copilărie, un coleg de joacă imaginar care îmi cunoștea gândurile cele mai lăuntrice – a învățat subit să meargă și acum se îndepărta, lăsând în urmă o umbră.

– Nimic nu e simplu, a spus tata în chip de consolare.

M-am ridicat de la masă. Am făcut o plecăciune adâncă în fața amândurora și am părăsit camera.

SE AUZEAU RĂSPUNSURILE unul după altul. Părinții mei își cereau scuze, erau concreți, enervați; se hotărâseră în mod public să mă prezinte ca fiind „încăpățânată” – deși, nu „nepoliticoasă”, cuvânt care nu ne-ar fi pus într-o lumină prea bună familia, ca să nu mai vorbim de iluștrii noștri înaintași. În acest mod, doi viitori miniștri, trei oameni de finanțe, un inventator și un astrofizician au fost refuzați în mod politicos, precum și un botanist, un profesor de lingvistică, un paznic la grădina zoologică și un bărbat care a devenit apoi unul dintre cei mai vestiți și controversați autori ai noștri.

Repet, oricât de interesante ar fi fost toate acestea, nu aveau sau aveau puține în comun cu mine. Eu eram lăsată să joc tenis și să mă bucur de artă. Ceea ce nu înseamnă că nu mă gândeam la bărbați în acele vremuri.

Într-o după-amiază de vară – ploua și tenisul ieșea din calcul – m-am dus la o expoziție de caligrafie la muzeu. Trebuia să mă întâlnesc acolo cu niște prietene de la Seishin, dar taxiul cu care veneau a făcut pană și erau în întârziere. M-am plimbat singură prin galerie. Sălile erau aproape goale. Ploaia se întesise, iar bătaia ei era atenuată de acoperișul înalt, cu țigle; mi se părea că mă aflu într-un cavou, trează. În sanctuarele interioare, lumina era cernută fin, ca niște fire de nisip presărate cu aur, făcând liniile negre de penel ale caracterelor de pe perete și mai negre, și mai vechi în comparație cu pergamentele albe ivorii și cu fragmentele de hârtie realizată manual.

În ultima sală, pe o bancă din lemn îngustă, ședea un tânăr care copia caractere într-un album de schițe, cu o pensulă pentru tuș. Nu și-a ridicat ochii spre mine când am intrat. Avea privirea atentă a unei persoane care nu se mișcase de mult timp și-am încercat să nu trec prin fața lui, ca să nu-i răpesc concentrarea. Eram în spatele lui, aproape trecusem de el, când, fără să-și întoarcă privirea, mi-a spus:

– Mă scuzați...

M-am uitat de jur-împrejur, dar nu era nimeni altcineva căruia i s-ar fi putut adresa.

– Cunoașteți poezia aceasta?

Mă privea acum, arătând spre poezia de pe perete pe care o copia. Era vestita tanka scrisă de Monk Yakuren, din perioada Kamakura:

Ah, singurătatea –
Nu e un lucru
care să aibă culoare.
Munți încadrați de pini negri
într-o seară de toamnă.

– Dacă o cunosc?

– Da, o știți?

– Da.

– Și e chiar așa? Nu știu de ce, dar parcă îmi amintesc că era altfel.

Probabil l-am fixat cu privirea puțin cam mult; remarcă era atât de neobișnuită, încât m-a făcut să-mi doresc să-i pun întrebări.

– Pot să vă întreb cum v-o aminteți?

S-a gândit ca și cum ar fi vrut să-și aleagă cuvintele cu atenție; m-a cuprins senzația palpitană că acela era singurul mod în care putea vorbi despre lucrurile care-l interesau.

– Când aveam 16 ani, tata mi-a dat să citesc poezia asta, spuse. Mi-a zis că era o operă de mare frumusețe și tristețe. Din păcate, atunci, nu m-a făcut decât să râd în hohote. Purtarea mea a fost extrem de necuviincioasă, iar el s-a înfuriat. M-a făcut prost și nepoliticos, așa cum fusesem, de altfel. Acum, când citesc poezia, mă simt trist. Ca să fiu sincer, îmi vine chiar să plâng. De aceea, mă întrebam dacă cel care a scris-o caligrafic nu a schimbat-o poate. Deodată, privirea lui care era îndreptată spre mine a devenit caldă. Dumneavoastră ce credeți?

– Eu cred că e aceeași poezie.

– Înțeleg.

– Poate dumneavoastră v-ați schimbat.

M-am înroșit toată, gândindu-mă că poate exagerasem, dar el a zâmbit. Atunci am observat cât era de chipeș, cu părul puțin peste urechi, cu sprâncenele pronunțate. Purta o vestă din bumbac peste o cămașă albă, din in, întocmai ca englezii și artiștii.

– Da, probabil că aveți dreptate, a spus.

– Tatăl dumneavoastră va fi foarte mulțumit.

Zâmbetul său s-a stins.

– Tata nu mai trăiește.

– Vă rog să mă iertați. Am înclinat capul. Îmi cer scuze, trebuie să plec.

– Așteptați!

A pus capacul peste pensulă, și-a închis repede caietul de schițe și s-a ridicat. Era înalt și suplu și mă chinuiam din răspuneri să nu îi privesc fiecare mișcare.

– Nu vreți un ceai?

Am dat din cap în semn de refuz.

– Mă întâlnesc cu prietenele mele.

– Aș fi încântat să ne însoțească.

– Sunteți foarte amabil, dar mă văd nevoită să vă refuz.

– Poate altă dată, atunci?

– N-aș putea să vă dau un răspuns.

– Înțeleg. Ei bine, mi-a făcut plăcere să vorbesc cu dumneavoastră. Nu vă voi uita. La revedere!

– La revedere!

L-am simțit urmărindu-mă în timp ce părăseam galeria: o privire blândă, care te urmărea numai dacă doreai lucrul acesta. M-am îndreptat spre holul de la intrare. Bineînțeles că nu m-am urmat, iar eu nu mi-am întors privirea. Dacă ar fi venit după mine sau dacă eu mă întorceam, ar fi fost oare viața mea altfel?

Prietenele mele au sosit după câteva minute. Ușa grea de la intrare s-a deschis, iar ele au intrat râzând, acoperindu-și gurile cu mâinile, cerul scânteind în spatele lor precum gheața.

„Deci s-a oprit ploaia, îmi amintesc că-mi spuneam, iar poezia este insuportabil de tristă. Da, și amuzantă. Și nimeni n-a mai spus asta și poate nici n-o va spune.”

Am făcut turul galeriei cu prietenele mele pentru a doua oară. Poeziile erau la fel; lumina se schimbuse.

Nu l-am mai întâlnit niciodată.

CEEA CE-MI LIPSEA ATUNCI era o prietenă de suflet căreia să-i povestesc totul; cineva care să fie ca o oglindă pentru greșelile și încurcăturile de neiertat provocate de mine și care să mă ajute să le spun pe nume, să-mi arate cum să merg înainte, ca eu însămi, și nu ca altcineva.

Îmi era foarte dor de Miko.

În vara în care terminaserăm liceul, tatăl său, care era diplomat, fusese mutat la Washington D.C. Toată familia îl urmase. Miko era în ultimul an la Manhattanville College din Westchester, New York. Îmi trimisese vederi cu campusul – clădiri mărețe, în stil gotic, înconjurate de peluze verzi și de garduri vii.

Îmi scrisese că Abigail, colega ei de cameră, era descendentă unui erou revoluționar care jucase un rol important în crăparea vestitului Clopot al Libertății din Philadelphia. Cred că libertatea era fundația acolo; iar în America, chiar și printre maici, Miko părea, într-adevăr, liberă. Alerga și devenise foarte bună la hocheiul pe iarbă în echipă. Purtau kilturi. Engleza ei căpătase un accent american nord-estic, care i se spusese că era identic cu accentul englezesc, dar nu la fel de mândru. La sfârșit de săptămână, vizita Washingtonul care i se părea precum un muzeu enorm, iar, de câteva ori, își petrecuse vacanța la părinții ei în New York, un oraș pe care îl adora. Pe Broadway, văzuse o piesă intitulată *West Side Story*¹. Felul în care mi-a povestit-o într-o scrisoare era cu totul aparte:

Imaginează-ți ce s-ar întâmpla dacă Tony și Maria ar fi japonezi. De-abia se cunosc; părinții lor aranjează totul; se căsătoresc. Și toată lumea trăiește! Dar nimeni nu cântă sau dansează. Bandele Jets și Sharks sunt oaspeți la o petrecere de celebrare a înfloririi cireșilor; nimeni nu jighește pe nimeni. Spectacolul NU continuă!

Necunoscând la vremea respectivă spectacolul sau replica de la final, nu am înțeles umorul prietenei mele, totuși, scrisoarea ei mi s-a părut amuzantă.

Ne scriam de două ori pe săptămână, uneori chiar mai des, trecând adresa de pe plicul subțire, aproape transparent, în

¹ *Poveste din Cartierul de Vest* (n.tr.)

ambele limbi, în ordine inversă. Engleză-japoneză pentru ea, japoneză-engleză pentru mine. Limbile războiului. Ce ciudat mi se părea că cea mai bună prietenă a mea vorbea americană cu accent nord-estic! Deși și eu vorbeam fluent limba engleză, știam că nu m-aș fi putut dezvăra niciodată de accentul japonez și, sincer, nici nu mi-aș fi dorit.

Pentru mine, traiul într-o țară străină al lui Miko era ca un alt fel de spectacol – unul exotic, la care-ți cumpărai bilet, de la care te întorceai acasă și despre care îi povesteați celei mai bune prietene, cu detalii pline de umor. Eu eram acea prietenă. Nu mă gândisem niciodată că ea ar putea rămâne în America. Că, în loc să se întoarcă cu familia ei când tatăl ei a fost rechemat la Tokio după patru ani, ea va rămâne în New York cu Abigail, iar mai târziu cu fratele lui Abigail, care urma să-i devină soț. Și că, peste câțiva ani, datorită căsniciilor, viețile noastre urmau să se despartă de tot.

Regret din toată inima că nu am păstrat nici una dintre scrisorile din acele vremuri. Cuvintele ei le păstrez doar în amintire.

ÎN FIECARE VARĂ, ÎN A DOUA PARTE A LUNII AUGUST, în Karuizawa, avea loc un turneu de tenis. Cine cu cine făcea pereche, din ce club făcea parte, cine cu cine juca în care rundă – acestea erau principalele chestiuni ale zilei. Tonul meu e doar pe jumătate batjocoritor. De fapt, până în luna august, pierdusem mai mult sau mai puțin din greutatea pe care o etalasem la universitate înainte de a-mi lua licența; devenisem fără greutate. Tata, care venea din Tokio cu mașina din două în două weekenduri și care juca golf, dar nu-l interesa deloc tenisul, avea impresia că înnebunisem.

– Toată educația asigurată, și pentru ce? m-a tachinat într-o dimineață după ce ne terminaserăm micul dejun. Ca să fii câștigătoare cu un rever? Puteam să jur că ești o fată serioasă.

Nu era o dimineață oarecare și eram prea agitată ca remarca sa să mi se pară hazlie. În acea după-amiază, partenerul meu – un băiat american de doisprezece ani, pe nume Bobby Spencer – și cu mine urma să jucăm cu prințul moștenitor și cu partenerul său în sferturile de finală ale turneului. Meciul urma să aibă loc abia peste câteva ore, și totuși mă îmbrăcasem deja cu rochia mea albă de tenis și îmi aranjasem părul de parcă mergeam la dans. Dormisem prost și visasem – intermitent, în reprize – că stăteam pe o stâncă golașă, decolorată de soare, în mijlocul unui râu cu curenți rapizi, așteptând să vină cineva să mă salveze.

Nu venise nimeni și se făcuse dimineață. În curând, prințul moștenitor urma să stea dincolo de fileu, în fața mea, zâmbind formal când nu-i intra o minge sau râzând încrezător când îmi servea o lovitură câștigătoare care altă dată mi-ar fi reușit. Nu, nu voiam să-i vorbesc. Voiam să-l las pe micul Bobby Spencer cu vocea lui pițigăiată să vorbească și să servească, în timp ce urma să fac minimum posibil ca să nu mă umilesc fără posibilitate de revenire. El era prințul moștenitor. Era oare ca noi? Nu. Nu câștiga el întotdeauna? Era oare mai mult sau mai puțin arătos decât mi-l aminteam? Mai înalt sau mai scund? Vorbăreț sau tăcut? Mi-l imaginam ca într-o revistă, și totuși nu vedeam nimic real. Palmele îmi transpirau și mai era mult până la meci. Nu voiam să-mi pese. Nu voiam să-mi pese, dar îmi păsa deja.

CLUBUL PROGRAMASE meciul pe un teren secundar, înadins ca să nu atragă atenția. Eu și Bobby Spencer ne îndreptam spre teren, dinspre club, când am observat un bărbat de vârsta mea, în costum de tenis alb, apretat, stând singur de o parte a fileului și exersându-și lovitura de dreapta fără minge. Imediat, inima a început să-mi bată cu putere, în mod prostesc, încât mi se părea că el o să o audă. Dar Înălțimea Sa nu a părut să observe nimic. Racheta sa se afla încă în suportul greoi din lemn, dând loviturilor sale mai multă greutate pentru ca, la începerea meciului, când suportul fu îndepărtat, mișcările sale să devină mai rapide. O lovitură fermă, dar nu frumoasă. Am observat toate aceste lucruri dintr-o privire, de la o distanță moderată. (Pe vremea aceea nu-mi dădeam seama, dar ulterior calitățile sale izvorâte din această impresie inițială mi s-au confirmat: spiritul său competitiv, întotdeauna politicoș, dar totuși de nestăpânit, precum și calitatea care mie îmi era dragă și pe care o purta cu el întotdeauna, aceea de a părea foarte solitar când era în public, ca un copil singur la părinți prin decret.)

Înălțimea Sa și-a ridicat capul spre noi, s-a oprit din ceea ce făcea și a venit să ne întâmpine.

– Aștept cu nerăbdare meciul ăsta încă de dimineață, a spus uitându-se timid către mine.

Am făcut o plecăciune formală și am replicat că și eu așteptasem de mult acest meci.

– Asta pentru că ești o jucătoare așa bună, a spus surâzând. Am auzit de tine, să știi.

M-am înclinat din nou, mai mult pentru a ascunde roșeața care-mi năvălise în obraji.

– Mă tem că veți fi dezamăgit, Înălțimea Voastră.

– Nici o șansă, m-a asigurat el.

Aceste ultime cuvinte fuseseră adresate rachetei sale. Era o zi călduroasă, iar el transpira deja, la fel ca mine în acel moment. Era atrăgător, nu cu mult mai înalt decât mine, dar bine proporționat și în formă, având membrele și fața ușor arămii datorită antrenamentului în aer liber. Avea o privire pătrunzătoare și serioasă, care emana căldură și inteligență și peste care trecea, câteodată, o strălucire amuzată.

Chiar în acel moment, a sosit și partenerul său și s-au făcut prezentările oficiale. Un anumit moment mi-a rămas întipărit în memorie: prințul moștenitor și-a întins mâna către tânărul Bobby Spencer care nu știa cum se fac plecăciunile sau mai precis ce însemna o plecăciune. Băiatul a zâmbit cu gura până la urechi și a scuturat mâna imperială ca un om de afaceri disperat care tocmai încheiase cea mai bună afacere. Cred că știa de la părinții săi că adversarul său era o persoană importantă, chiar o față regală, dar cine ar putea ști ce însemna acest lucru pentru un băiețel de doisprezece ani din San Diego, California?

Ne-am așezat în teren. Prințul stătea pe linia de fund, bătând ritmic mingea albă de pământ, pregătindu-se pentru primul serviciu. Atunci, înainte de a arunca mingea în aer, privirile ni se întâlniră –, eu eram lângă fileu. Contactul vizual a fost atât de neașteptat și de cald, încât am uitat să-mi iau privirea de la el. Calmul meu s-a spulberat și la fel s-a întâmplat și cu el: primul său serviciu a lovit fileul. Următoarea încercare s-a dovedit mai bună, mingea a sărit la noi în teren, unde a fost trimisă

de racheta lui Bobby Spencer și trimisă înapoi în lung de linie. Returul ușor dezechilibrat al prințului s-a îndreptat spre mine; fără să mă gândesc la acțiunile mele, am întins racheta și am blocat mingea, trimițând un voleu câștigător puternic în colțul lung. Zero-cincisprezece.

Pentru o clipă, lumea de pe teren, inclusiv eu, a rămas înmărmurită. Apoi Bobby Spencer a ciripit:

– Frumoasă lovitură!

Prințul mi-a zâmbit și jocul a continuat.

Game-ul s-a încheiat; Înălțimea Sa nu a acumulat nici un punct, dar nu părea nefericit din cauza asta. Când am schimbat terenurile, mi-a făcut complimente cu privire la joc și am simțit cum un val de căldură mi-a năvălit în obraji. Game-ul fusese atât de ușor și de natural, încât aproape că am uitat că opoentul meu de viță regală, atrăgător, care părea atât de încântat să se afle în prezența mea, era altfel decât mine și foarte, foarte departe, chiar și când stătea atât de aproape de mine. Trezită la realitate, inima mea a tras din nou un semnal de alarmă, cu lașitate, și am simțit cum o neliniște vagă amenința să umbrească acea zi minunată.

Se auzi agitație în galerie când am trecut prin fața ei. Nu erau prea mulți susținători, doar o singură bancă și trei scaune pliante. Pe acestea, era înșiruită suita surprinzător de umilă de gărzi de corp și șambelani ai Înălțimii Sale, precum și un bărbat cu părul cărunț, mai în vârstă decât ceilalți; partea dreaptă a feței respectabile a acestuia, umbrită de pălăria de soare, din paie, lăsa să se întrezărească netezimea stacojie, de celuloid, a unui chip care suferise arsuri.

L-am recunoscut deoarece îi mai văzusem fotografia în ziar. Era doctorul Takeshi Watanabe, fost rector de universitate și un foarte respectat academician, de foarte mulți ani consilierul cel mai apropiat al prințului moștenitor. Se zicea că tot ceea ce făcea sau încerca să facă prințul moștenitor era cântărit de doctorul Watanabe cu foarte multă rațiune, dintr-un simț al datoriei și dintr-un fel de afecțiune paternă.

Cu timpul, am ajuns să-l cunosc bine pe doctorul Watanabe. Era un om foarte inteligent și cu o personalitate complexă puternică (ca mulți alți bărbați de acest fel, după cum am descoperit) în jurul unui izvor de tristețe. Își pierduse unicul fiu în bombardamentul din timpul războiului, care îi lăsase arsuri grave pe un sfert din corp. Și totuși nu l-am auzit niciodată să facă referire, nici măcar indirect, la acele tragice evenimente. Prințul fusese cel care îmi povestise cum s-a recuperat doctorul timp de doi ani după rănilile sale cumplite, analizând în fiecare zi o fotografie a fiului său făcută în ziua terminării liceului și reflectând neîncetat, în intimitate, la întrebarea fără răspuns privind ceea ce el, ființa vie, datora celor morți.

Când mi-am luat poziția la fileu – Bobby Spencer se pregătea să servească –, am aruncat pe furiș o privire către doctorul Watanabe. Își luase de pe cap pălăria de paie și își tampona sprâncenele cu o batistă albă. Gesturile sale erau precise, iar expresia feței, gravă. Am avut impresia că ceea ce îl deranja nu era căldura, ci scorul.

Mi-am amintit atunci de fratele lui Miko, Kenji, și de ochii săi atenți și pofticioși, și de pielea sa fără viață. Și de floarea pe care mi-o dăruise.

MAI TÂRZIU, ÎN ACEA TOAMNĂ, tot tenisul a reprezentat ocazia pentru următoarea mea întâlnire cu prințul moștenitor.

Era un mic turneu la care participau douăzeci de persoane, organizat de Înălțimea Sa pe terenurile Tobitakyu, de lângă Tokio. Invitația avea însemnele sale personale și ne-a fost adusă de un curier imperial.

Doar eu și Taka eram acasă. Mama era la cumpărături, iar tata, la serviciu. După ce curierul ne-a livrat pachetul și a plecat, Taka m-a întrebat dacă îi dădeam voie să atingă invitația.

– Ah! a suflat ea cântărind hârtia scumpă realizată manual pe care o ținea în mână. Stilată chestie, nu glumă!

– Taka, să nu îndrăznești să sufli o vorbă despre asta părinților mei!

Degetul ei mare și aspru a mângâiat de mai multe ori efigia prințului moștenitor, temându-se parcă să nu fie un fals.

– Nici o vorbă! am repetat hotărât.

Am luat invitația la mine în cameră. Am așezat-o pe birou, apoi m-am îndepărtat câțiva pași ca să încerc să mă gândesc. În cele din urmă, m-am așezat pe pat. În ciuda emoțiilor, mă simțeam tulburată. Nu era decât un turneu de tenis. Dar nu-mi ieșea din minte jocul din Karuizawa și privirea sa caldă dinainte de serviciu și cum, de fiecare dată când schimbam terenurile, făcea în așa fel încât să treacă pe lângă mine ca să putem vorbi. Simple glume, bineînțeles, și totuși spuse de el într-o asemenea

manieră blândă și ispititoare, cu o privire atât de curtenitoare, încât cuvintele sale princiare păruseră mai mult decât formale și mă făcuseră să roșesc.

Absorbită în gândurile mele, cred că m-am ghemuit pe pat, cu brațele în jurul genunchilor, cum făceam când eram mică, dar am fost brusc întreruptă de un zgomot ca un hârșăit care venea de pe hol.

– Taka, tu ești? Ce faci acolo?

Fața ei rotundă a apărut brusc în cadrul ușii, plutind ca o lună de culoarea piersicii.

– Ștergi praful?

A părut că se sfiește. A ridicat o bucată de mușama ca să-mi arate că nu asta făcea.

– Încetează, te rog!

Taka a făcut o plecăciune pentru a-și cere scuze, dar nu s-a mișcat de unde era.

– Haruko?

– Da.

– Te duci la turneul prințului moștenitor, nu-i așa?

– Nu știu.

– Oh, a mormăit ea, lăsându-și privirea în jos.

Am oftat.

– Bine, tu ce crezi că ar trebui să fac?

Și-a ridicat brusc capul, cu ochii arzători și emoționați.

– Să accepți, bineînțeles!

– O să fie numai personalități acolo, am spus cu încăpățănare. Nu cred că interesează pe cineva dacă merg sau nu.

Bineînțeles, credeam și nu credeam asta. Acum, îmi dau seama că mă manifestam cu vanitatea celor tineri și privilegiați, încât mă simțeam liberă să-mi folosesc încrederea în mod nechibzuit, mai ales în fața femeii care îmi spălase picioarele murdare când eram copil, fără să crâcnească. Dar dacă pentru mine afirmația cu privire la insignifianța mea nu era decât un exercițiu de măgulire și îndoială, pentru Taka, care era vinovată doar pentru că lua drept bune cuvintele oamenilor în care avea

încredere, era un afront la un simț al dreptății pe care îl poseda în mod instinctiv. Sângele i-a urcat în obraji care i se umflară ca întotdeauna când era indignată. Înaintă în cameră, cu mușamaua făcută ghemotoc în mână.

– Dar tu nu ești o oarecare, a spus ea cu o voce iritată și ascuțită. Nici pentru mine, nici pentru familia ta. Și nici prințul moștenitor. Nici prințul nu este un oarecare!

Primul meu instinct a fost să izbucnesc în râs: era atât de serioasă, atât de simplă și de reală, mai apropiată mie decât propria-mi mamă, și totuși atât de diferită de orice persoană pe care o cunoșteam sau în care credeam. Dar am observat la timp lacrimile care se adunaseră în ochii ei și m-am abținut. Ar fi fost de neiertat să o rănesc în acel moment.

– Da, Taka, i-am răspuns liniștită, ai dreptate. Prințul nu este un oarecare. Îți mulțumesc că mi-ai amintit.

Am îmbrățișat-o. Trupul ei atât de familiar mie, solid, puțin greoi, dar călduros, m-a liniștit într-un mod pe care nu-l voi uita niciodată.

– Bineînțeles că o să accept invitația Înălțimii Sale.

– Rămâne stabilit, atunci, a răspuns Taka, cu vocea domoală. Și nu vom spune nimănui. Așa cum ai zis tu, va fi micul nostru secret.

A zâmbit larg și mi-a atins obrazul cu mușamaua ca și cum ar fi vrut să mă lustruiască pentru ziua cea mare.

– Ai grijă să câștigi!

ACESTA A FOST SFATUL TOTAL DIFERIT față de cel pe care mi l-a dat mama când a aflat – era inevitabil, trebuia să-mi dau seama – de turneul de tenis al Înălțimii Sale.

– Fă orice, dar nu câștiga! mi-a spus.

– Șansele ca eu să câștig sunt extrem de mici.

– La fel ai spus și în Karuizawa și uite ce s-a întâmplat – l-ai învins. L-ai bătut pe prințul moștenitor! Nu m-am simțit niciodată mai umilită ca atunci.

- Am jucat la dublu, mamă, și jucam împreună cu băiețelul american.

- Americanul! Se spune că e profesionist.

- Are 12 ani.

- În America, se crește mai repede decât la noi. Așa zice toată lumea. Nu există cu adevărat copii pe acolo.

- N-ai mai fost în America de când m-am născut eu, i-am reamintit. Miko e acolo și se distrează de minune. Spune că oamenii s-au purtat minunat cu ea.

- Nu pot spune că sunt surprinsă, a pufnit mama. Tot timpul a fost cam ciudată. Atrage atenția oriunde se duce.

- Înainte îți plăcea mult de ea.

- Înainte de a pleca în America.

TROFEUL TURNEULUI era o cupă mică din argint. Am dus-o acasă pe ascuns, învelită într-un prosop turcesc pufos pe care mi l-a dat prințul – un dar spontan și atent, făcut după ce i-am mărturisit că uitasem unde îl pusesem pe al meu, mult mai puțin luxos –, și am ascuns-o în sertarul de jos al biroului meu, sub materialul rulat pe care eu și Miko îl foloseam pentru a exersa predarea și preluarea ștafetei, pe holurile din Seishin.

N-am vrut ca mama să afle că eu fusesem câștigătoarea turneului. Nu am vrut să vorbesc despre faptul că îl bătusem pe Înălțimea Sa pentru a doua oară în tot atâtea întâlniri; și că astfel, am putut vorbi mai mult; că el a continuat cu atențiile sale călduroase, că am devenit invizibili, întotdeauna politicoși, simțindu-ne tot mai în largul nostru, unul cu celălalt; și că el nu mi-a mai părut ciudat și nu mi-a mai stârnit frica – ceea ce-l făcea mai puțin imperial și mai mult bărbat.

O SĂPTĂMÂNĂ MAI TÂRZIU, curierul imperial a revenit la noi acasă. De data aceea, era și mama. I-a oferit ceai; ospitalitatea ei nu mai cunoștea limite. Am izbutit să iau plicul mare și elegant din mâna înmănușată în alb și să dispar în camera mea înainte ca ea să-mi fi spus ceva jignitor.

Am închis ușa. Singură, încet, simțind cum un zâmbet sovăielnic mi se desenează pe chip, am rupt sigiliul și am luat fotografia în mână. După cum bănuiam, era o fotografie cu mine ținând în brațe trofeul. Și totuși, mai era o surpriză. Pe spate, prințul scrisese apăsător: „O ZI DE NEUITAT“.

ÎN ACEA TOAMNĂ și la începutul primăverii anului 1958, am continuat să ne întâlnim la turnee de tenis sau la meciuri amicale. În luna aprilie, am devenit membra Clubului de Tenis de Câmp din Tokio. Fusesse ideea mamei să mă înscriu în acest club exclusivist și i-am dat ascultare fără să crâcnesc. Era un loc la modă și foarte comod în care se putea juca tenis când se încălzea vremea și se făcea simțită aglomerația de sezon. Dar, în principiu, se subînțelegea că Înălțimea Sa avea să fie acolo adesea și că vor fi diferite ocazii de a juca tenis împreună, însoțiți întotdeauna de cel puțin unul dintre membrii largului nostru cerc de prieteni comuni. În timpul verii, am fost din nou în Karuizawa amândoi, jucând tenis, dar niciodată singuri.

Eu și mama locuiam împreună la țară, iar tata ne vizita la sfârșit de săptămână. În mod total neobișnuit pentru noi două, atmosfera era relaxată. Eram distrasă de planurile mele sociale, de partidele de tenis și de petrecerile în aer liber, la multe dintre ele participând și prințul moștenitor, și prietenii noștri din Tokio. Dar, sincer, deși nu mi-am dat seama de asta la vremea respectivă, mama era cea diferită.

Poate că era tumultul feminin, reglarea fizică debusolantă și inevitabilă care apare la femei la mijlocul vieții. Oricare ar fi fost motivul, ea era cea care se schimba. Privirea ei, expresia feței când era adâncită în gânduri și când nu-și dădea seama că e urmărită nu mai erau atât de tăioase. Nevoia compulsivă de a-mi controla acțiunile, predilecția pentru urmărirea îngrijorată și amestecul în treburile mele, care ne guvernaseră relația dintotdeauna, începuseră să se domolească, în mod inexplicabil. Și, în mod paradoxal, pe măsură ce tinerețea ei pălea,

frumusețea sa înflorea. De-abia așteptam să fiu în prezența ei, ca s-o pot privi. Nu mai era interesată de dispute verbale, era mai mult tăcută și gânditoare. Deși nu fusese niciodată o cititoare avidă, în acea vară, o găseam adesea pe verandă cu un roman de Soseki sau Kawabata. *Țara zăpezii* era preferatul ei și o făcea să plângă. În comparație cu asemenea schimbări, serbedele intrări și ieșiri publice și întotdeauna însoțite ale prințului moștenitor, în și din viața mea, exaltarea sau umilința serviciului său sau al meu ocupau, fără îndoială, un loc mai puțin important în gândurile ei.

Aceasta era casa în care tata revenea mereu și pe care, apoi, o părăsea din nou. O casă locuită în pace și în mod complicat de două femei, fiecare găsindu-se la o răscruce a unei existențe în transformare, dacă aș putea spune așa.

TATA A SOSIT CU TRENUL într-o vineri seară, devreme. Căldura și agitația din Tokio păreau să-l urmărească ca un nor de eter maro; sprâncenele și gulerul cămășii îi erau umede de transpirație. Ducea cu el o servietă plină cu hârtii și o valiză mică. Văzându-mă pe peron, un zâmbet obosit îi încreți fața trasă de oboseală și umerii îi căzură în mod imperceptibil – doar o soție sau o fiică ar fi putut observa asta –, căci își dădea seama că putea, cel puțin pe durata sfârșitului de săptămână, să se descotorosească de toate problemele.

– Arăți odihnită și fericită, a observat el, îmbrățișându-mă.

– Iar tu, tată, arăți extenuat.

– Am avut o săptămână lungă, m-a aprobat el.

Am vrut să-i iau valiza din mână, dar el m-a oprit.

– E grea.

I-am zâmbit.

– Am devenit puternică de la atâta tenis. Nu se vede?

S-a oprit, privindu-mă printre ochii pe jumătate închiși, ca și cum ar fi încercat să ghicească adevăratul sens al celor spuse de mine. Apoi, fără nici un cuvânt, mi-a dat valiza.

DIRECT DIN BAIE, în halat, a venit la cină, cu părul încă ud. Părea el însuși din nou, emanând o putere subtilă, și am simțit cum mă cuprindea ușurarea acestei simple reveniri la normal, credința copilului care nu moare niciodată.

Eu și mama am gătit în acea după-masă pentru el: *hijiki*¹, *ohitashi*², *zaru soba*³ și *unagi*⁴ prăjit, preferatul său. Cumpăraserăm vase noi din ceramică cu email galben auriu și albastru cobalt. Tata a mâncat cu poftă, gemând din când în când, folosind bețișoarele fără încetare, fericit să audă cum eu și mama îi povesteam evenimentele importante din ultimele trei săptămâni.

– A trebuit să cumpăr o lampă nouă, a spus mama.

Peste marginea bolului său cu orez, tata s-a încruntat.

– Cea veche s-a spart, a explicat ea.

– Și era veche, am adăugat.

– Da, era veche.

Eu și mama ne-am zâmbit. Tata a observat și a părut surprins, dar a continuat să mănânce.

– În ceea ce privește vasele astea noi...

Mama a arătat masa.

– Foarte drăguțe, am spus.

– Și nu au fost scumpe, l-a asigurat mama.

Tata s-a uitat cu mai mare atenție la bolul cu orez din mână, a dat din cap o dată și a continuat să mănânce.

– Mizumo-san a murit, a spus mama, vorbind despre văduvul bătrân care locuise mai sus pe stradă. Am tot vrut să-ți spun. A avut probleme cu inima, după cum era și normal. Fiii săi au pus deja casa în vânzare.

Tonul ei era dezaprobat.

– Așa merg lucrurile acum, a răspuns tata, punând bolul gol pe măsuță. Impozitele prea mari nu le lasă altă opțiune

¹ Alge brune care cresc pe coastele Japoniei, Chinei și Coreei. (n.tr.)

² Spanac fiert (n.tr.)

³ Specialitate din tăietei (n.tr.)

⁴ Țipar japonez (n.tr.)

oamenilor decât să vândă. Dacă noi am muri mâine, Haruko ar trebui să facă la fel.

– Nu-i adevărat, am protestat eu. Peste masă, m-a studiat cu milă. Iubesc casa asta. N-aș fi niciodată de acord să mă despart de ea.

A ridicat din umeri resemnat.

– În viață, trebuie să accepți că orice se poate întâmpla și că se va întâmpla mai mult ca sigur.

– E un mod de abordare extrem de deprimant, a spus mama. Nu putem vorbi despre altceva?

– Foarte bine. Tata și-a terminat berea. Dă-mi servieta!

Era grea, plină de cărți, reviste și documente. A scotocit prin compartimentul ticsit al servietei, înainte de a găsi ceea ce căuta.

– Asta e de acum două săptămâni, a spus, ridicând un exemplar din ediția americană a revistei *Time*. Un cunoscut din New York mi l-a trimis. La început nu mi-am dat seama de ce aș putea fi interesat de așa ceva. Dar uitați-vă și voi!

A împins câteva vase pentru a face loc și a întins revista pe masă. Colțul paginii pe care dorea să ne-o arate era întors.

– Se pare că acestea sunt candidatele finale de pe lista întocmită de comisia responsabilă cu alegerea viitoarei consoarte a prințului moștenitor. Sau poate ar fi mai bine să le numesc concurente.

Ne-am uitat la trei fotografii cu femei japoneze de vârsta mea, înșiruite pe pagină.

– Numai trei? am remarcat pe un ton care se dorea a fi amuzat.

De fapt, inima începuse să-mi bată puternic într-un mod neplăcut. Fără îndoială că eram la curent – nu prea puteam să nu fiu – cu faptul că prințul și consilierii săi căutau de ceva timp o soție pentru el și că, pentru a se potrivi cu standardele imperiale, alegerea finală trebuia să fie o descendentă a uneia dintre familiile nobile și o absolventă a Școlii de Femei Pair. Și totuși, până în acel moment, când le vedeam pe cele trei tinere aristocrate zâmbind cu sfială din paginile unei reviste

americane vestite, încercasem să evit orice gând deranjant cu privire la acest subiect.

– Toate sunt drăguțe.

– Da, dacă îți dorești așa ceva, a spus tata. Potrivit revistei, câteva sute au fost deja respinse.

– Ce umilitor pentru acele fete și pentru familiile lor să fie expuse în public de așa o manieră! a zis mama.

– Exact din acest motiv, presa japoneză s-a pus de acord să nu mai scrie nimic până când nu va fi aleasă o fată. Dar, bineînțeles, americanii și britanicii nu au asemenea rezerve.

Am dat din cap dezaprobator în fața fotografiei.

– Nu mi se pare corect din partea familiei imperiale să le facă cunoscute numele. Ar trebui să fie mai atenți la sentimentele oamenilor.

– De ce nu i te plângi chiar Înălțimii Sale? mi-a sugerat tata pe ton provocator. Îl vezi destul de des.

– Am jucat tenis, dacă la asta te referi. Și avem prieteni comuni. A fost drăguț și generos cu mine, dar așa se comportă el cu toată lumea. Și, bineînțeles, conversațiile noastre nu au niciodată o tentă personală.

– Bineînțeles.

– Vorbești de parcă nu m-ai crede.

– E irelevant dacă te cred sau nu, a răspuns tata pe un ton serios. Prințul moștenitor are consilierii săi, iar ei au părerile lor în legătură cu ceea ce trebuie să facă. El e mai mult decât un bărbat, este o instituție și un simbol. L-am întâlnit pe doctorul Watanabe de câteva ori și pot să vă spun că e un tip foarte convingător, extrem de devotat îndatoririlor sale. Nu va ezita să facă ceea ce consideră necesar pentru binele familiei imperiale. Tata a oftat plictisit. Ascultați-mă, amândouă! Săptămâna trecută, a venit un reporter la casa noastră din Shibuya, când eu eram la serviciu. Un vecin a avut bunul-simț să-l gonească, dar și-a făcut apariția la mine la birou, sâcâindu-mă cu tot felul de întrebări.

– Ce fel de întrebări?

– Despre Haruko, aici de față.

– Despre mine?

Mă simțeam de parcă mă dezintegrasem, de parcă ieșisem din corpul meu și mă uitam în jos la mine, șocată de cât de mică și de insignifiantă eram.

– Asta am spus și eu, a zis tata. Am pus-o pe secretară să-i spună tipului că sunt în ședință toată ziua până când a înțeles în cele din urmă mesajul. Apoi, au apărut alți doi de aceeași teapă. A trebuit să le fac pe plac ca să scap de ei. Am avut noroc că am plecat din oraș.

– Ce voiau să știe despre Haruko?

– Orice. Dacă știe să gătească. Bineînțeles, le-am spus, știe să gătească alge. Dacă vă plac algele, atunci e fata voastră. Dacă știe să scrie proză frumoasă? Bineînțeles că nu, le-am spus, e o scriitoare îngrozitoare, exact ca tatăl ei. Dacă știe să numere? Doar când cheltuie, le-am spus, și o face foarte bine atunci. Dacă are calități bune. Calități bune? Hmmm, le-am spus, lăsați-mă vreo două zile să mă gândesc.

– Îți mulțumesc mult, tată.

– Cu plăcere.

– Fiți serioși un moment! ne-a rugat mama. Eu tot nu înțeleg ce voiau.

– Serios? E foarte simplu, de fapt. Din nu se știe ce motive, ei sunt de părere că revista *Time* greșește. Ei cred că Haruko a noastră este prima alegere a prințului. Sunt aproape siguri de asta. Și nu vor să piardă acest subiect.

PRESA SE INFILTRASE ȘI ÎN KARUIZAWA. Am început să-i vedem peste tot, deși, în principiu, din respect pentru Înălțimea Sa, erau mai precauți decât în Tokio. Nu am fost nicio dată abordată personal. Totuși, oriunde mergeam, îi simțeam cum roiesc ca păsările de pradă. Preferau carnea proaspătă, dar, dacă nu găseau așa ceva, se mulțumeau și cu hoituri. Nu-mi dădeam seama cu certitudine care dintre cele două eram eu. Nici nu le păsa de faptul că interesul lor libidinos îmi creștea

vulnerabilitatea într-un asemenea moment dificil din viața mea. În schimb, Înălțimea Sa mi-a arătat că-i păsa.

Nu fusesem complet sinceră cu părinții mei. Deși era adevărat că nu rămăsesem niciodată singură cu el, exagerasem când am spus că singurele momente când îl vedeam erau pe terenul de tenis. În cercul nostru din Karuizawa, se găseau și câțiva dintre foștii săi colegi de la Universitatea Gakushuin, pe care el îi cunoștea foarte bine și în care avea deplină încredere. Ei erau cei care mă contactau în mod regulat și întotdeauna discret, din partea lui, pentru a ne aranja întâlnirile, multe având aerul că sunt simple coincidențe. Din această cauză poate, întâlnirile erau adesea banale, ca niște misiuni, precum statul afară cu conuri de înghețată în mână sau doar pălăvrăgeala din spațele unei mici prăvălii în timp ce saci de ceai erau deschiși și sortați. Și, deși nici o persoană prezentă în timpul acestor întâlniri obișnuite n-ar fi putut afirma că ceea ce ne spuneam ar fi fost nepotrivit sau personal, totuși, aerul, precum cerul care preceda o furtună, era ușor încărcat, sau cel puțin așa mi se părea mie.

Am observat în acea vară că tot ceea ce făcea singur se măsură în efectul produs. Totul era bine gândit și bine intenționat. De la trei ani, crescuse departe de părinții și de frații săi și fusese învățat să fie ceea ce era. Nu putea fi altfel, toată lumea înțelegea asta și orice afirmație făcută, în cuvinte sau prin fapte, purta inevitabil efigia statutului său. În afara acelei sfere luminoase totuși, în singurătatea profundă a sentimentelor sale, încerca să pară uman. Născut din lumină, nu dorea să pară strălucitor. Era timid, chiar ciudat, când îl întâlneai pe linia dintre îndatoririle publice și sinele său. Câteodată, era tăcut. Dar această tăcere avea o calitate surprinzător de generoasă care nici nu încuraja și nici nu cerea tăcere în schimb.

În acel august, a organizat o mică serată dansantă. Un eveniment intim, foarte bine planificat, dominat de o căldură îmbietoare. Felinare de hârtie străjuiau intrarea spre reședința sa de vară și cărăruia de piatră din grădină unde, la căderea întunericii, pe după lujerii cățărători ai luminii artificiale, apăreau și

dispăreau licurici ca niște năluci, în aerul umed, cu iz de mușchi. Înăuntru, chelneri în uniformă serveau cupe cu punci și sendvișuri moi și lungi, iar un cvartet cânta melodii de jazz americane în timp ce cuplurile dansau. Muzica era antrenantă, romantică, dar nu într-un sens agresiv. Rochia mea era nouă; lăsasem să curgă câteva picături de parfum în spatele urechilor și pe interiorul încheieturilor brațelor mele goale. O briză ușoară, dar învi-orătoare intra prin ferestrele deschise și sufla secrete inocente pe picioarele fiecărei femei din cameră.

A avut grijă să nu mă favorizeze. Partenerii se schimbau ca de obicei, bărbați bine îmbrăcați se apropiau de câte o femeie și apoi de alta, între cântece, întrebând dacă li se permitea dansul, zâmbind, luându-i mâna și pregătindu-se să înceapă. Astfel, conversațiile erau limitate, durând puțin mai mult decât cântecul în sine. Toată lumea dansa cu toată lumea și toată lumea vorbea cu toată lumea, pe ascuns.

M-a invitat la dans de trei ori. Ultimul dans a fost mai lent. Era destul de liniște, iar gura lui era aproape de urechea mea pentru a conversa într-un fel de intimitate.

– Sper că te-ai simțit bine în aceste ultime săptămâni, a început el.

– Foarte bine, am răspuns. Vara a trecut prea repede.

– Sper din tot sufletul ca tenisul tău să nu se mai îmbunătățească.

Mi-am ridicat privirea și am observat zâmbetul din ochii lui.

– De fapt, mi-e teamă că devine tot mai prost.

– Nu-i adevărat. Dar, dacă ar fi adevărat, atunci aș avea și eu o șansă în viitor.

– O șansă foarte mare. Extraordinară.

– O să mai vedem noi.

El mă învârtea pe ritmul muzicii. Era un dansator excelent, sprinten și grațios. Dincolo de ferestre, se lăsase întunericul, iar felinarele aruncau pâlpâiri aurii. În capătul celălalt al camerei, l-am zărit pe doctorul Watanabe stând singur, privindu-ne cu viu interes. Am fost surprinsă; nu știam că era în Karuizawa.

Ochii ni s-au întâlnit, iar el a făcut o plecăciune respectuoasă în direcția mea.

Înălțimea Sa m-a învățat din nou cu pricepere.

– Ce planuri ai pentru toamnă?

– Bănuiesc că voi fi în Tokio.

– Te vei putea vedea acolo?

– Bineînțeles, Înălțimea Voastră... Aș fi onorată.

Ochii săi au zâmbit din nou, datorită modului în care mă adresasem. Când se termină cântecul, a șovăit să-mi dea drumul, ținându-mi vârful degetelor între mâinile lui.

– Tu și părinții tăi veți mai rămâne în Karuizawa încă vreo două săptămâni, nu-i așa? A părut că știe deja răspunsul la întrebare. Și a părut – mi-era greu să spun din cauza luminii – că a roșit.

– Da, poate chiar mai mult.

– Mă bucur foarte mult, a spus sincer, strângându-mi vârful degetelor.

Exact peste două săptămâni, doctorul Watanabe a venit să vorbească cu părinții mei.

EU LUAM CEAIUL la o prietenă. Doar mult mai târziu mi-am dat seama că doctorul Watanabe trebuia să fi știut dinainte de planurile mele pentru acea după-amiază – precum însuși Buddha, părea să aibă cunoștințe imediate și totuși veșnice despre toate lucrurile – și își programase vizita în consecință.

Bineînțeles, eu nu știam că ceva neobișnuit se petrecea în absența mea. Eram de-o inocență aproape perfectă. La întoarcere, când am intrat în casă, am început să fredonez, veselă și copilărește, o melodie.

Mi-am continuat drumul până în spatele casei. La acea oră, soarele era încă deasupra vârfulor dealurilor și totuși destul de jos, pentru ca veranda noastră, de obicei umbrită, să fie scaldată într-un soare cald și plăcut; mama, care citea un roman acolo după cum se obișnuise, era o viziune în auriu și m-am oprit pentru un moment ca s-o admir. Doar când m-am apropiat de ea îndeajuns cât să îi simt parfumul de iasomie, i-am văzut expresia chinuită de pe chip și mi-am dat seama că romanul din mâinile ei era închis.

Vocea îi tremura:

– Ah, Haruko!

– Mamă, ce s-a întâmplat?

– Vai, vai!... Ai vorbit cu tatăl tău?

– Numai ce am ajuns. S-a întâmplat ceva?

– Nu chiar... Nu știu ce să spun. Ar fi mai bine... Tatăl tău s-a dus acum să se plimbe puțin și știu că vrea să stea de vorbă cu tine.

Nu era practic o plimbare, ci, mai degrabă, un mers în cerc al unui pinguin pierdut. Tata părea că se pierduse pe cărăruia de pământ care trecea pe lângă casa noastră; își târa picioarele dintr-o parte în alta, își ținea capul în pământ, adâncit în gânduri decisive, ajungând până la copaci și fiind nevoit să se întoarcă, și tot așa. La cel de-al treilea rond, și-a ridicat privirea și m-a zărit. Așa cum stătea pe stradă și cum clipea din cauza luminii, nu părea a fi, după cum pretinsese mama, în căutarea cuiva. Părea mai degrabă prins într-o acțiune solitară și dureroasă.

– Iată-te, Haruko!

– Mama a spus că ești nerăbdător să vorbești cu mine.

– Nerăbdător? Da, cred că are dreptate, a spus încet.

– Sper că nu e vorba de rochia pe care mi-am cumpărat-o săptămâna trecută. Chiar aveam nevoie de ea.

– Rochie? Despre ce vorbești?

– Despre nimic, am spus repede.

Am rămas tăcuți câteva momente. Din copacii cuprinși treptat de întuneric, se auzeau primele triluri din cântecul de seară al păsărilor.

– Facem o plimbare?

– M-am plimbat deja, a răspuns – destul de pompos, mi s-a părut mie pentru cineva care se învârtise în cerc.

– Dacă asta înțelegi tu prin plimbat, tată, tare aș vrea să te văd alergând.

Mi-a aruncat o privire încruntată – dar apoi, brusc, a izbucnit în râs.

– Cred că ar trebui să fiu fericit că, cel puțin, nu ți-ai pierdut simțul umorului, a spus, dând din cap cu o admirație invidioasă. O să ai nevoie de el când o să-ți povestesc ce s-a întâmplat.

APOI, ÎNCET, cu soarele începând să apună și cerul de vară întunecându-se în jurul nostru, tata mi-a povestit despre

întâlnirea cu doctorul Watanabe care avusese loc în acea după-masă. Evenimentul părea deja încrustat pentru totdeauna în conștiința sa. Mi-a povestit pe îndelete, eu fiind dornică să aflu fiecare detaliu, toate cuvintele schimbate, precum și implicațiile nespuse ale acestora; ca și cum ar fi considerat că povestea, ca de altfel multe altele pe care mi le spusese în copilărie, făcea parte din moștenirea ce-mi fusese hărăzită.

NELUÂND ÎN SEAMĂ CĂLDURA DUPĂ-AMIEZII, doctorul se îmbrăcase în obișnuitul său costum negru. Fusese întâmpinat cu formalitățile corespunzătoare de părinții mei, care își mascau cu politețe șocul vizitei neanunțate. Mama îl condusese în salonul oficial. Taka adusese ceai rece și câteva delicatese pe care le găsisese în graba mare și apoi se retrase. Mama îl servise întâi pe onoratul oaspete și apoi pe tata.

La început, fusese tăcere, doctorul observând printr-o înclinare în semn de aprobare a capului ceștile simple dintr-un material dur și gustul amar și răcoros al ceaiului. Tensiunea din cameră, în ciuda faptului că *shoji*-ul era deschis și sufla o briză ușoară, devenise repede de nesuportat.

În cele din urmă, doctorul Watanabe își pusese ceașca pe masă, iar părinții mei făcuseră la fel. Tata studia picăturile formate datorită aburului, care alunecau de pe ceașca sa pe biscuitul din lemn.

– Cu respect, Endo-san, am fost trimis din partea comitetului a cărui îndatorire solemnă este să supravegheze alegerea unei consoarte potrivite pentru Înălțimea Sa, prințul moștenitor, începuse doctorul Watanabe.

Un icnit de-abia perceptibil îi scăpase mamei printre buze. Privirea severă pe care i-o aruncase tata o făcu să se controleze, iar apoi, cu un glas fin și clar, doctorul Watanabe continuase:

– Nu este un secret faptul că, de câțiva ani buni, comitetul ia în calcul această idee, prin consultări interne și împreună cu Înălțimea Sa. Nu cred că există în acest moment o problemă mai importantă pentru familia imperială.

În cameră se lăsase tăcerea. Ceaiul – când toți, la unison, îl sorbiră din nou – era călduț.

Așezând ceașca pe masă, doctorul a spus în continuare:

– Probabil știți – faptul a fost făcut public în anumite ziare străine nesperioase, în ciuda apelurilor mele stăruitoare – că, în ultima vreme, comitetul a solicitat în mod privat recomandări de la directorii de școli, altele decât Școala de Femei Pair. Evident că această ruptură de tradiție a fost discutată cu prințul moștenitor, care consideră că noi, ca națiune, am ajuns într-un stadiu în care anumite practici ancestrale trebuie adaptate cu mare precauție pentru a reprezenta cel mai bine spiritul poporului.

Din nou, doctorul se oprise pentru a-și umezi buzele cu ceai. Părinții mei, care treceau prin tot felul de emoții paralizante, continuaseră să îl privească fără a-și ridica ceștile.

– Vara trecută, am avut onoarea de a fi prezent la meciul de tenis la care prințul moștenitor a cunoscut-o pe fiica dumneavoastră, a continuat doctorul. După cum știți, l-a bătut cu ușurință. I-am spus, după aceea, că jucase prost, deși adevărul era că fiica dumneavoastră fusese mai bună. Și deși Înălțimea Sa este destul de competitiv – și aici doctorul își permise să schițeze un zâmbet afectuos, abia perceptibil –, în același timp, evenimentul s-a dovedit a fi o revelație pentru el. Toată lumea și-a putut da seama că fusese impresionat de frumusețea ei, de manierele ei respectabile și de spiritul ei inteligent și plin de viață. Un sentiment care, cu timpul, s-a intensificat și pe care și noi, cei din comitet, am început să-l observăm.

Tata încercase să spună ceva, dar doctorul Watanabe își ridica mîna cerînd puțină răbdare. Degetele sale erau albe și subțiri și neașteptat de lungi pentru o persoană care nu era înaltă; era într-adevăr o mînă răbdătoare. Spusese brusc și simplu:

– Nu e nevoie să vă înșir calitățile și realizările fiicei dumneavoastră. Și eu am o fiică și știu cum trebuie să vă simțiți.

Tata își înclinase capul. Poate că, speculă el mai târziu, în acel moment, doctorul nu se gândea la fiica sa, ci la fiul său care murise în acel incendiu, pentru că clipise des, ca și cum ar fi avut

ceva în ochi, și apoi își tamponase pielea distrusă de pe partea dreaptă a feței și sprâncenele cu o batistă albă împăturită.

– În concluzie, Endo-san, sunt aici astăzi pentru a vă prezenta, cu toată umilința și insistența, din partea familiei imperiale, dorința cea mai sinceră și respectuoasă a prințului de a o transforma pe fiica dumneavoastră în mult iubita și mult stimata sa consoartă.

Spunând acestea, doctorul se înclinase încă o dată. Când, ridicându-și apoi privirea, se uitase în jurul său, nu putuse să nu observe paloarea șocului de pe fața mamei mele sau mișcarea convulsivă a degetelor tatălui meu.

– E normal, a spus doctorul, să aveți motive de îngrijorare. Vă rog să nu vă sfiți să-mi vorbiți deschis. Doar așa vom reuși să facem un succes din acest aranjament istoric pentru ambele părți, după cum sper cu toată sinceritatea. Trebuie să vă exprimați îndoielile și chiar, aș putea spune, temerile, din partea fiicei dumneavoastră.

– În acest caz, a spus tata, cu permisiunea dumneavoastră, mă simt obligat să răspund cu respectul cuvenit apelului dumneavoastră, care ne onorează extrem de mult.

Doctorul încuviințase din cap politicoș.

– Watanabe-san, noi suntem oameni modești. Bineînțeles, îmi dau seama că, datorită eforturilor și oportunităților create de tatăl meu, suntem mult mai norocoși decât alții. Nici nu ne-ar trece prin cap să ne plângem de situația noastră. Dar, așa cum ați sugerat foarte bine, suntem oameni simpli. Asta suntem. Sângele nostru nu e diferit de al altora. Ducem o viață normală și simplă. Soarele trece peste capetele noastre în fiecare zi, dar un lucru vă pot spune cu deplină siguranță, el nu este strămoșul nostru. Sunt incredințat că mă înțelegeți când vă spun că, pentru oameni ca noi, familia imperială reprezintă simbolurile cele mai glorioase și greu de atins. Ceea ce, de altfel, și trebuie să reprezinte.

– Dacă-mi permiteți, Endo-san...

– Dați-mi voie să vă răspund!

Chipul tatălui meu se îmbujorase și, pentru prima oară, vocea îi devenise aproape rugătoare. (Tata nu mi-a spus atunci că vocea îi fusese aproape rugătoare, dar eu știam că așa trebuia să fi fost.)

Doctorul Watanabe bătuse în retragere. În acel moment, în cameră plutea un sentiment de panică mută, care emana din-spre părinții mei și care începuse, în mod subtil, să-i descurajeze încrederea doctorului, o șovăială care îl cuprinsese ca un șoc grosolan, făcându-l să-și închidă ochii un moment, ca pentru a găsi o pace artificială.

– Bineînțeles, murmurase el. Scuzați-mă, vă rog să continuați!

– Mulțumesc. Ceea ce voiam să spun este că eu cred că golful este prea larg. Golful dintre familia imperială și fiica noastră. E mai mult decât un golf, e un ocean. Și pentru că sunteți tată, cu siguranță mă înțelegeți. Haruko nu va putea să înoate peste așa un ocean. Ea nu înțelege deloc apa – cât de rece și de adâncă este, cât de furioasă este – și se va îneca. Și când acest lucru se va întâmpla, mama ei și cu mine... dați-mi voie să vă spun că nu cred că vom putea accepta acest lucru. Este un sacrificiu pe care nu suntem dispuși să-l facem.

Doctorul Watanabe murmurase cu blândețe:

– Da, sacrificiu. Un fel de datorie.

– Foarte bine, un fel de datorie, recunoscuse tata, venindu-și în fire cu mândrie. Înțeleg sensul unor asemenea cuvinte și, dacă-mi este permis să spun, domnule doctor, nu m-am speriat niciodată de ele. Ceea ce e foarte bine și frumos pentru un adult ca mine care a trecut deja de jumătatea vieții sale. Dar acum vorbim despre o tânără care are în față toată viața.

– Și care are propriul său simț al datoriei și al sacrificiului, îl întrerupsese mama. Unul foarte dezvoltat.

– Exact, fusese de acord doctorul Watanabe.

Tata o privise țintă pe mama – tăcuse atâta vreme încât aproape uitase că era și ea acolo – cu o expresie extrem de surprinsă.

– Iartă-mă, murmurase ea, dar acesta este adevărul.

– Fără îndoială, admisese el destul de supărat. Se întorsese spre doctorul Watanabe și pe un ton mai liniștit, adăugase:

– Neliniștile noastre însă nu se opresc aici.

Doctorul își înclinase capul.

– Bineînțeles. Vă ascult, cu mult respect.

– La palatul imperial există – cum să mă exprim mai bine – vechea gardă. Nobilimea. Chiar și dumneavoastră faceți parte din ea. Din câte știu eu, acești oameni formează această lume aproape în totalitate și ocupă toate pozițiile importante. Sunt primul care recunoaște că nu știu prea multe despre aceste lucruri. Sunt un simplu om de afaceri – și de fapt asta și vreau să subliniez. Dacă eu însumi, care sunt pe pământul ăsta de cincizeci de ani, nu știu nimic despre metodele și obiceiurile vieții imperiale, atunci cum ar putea ști Haruko? Va fi complet pierdută și umilită. Mai mult decât atât, domnule doctor, și asta o spun cu toată sinceritatea, va fi o rușine pentru prințul moștenitor și pentru întreaga familie imperială. Va fi o rușine pentru Japonia. Și totuși, iată-vă – cu onoare și respect, din partea Înălțimii Sale – cerându-ne să v-o dăm pentru un rol pentru care noi nu o considerăm demnă. Ca să nu mai vorbim de celălalt tip de pierdere care, așa cum spuneți, va fi foarte dureroasă. Să pierzi o fiică care pleacă într-o altă familie e de înțeles; să o pierzi în favoarea unei alte lumi, te face să-ți pierzi mințile, ca să nu mai vorbim de suflet. Și dacă face acest lucru, este pe viață. Nu va mai putea pleca din acea lume. Va rămâne închisă acolo, pentru totdeauna.

– Endo-san, cred că există locuri și mai urâte în care să fi închis decât în palatul imperial, îi sugerase subtil doctorul Watanabe.

– Poate, Watanabe-san, dar eu nu văd cum poate fi realizat acest lucru. Nu pentru Haruko a noastră. Așa încât, cu mult respect și după o apreciere dureroasă, și dându-ne seama de marea onoare pe care Înălțimea Sa a făcut-o căminului nostru, trebuie să vă cer să ne arătați compasiune și să retrageți în mod oficial interesul arătat fiicei noastre din partea prințului moștenitor.

Tata făcuse o plecăciune adâncă și rămăsese așa pentru o vreme. Un oftat ușor, de regret, din partea mamei mele, fusese singurul sunet care se auzise în cameră.

Când se ridicase în cele din urmă, îl observase pe doctorul Watanabe contemplând o pictură chinezească în tuș agățată deasupra capului său. Deși tabloul era destul de vechi, nu era special în nici un fel; unul net superior era agățat pe peretele opus.

Expresia de pe fața doctorului, mi-a povestit tata mai târziu, sugera un amestec ambivalent de neîndurare și de compasiune. Compasiune pentru toate părțile umane demne de milă, implicate într-o asemenea dilemă dificilă; neîndurare pentru posibilitatea și consecința unei nereușite a misiunii sale imperiale. Cum va putea el să explice aceste dificultăți neprevăzute Înălțimii Sale, ale cărui speranțe și sentimente privind această problemă au fost anticipate în detaliu?

Ceea ce doctorului Watanabe i se păruse inițial a fi o simplă manifestare a bunelor maniere din partea părinților mei – oferindu-li-se cel mai rar dintre daruri, trebuiau fără îndoială să pară că-l refuză o dată sau de două ori, înainte de a-l accepta în cele din urmă –, la o privire mai atentă se dovedea a fi un refuz sincer și imediat și o rugămintă arzătoare de eliberare.

AM PLECAT. Bineînțeles, a fost ideea părinților mei, ei au fost cei care au trimis telegramele și au luat inițiativa. Eram mult prea uluită și dezorientată de situație pentru a hotărî ceva de una singură. Cu alte cuvinte, m-am lăsat transportată ca o mobilă.

Asociația Internațională de Absolvenți a Școlilor Inima Sacră își ținea întâlnirea anuală la Bruxelles, la începutul lui septembrie. Prin grija maicii Clapp, care devenise deja directoarea universității (și cu care rămăsesem într-o relație de caldă prietenie de la absolvirea mea cu un an în urmă), aveam să particip la întrunire ca reprezentant a Japoniei. De la Bruxelles, urma să plec la Amsterdam, Londra, Roma și Paris, unde trebuia să stau în niște case bine alese, și nu în hoteluri, pentru a putea observa viața europeană.

ÎN ZIUA DE DINAINTEA PLECĂRII, m-am dus să o văd pe fosta maică reverendă la biroul său din Hiroo.

– Așa, a spus brusc în engleză după ce schimbarăm salutarile, lasă-mă să mă uit puțin la tine!

A ieșit de după birou, foșnindu-și fustele negre, boneta sa apretată părând parcă mai albă și mai țepănană decât mi-o aminteam. Mi-a trebuit multă stăpânire de sine pentru a nu mă pleca pentru a doua oară, chiar mai adânc, și să izbucnesc: „Maică reverendă, am o întrebare“.

Dar m-am stăpânit și am rămas nemișcată, cu fața arzându-mi, în timp ce ea mă cerceta din cap până-n picioare cu afecțiune.

– Ei bine, a concluzionat ea, în ciuda întregii agitații din jurul tău, mie îmi pari vechea Haruko, puțin mai matură și mai drăguță. Spune-mi, *te simți* ca o prințesă?

Mi-am dat seama că se distrează puțin pe seama mea, dar cuvintele ei nu m-au afectat: am lăsat privirea în podea, lacrimile încețoșându-mi vederea.

– Maică Clapp, am mormăit eu, mă simt ca o proastă.

– Haide, copilă, nu vorbeam serios!

Spre uimirea mea, s-a apropiat de mine și m-a strâns în brațe, cuprinzându-mă cu brațele sale largi.

– Poate cel mult pe jumătate. Dar asta nu e o scuză ca să-ți pierzi capul. Asemenea prostii te-am învățat noi? Sper că nu.

– Minteaa unui bărbat și inima unei femei, am murmurat eu în franceză.

– Exact! a strigat ea, ochii încrețindu-i-se amuzați. Mă bucur că nu ai uitat.

– Nu voi uita asta niciodată.

– Stai jos! a spus. Noi două avem ceva de discutat. Am înțeles de la domnul doctor Watanabe că îl cam bați pe prințul moștenitor pe terenul de tenis de mai bine de un an. Întotdeauna ai fost bună la sport. Deși, trebuie să recunosc că atunci când am auzit asta prima oară, am considerat că ești puțin cam prea zeloasă. Nu trebuie să uităm de politețe. Dar apoi mi-am dat seama că abordarea ta ar putea fi un indicator mai bun al caracterului său. Modul în care acceptă înfrângerea, vreau să spun.

– Nu cred că prințul moștenitor a fost vreodată încântat pentru că a pierdut, am răspuns, deși s-a comportat cu multă eleganță în legătură cu acest subiect.

– Eleganța e un lucru bun. Sunt de acord cu ea, a spus maica Clapp ferm.

– De fapt, părea că mă tratează cu tot mai mult respect de fiecare dată când jucam.

– Probabil că era înspăimântat de tine, săracul de el! Lăsând gluma la o parte, Haruko, mă întreb care sunt sentimentele tale cu privire la această problemă.

– Sentimentele mele?

– Cu siguranță că înțelegi acest cuvânt.

Privirea ei albastră m-a pironit în scaun.

– E doar...

– Da?

– Sentimentele mele, așa cum le numiți, cu privire la această problemă nu sunt importante în acest moment.

– Nu sunt importante? Cum adică?

– Părinții mei mi-au explicat motivele pentru care l-au rugat pe domnul doctor Watanabe să nu facă o cerere oficială din partea prințului moștenitor. Au multe motive, toate gândite bine, deși nici unul nu implică ceea ce cred că vreți să spuneți prin sentimente.

– Și tu ce crezi?

– Ce cred?

– Iarăși faci pe japoneza ignorantă! Știi foarte bine că nu prea tolerez asemenea prostii.

Am făcut o plecăciune.

– Vă rog să mă iertați, maică Clapp!

– Te iert. A făcut o pauză, iar expresia feței i-a devenit mai caldă, plină de o mândrie prietenoasă. Sper că știi că sunt așa de dură cu tine pentru că știu că vei înfăptui lucruri mărețe.

Mi-am înclinat capul, pentru a-i arăta că optimismul ei în ceea ce mă privea era ceva ce eu nu puteam împărtăși. Apoi, stârnindu-mi curiozitatea am întrebat:

– Ce fel de lucruri?

– Nu știi încă. Și nici tu. De aceea toate astea sunt așa de importante. Potențiala pierdere este foarte mare.

– Și câștigul?

– Aici m-ai prins. Pentru că nu sunt japoneză, nu pot cântări cum trebuie înțelesul măritişului tău cu prințul moștenitor și intrarea pe viață în familia imperială, iar într-o zi, poate, încoronarea ta ca împărăteasă. Care este valoarea unei asemenea perspective îndepărtate și totuși, deodată, foarte reale – din punct de vedere uman, cultural și, mai ales, personal, pentru tine? Doar tu și părinții tăi puteți decide asupra unei asemenea probleme. Și trebuie să-ți spun că nu te invidiez. Tot ceea ce

pot face este să-ți ofer ceea ce noi, profesorii, le oferim întotdeauna fostelor noastre eleve preferate, în asemenea momente: afecțiunea noastră grijulie, o grămadă de păreri nesolicitate și o săgeată pictată îndrăzneț care să te îndrepte în direcția morală generală. În acest caz, pot spune că, pentru următoarele șase săptămâni, săgeata este îndreptată cu desăvârșire spre Europa. Sfatul meu este să mergi acolo cu inima deschisă și să trăiești ca și când fiecare minut ar fi un dar binecuvântat.

ERAM ÎN PARIS, în ultima săptămână a excursiei mele, când mi-a parvenit o scrisoare din partea tatălui meu:

Scumpa mea fiică,

Ești în Europa de câteva săptămâni deja. Din absența scrișorilor tale, mama ta și cu mine suntem încurajați să credem că îți priesc călătoriile, că îți lărgesc spiritul și înțelegerea despre lume. Asta e numai spre bine. Asemenea cunoștințe nu pot fi împrumutate; trebuie văzute cu propriii ochi, la momentul potrivit. Faci acest lucru în acest moment și sunt mândru de tine.

Îți spun aceste lucruri ca să înțelegi că, pentru mine și pentru mama ta, nimic nu e mai presus decât fericirea și bunăstarea ta.

Am vești pentru tine. Prin doctorul Watanabe, Agenția Casei Imperiale a formulat o cerere oficială de căsătorie din partea prințului moștenitor. După cum știi, aceasta este o stare de lucruri pe care mama ta și cu mine am încercat la început să o evităm. Am fost foarte clar cu doctorul la prima noastră întâlnire când i-am spus că eu consider această căsătorie extrem de dezechilibrată și nehibzuită pentru ambele părți. M-a ascultat cu respect și a plecat. Dar, de când ești plecată, a revenit de multe ori, m-a vizitat acasă la Shibuya și chiar o dată la birou. Este foarte insistent, extrem de inteligent și nu i se poate reproșa nimic în ceea ce privește interesul arătat pentru bunăstarea prințului moștenitor. Pe scurt, consider că e un tip extraordinar. În el, așa cum e rar cazul celor care au obținut influență, îndatoririle

și afecțiunea formează un cumul natural și îl umanizează. Poate din această cauză am ajuns să consider că pot să am încredere în persoana lui pentru a privi această situație complicată cu nivelul de înțelegere necesar, nu doar pentru prinț, ci și pentru mama ta, și pentru mine, și, mai ales, draga mea, pentru tine. În această lumină, mi-aș dori să primești aceste vești.

Bineînțeles, domnul doctor Watanabe a fost total de acord când i-am explicat că nu va primi nici un răspuns la cererea sa oficială fără consimțământul tău deplin. Noi nu suntem una dintre acele familii care să își forțeze copilul să intre în paginile istoriei – și cred că nici prințul și nici o altă persoană cu sentimente, de orice rang social, nu ar dori să fim astfel.

Mama ta e într-un tot de acord cu mine în toate aceste probleme și îți transmite dragostea ei devotată. În timp ce domnul doctor Watanabe m-a curtat în maniera de care ți-am povestit, poate e bine să afli că și mama ta a primit o atenție constantă din partea stimatei maici Clapp. Poate nu-ți vine să crezi, dar se pare că, în absența ta, fosta ta profesoară, cu încurajarea domnului doctor Watanabe, a ajuns la concluzia că ești tipul de fată imperială.

Da, ne-am distrat de minune în tot acest timp.

Gata, ți-am dat destul de gândit pentru o singură scrisoare. Ești în Franța în acest moment, dacă nu mă înșel, la Paris. Sper că toți cei din familia Roussard te tratează cum trebuie și te duc să vizitezi orașul. Visează cât vrei, Haruko, dar păstrează-ți capul pe umeri, în același timp! Când eram tânăr, ți-am mai povestit eu, visam să devin sensei. Un fel de înțelept, mă gândeam eu cu grandoare. Dar eram fiul cel mare și, din nefericire, nu prea înțelept, iar în cele din urmă, nici nu s-a pus problema să nu-l urmez pe tatăl meu în afacere. Morala este că, după toți acești ani, nici n-aș vrea să fi fost altfel. Cum aș putea, bunăoară, când nu știu cum mi-ar fi fost viața în consecință? Fără tine și fără mama ta, aș fi, într-adevăr, un om sărac.

Mult iubitul tău tată

LA ÎNTOARCEREA MEA, presa instalase o „gardă a mi-resei“, zi și noapte, la casa noastră din Shibuya. Nu puteam deschide o fereastră sau să-mi scot nasul afară să miros florile din grădină fără să fiu fotografiată. E de la sine înțeles faptul că aceste fotografii nu-mi făceau plăcere, deși adevărata lor pedeapsă se găsea în atacul la intimitatea personală.

Prințul moștenitor nu s-a dat bătut. Deoarece era practic imposibil să ne vedem vreodată singuri, Înălțimea Sa a început să-mi telefoneze, câteodată chiar de două sau de trei ori pe zi. Apelurile telefonice nu erau pe atunci ceea ce sunt astăzi; exista o anumită formalitate în realizarea lor care nu poate fi reprodusă, un sentiment cu atât mai accentuat când partea de la celălalt capăt al firului era moștenitorul Tronului Crizantemei. Niciodată nu mai conversasem de această manieră, iar prima noastră încercare de acest fel, la întoarcerea mea acasă, având în vedere presiunile flagrante ale situației și reticența sa obișnuită, era fără îndoială un pic cam constrânsă.

– Ăăă... Endo-san? a început el nesigur.

– Înălțimea Voastră!

– Ăăă... V-ați întors, deci?

– Da.

– Și călătoria? Sper că a fost... hmmm...

– Da.

– Da, da. Și eu sper.

– Da, a fost, mulțumesc.

– Am fost și eu în Europa acum câțiva ani. Într-o călătorie. Destul de lungă.

– Da, îmi amintesc.

– Și foarte interesantă, da. Hmmm, da.

– Da.

Și tot așa. Nu-mi amintesc unde ajungeam, dacă ajungeam undeva. Când terminam, aveam deja urme pe obraz de la receptor și eram extenuată.

În bucătărie, mama și Taka mă așteptau ca să mă interogheze.

– Ați discutat cererea în căsătorie?

– Bineînțeles că nu.

– Și despre ce ați putut vorbi, atunci?

– Nu știu. Am spus „da” de multe ori.

– „Da”?

– Da.

– Păi, eu zic că e mai bine decât „nu”, medita Taka.

Mama îi arunca o privire rece, dar nu spunea nimic.

– Sunt obosită, spuneam. Cred că o să mă duc în camera mea.

– Ai grijă să tragi draperiile ca să nu te vadă oamenii!

Oftam.

– Draperiile sunt trase de când m-am întors. Trăiesc într-un întuneric permanent.

Expresia de pe fața mamei devenea brusc blajină. Își ridică mâna și-mi ștergea obrazul.

– Nu mai dramatiza atât! spuneam.

VOIAM SĂ FIU SINGURĂ CU EL. Doar o dată, înainte de a-i da răspunsul. Dar asta nu avea să se întâmple. Erau prea mulți oameni implicați. Erau prea multe credințe. Era prea multă foame. Era prea multă greutate. Era prea multă istorie. Începeam să o văd, să-i simt măreția. Dar nu aveam o viziune corectă. Eram încă inocentă. Eram slabă. Mâinile nu mă mai ajutau. Nu puteam trage, nici măcar, draperiile.

– MI-AI SPUNE CEVA ce nu mi-ai mai spus? m-a întrebat la telefon, într-o seară.

Nu am răspuns imediat. Aveam deja un telefon în dormitorul meu, pentru intimitate. Era conversația cu numărul 15 sau 18, sau 30, de la întoarcerea mea din Europa. Nu mai spuneam „da” din două în două cuvinte, dar trebuia să începem să spunem și „nu”.

– Sunt atâtea lucruri, am șovăit eu.

– Nici unul care să fie mai important decât celălalt?

– Unele sunt prea importante. Urlă. Mi se par asurzitoare. Și apoi altele... altele nu sunt decât șoapte. De-abia le aud eu însămi. Poate că nu înseamnă nimic.

– Ai putea începe cu cele tăcute, a spus el. Nu vreau să mă laud, dar mi se spune că am un auz foarte bun.

Am zâmbit, știind că nu mă putea vedea.

– Adică, sunteți vestit pentru auzul dumneavoastră? l-am tachinat eu.

– Nu sunt faimos pentru ceea ce sunt, a răspuns el simplu.

– Da, dar mă întreb cum de e posibil așa ceva. Ceea ce sunteți ați fost întotdeauna.

– Pentru a înțelege cu adevărat ceea ce vreau să spun, trebuie să te apropii mai mult.

– Dar nu există apropiere fără îndepărtare. Nu există linie de mijloc.

– Atunci, va trebui să stabilim noi una.

– Credeți că ar putea fi posibil? Locul în care locuiți...

– Locul în care mă găesc.

– Bine, cum doriți, Înălțimea Voastră, în locul în care vă găsiți, lucrurile au fost întotdeauna la fel, nu-i așa? Și mi-e teamă că nu văd cum ar putea fi schimbate.

– Se schimbă deja. Vorbesc la telefon cu tine.

– Iar eu sunt aici, în afară, într-o cameră în Shibuya, cu draperiile trase.

– Astăzi, așa stau lucrurile și îmi pare foarte rău pentru asta, a recunoscut el. Dar dacă îmi permiți să-mi exprim cele mai sincere și adânci dorințe, lucrurile nu vor mai sta așa pentru multă vreme.

– Sunt o fată din popor.

– Aceasta e doar o expresie.

– Mă scuzați, Înălțimea Voastră, dar este mult mai mult decât o expresie. Ca și titlul dumneavoastră. Aceste expresii reprezintă istoria poporului nostru.

– Istoria nu mai e ce a fost odată. S-a îngrijit războiul de asta. Consider că schimbarea cu moderație este necesară pentru creștere și prosperitate.

– Mă iertați din nou, dar aceasta sună mai mult a politică decât a viață.

– Eu nu sunt politician, a spus el puțin răspicat.

– Bineînțeles că nu. Vă rog să mă scuzați, Înălțimea Voastră!

– Acum încerci să te distanțezi de mine.

Am tăcut.

– Iartă-mă, mi-a spus, dacă merg prea departe. Momentul acesta este extrem de important pentru mine și nu sunt întotdeauna prea delicat. Voiam să spun fericire mai înainte, atâta tot.

– E puțin cam mult spus, nu credeți?

– Nu m-am gândit la asta înainte, a spus. Dar lucrurile au început să mi se pară diferite.

Am tăcut amândoi câteva momente.

– Pot să vă pun o întrebare prostească? am început eu din nou.

– Poți să mă întrebi orice.

– Este aerul diferit acolo unde sunteți?

– Aerul?

– V-am avertizat că e prostească.

– Este o întrebare foarte rațională, a insistat el politicos. Adevărul este că nu m-am gândit niciodată la aer. Dar sunt fericit să-ți spun că aerul pare același. Dar...

– Da?

– Păi, bănuiesc că modul de a respira poate fi considerat diferit.

– Adică?

– Scopul principal este acela de a nu lăsa impresia că respiri prea tare.

– Ce vreți să spuneți?

– N-am prea avut eu timp să mă gândesc la asta, dar lucrul cel mai important, mi s-a spus, este acela de a rămâne calm. Foarte calm și liniștit, în orice moment.

Am izbucnit în răs, însă el nu. Glumea, și totuși era foarte serios.

– Și faceți asta și dumneavoastră – încercați să rămâneți calm și liniștit în orice moment?

– O făceam. Dar, în ultima vreme, am încetat.

– Ce v-a făcut să vă schimbați?

Acum el era cel care râse fin, un murmur blând și de-abia auzit.

– Sper că vei înțelege dacă refuz cu respect să răspund la această întrebare.

În spatele draperiilor trase, prin fereastra deschisă, în grădina în care, demult, o pasăre mică galbenă, cu aripi gri și negre, obișnuia să cânte, am auzit o crenguță trosnind sub piciorul unui fotograf care se furișa.

– Îmi place să vorbesc cu dumneavoastră, i-am spus.

– Deci vei lua în considerație propunerea mea?

– O voi lua în considerație din toată inima, Înălțimea Voastră.

PRIN INTERMEDIUL ACELUIAȘI TELEFON, după câteva zile, i-am dat răspunsul. Și după alte câteva zile, acceptul formal al tatălui meu, în scris, a fost transmis Agenției Casei Imperiale.

Nu fusesem niciodată singură cu bărbatul care urma să-mi devină soț. Nu mă întâlnisem cu nici un membru al familiei sale și nici nu văzusem, cu ochii mei, lumea fizică în care locuiau.

Toate acestea urmau să se schimbe în curând. Urma să-i întâlnesc pe împărat și pe împărăteasă și să-mi descopăr calea, șovăielnic la început, ca un vizitator ce eram, în jurul palatului și în interiorul său vast, ca un labirint. Între timp, națiunea aștepta înfometată să afle identitatea viitoarei prințese moștenitoare.

Acasă la mine, draperiile rămâneau trase.

REAȚIILE LA LOGODNĂ au fost, în general, pline de entuziasm, și câteodată, și dulci, și amare.

Într-o după-masă, mi-am ridicat privirea din patul meu, unde citeam o revistă (da, despre mine), și am văzut-o pe Taka în pragul ușii cu gura strânsă de parcă înghițise prea mult *wasabi* și cu ochii pironiți în podea. De când îl acceptasem pe prinț, se comporta ciudat în prezența mea, refuzând să se uite în ochii mei. În acel moment, m-am hotărât să discut cu ea.

– Taka, sunt chiar așa de urâtă?

– Ce? a mormăit ea către podea.

– Mi-au crescut două capete și nu ai curajul să-mi spui, nu-i așa?

S-a auzit un scurt șuierat de răs și Taka și-a acoperit gura cu mâna.

– Două capete! a strigat. Apoi răsul a dispărut de pe fața ei. Nu, crede-mă, Haruko-san, nu e nimic de genul ăsta. Și, cu siguranță, ți-aș spune dacă ai avea două capete.

– Mă bucur să aud asta. Taka, am crezut că mai ales tu vei fi fericită că l-am acceptat.

– Am fost! Adică sunt. Am spus tuturor persoanelor pe care le cunosc. Mama numai despre asta vorbește.

– Și totuși nu te mai uiți la mine! De câte ori mă vezi, stai acolo, mișcându-ți capul ca o cioară bătrână și sinistră.

Taka a făcut o plecăciune.

– Te rog să-mi scuzi manierele dizgrațioase!

– Vezi, acum faci același lucru!

– Îmi pare rău, nu mă pot abține. O să fii prințesa moștenitoare!

A vorbit cu o severitate bruscă și necaracteristică, iar cuvintele ei m-au lovit în acel moment ca o sentință pe viață dată de un judecător atotcunoscător.

– Știu asta prea bine, mulțumesc. Dar sunt tot eu. Aceeși persoană care eram acum două săptămâni.

– Scuză-mă, dar nu pot fi de acord cu tine, a răspuns Taka cu fermitate. Eu sunt o nimeni și până și eu știu asta.

– Te rog, nu începe cu asta! E prea devreme.

A dat din cap ca pentru a spune că acest comportament era peste puterile ei.

– Îmi pare rău!

– Nu te poți uita la mine așa cum făceai înainte? am încercat eu să zâmbesc. Promit că nu o să te mușc.

Încet, cu o ezitare evidentă, și-a ridicat ochii spre mine.

– Vezi? am spus. E simplu.

Dar nu era deloc simplu. Asta o puteam vedea amândouă. Taka se uita la mine, cu fața îmbujorată și indignată de parcă aș fi forțat-o cu cruzime să realizeze o acțiune profană și nenaturală. Apoi, prea repede, mi-a întors spatele.

NU TOATĂ LUMEA ERA LA FEL DE POLITICOASĂ ca servitoarea noastră devotată. Erau și cei pe care nu-i pot uita, care trebuiau întotdeauna să fie mai înalți ca mine, pe un alt plan. O problemă de naștere și de sânge.

De pe bancheta din spate a Mercedesului care fusese trimis după mine, priveam cum se deschideau înaltele uși din lemn ale porții Sakashita. Am trecut printre gârzi care ne salutau și am continuat pe o alee centrală, străjuită de ziduri de o parte și de alta, din care se ramificau alei mai strâmte, cu ziduri mai joase sau mai înalte și cu gârzi care salutau cu și mai multă promptitudine. Citisem și mi se povestise despre palatul imperial,

bineînțeleș – cele douăzeci de hectare, grădinile, cascadele, reședințele, grajdurile, garajele, serele, casele pentru ceai, spitalele, laboratoarele, bucătăriile și saloanele. Dar nu fuseșem nicio dată de această parte a canalului, în interiorul acestor ziduri. Și aici era sfârșitul lui noiembrie, iar cerul avea culoarea perlei mate. Aveam impresia că intram într-o poveste pentru copii, fără sentimentul securizant că aș putea închide cartea dacă aș fi îngrozită, dacă pădurea ar prinde viață sau dragonul ar începe să arunce flăcări. Stomacul mi se încleșta și mi se descleșta ca o propoziție care nu voia să iasă, inima îmi bătea în piept precum ciocul tare și hotărât al unei păsări care încerca să iasă din colivie. Ședeam fără să ating spătarul banchetei, de teamă să nu-mi șifonez rochia de brocart și boa de nurcă. Îmi doream ca șoferul să-mi spună ceva, orice, dar el era eficient în tăcere, oprind mașina, dându-se jos și deschizându-mi portiera cu o plecăciune.

Camera din clădirea casei imperiale în care mi se spusese să le aștept pe Maiestățile Lor era mare și formală, destul de puțin mobilată. Țesături vechi și frumoase atârnav pe pereți și câteva paravane din aur îi dădeau o strălucire grandioasă. Păreau că există spații goale vaste între fiecare obiect de mobilier și fiecare lucrare de artă, ca și cum camera nu ar fi fost doar mare, ci plină de caverne, ca o peșteră. Deși probabil că această percepție se datora mai mult stării mele psihice decât realității.

A apărut un șambelan. Maiestățile Lor se apropiiau, iar eu m-am ridicat în picioare. În acel moment, într-o altă parte a palatului, părinții mei apăreau în fața hoardelor de reporteri și fotografi pentru conferința de presă la care urma să fiu condusă și eu în curând. Mi-i imaginam, stând acolo, în fața luminilor orbitoare ale aparatelor foto, a întrebărilor aruncate și mă întrebam ce moștenire le lăsam prin decizia pe care o luasem.

Împăratul a intrat primul, urmă împărăteasa cu un pas sau doi în spatele său. Nu-mi mai amintesc de câte ori am făcut plecăciuni. Domnul doctor Watanabe mă instruisese. Aveam

grijă să par atentă, dar în nici un caz directă, ochii mei adunând impresii mai degrabă dintr-o serie de priviri discrete decât printr-o abordare directă.

Maiestatea Sa era un bărbat scund, tăcut, cu ochelari și cu o mustață gri aranjată. Mișcările sale erau demne și nesigure de parcă ar fi mers pe hârtie de orez, foarte atent să nu facă zgomot. Vocea îi era fină, iar limbajul atât de formal încât, câteodată, era greu de înțeles. Hainele sale perfect croite erau englezești. În comparație cu acesta, împărăteasa îmi păru, la prima vedere, opusul său, poate chiar un antidot: cu o voce și un corp pline, vorbea răspicat, cu un ochi ager, tradițională ca îmbrăcăminte. Fața îi era lungă, ca în tablourile cu oameni bătrâni. Chimonoul ei gri-verde era întretesut cu fire din aur, sub formă de semi-lună, oglindind paravanele din aur care, la rândul lor, păreau că reflectă un soare ancestral, mereu prezent.

– Te rog, mi-a poruncit Maiestatea Sa împărăteasa, să iei loc!

Spusesem deja toate politețurile și salaturile, îmi făcusem toate plecăciunile, tot ceea ce aveam pregătit și învățasem. Cred că i-am răspuns ceva, dar nu-mi mai amintesc ce. Încuviințări cu capul, zâmbete, ridicarea mâinii, și ne așezarăm. Împărăteasa avea o metodă unică de a vedea dincolo de încercările cele mai bune de a te ascunde. Chiar și hainele mele, cumpărate și aranjate special pentru acest eveniment, păreau să se strângă și să pălească sub privirile ei cercetătoare, de parcă ar fi fost simple podoabe împrumutate.

A urmat o tăcere ca o ceață deasă care se strecoară pe sub o ușă închisă. Mă obișnuisem cu maniera prințului moștenitor de a nu vorbi, expresia unei naturi reticente în mod firesc, dar generoase. Tăcerea mamei sale era mai degrabă ca un vas din fier, care urma să fie umplut doar la comandă.

Doi servitori au intrat aducând ceai. După ce au plecat, împărăteasa m-a fixat cu privirea.

– Ai fost foarte lăudată.

Am negat acest compliment foarte general cât de umil am putut.

– După cum știi, a continuat ea de parcă n-aș fi vorbit, Watanabe-san este sfătuitorul cel mai de credință al fiului nostru de când era mic. Toți am ajuns să ne bazăm pe judecata sa perfectă în ceea ce privește următoarea generație a familiei noastre. Simțul său privind tradiția este într-un totul onorabil.

– Așa este, a aprobat împăratul cu un surâs vag.

– Da, a spus împărăteasa, căutarea ta a fost lungă și meticuloasă. Și fără precedent.

– Îmi voi da toată silința, Maiestatea Voastră, pentru a fi demnă de această onoare și pentru încrederea pe care mi-o acordați, am răspuns.

La aceste cuvinte, împăratul a dat din cap binevoitor, privind la unul dintre paravanele din aur din spatele meu, în timp ce împărăteasa mă studia cu atenție peste ceașca de ceai.

– Bine, alegerea a fost foarte – să nu spun dezbătută, ci discutată, fără îndoială. Foarte discutată aici, în micul nostru cerc. Bineînțeles, oricând se petrece o ruptură cu trecutul de o asemenea amploare vor exista îngrijorări. Chestiunea descendenței, de exemplu. Pentru tradiția noastră, chestiunea descendenței nu poate fi evitată. Pentru binele istoriei și al continuității, trebuie gândită foarte bine. Totuși, în cele din urmă, după cum spuneam, alegerea a fost făcută. Nu pot confirma că părerea fiecăruia a fost luată în considerație în mod egal. Totuși, alegerea a fost făcută, iar fiul nostru ne-a informat că este mulțumit.

– Cea mai respectuoasă dorință a mea, Maiestatea Voastră, este să fac tot ce îmi stă în putere pentru ca Înălțimea Sa să fie fericit și mulțumit.

Împărăteasa mă privea cu ochi negri și strălucitori, cu o jumătate de surâs fixat pe buze.

– O dorință foarte nobilă, într-adevăr.

Această referire voalată la lipsa mea de sânge nobil nu a avut cum să-mi scape și nici nu trebuia. Mi-am înclinat capul.

– Maiestatea Voastră!

– Poate ai observat, a intervenit împăratul cu ochii scăpărându-i ca unui copil, că holul Phoenix din timpul împăratului Meiji nu mai există.

Având în vedere că observasem foarte puține în afară de mașină, canal, pereți, polițiști și acum camera, nu am putut decât să zâmbesc încurcat la această curioasă declarație.

– De la război, locuim în Obunko, deasupra bibliotecii, a dezvoltat subiectul împărăteasa, cu destul de multă mândrie, mi s-a părut mie. E foarte simplă, din beton, dar mai mult decât adecvată pentru noi acum, când oamenii sunt atât de nevoiași.

– Nu bombele au făcut distrugerile, știi, a spus împăratul, părând să se încălzească la acest subiect. Nu, am fost scutiți de asta. Destul de ciudat, dacă stai să te gândești. Peste canal, Ministerul de Război ardea. Ardea în toată regula – hârtii și documente și așa mai departe. Era de un portocaliu aprins. Foarte cald. Era și un vânt puternic în acea zi. Și – asta-i culmea! – vântul a dus hârțiile arzânde peste canal și în palat. A zâmbit în modul său vag și binevoitor, ca și cum mi-ar fi spus o poveste pentru adormit copiii. Mă gândeam că poate tatălui tău i-ar fi plăcut să afle câte ceva din istorie. Acum că o să fim toți...

A surâs încă o dată; palma i se deschisese și i se închisese. Și mi-am dat seama că terminase de vorbit.

– Vă mulțumesc, Maiestate! Îi voi povesti tatălui meu.

Servitorii au intrat și au luat serviciul de ceai. Apoi o doamnă de onoare a apărut cu o tavă lăcuită. Darul de la viitorii mei socri – o figurină cioplită din fildeș – a fost ținut în fața mea pentru a-l inspecta. Am văzut că era un câine frumos lucrat, însoțit de un suport din fildeș cioplit și o cutie din lemn, tapetată cu mătase.

– Pentru colecția ta, m-a instruit împărăteasa.

Am făcut o plecăciune și mi-am exprimat cele mai umile mulțumiri. Mă născusem în Anul Câinelui; acasă, în camera mea, în spatele draperiilor trase, țineam un dulăpior plin până la refuz de câini din diferite materiale. Acest lucru, probabil, devenise

acum știre publică. Și totuși, ceea ce nimeni, nici măcar împărăteasa, nu putea ști era faptul că acele creaturi tandre, fără suflet, mă însoțiseră în toate greutățile și bucuriile copilăriei. Bineînțeles că nici una nu era la fel de scumpă și rară ca aceasta și când primul meu cadou imperial a fost luat pentru a fi împachetat și pus în mașină, nu am putut să nu mă gândesc la cât a costat.

DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI DE LA ȘTIREA că prințul moștenitor urma să se însoare cu „realizată“, „frumoasă“, „grațioasă“, „atletică“, „discretă“, „eminent de normală“ fiică a „vestitului și respectatului om de afaceri Endo Tsuneyasu“ (în presă, tatăl meu nu mai era numit „regele sake-ului“), „urmaș al unei vechi familii de prestigiu economic și intelectual și verișor îndepărtat al lui Fukuzawa Yukichi“ (de fapt, Fukuzawa fusese verișorul mamei), a înflorit o industrie întregă de reviste săptămânale dedicate evenimentului. În *Sande Mainichi*, de exemplu, a apărut un articol intitulat: „Pe terenurile din Kuruizawa“, descriind, cu anumite inadvertențe picante, meciul la dublu în care băiatul american Bobby Spencer și cu mine „l-am făcut praf“ pe prințul moștenitor. De acolo, articolul continua, prezentând, cu o mai mare atenție asupra adevărului, măsurile mele: înălțime, greutate, talie, șolduri și gât. În concluzie, autorul anonim prezenta următoarea invitație de nuntă:

Prințul moștenitor a selectat o prințesă din popor. Se pare că a existat o mișcare a unei facțiuni care era contra acestei acțiuni. Totuși, cei doi se iubesc și se respectă din toată inima, iar dacă devin cuplul ideal al Japoniei și realizează o viață de familie model atunci, poporul va fi foarte mulțumit.

Dar crema acestui tip de jurnalism era o revistă săptămânală numită *Josei Jishin*, care a apărut pe piață după o lună de la

logodna mea. Tonul era relaxat. Scopul, aparent, era de a încerca să recâștige cititorii de presă care fuseseră pierduți în favoarea televiziunii. În fiecare zi, o fotografie de la *Josei*, cu un nas mic și cârn, venea la Kojimachi, unde îmi începusem lecțiile extenuante privind multitudinea de funcții și ceremonii imperiale – îndatoririle prințesei moștenitoare, noua constituție a Japoniei, protocolul imperial, compunerea de *waka*¹, caligrafia – care erau doar câteva dintre multele categorii de cunoștințe specializate pe care trebuia să mi le însușesc înainte de căsătorie.

Câteva luni mai târziu, în timpul „Ultimelor zile ale lui Haruko ca fată din popor”, fotografia a fost transferată într-o cameră închiriată de la etajul al doilea a casei vecinului nostru din Shibuya (am observat imediat că vecinul nostru a sosit acasă într-o Toyota nouă-nouță, în aceeași zi). De acolo, avea o perspectivă clară peste gard, în grădina noastră în care, cu cinci zile înainte de data căsătoriei, Haruko a fost fotografiată „jucându-se cu mingea cu tatăl său”.

ÎN ACEA ZI, ERAM CU TOȚII ÎN CASĂ, sub asediu. Tata venise de la serviciu mai devreme, în timpul amiezii – ceva ce nu se mai întâmplase în istoria familiei noastre –, apărând ca un poștaș, cu fața îmbujorată, cu ochii străbătuți de vase de sânge ca rubinele, cauzate de stres și lipsă de somn.

– Nu se poate face nimic în nebunia asta! a mormăit el drept răspuns la întrebările noastre îngrijorate. Nu mă mai duc la serviciu până când nu se termină odată chestia asta.

Era vocea capitulării sau poate chiar ceva mai serios. A dispărut în dormitorul său și nu a mai ieșit de acolo timp de câteva ore.

Când a făcut-o, stăteam la birou, studiindu-mă într-o oglindă cu mâner pe care o moștenisem de la bunica mea. Mânerul era mătuit în locurile unde era prins cu degetele, scoțând în evidență lemnul de dedesubt. Îmi priveam fața fix, de parcă era prima oară când o vedeam. Trecură mai multe minute.

¹ Poem japonez (n.tr.)

- Pot să intru?

În oglindă, micșorat, l-am văzut pe tata stând în pragul ușii. Dacă bătuse, nu-l auzisem. Am pus oglinda jos și m-am întors spre el.

- Mă holbam la fața mea.

Nu i-aș fi făcut o asemenea confesiune stânjenitoare mamei, dar am simțit nevoia, în acel moment, să i-o spun lui.

- O față frumoasă, mi-a spus.

Am dat din cap poate prea vehement.

- Iar eu mă pricep la fețe, m-a asigurat el.

- Ai dormit? l-am întrebat dorind să schimb subiectul.

Făcu un gest ambiguu cu mâinile de parcă era o molie.

- Am închis ochii. Am câștigat jumătate de bătălie, nu?

- E o bătălie?

- Nu e?

A înaintat în cameră. Își stropise fața cu apă și își pieptănase părul pe spate, așa cum făcea de obicei, iar efectul se dorea a fi încurajator. Era un om important, cu influență, un conciliator înnăscut între membrii Consiliului de Administrație, acționari, birocrați. Și-a pus mâinile sale convingătoare, mâinile sale de consiliu, pe umerii mei.

- Hai să ne mai uităm o dată în oglindă!

- Tată, nu!

- Insist.

- Te rog, nu!

- Un tată are dreptul să-și vadă fiica admirându-se înainte de căsătorie, nu crezi?

- Nu era admirație, am spus.

- Atunci ceea ce spun revistele despre tine e adevărat. Ți-ai pierdut mințile.

- Am încercat, dar mințile mele refuză să mă păărăsească așa de ușor. Sunt atașate de mine în mod prostesc, nu știu de ce.

- Catâr încăpățânat!

- Țap bătrân!

Am zâmbit, m-a sărutat pe cap și și-a frecat bărbia.

– Cred că mi-a rămas pe față niște ulei de păr de la tine.

– Îl poți folosi ca să te razi.

– Deșteaptă față! Mă strânse de umeri. Știi, a spus, întorcându-se brusc și începând să facă ture prin cameră, o să ne fie dor de tine.

– Vrei să spui că nu ești încântat că plec? am spus cu o relaxare forțată.

Tata s-a oprit din mers și m-a privit cu cea mai mare seriozitate pe care i-o cunoșteam.

– Nu vei pleca, Haruko! Vei fi în altă parte.

Am tăcut amândoi. Aproape un minut trecu până când își reluă plimbarea. Lipsa de comunicare dintre noi era ca și privitul fix în acea oglindă de mai înainte – timpul dispărea în ea pentru a nu mai fi găsit. Doar simțit, niciodată explicat.

S-a întors spre mine înainte de a pleca.

– Aveam o întâlnire planificată în după-amiaza asta cu un tip cu care tot vreau să mă întâlnesc de ceva timp. Consider că companiile noastre au ce să își spună, dacă li se dă ocazia. Oportunitățile pot fi extraordinare pentru toți cei implicați. Ar fi bine pentru afacere și pentru viitor. Am avut nevoie de multă putere de persuasiune pentru a-l face să se întâlnească cu mine.

Vorbea ca un om de afaceri, ca un președinte de consiliu de administrație. În dreptul ferestrei, s-a oprit din mers și și-a pus mâna pe tivul draperiei. Încet, dar fără ezitare, a tras draperia până când camera s-a umplut de lumina zilei, și am putut zări amândoi grădina, cu cei doi cireși plângători – și peretele din lemn al grădinii, și deasupra acestuia, casa vecinului, la a cărui fereastră, fotografia cârnă de la *Josei Jishin* își potrivise aparatul.

– Dar, apoi, în această dimineață, dintr-un anumit motiv, am început să mă gândesc. Am fost luat prin surprindere, nu o să te mint. De obicei la birou sunt prea ocupat ca să mă gândesc la altceva decât la afaceri. Dar astăzi, dintr-un anumit motiv, nu păreau să mai aibă importanță. Reporterii și fotografiile mișunau pe acolo, dar nu era din cauza lor. Secretara mi-a dat programul

pentru după-masă. Știam de întâlnirea importantă și eram bine pregătit pentru ea.

Tot cu fața la fereastră a rămas tăcut. Pe o masă în lateralul său, într-un coș din trestie din râurile din jurul Karuizawei, erau trei mingi de tenis, amintiri din vara trecută. Tata a ridicat una și a început să o strângă în mod compulsiv, așa cum ar face o persoană care ar dori să-și întărească mușchii mâinii.

– L-am sunat eu însumi pe tip ca să-i spun că anulez întâlnirea, a spus. Măcar atâta puteam face. Ar fi dat rău să mă ascund în spatele secretarei. Bineînțeles că s-a supărat și s-a simțit jignit, dar a fost politicos. Era și normal. Voi fi socrul prințului moștenitor și cine știe cât de util va fi într-o zi să faci afaceri cu mine. Dar ideea este că astăzi – ideea e că, pur și simplu, nu-mi păsa absolut deloc.

– Tată...

– Încă ceva, Haruko! Poate că ar trebui să-ți mai spun ceva.

– Ce?

– Mâine sau poimâine, înțelegi tu, lucrurile trebuie să înceapă să fie altfel. *Vor fi* altfel.

– Ce vrei să spui?

– Între noi și tine.

– Noi? Ce vrei să spui cu „noi“?

– Mama, eu și toate rudele.

– Vrei să spui că tu vei fi altfel.

– Vreau să spun noi toți.

– Cum o să fiți altfel?

– Vom fi departe.

– Nu mai spune „noi“! Aș prefera să vorbești despre tine.

Cât de departe vei fi?

Nu-mi puteam ascunde panica din voce.

– Atâta cât trebuie față de poziția ta socială.

– Poziția mea socială e aici, cu tine și cu mama.

A dat din cap cu o tristețe vădită.

– Încă pot să mă mai răzgândesc, i-am spus.

– Nu, Haruko! Trebuie să mă asculți acum. Dacă știam că nu poți să faci ceea ce trebuie în noua ta viață, n-aș fi fost niciodată de acord să te las să pleci. Dar ești mai mult decât capabilă. Ești o ființă rară. Vei onora familia imperială ca și pe a ta. Să nu uiți niciodată cât de mult cred în tine!

IAR ACEA MINGE din mâna sa pe când îmi vorbea în camera mea, cu cinci zile înainte de căsătorie – acea minge, cu pâsla sa albă, uzată până la refuz, era o amintire a relației mele sportive ciudate cu prințul moștenitor?

Ne-am jucat de-a prinselea cu ea în grădină, puțin mai târziu. Revista l-a numit „jocul cu mingea”.

Fusese ideea tatălui meu. O văzuse pe fotografă, stând ca o asasină la fereastra de la etajul al doilea al casei vecinului. Întorcându-se către mine, mi-a spus zâmbind:

– Ce-ar fi să le arătăm ceva ca să rămânem în istorie?

NUNTA URMA SĂ AIBĂ LOC în a doua vineri din aprilie – declarată a fi o zi norocoasă; sau în orice caz, singura zi aprobată de Agenția Casei Imperiale. Am petrecut ultimele mele săptămâni ca fată din popor luând lecții la curte și la interminabilele probe pentru haine; haine pentru prânzuri și cina, haine pentru întâniri la ceai și pentru recepții, haine pentru ieșire și intrare – dacă nu din și în lume, cel puțin din și în fiecare cameră ceremonială, inclusiv cripta.

Într-o după-amiază, la sfârșitul lui martie, în clădirea Casei Imperiale, după ore întregi de stat ca un flamingo împăiat pe o platformă ridicată în fața croitorului imperial – un tip prefăcut și cu degete groase, care făcea nenumărate plecăciuni și se scărpină, în timp ce mă înțepa cu ace –, am simțit brusc cum spiritul îmi părăsește trupul, cum ochii mi se dau pe spate, cum mirosul mi se întetea într-un mod absurd, de parcă puteam să simt fiecare floare de cireș din grădina de un roz palid din spate; am leșinat. Se auzi un țipăt, nu al meu, o fâșie de lumină, urmată de întuneric și de o liniște absolută. Nu m-am rănit și nici nu m-am speriat. S-a terminat destul de repede. M-am trezit pe jos în rochia mea de mătase, cu acele scoase, cu obrajii îmbujorați de umilință (și de o privire inefabilă și liniștitoare asupra unei lumi pure, la care croitorii și birocrății nu puteau să ajungă), am fost ridicată în poziția șezând și ajutată de o grămadă de doamne de onoare și de supraveghetorii imperiali, ai căror ochi sceptici

reflectau opinia generală că, poate, această viitoare mireasă nu se ridica la înălțimea provocărilor istorice care urmau să vină.

În acea seară, Înălțimea Sa a venit să mă vadă acasă la mine. Deoarece era aproape primăvară, ni se permisesse să ne vedem singuri o dată pe săptămână, de obicei la Tokiwamatsu, unde locuia el pe atunci. (Observam tot mai mult că și el era lipsit de putere în legătură cu multe dintre acțiunile sale, ceea ce mă făcea să-mi doresc să-l protejez.) Odată, după mult timp, am găsit curajul să-i spun pe nume, Shige, pentru că mă rugase asta. Vizitele noastre furate, întotdeauna grăbite, întotdeauna adecvate, erau o noutate pentru noi – un sentiment care exprima sau expunea o formalitate nedorită în relațiile noastre de care, parcă, nu puteam scăpa.

După mai multe ore de la leșin, stăteam în bucătărie cu mama, ascultând-o cum îmi explica de ce ca prințesă moștenitoare trebuia să introduc mai mult *daikon*¹ în dieta mea (ceva ce avea legătură cu fierul din sânge) când, deodată, din partea dinspre stradă a casei, s-au auzit gălăgie și strigăte presărate cu zgomote de blițuri, de parcă o furtună trecea prin cartierul nostru.

– Ce-or mai fi punând la cale reporterii ăștia acum? s-a plâns mama, aruncând *daikon*-ul, pe care-l folosise în timpul seminării de nutriție improvizat, în chiuvetă, de unde Taka urma să-l scoată mai târziu.

– Se îndreaptă spre ușă. Nu știi că e vremea cinei în familiile respectabile? Asta chiar e de neacceptat!

Indignarea ei a fost eroică, dar trecătoare. În momentul în care a deschis ușa și a văzut cine era, a exclamat:

– Înălțimea Voastră!

Și a făcut o plecăciune adâncă fără cea mai mică ezitare.

Prințul moștenitor a făcut și el o plecăciune, ridicând o privire timidă și întrebătoare înspre mine.

– Vă rog să mă iertați că vă deranjez acasă fără să mă anunț, Endo-san, i-a spus mamei. Eram foarte îngrijorat de

¹ Ridiche albă (n.tr.)

sănătatea fiicei dumneavoastră și voiam să mă interesez personal de aceasta.

– Ce politicos din partea Înălțimii Voastre! Haruko e mult mai bine, mulțumesc.

– Da, Înălțimea Voastră, am adăugat, făcând și eu o plecăciune. Sunt bine, după cum puteți vedea. Eu și mama tocmai aveam o discuție animată despre *daikon*.

– Haruko! a sâsâit mama.

Prințul moștenitor a părut amuzat.

– Despre *daikon*?

– Despre proprietățile sale medicinale.

Expresia unei zăpăceli politicoase a apărut pe fața sa frumoasă.

– Da, bineînțeles, am auzit că poate fi... hmmm... medicinal.

Subiectul era așa de prostesc, încât am pufnit în râs. Mama s-a holbat la mine cu disperare – dar apoi, prințul moștenitor a izbucnit și el în râs, un sentiment minunat de eliberare, și un fel de ordine s-a restabilit între noi.

– Vă rog să intrați, Înălțimea Voastră! a spus mama. Suntem onorate.

– Mulțumesc. Dacă sunteți sigure că nu vă deranjez...

– Nu ne deranjați, Înălțimea Voastră, nici dacă ați sosi în toiul nopții cu o suită de patruzeci de oameni.

– Nici vorbă de așa ceva. Am observat că începuse să roșească. Mă culc devreme.

A intrat în casă urmat de unul dintre șambelani și de un servitor. Numele șambelanului era Mado și după cum sugera părul său cenușiu, extrem de rar, se găsea în serviciul prințului de când acesta era mic. Servitorul se numea Igawa; era îmbrăcat într-o livrea impecabilă și el, la rândul său, era alături de prinț de mult timp, deși era înalt, puternic și părea tânăr, având probabil și funcția de gardă de corp. Afară trebuie să mai fi fost unul sau doi servitori care să stăpânească mulțimea, deoarece nebunia creată de sosirea imperială neașteptată se stinse, auzindu-se doar murmurul obișnuit al cartierului Shibuya: un câine

care lătra, o cioară care croncănea, un bărbat cu vreun cărucior vânzând pentru cină rămășițele a ceea ce fusese micul dejun.

Înăuntru, prințul și-a dat jos pantofii englezești confecționați manual și s-a uitat la casa noastră bine mobilată, dar altfel, extrem de obișnuită. I-am privit trăsăturile luminându-se cu acea expresie de interes general, cunoscută din nenumărate fotografii cu el în timpul vizitelor în casele supușilor săi: da, fața sa declara în mod natural că înțelegea și că îi păsa. Dar acum, chiar în spatele acelei măști plăcute, dacă nu superficiale, a apărut o curiozitate mai pregnantă, aproape nepoliticoasă, observată în ochii săi nechibzuiți, care încercau să-și însușească cu poftă fiecare mic detaliu al trecutului meu.

În cele din urmă, ochii săi scânteietori s-au oprit asupra mea.

– Sper că nu te-ai rănit când ai căzut!

– Am leșinat, după cum bine ați auzit, am răspuns, atentă să-mi ascund expresia feței, nevrând ca el să știe că fusese descoperit. A fost ca și când aș fi dormit și aș fi căzut în mod stupid din pat. Am aterizat ușor și nu-mi amintesc cum am ajuns acolo. Florile aveau un miros foarte dulceag. Îmi pare rău dacă am părut caraghioasă.

– Ești în multe feluri, dar caraghioasă în nici un caz. Mi-e teamă că ești extenuată.

– Poate că sunt puțin obosită. Dar apoi îmi reamintesc că nu sunt singură în toate astea.

– Nu, nu ești singură.

Privirea îi devenise intimă și cunoscătoare – ca unui doctor care îi administra medicamentul pacientului favorit. În acel moment, m-am simțit foarte în siguranță.

– Cea mai mare dorință a mea este să îmi spui dacă-ți pot oferi ceva pentru a te simți mai confortabil, a continuat el. Orice.

Mama a făcut un pas înainte.

– Ați fost deja extrem de generos cu Haruko, Înălțimea Voastră!

– Iertați-mă dacă vă contrazic, Endo-san, dar ceea ce am făcut pentru fiica dumneavoastră în ultimele luni a fost din motive pur egoiste: doresc ca ea să-și împartă viața cu mine, pentru că

asta pot să îi ofer. Darul ei, care îl depășește cu mult pe al meu, a fost să mă accepte.

Mama și-a înclinat capul.

– Vă este, fără îndoială, foarte recunoscătoare.

– Nu mai mult decât mine, vă asigur.

– *Ar fi un lucru care îmi vine în minte, i-am întrerupt eu hotărât.*

– Bineînțeles, a spus el zâmbind. Te rog să îmi spui.

M-am făcut că nu văd privirea aspră de avertizare pe care mi-a aruncat-o mama.

– În legătură cu acel croitor oribil, cel cu acele ascuțite...

Fața i-a căzut – o frunză răvășită de o briză bruscă.

– Ah, da, știi despre ce vorbești. Pentru asta, din păcate, cred că va trebui să vorbesc cu mama.

ZIUA ISTORICĂ SE APROPIA CU REPEZICIUNE, ca un munte care ieșea din mare. Eu stăteam pe țărm, privind cu o neîncredere totală, știind că, în curând, urma să locuiesc în partea îndepărtată a muntelui.

Peste o mie de persoane fuseseră invitate să participe la ceremonie în Kashikodokoro de lângă palat: membrii Curții, ai guvernului, ai Academiei Artelor și Științelor. Familia mea urma să fie și ea prezentă, împreună cu restul lumii, pentru a prinde doar o privire ciuntită asupra ritualului misterios care urma să aibă loc în altarul din apropiere. Nu-mi era foarte clar pe atunci dacă o asemenea privire va putea fi posibilă, în acea zi sau în oricare alta. Cu multe secole înainte, fusese prescrisă o separare adecvată între lumi (n-aș putea spune de către cine), un grad de tăinuire obligatorie, și în ciuda noii constituții și a revenirii oficiale a împăratului la statut uman, acea distanță antică nu putea fi acum redusă sau ignorată. Să fii invitat la Kashikodokoro și „să participi” la căsătoria prințului moștenitor însemna să-ți reamintești ceea ce nu putea fi văzut de ochiul muritorului.

Singura persoană care nu era de origine japoneză și care a fost invitată la nuntă era fosta profesoară a prințului, doamna Pine, înalta și onorabila quakeră din Philadelphia. În timpul celor patru ani din copilăria sa izolată, ea fusese o constantă în viața sa, un sfătuitoare feminin înțelept, o profesoară de limba engleză și, mai ales, conform religiei sale, o pacifistă. Valorile și legătura se păstrasera. Și astfel, cu trei zile înainte de căsătorie, Înălțimea Sa a organizat un prânz oficial pentru ca eu și doamna Pine să ne cunoaștem.

Țara se găsea deja într-o stare de incitare intensă, de-abia reținută, ca un căutător de perle care își ține răsuflarea și înoată în sus, spre un soare strălucitor, pe care îl zărește prin pelicula apei, strângându-și comoara în pumnii încleștați. Peste câteva zile, suprafața urma să fie spartă în mod ceremonios, aerul vechi să fie expirat într-o răsuflare de exaltare națională, plămâni umpluți cu oxigen proaspăt, pentru ca oamenii, împreună, să se poată cufunda din nou în apele adânci și necunoscute, cu credința că trecutul este neschimbat și viitorul intact, în mod miraculos. Doamna Pine, deși nu era japoneză, jucase deja un rol în acest mit nesfârșit, prin relația sa cu prințul moștenitor, iar reîntoarcerea sa în Japonia, la nunta fostului său elev, ținuse capul de afiș în toate ziarele. Se spunea că este modestă, că vorbește clar, că este stăpână pe sine și că este tradițională (care s-ar traduce pentru americani în „de modă veche”) în felul ei, așa cum mulți japonezi sunt în felul lor; și, după cum am mai spus, era foarte înaltă. Mi-o și imaginam dominându-mă precum Statuia Libertății. Pe măsură ce se apropia ziua întâlnirii, pulsul îmi creștea, anxietatea ajungându-mi la un nivel pe care speram și mă temeam că îl vor putea auzi doar câinii cartierului. Scheletul lor imaginar îmi bântuia deja visele.

Gazdele prânzului erau doctorul Watanabe și soția sa, vechi prieteni ai doamnei Pine. Din nefericire, Înălțimea Sa nu putea fi prezent; chiar în acel moment se găsea în Tokiwamatsu, așteptând sosirea mamei sale. Era ziua în care trusoul meu urma să fie livrat de la casa părinților mei la casa soțului meu:

trei camioane pline de mese de toaletă și de cutii cu haine, rochii și chimonouri împăturite în hârtie de orez și împachetate în cuferे din lemn, care urmau să se alătore în cealaltă parte la zecile, poate sutele de cumpărături deja făcute de mine sau pentru mine din cele mai scumpe magazine din Tokio și livrate direct la noua mea adresă. Acolo, sub ochiul atent și cunoscător al Maiestății Sale împărăteasa – ajutată de oamenii săi în uniforme speciale pentru acea ocazie, de doamna sa de onoare principală și de Doamna Robelor – lucrurile mele urmau să fie inspectate și aranjate în locurile corespunzătoare. (După nuntă, propriile mele doamne de onoare – toate alese special pentru mine, mi s-a spus, sub atenta supraveghere a Maiestății Sale – îmi vor arăta, dacă voiam, unde se găseau acestea în casa soțului meu.) La acest ritual, nu aveam voie să particip conform obiceiului, la fel cum neparticiparea prințului moștenitor ar fi fost de neconceput. Într-adevăr, doctorul Watanabe îmi menționase emoția Maiestății Sale la ideea de a-și putea petrece câteva ore singură cu fiul său, în casa acestuia, înainte de căsătorie – un mod de vizită informală, trebuia să înțeleg, de o raritate ieșită din comun în istoria familiei imperiale.

– Sper că nu te superi, mi-a spus prințul în timpul vizitei noastre anterioare (ultima înaintea căsătoriei), cu o săptămână înainte.

– De ce să mă supere interesul Maiestății Sale în ceea ce privește viața personală a fiului său? am răspuns cu blândețe. Așa merg lucrurile.

– Da.

– Și așa au mers dintotdeauna, bănuiesc.

– Da, bănuiesc... Deși, sincer, nu sunt sigur.

– Vrei să spui că asta e o tradiție nouă?

– Nu e nouă... dar nici străveche.

– Adică, e de pe vremea împăratului Meiji?

– Da, cred...

Am tăcut.

– Păi, atâta vreme cât nu te deranjează, mi-a spus cu o ușurare pe care nu reuși să o ascundă.

– De ce m-ar deranja?

Și astfel s-a încheiat acea conversație, una dintre cele mai puțin plăcute pe care o avusesem până atunci.

Aceste amintiri nu-mi dădeau pace nici pe bancheta din spate a mașinii care mă ducea la prânzul cu doamna Pine, în acea marți de la începutul lui aprilie. Când șoferul a intrat pe drumul îngrădit de pereți înalți care ducea spre casa Watanabe, am fost întâmpinați de o mulțime de doamne în vârstă și de copii care se adunaseră ca să-mi facă semn cu mâna. De asemenea, mă aștepta și un grup de fotografi gălăgioși, care mă urmăreau precum conștiința mea neclintită. Erau întotdeauna acolo – sau, altfel spus, ca și cum aş descrie o umbră –, *nu* erau niciodată în altă parte, poate doar când era întuneric. Și ca și umbrei, dar nu ca și conștiinței, le lipsea cea de-a treia dimensiune, de ființă, de compasiune și de curaj.

Mă îmbrăcasem într-un chimonos de un roz pal, presărat ici-colo cu fire aurii, și mă legasem cu un *obi* roz. Doamna Pine, care mă aștepta cu familia Watanabe în pragul ușii, îmbrăcată într-un costum din fustă și jachetă de lână gri, a făcut un pas sprinten înainte și mă prinse de mână când coboram din mașină spunându-mi într-o engleză perfectă:

– Domnișoară Endo, arătați ca un cireș înflorit!

A fost un gest uman admirabil. Doctorul Watanabe, care rămăsese în pragul ușii, cu un zâmbet uimit, a părut mai degrabă surprins de această afișare spontană de căldură, nu mai puțin decât mine. I-am zâmbit; nu era așa de înaltă cum mă temeam eu că va fi.

– Frumusețea unui cireș înflorit e atât de scurtă, am murmurat eu.

– Da, domnișoară Endo, dar nemuritoare. După cum, atât de des, ne amintesc poezii.

După o asemenea întâmpinare, prezentările formale ar fi fost de prisos. Și totuși, în următoarele minute, domnișoara Pine

și cu mine ne-am ținut de mâini, ca niște păpuși Bunraku sau ca niște oameni care nu erau prea inteligenți, pentru fotografii care urlau să ne întâmpinăm din nou în stilul american.

LA SFÂRȘITUL PRÂNZULUI, șoferul meu a apărut în ușă, iar eu m-am ridicat ca să plec. Din nou, domnișoara Pine și cu mine ne-am strâns mâinile, deși nu era nici un aparat foto care să captureze momentul.

Când mă urcam în mașină, a apărut în ușă și mi-a făcut semn să aștept.

– Mă voi întâlni cu Înălțimea Sa în această seară, mi-a spus.

Urma să aibă loc o întâlnire a foștilor colegi de la Școala Pailor la hotelul Prințul Akasaka, iar domnișoara Pine, fiind fosta lor profesoară, fusese invitată în mod special.

– Îmi dau seama că nu ați avut șansa să vă vedeți prea des, a continuat ea. Și m-am gândit să vă spun ce plăcere imensă mi-ar face să-i transmit un mesaj Înălțimii Sale din partea dumneavoastră, dacă v-ați dori acest lucru.

Simțeam că începusem să roșesc.

– Mă scuzați, mi-a spus. Poate că sunt quakeră, dar prietenii îmi spun că sunt foarte directă când mă ia valul.

– Și „vă ia valul” acum?

– Oh, da!

Am zâmbit amândouă.

– În acest caz, cred că am un mesaj.

– Foarte bine.

– Spuneți-i Înălțimii Sale, vă rog... Spuneți-i că nu mă deranjează!

– Că nu vă deranjează.

– Da. Nu mă deranjează.

Zâbind, mi-a căutat mâna din nou și mi-a strâns-o.

– Foarte bine, îi voi spune. Domnișoară Endo, sunteți minunat de misterioasă și veți fi o prințesă frumoasă!

Peste trei zile, m-a trezit foșnetul halatului mamei care îngenunchease în întuneric lângă patul meu.

– Haruko, e timpul!

– Plouă încă?

Acelea au fost primele mele cuvinte în acea dimineață importantă. Ploua cu găleata de două zile; în timpul nopții, visasem râuri umflate și inundații.

– Tatăl tău mă asigură că se va opri în curând. Vino acum, trebuie să începem să te pregătim!

– Cât e ceasul?

– Trei și jumătate.

A dat să plece, dar impulsiv i-am căutat mâna și am tras-o înapoi.

– Mamă, mi-e frică!

– E și normal să fii emoționată în ziua nunții tale.

– Nu sunt emoționată, sunt îngrozită.

– Atunci trebuie să fii curajoasă.

– Nu sunt curajoasă, am insistat. Știi foarte bine.

Am simțit-o cum se încordează lângă mine.

– Nu vreau să mai aud nimic. Ești fiica mea – curajul nu e o alegere pentru tine. Consideră-l un cadou din partea strămoșilor tăi pe care nu-l mai poți returna. Poate crezi că nu ai nevoie de el acum, dar când vei fi de vârsta mea, le vei mulțumi. Dacă ai fi o lașă și o persoană slabă, crezi că noi te-am lăsa să pleci?

Ieși, iar eu am rămas în pat amintindu-mi de o zi de la grădiniță când îmi doream cu disperare să rămână lângă mine și cum, unul câte unul, îmi desfăcuse degetele de pe brațul ei și mă lăsase în acel loc ciudat și sinistru ca să mă descurc singură. Mi se părea că era ca atunci.

Când s-a întors, m-a găsit uitându-mă în dulapul meu cu figurine cu câini. Darul recent din partea împăratului și a împărătesei era pe raftul de sus și strălucea pe stativul său din abanos.

– Baia e gata.

Se zăreau pete pe fruntea și pe obrajii ei; mi-am dat seama că plânsese.

– Mulțumesc.

Ne-am privit mai mult decât ne priviserăm vreodată. În camera întunecată, în aerul care ne înconjură, se simțea un freamăt și m-am întors să mă uit la prietenii mei din vitrină, gândindu-mă că poate fusese un cutremur. Dar totul era nemișcat. Cutremurul avusese loc în imaginația mea, în acea cavernă adâncă, din subteran, unde speranța și sentimentele nu trebuie să trăiască cu teamă. Foarte scurt și cu un sentiment sfâșietor se pare că o întâlnisem pe mama acolo și vorbiserăm în singura limbă pe care o știam cu adevărat.

ÎN CELE DIN URMĂ, LA ORA ȘASE, ploaia s-a oprit. Un soare de dimineață răcoros s-a ivit printre norii gri ca printr-o fereastră și o briză ușoară a început să sufle ca pentru a nu ne lăsa să uităm că există și spirite nevăzute.

O mașină își croia drumul prin mulțimea de oameni și printre camerele de televiziune îngrămădite pe strada noastră și, în curând, casa a fost populată de noile mele doamne de onoare și de multe altele de la Curte pe care de-abia le cunoșteam. Holul de la intrare era plin de persoane străine și voci dure comandau și puneau întrebări despre lucruri care nu contaseră niciodată pentru familia noastră în trecut. Casa îmi fusese luată înainte chiar de a putea să mă despart de ea.

L-am văzut pe tata îmbrăcat într-un costum de dimineață mergând prin casă ca un servitor. Adevăratele sale sentimente

erau revelate în mod crud de postura sa – ca și cum ar fi fost ținut pe un stâlp din lemn – și de pașii mărunți, fără scop, pe care îi făcea, întorcându-se în jumătăți de cerc de eschivare, când membrii Curții încercau să întrețină o conversație cu el. În ciuda tuturor eforturilor pe care le făcea, nu reușea să nu-și îndrepte privirea înspre mine, sprâncenele sale fiind ridicate ca pentru a pune întrebări pe care nu-și dădea seama că le pune.

Și-a ținut promisiunea dată la discuția noastră din dormitor. Practic peste noapte fusesem ridicată în mod forțat la poziția de cea mai importantă persoană din familie. Era predestinat, un sacrificiu important și generos, minunat în felul său. Dar era devastator să mi se tot amintească, de către cei doi oameni pe care îi iubeam cel mai mult, de titlul pe care urma să îl primesc. În orice moment, uneori subtil, iar alteori brutal, mi se repeta aceeași lecție: lumea mă va întâmpina cu o stimă deosebită nu pentru că o meritam sau o doream, ci datorită poziției mele, care mă va călăuzi întotdeauna și va dăinui și după ce eu nu voi mai fi.

Acestea nu erau cuvintele părinților mei. Cuvintele lor erau blânde, privirea lor iubitoare și temătoare. Dar cuvintele începeau să sece, iar în curând, nimeni nu mă va mai privi în față.

Era șase și un sfert. Am prins un moment în care mai multe persoane vorbeau deodată și nimeni nu mă băga în seamă și am profitat de situație pentru a mă duce în camera mamei.

Era singură în fața toaletei, aranjându-și mânecile chimonoului său închis la culoare. Machiajul acoperise toate semnele regretului etern. Cu un zâmbet posomorât, mi-a întins mâna și m-a tras în fața ei. În oglinda mamei, mă uitam la mine în noile mele haine franțuzești – o rochie cloș, de culoare pală, o boa de nurcă, o pălărie albă și mică – și am simțit limba rece a dispariției lingându-mă pe ceafă. Am tresărit.

– Ți-e frig? m-a întrebat mama, cu o grijă atât de tandră încât lacrimile sau poate doar dorința copilărească de a plânge îmi umezira ochii.

Câte i-aș fi putut spune atunci! Dar viața nu este un ecou care să reînvie trecutul pentru ca noi să putem citi și reciti în variațiile sale estompate sensurile pe care le dorim.

În acel moment, Oshima, doamna mea de onoare principală, a intrat în cameră ducând un ceas de buzunar din aur care, se știa, aparținuse tatălui ei, regretatul conte Oshima.

– Facem progrese? ne-a întrebat.

S-a uitat cu atenție la ceas de parcă ar fi proclamat propria sa istorie feudală cu daimio sau shoguni și nu cea mai banală întrebare.

– Da, i-a răspuns mama rece, adăugând ceva ce sugera o plecăciune.

Apoi i-a întors spatele doamnei mele de onoare, trăgând o pelerină invizibilă peste noi și s-a apropiat de mine, ținându-mi privirea în oglindă.

– Fata mea, ești minunată!

– E timpul, a insistat doamna Oshima.

Ca o regină, mama s-a întors dinspre oglindă. Mi s-a părut că aud ceasul doamnei Oshima ticăind ca o armă. Am revenit în fața casei unde ne aștepta lumea.

Trecuseră douăzeci și opt de minute de la ora fixă. Înălțimea Sa se uita la televizor acasă la el, așteptând, ca și ceilalți, să vadă plecarea mea.

Mult mai târziu, bineînțeles, mi-am dat seama de posibilitățile pe care le-aș fi avut, dar pe care eram prea tulburată pentru a le observa. Aș fi putut să găsesc o modalitate să ies din casă pe furiș și să dau televiziunilor mesaje private scrise de mână, mesaje pe care să nu le fi înțeles decât logodnicul meu:

Dacă nu vă place cum arăt astăzi, vă rog să luați în considerație faptul că Oshima-san m-a informat despre dorința expresă a Maiestății Sale împărăteasa de a purta aceste haine. Oshima-san, după cum știți, a servit-o pe mama dumneavoastră, cu loialitate, timp de aproape patruzeci de ani, și când vorbește, se știe bine că se gândește la interesele mamei dumneavoastră.

Unde sunteți? În casa dumneavoastră, știu, urmărindu-mă; dar nu asta vreau să spun.

Cine sunt oamenii aceștia care au venit să mă revendice din partea dumneavoastră și care stau în spatele meu, în cea care a fost casa mea?

Nu îmi mai simt zâmbetul fals care îmi stă pe buze.

Mă puteți proteja?

– Haruko-sama! a anunțat doamna Oshima. Suntem gata. Să ne aranjăm și să ieșim!

Eram în holul de la intrare, înconjurată de oameni. Voiam să răspund, dar nu puteam articula nici un sunet.

– Haruko-sama! a repetat doamna Oshima.

– E aici și este gata, a răspuns tata.

Era chiar în spatele meu. Nu știam că e acolo. Vocea îi era calmă și i-am simțit mâna puternică și reconfortantă pe spatele meu.

– Haruko, sunt în spatele tău, mi-a șoptit el la ureche.

– Atunci sunt gata, tată!

Ușa s-a deschis. Părinții mei au ieșit primii, apoi eu. Briza fină îmi mângâia fața; am simțit razele nesigure ale soarelui de dimineață. Deasupra gardului grădinii, am văzut camerele de televiziune cocoțate ca niște capete mecanice pe furci, iar păcănitul obturatoarelor îmi dădea senzația că parcă am fi fost atacați de o mulțime de porumbei. Dar aerul era curat, iar vremea, sublimă. Am mai făcut câțiva pași și am observat pe jos câteva frunze verzi, mărunte.

Nu știu să existe o despărțire perfectă. În visele mele, râurile sunt umflate, iar animalele purtate pe spate de ape; sau soarele strălucește cu putere, părul îmi flutură în vânt, și în intimitatea pierderilor nespuse, eu și părinții mei ne facem cu mâna peste un șanț fortificat, ca și cum separarea care ne-ar amenința n-ar dura decât o oră, o zi – chiar de-ar veni mâine, cel mai devreme, am fi din nou o familie, așa cum am fost odată.

AM FĂCUT O PLECĂCIUNE în fața părinților mei și i-am părăsit.

În primele două automobile mari, maro-închis, cu sigiliul imperial, am fost condusă pe străduța îngustă pe care trăisem toată viața. Prin ferestrele ușor închise la culoare, le-am făcut semn cu mâna oamenilor îngrămădiți pe stradă, ici-colo, recunoscând fețe care mi se părea că îmbătrâniseră cu doisprezece ani de când le văzusem ultima oară. Ajungând pe șoseaua principală, ne-am îndreptat spre palat, escortați de poliție. Mă țineam strâns de mânerul ușii ca să nu mai tremur.

Doamna Oshima, așezată pe strapontină, cu genunchii strânși, mă privea cu suspiciune, având buzele strânse. Era o expresie care urma să-mi devină foarte familiară cu trecerea timpului.

- Trebuie să vă stăpâniți mai bine, mi-a spus.
- Aveți dreptate, Oshima-san. Mă voi strădui mai mult.
- Iar în fața camerelor de luat vederi nu trebuie să vă lăsați capul să cadă în acel mod dizgrațios.
- Mă scuzați, nu mi-am dat seama.
- Evident că nu. Ziarele de mâine vor dovedi ceea ce v-am spus.
- Nu am nici o îndoială că așa va fi.
- Maiestatea Sa va fi de acord cu mine.

Priveam țintă pe fereastră, la cartierul care dispărea în trecut, sentimente identice de neputință și teroare plimbându-mi-se pe

umeri ca două ciori cu ciocuri ascuțite. Mă știau din vedere și mă puteau ataca când doreau; nu aveam cum să scap de ele. Nu pot să neg, mi se părea incredibil faptul că străzile pe care mă plimbam ca un copil inocent mă aduseseră cumva în această dimineață, alunecând prin străzile orașului meu spre o țară deodată mai apropiată și mai necunoscută decât oricare alta, într-o călătorie care, dacă nu eșuam lamentabil, urma să fie pe viață.

La acea oră devreme, populate cu câțiva oameni, străzile păreau ca niște guri care așteptau să se deschidă într-un zâmbet. Oriunde mă uitam, vedeam steaguri și flori de cireș din hârtie care decorau ușile, felinarele, indicatoarele de metrou, mașinile parcate, bicicletele. În orice vitrină de magazin, erau fotografii în vânt, decorate cu panglici, cu Înălțimea Sa și cu miné în haine formale sau în echipament de tenis, privind fără să clipim. Doar după ce automobilul, cu mașinăria sa unsă foarte bine, mă purtase prin fața lor, mi-am dat seama că în acele imagini tăiate și înrămate erau două persoane pe care le cunoșteam atât de bine.

În tot acest timp, ca o bufniță, doamna Oshima mă vâna de pe strapontină, unghiul ridicat și demonstrativ al bărbiei sale fiind o declarație a nemulțumirii și a indignării ei personale privind performanța mea în acele fotografii omniprezente. Cât de nedrept era, cât de nenatural ca o simplă fată din popor să se ridice deasupra ei în ierarhie! Comportamentul meu nu era deloc potrivit. Un simplu țacănit al aparatului ei din oțel, o simplă aplicare a sigiliului nobilei sale familii m-ar marca pentru posteritate. Aș fi expusă.

Nu puteam face altceva decât să-mi poziționez bărbia, să dau drumul mânerului mașinii și să îi întorc spatele gardienei mele. Să-mi imprim un zâmbet înghețat pe față, nu pentru ea, ci pentru camerele de televiziune nevăzute, de pe drumul nostru. Dacă Înălțimea Sa, de acasă, m-ar vedea pe bancheta din spate, nu doream să-i dau motive de îngrijorare.

Cu cât ne apropiam de destinație, cu atât vedeam tot mai mulți oameni. Mai târziu, în timpul procesiunii imperiale de după ceremonia de căsătorie, urmau să fie multe oportunități pentru comerț, iar cei care sperau să obțină profit, se agitară de

pe acum, stabilindu-și deja mesele și mărfurile pentru public: șoferii de taxi, conducătorii de ricșe, femeile care legau buchete de flori și bețișoare de tămâie, un bărbat cu o pălărie ascuțită, din bambus, înfigând sepiile în frigărui. Chiar și după ce coloana de mașini va fi trecut, ei își vor continua pregătirile cu obișnuita lor îndemânare, cu amintirile vii în acțiunile musculare mecanice ale mâinilor și picioarelor. Îi invidiam, trebuie să recunosc – le invidiam diminețile de muncă, care erau, fără îndoială, dificile, și totuși continue, pline de rutină, zile fără sfârșit.

Apoi, peste umărul doamnei Oshima, prin parbriz, am observat cum apropierea mea se pogora ca soarele asupra acestor buni cetățeni: poliția, coloana de mașini, însemnele imperiale. Vedeam cum se întorceau capetele și cum cădeau mâinile. În aer, se simțea acea nemișcare densă care înghite sunetul. Și, pe măsură ce mașina se apropia de ei, priveam cum viitorii mei supuși cădeau în genunchi pe trotuare ca și cum ar fi fost loviți în bătălie. Spatele lor aplecate erau ultima mea privire asupra lumii amestecate și viscerale pe care, mi-am dat brusc seama, nu o cunoșteam foarte bine.

Mi-am întors privirea. Doamna Oshima nu a pierdut ocazia de a-mi face observație.

– Când ajungem, sper că înțelegeți, nu veți mai avea timp de vizitat, m-a informat.

De-a lungul canalului lat și șerpuitor care înconjura palatul, rânduri de cireși prevesteau sfârșitul frumuseții lor sezoniere. Unii dintre ei se scuturau: flori albe și roz pal neputincioase învolburându-se în apa maronie datorită mișcărilor făcute de rațe. Dincolo de canal se zăreau zidurile masive din piatră gri și acoperișurile cu țiglă ale turnurilor păzite. La Podul Dublu, coloana de mașini s-a oprit. Ni s-a făcut semn de peste drum că putem să intrăm în incinta palatului. Și acolo erau flori care zăceau pe cărării, împrăștiate de vânt.

Casa Bambusului fusese construită pentru cele două surori ale prințului moștenitor, deși doar prințesa Midori, sora sa mai tânără și necăsătorită, mai locuia acolo. O întâlnisem de câteva ori în timpul iernii – subțire și drăguță, cu o față ovală și mâini mici, aristocratice, mare iubitoare de orhidee, de pescuitul cu

cormorani și de filmele cu Doris Day. Nu am văzut-o în acea dimineață, ca de altfel pe nimeni altcineva din familie. Doamnele mele de onoare m-au întâmpinat la intrarea în casă și m-au dus la etaj, într-o cameră privată. Camera spațioasă și elegant mobilată, în care urma să fiu purificată și îmbrăcată în costumul format din doisprezece straturi, era răcoroasă și ușor umedă din cauza aerului din timpul nopții.

Stând goală, mi s-a făcut pielea ca de găină, iar sfârcurile, spre disperarea mea, mi s-au întărit. Îmi amintesc că eram cu Miko și cu familia sa în Hakone, într-o vacanță de iarnă, înainte de război. Într-o baie în care era tot timpul curent, chicoteam cu dezgust la vederea sfârcurilor închise la culoare și foarte tari ale mamei sale – le spuneam, *edamame*¹ –, neștiind că, într-o zi, involuntar, ni se vor întări și nouă. În acel moment, îmi venise rândul și mie și, fiind expusă fizic în acest mod, mă simțeam îngrozită. Fusesem dezbrăcată, iar brațele îmi fură poziționate ca acelea ale unui manechin. În timpul lunilor de pregătiri pentru nuntă, extrem de tensionate, slăbisem prea mult și mi-am dat brusc seama de oasele șoldurilor și de pelvisul care îmi ieșeau prea tare în evidență și de dezamăgirile pământești ale sinelui meu corporal.

Mi-am ținut privirea în chiuveta din piatră cu apă purificatoare, încercând să nu plâng.

– Haruko-sama, cu respect, trebuie să începem! a spus doamna Oshima.

Mi-am ridicat privirea spre ea, spre o față ca o mască a bunei-cuviințe imperiale. Cel puțin între noi situația era destul de clară: în limbajul public, va fi corectă și își va îndeplini obligațiile față de mine, în timp ce, în privat, îmi va vorbi pe tonul critic al împărătesei și al tagmei sale.

M-am întins după urciorul din piatră. Mi-am dat cu apă caldă pe corp și am simțit cum apa îmi lovește și îmi relaxează pielea înfrigurată. Apa curată și caldă îmi șiroia pe picioare și se scurgea pe podea. Generații la rând, împărătesele și prințesele se purificaseră în acest mod; închizându-mi ochii puțin, am

¹ Boabe proaspete de soia (n.tr.)

primit sanctitatea observării colective. Un sentiment nu de bun venit sau de comunitate de surori – nu mă simțisem niciodată mai singură –, ci de o rețea încâlcită de istorie antică, invizibilă lumii exterioare, și totuși foarte puternică, de care firul destinului meu urma să fie legat în mod irevocabil.

PESTE CHIMONOUL ALB căptușit din mătase venea o fustă purpurie, apoi *nagabakama*¹, despărțită, care cădea pe podea. Apoi, succesiv, cinci robe din mătase, necăptușite, ale căror mâneci largi erau tivite cu minuțiozitate, fiind fiecare mai scurtă decât cea dinaintea ei. Urma apoi un kimono lung dintr-o mătase stacojie, minunat brodată, și o jachetă pentru kimono, până la șold, din mătase brodată, de culoare violet. În cele din urmă, venea trena, de un turcoaz pal, dintr-o dantelă cu modele complicate.

Chiar dinainte de doamna Nijō, chiar dinainte de domnia lui Genji, așa se îmbrăcau doamnele de la Curte la ocazii. Eu nu făceam excepție. Ca și în cazul lor, părul meu a fost îmbâcsit cu o pomadă vâscoasă și aranjat într-o ramă sub formă de inimă, un nimb cu aripi negre pentru fața mea albită. Apăsându-mă cu putere, pe frunte aveam un ornament din aur, cu trei brațe. La piept, pe jumătate ascuns în straturile de mătase, țineam un buchet din hârtie specială, făcută de mână.

Nu era prima oară când făceam lucrurile astea. Avuseseră loc repetiții pentru păr și haine. Asemenea aspecte ale tradiției nu puteau fi lăsate în voia soartei sau a nepriceperii mele. Stângace ca ale unui mânz, picioarele mele fuseseră antrenate săptămâni întregi pentru a deprinde arta de a merge cu pași mici, copilărești, sub cortul mătăsos format din robe: înainte și înapoi, înainte și înapoi. O disciplină aspră, cu durerea și pedepsele sale, cu terorele sale din umbră. Nu puteai să mergi foarte mult în asemenea condiții restrictive. Urma să descopăr totuși că puteai merge îndeajuns de departe pentru a dispărea.

¹ Fustă foarte lungă, tipic japoneză (n.tr.)

ÎN TĂCEREA a peste o mie de martori – a muzicienilor costumați de la Curte, ținându-și instrumentele mute în mână, a politicianilor guralivi și a funcționarilor bârfitori, a camerelor de televiziune, care încercau să vadă ceea ce nu se vedea, și a microfoanelor radiourilor, încercând să audă ceea ce nu se auzea, a secolelor întregi de ritualuri adunate ca o singură poezie într-o zi – Înălțimea Sa și cu mine, conduși de preoți diferiți, am intrat în Kashikodokoro.

El a intrat primul, așa cum fusese dintotdeauna, precedat de ritualistul-șef în lunga sa robă albă. Ca preoții, Înălțimea Sa purta o tocă și o parură din mătase și lac negru. În mâna dreaptă ținea un sceptru din lemn lustruit, care reprezenta autoritatea sa peste tărâmul lumesc. Robele sale, la fel de vechi și aproape la fel de complicate ca ale mele, erau de o culoare portocalie intensă, ca prima înălțare a lui Amaterasu Omikami peste pământ. La câțiva pași în urma sa, se găsea Mado, marele său șambelan, în pantaloni violeți și într-o robă neagră ca tăciunele, ducând trenea albă lungă care pornea de la talia Înălțimii Sale. Urma apoi cel de-al doilea șambelan, ducând sabia Înălțimii Sale, care, de o mie de ani, fusese trecută de la un prinț moștenitor la altul, în momentul investiturii.

Tăcerea nu era deplină. Pietricele mărunte, albe, acopereau curtea, scrâșnind sub picioarele noastre. Vrăbiile ciripeau gălăgios în pinii care străjuiau pereții și, de mai departe, din

spatele clădirii sfinte, se auzeau pocnitori și huruitul unui avion cu reacție care zbura deasupra orașului.

Mi-am fixat privirea înainte, așa cum fusesem instruită. Hainele mele cântăreau cincisprezece kilograme, părul poate doar trei. Picioarele mele, împiedicându-se în vâlul din mătase al *nagabakama*, bâjbâiau precum mâinile unui orb.

Nu trebuia să-i văd pe nici unul dintre cei douăzeci de membri ai familiei mele. Dar îi simțeam cu recunoștință, privindu-mă cu mirare și compasiune, frângându-și mâinile în tăcere, ca ultimele raze ale soarelui înainte de a apune. „Haruko, sunt în spatele tău.” Ei erau cei care făceau ca sângele să nu-mi înghețe în vine când era foarte frig.

În același timp, patruzeci și șase de membri ai familiei imperiale priveau procesiunea. Toți, cu excepția împăratului și a împărătesei care, deoarece consimțiseră ca fiul lor să fie crescut departe de ei, nu participau, conform tradiției, la nuntă. Erau în reședința lor, uitându-se la televizor, urmărind imagini limitate de mărimea și poziționarea camerelor, precum supușii lor, ca să nu mai vorbim de cetățenii și monarhii din toată lumea.

Și totuși, târșâindu-mi picioarele prin curte, neuitându-mă nici în dreapta, nici în stânga, simțeam această discriminare rece în privirile Maiestăților Lor pe umerii mei și-mi imaginam ce vedeau ei.

Aici, mai întâi, venea unul de-al lor, un prinț adevărat, ales de destin și de sânge, cu mantaua bine prinsă pe umeri și cu însemnele imperiale pe spate.

Apoi venea altcineva, complet diferit de tagma lor: clătînându-se ca un miel nou-născut, cu pieptul greu ca al unei păsări de abia închise într-o colivie, splendoarea robelor ei împrumutate și a simbolurilor corespunzătoare fiind așezate complet greșit.

Oare nu-și dădea seama? Nu avea pic de respect?

Ritualistul-șef a ajuns la intrarea în altarul sfânt. Făcând o plecăciune adâncă, cu roba sa albă acoperindu-i picioarele, a intrat. Apoi Înălțimea Sa i-a urmat exemplul. După ce a intrat, am început să-i caut urmele de pași în pietriș. Mă mișcam încet,

urmându-l pe cel de-al doilea preot, doamna Oshima și o altă doamnă de onoare ghemuindu-se, trăgând și îndreptând materialul ca să nu mă împiedic și să cad. Deși nu știam încă prea multe despre viermii de mătase imperiali sau despre obiceiurile lor, târșăitul picioarelor mele în marea de material mi se părea o amplificare a învârtelilor lor misterioase în întunericul în care își petreceau existența. Ca și cum mergând în acest peregrinaj onorat, mă redusesem, devenisem mică ca un fir de mătase tors de mâini necunoscute, care urma ca, în curând, să fie țesut într-un model dintr-un covor mai mare, ce nu fusese comandat de mine.

Picioarele mele, neinfluențate de asemenea premoniții, continuau să se miște; înainte să fiu pregătită, m-am trezit în fața intrării în altar. De o parte și de alta, se găseau altare mai mici pentru zeii cerurilor și ai pământului și pentru sufletele tuturor împăraților și împărăteselor. Dar acest loc, care era cel mai sfânt și adăpostea o replică a Oglinzii Divine păstrate la Ise, era rezervat doar pentru venerarea Zeiței Soarelui. Se crede că Oglinda este mijlocitorul spiritului lui Amaterasu și că, în intensitatea luminii sale, ești lovit de miracolul creației imperiale și a forței existențiale trainice a poporului nostru. Așa era sau aproape așa era.

Lemnul altarului nu era vopsit și mirosea a pădure. Mă ducea cu gândul la munții din nord, dis-de-diminează. Mă ducea cu gândul la satul bunicii mele și la diminețile pe care eu și mama ni le petrecuserăm bătând orezul pentru a face *omochi* de Anul Nou. Bunica mea murise de opt ani și nu mă mai dusesem în satul ei de atunci. Iar acum, m-am gândit, dacă ar fi să mă întorc, nu m-aș mai întoarce ca eu însămi, ci ca o altă persoană.

Un fâșăit ușor, de avertizare, ca o pană de mașină, m-a trezit din reverie. M-am uitat la picioare, de unde mi se părea că venise, și am întâlnit privirea pătrunzătoare a doamnei Oshima.

Am făcut o plecăciune adâncă în fața altarului și apoi am intrat.

STĂTEAM ÎN FAȚA UNEI PERDELE DIN BROCCART. În spatele acesteia, se găsea cel mai sfânt loc, în care nu intra decât împăratul, împărăteasa, prințul moștenitor și prințesa moștenitoare și doar în genunchi. Aici, în locul de separare al lumilor, ajutoarele noastre au depus faldurile obiectelor noastre de îmbrăcăminte pe care le ținuseră și s-au îndepărtat. În altar, era destul de multă liniște pentru a se auzi din curtea exterioară sunetul a peste o mie de oameni ridicându-se de pe scaunele lor la unison, ca păsările care se înalță de pe o câmpie întunecată. În altar, era destul de multă liniște pentru a auzi ridicarea perdelei subțiri. Prin această ușă sacră, prințul moștenitor, ținând în mână sceptrul din lemn, a intrat în genunchi în locașul interior. Se auzea foșnetul încet și dificil al hainelor sale pe măsură ce înainta, care apoi a încetat când a ajuns la covorașul pătrat, cu margine de broccart, ce semăna cu tronurile folosite de împărații antici; iar acolo a stat în genunchi într-o tăcere deplină, cu spatele la lumea pământescă.

După o jumătate de minut, ținând în mână evantaiul stacojiu al Curții, pe care îl avusese și împărăteasa la nunta și încoronarea sa, l-am urmat. Evantaiul îmi părea de o greutate insuportabilă. Podeaua îmi rănea genunchii. Pe scurt, drumul până acolo părea interminabil. Scurta distanță era ca un deșert și ca un cer. Dar nu puteam să merg decât așa, în genunchi, încet și stângaci, ca un copil pierdut, pentru a mi se întipări în memorie pentru totdeauna fiecare centimetru parcurs.

În cele din urmă, am ajuns lângă prințul moștenitor. Nu s-a uitat la mine și nici eu la el. Robele noastre emanau mirosul trecutului, al palatelor nenumărate care arseseră și căzuseră în ruină. În spatele cremelor și uleiurilor, fețele noastre păreau inumane. În fața noastră, s-a ridicat o perdea din bambus, dezvăluind altarul. Ritualistul-șef ne-a dat fiecăruia câte o ramură de *sakaki*¹, copacul sacru, ornamentat cu panglici roșii și albe. Am făcut patru plecăciuni adânci împreună, apoi i-am dat ramurile înapoi pentru a fi așezate pe altar. Înălțimea Sa a scos un sul de

¹ Copac sau arbust verde (*Cleyera japonica*) (n.tr.)

hârtie de la cureaua sa și a citit angajamentele noastre pentru căsătorie. I-a cerut binecuvântarea divină lui Amaterasu. Vocea îi era clară și puternică, destul de tare pentru a putea fi auzită de sutele de persoane adunate sub acoperișurile de tip pagodă din curte. Acestea stăteau în picioare, deși nu ne vedeau și se înclinau în direcția noastră.

În picioare de data aceasta, ne-am reîntors în sanctuarul exterior și, după ce am băut câteva înghițituri de sake dintr-un bol din ceramică albă, fără smalt, am devenit Înălțimea Sa Imperială, prințesa moștenitoare Haruko a Japoniei. Soțul meu și cu mine ne-am anunțat căsătoria înaintașilor imperiali cu toată solemnitatea cuvenită.

Atunci, am auzit ciorile. Două sau trei, cățarate pe acoperișul altarului, ocărând publicul distins, râsul lor negru față de prostia umană izgonindu-i cu aceeași ireverență și pe nobilii zei, și vrăbiile lașe, care nu doreau să-și părăsească adăposturile din pini. Spirite rebele, ciorile nu arătau nici un pic de respect. Sau poate erau chiar înțelepte. Soțul meu nu a părut să le observe, dar eu nu eram atât de binecuvântată. La mult timp după ce mi-am uitat jurămintele de la căsătorie, încă le mai auzeam strigătele batjocoritoare.

ÎN CASA BAMBUSULUI, am fost dezbrăcată de costumul meu de căsătorie strat după strat, ornamentul din aur a fost ridicat de pe capul meu, iar părul, curățat cu benzenul de un miros oribil și coafat în stil modern. Am fost îmbrăcată cu o rochie de seară, iar decorația Primului Ordin al Sfintei Coroane, tapetată cu perle, mi-a fost prinsă pe piept. Se spunea că tiara de pe capul meu are o mie de diamante.

Toate acestea au durat ceva timp. Am ratat ocazia de a mânca un sendviș cu soțul meu, care era deja îmbrăcat în costumul formal, cu cravată, și decorat cu Marele Cordon al Ordinului Suprem al Crizantemei. Am ratat ocazia de a schimba cu el câteva cuvinte și priviri de natură intimă. Ne-am anunțat căsătoria înaintașilor imperiali, dar nu și nouă.

CU PASUL RAR ȘI MAIESTUOS, fără să zâmbească, Maiestățile Lor au intrat în camera de vest a clădirii Casei Imperiale și s-au așezat în fața a două mese acoperite cu o țesătură din fetru, pe un podium. În spatele lor, se găseau aceleași paravane din aur pe care le văzusem la prima noastră întâlnire cu cinci luni înainte, răspândind aceeași lumină aurie, iar în suita de șambelani, doamne de onoare, servitori și lachei, am recunoscut câteva fețe pe care le mai văzusem. Nu am făcut semn nimănui. În palat, mi se spuse, recunoașterea nu este considerată a fi un dar și trebuie păstrată pentru tine însăși.

La un semnal din partea maestrului de ceremonii, soțul meu și cu mine ne-am apropiat de podium și am făcut împreună o plecăciune plină de respect. El le-a adus părinților săi la cunoștință că ne-am făcut jurămintele în fața Zeiței Soarelui și, cu cuvinte pline de curtoazie, le-a mulțumit pentru îndrumarea și înțelepciunea pe care i-au arătat-o în timpul vieții. Împăratul, cu ochii săi negri care clipeau des în spatele ochelarilor, ne-a felicitat și ne-a urat multă fericire. Apoi soțul meu i s-a adresat mamei sale – nu mai țin minte cuvintele exacte –, iar ea i-a oferit binecuvântarea sa. S-a uitat la el și a vorbit cu el. I-am privit spatele nobil și drept și mâinile sale de un calm perfect când a schimbat Cupa Părintelui și a Copilului, plină cu sake, cu Maiestățile Lor, și din nou am observat că soțul meu se născuse pentru a fi exact ceea ce era.

Apoi a venit rândul meu. I-am urmat exemplul, cu spatele poate nu la fel de drept și cu mâinile nu atât de calme, deși am reușit, sper, o imitare aproape perfectă.

– Haideți să ieșim pe balcon pentru a-i saluta pe oaspeții noștri! a spus împăratul.

Deja, de parcă se pregătea pentru această întâlnire, zâmbetul său a început să devină vag ca de obicei.

– Nu trebuie să întârziem! ne-a avertizat împărăteasa.

Un șambelan cu un ceas de buzunar din aur a făcut un pas înainte.

– Mai sunt cinci minute, Maiestatea Voastră!

La ora două, prințul moștenitor și cu mine urma să fim purtați într-o caleașcă imperială deschisă, într-o procesiune pe străzile orașului spre Tokiwamatsu, pe un traseu de doi kilometri și jumătate.

– Bine, atunci cinci minute!

Perdelele au fost trase, iar ușile cu geamuri deschise. Sunetul vocilor entuziaste și plăcute, încălzite de soare, mi-au rămas în conștiință ca o scrisoare a unui prieten drag. Atunci, prietenul însemna mai mulți oameni și nu putea fi izolat și îmbrățișat. M-am întors și m-am uitat la soțul meu. Și el simțise același lucru și mi-a zâmbit, cu ochii plini de fericire. Și mi-a reamintit modul particular în care se exprimase în timpul conversației noastre telefonice din toamnă: „Nu sunt faimos pentru ceea ce sunt. Pentru a înțelege cu adevărat ceea ce vreau să spun, trebuie să te apropii mai mult“.

Aș fi putut să-l ating. Dar i-am zâmbit doar. Ușile erau deschise și, mai întâi, împăratul și împărăteasa au ieșit în balcon, iar prințul moștenitor și cu mine i-am urmat. De la înălțimea copacilor, ne-am uitat în jos ca animalele de la grădina zoologică la musafirii privilegiați care fuseseră invitați să ne conducă în procesiunea noastră. I-am salutat pe părinții, pe unchii, pe mătușile și pe verișorii mei. I-am văzut pe prim-ministru, pe directorul poștei, un chirurg renumit. Am văzut-o pe doamna Pine stând lângă doctorul și doamna Watanabe, toți părând extrem de mulțumiți. Am auzit un murmur de aprobare cu privire la rochia și la tiara mea cu diamante, care nu-mi aparținea. Simții atingerea soțului meu când îmi ridică mâna ca un omagiu impulsiv. De jos, se auziră ropote de aplauze furtunoase.

Apoi un bărbat pe care nu-l cunoșteam, cu fața roșie de exaltare sau poate, de la prea mult sake, a strigat „Haruko-sama!“ și a făcut o plecăciune adâncă din mijloc, pregătit, pare-se, pentru a-și menține acea poziție umilă toată ziua. Strigătul bărbatului a fost preluat de un altul și tot așa.

– Haruko-sama!

– Haruko-sama!

Am observat că zâmbetul împărătesei îi rămăsese neclintit pe față.

– Haruko-sama! a strigat altul.

– Ce tot strigă tipul ăla? s-a plâns împăratul cu voce înceată, în timp ce saluta și zâmbea publicului, expresia sa fiind deja vagă și smeadă, ca o baltă de pe marginea drumului. Nu înțeleg ce spun oamenii ăștia. Tinerii din ziua de azi nu vorbesc corect deloc.

– Sunt entuziasmați, a răspuns prințul moștenitor.

– Asta este soarta noului care, în curând, nu va mai fi chiar așa o noutate, a remarcat împărăteasa cu voce joasă, terminând această observație criptică și profetică – în timp ce continua să-și salute și să le zâmbească supușilor –, cu o privire rece aruncată în lateralul tiarei mele, de parcă ar fi fost prea mare pentru capul meu. Oricum, a concluzionat ea, cred că vă așteaptă caleașca.

Auzind acestea, Maiestatea Sa s-a luminat la față.

– Da, da, nu trebuie să întârziați, a spus, salutând pentru ultima oară și intrând.

L-am urmat.

Vechiul nu acceptă noul. Cel puțin nu noul care nu a fost niciodată vechi. Printre înaintașii mei, se găseau vreo trei samurai distinși, doi savanți de pe vremea împăratului Meiji, un matematician vestit și o mână de funcționari cunoscuți, ca să nu mai vorbim despre bunicul meu și despre afacerea pe care o pusese pe picioare. Dar familia mea nu va fi niciodată veche.

Am fost conduși jos, prin coridoare și camere lungi. Toată lumea tăcea. Dacă n-am fi fost îmbrăcați așa cum eram, ai fi zis că mergeam la o execuție. Prin ecoul format de pașii noștri, stomacul meu a început să se strângă de agitație și inima să-mi bată cu putere. Nu mă mai întrebam niciodată până atunci cum se simte muzicianul care se apropie de scenă sau sportivul care se apropie de tunelul întunecat pentru a ieși în lumina unui stadion olimpic în scurtul, dar singuraticul drum până la provocarea vieții sale.

Mulțimea de invitați s-a mutat spre alee și ne-a întâmpinat cu un cor de voci când coboram treptele. Din nou, am fost aclamată tare și de mai multe ori, ceea ce m-a silit să-i salut și să le zâmbesc. Din nou, împărăteasa a părut nefericită văzând cât de adulată eram, de parcă m-ar fi suspectat că eram și sursa, și subiectul acestei adulații. Nu știam cum să corectez o asemenea impresie greșită și nici nu găseam vreun moment în care să-i cer părerea soțului meu. Am mărșăluit fără încetare, tot înainte. Ne aștepta o caleașcă minunată, străină și din alt timp, de un maro-închis, cu însemnele aurite ale crizantemei pictate pe lateral. Felinare din cristal ridicate pe niște console se bălângăneau deasupra roților din față, iar doi lachei, costumați cu minuțiozitate, cu capetele acoperite de tricornuri cu șnururi din aur, precum amiralii englezi din secolul al nouăsprezecelea, stăteau pe o platformă în spate. În fața acestei formații grandioase, polițiștii și gărzile imperiale stăteau drepti pe niște cai minunați, iar două calești pline cu șambelani, doamne de onoare, reprezentanți ai Curții, doctorul imperial și alte câteva gărzi imperiale se pregăteau să ne urmeze. Era o priveliște minunată.

Am fost ajutată să urc în caleașcă și să mă așez lângă soțul meu. Nu stăteam foarte sus, și totuși mi se părea că mă uit în jos la oameni ca dintr-un nor. Dintr-o asemenea poziție, nu mi-a fost greu să-l repererez pe tatăl meu în spatele mulțimii de urători de bine. Ținea un aparat foto în fața ochilor, încercând să poziționeze fără succes focusul aparatului. Lentila era îndreptată spre mine. Am observat că era un aparat nou, un Nikon, deoarece îl văzusem acasă, în seara anterioară, după cină, aplecat asupra manualului de utilizare. Așteptam să-mi facă poza. Dar mi-am dat seama că nu va reuși să apese pe declanșator.

Un semn al mâinii, un ordin militar, tropăitul perfect al copitelor pe caldarâm: procesiunea imperială se pusese în mișcare.

PRINTRE *CRYPTOMERIA* ȘI PINI RĂSUCIȚI, printre felinare din piatră acoperite cu mușchi și oaspeți și voluntari umili, din cele mai îndepărtate sate, stând pe marginea drumului, am trecut peste Podul Dublu și am înaintat în interiorul modernului oraș supraaglomerat. Pe măsură ce gărzile în șa și apoi caleașca noastră au luat-o pe primul dintre bulevardele lungi și late care urma să ne ducă la Tokiwamatsu, strigăte de „*Banzai!*”¹ se auziră din rândurile mulțimii. Nu erau urlete, așa cum te-ai fi așteptat, ci exclamații aproape șoptite, parcă strangulate.

– Mi-e teamă că nu par prea entuziaști, am murmurat către soțul meu, zâmbind și salutând către stânga, în timp ce el făcea același lucru către dreapta.

Era singura noastră șansă pe care o avusesem de a conversa toată ziua.

– Au fost avertizați să nu sperie caii, mi-a explicat abia mișcându-și buzele. Dar le cunosc sentimentele și pot să-ți spun că sunt fericiți.

Mai devreme, așteptând cu caleașca în fața clădirii Casei Imperiale, făcuse două gesturi de atenție conjugală fără precedent, despre care urma să se vorbească ani de zile de atunci înainte. Deschizând drumul, după cum era obiceiul, se uitase

¹ Mulți ani trăiască! (exclamație folosită în multe țări din Orientul Îndepărtat pentru a-i ura mulți ani împăratului) (n.tr.)

înapoi de câteva ori pentru a vedea cum mă descurc; iar apoi, când ne aranjam în trăsura deschisă, se aplecase peste mine pentru a-mi îndesa fustele voluminoase sub picioare ca să nu mă deranjeze în timpul călătoriei. În acel moment, nici unul dintre noi nu luă în seamă acele gesturi. Dar pentru supraveghetorii neobosiți din palat, pentru care nu eram decât niște pietre lustruite într-un joc interminabil de *go* imperial, aceste două acțiuni minore de curtoazie făcute de soțul meu în ziua căsătoriei noastre au fost simțite ca primele focuri de armă trase într-o revoluție.

– Ești obosită? m-a întrebat, cu solicitudine, printr-o parte a gurii. Cred că nu ai dormit prea bine.

– Dar tu?

– Eu sunt obișnuit.

– Atunci ca soție a ta trebuie să mă obișnuiesc și eu.

– Ca soție a mea. Zâmbetul său public, ca un pahar plin cu vin, s-a lărgit, plin de fericire. Știi că te-am urmărit la televizor când plecai de acasă?

– Simțeam că mă privești, i-am mărturisit. Simțeam o anumită... prezență. M-am gândit chiar să-ți trimit mesaje.

– Ce mesaje?

– Pot să-ți spun mai târziu?

– De-abia aștept.

Ca și mine, de altfel, deși nu am mai apucat. Alte mesaje, destul de serioase, au intervenit. Erau atâtea lucruri despre care trebuia să discutăm și așa de puțin timp. Și atât de puține lucruri dintre cele care trebuiau discutate aveau de-a face cu noi sau cu ceea ce urma să devenim. Era greu să-ți ții ochii deschiși și să asculți. Era greu să vorbești despre lucruri importante.

Procesiunea părăsise bulevardele largi și se îndrepta spre străduțele mai înguste. Aici, mulțimea, ținută în spate de cordoanele de polițiști, politicoasă, părea mai viscerală, ca o ființă cu drepturi, cu expresii personale de oferit și cu voință proprie. Da, mulțimea. Deși nu-mi displăcea această proximitate forțată: simțeau, cel puțin, viața.

Caleașca se mișca având o cadență imperială. Și în tot acest timp, soțul meu cu privirea sa înșelător de amabilă pe care o arunca supușilor săi și cu buzele sale de ventriloc reuși să discute cu mine despre planurile noastre.

– Am aranjat cu Watanabe-san ca la reîntoarcerea noastră de la Ise să luăm cina cu părinții tăi, acasă la ei, mi-a spus.

– Cu părinții mei?

Deoarece eram în public, nu am putut decât să-mi înfrânez surpriza, deși era imensă. De multe ori în ultimele luni, doamna Oshima mă informase că vizitele de către membrele feminine ale Familiei Imperiale la părinții lor nu fuseseră permise în timpurile străvechi. Actualei împărătese, oricât ar fi fost de nobilă ca sânge, nu i se permisesese să-și vadă tatăl nici măcar pe patul de moarte.

– Ți-ar face plăcere?

– Foarte mare.

Am zâmbit unui grup de școlari.

– Atunci mă voi ocupa de acest lucru.

– Ți-aș fi foarte recunoscătoare.

Mi-am înclinat capul, dându-mi din nou seama de greutatea bijuteriilor din tiara mea.

– Ocazia de a te vedea fericită va fi mai mult decât suficientă pentru mine.

S-a întors și a făcut cu mâna unei părți foarte gălăgioase din mulțime. Am făcut la fel, copiindu-i gesturile, iar el a continuat:

– Aș vrea să vezi mariajul nostru ca pe unul obișnuit.

– Și dacă părinții mei se vor purta ciudat cu mine când ne vom întâlni cu ei?

– Cu siguranță că va fi mai ciudat la început, a spus. Dar, din experiență, știu că oamenii buni se pot obișnui cu cele mai ciudate situații.

– Atunci poate că noi suntem cei ciudați.

Cuvintele mele posomorâte l-au luat prin surprindere. Tocmai zâmbea și îi saluta pe supușii săi când, involuntar, s-a oprit

și s-a întors spre mine – ca și cum l-aș fi strigat pe nume și l-aș fi sculat dintr-un somn agitat.

– Nu pot să nu fiu de acord cu observația ta, a spus.

Iar apoi, ca pentru a-și înmuia răspunsul dur, m-a prins de mână.

În acel moment, un obiect dur a lovit caleașca în partea mea, scrijelind vopseaua maro.

– Ah! a exclamat încet unul dintre lacheii din spatele meu.

Caleașca și-a continuat drumul ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. M-am întors să mă uit în direcția din care fusese aruncat obiectul. Am văzut cum un tânăr cu păr lung, cu tunsoare asimetrică și cu haine largi trece de linia de poliție și aleargă spre noi. Avea în mână un obiect mare și văzând că mă uit, se opinti bine pe picioare și îl aruncă. Nu am avut timp să reacționez. Piatra a trecut foarte aproape de noi; i-am auzit șuieratul slab deasupra capului.

A luat-o din nou la fugă, îndreptându-se spre noi, și mi-am dat seama că scopul său era să ajungă la caleașcă, să sară în ea și să ne prindă. Se prinsese de portiera din partea mea când două gărzi de corp au sărit pe el din spate. A urmat o scurtă încăierare în timp ce el continua să se țină cu disperare de portieră și, vreme de câteva secunde înfiorătoare, m-am trezit uitându-mă țintă în ochii săi – ochi negri, plini de un dispreț care m-a lovit atât de tare încât m-a împins în spate, pe genunchii soțului meu. Apoi gărzile l-au prins și l-au târât de acolo.

– Ești bine?

Vocea soțului meu era agitată. M-a ajutat să-mi reiau poziția pe scaun, cu cât mai puține semne de disperare.

– Da, mulțumesc. Nu m-a atins.

Cu inima încă bătându-mi nebunește, m-am întors să mă uit peste spatele caleștii, care nu se oprise deloc din înaintarea sa princiară, și l-am văzut pe atacator cu mâinile legate la spate, înconjurat de gărzi de corp și de polițiști care îl trăgeau de părul său lung pentru a-i ridica bărbia. Mi s-a făcut brusc milă de el și mi-am întors privirea – neuitând, în același timp, să salut și

să zâmbesc către oamenii din fața noastră care, neștiind ce se petrecuse, continuau să ne întâmpine cu entuziasm.

Am simțit niște mâini ușoare pe umeri: era soțul meu, care îmi îndrepta cu discreție boa. Din nou, a reușit să-mi vorbească fără a lăsa să se observe că făcea ceva atât de personal.

– Nu-ți face probleme! Sunt sigur că mânia lui era îndreptată către mine.

– Pentru tine îmi fac probleme.

Cuvintele mele au părut să-i facă plăcere; s-a relaxat și i-am simțit greutatea în lateralul meu. Cu un zâmbet imperceptibil de mulțumire, a murmurat:

– În acest caz, acesta este singurul lucru din căsnicia noastră asupra căruia nu vom fi niciodată de acord.

Ne-am continuat drumul. Râul de oameni ne împresura și se reînnoia, și în curând nu se mai vedea locul unde fusese atacatorul.

FLAMURI ȘI FOTOGRAFII cu fețele noastre fluturau în bătaia brizei, iar păpușile care ne întruchipau dansau în mâinile care ne salutau. Steaguri, baloane și câini cu panglici în jurul gâtului, bătrâne care frigeau *yakitori*¹, țărani în pantaloni groși și pălării rotunde, din paie, elevi în uniforme bleumarin și rânduri de veterani în uniformă în scaune cu rotile, cu medaliile de război care le străluceau pe piept și cu capetele aplecate peste ceea ce mai rămăsese din picioarele lor amputate, acoperite cu pături. Căi au luat colțul pe o stradă nouă, iar caleașca îi urmă cu supunere. Mulțimea din spatele cordoanelor de polițiști nu ne-a părăsit, râul curgând în continuare, nesfârșit. Zâmbeam și salutăm, așa cum trebuia.

În mulțime, la dreapta noastră, o mamă își ținea copila, îmbrăcată ca o floare de cireș, deasupra capului, fiind lovită de picioarele acesteia, pentru ca Înălțimea Sa să o vadă. Conform datoriei, soțul meu a salutat și a zâmbit.

¹ Frigăruie japoneză din carne de pui (n.tr.)

Fața îi era ca o mască. La fel era și fața mea: o simțeam greoaie, peste pomeții obrajilor și peste nas, întreținându-mi zâmbetul exersat și ochii uimiți, făcând din mine o fotografie pentru lume și pentru mine însămi.

Ne-am continuat drumul. Procesiunea a durat mult. Era un moment istoric, pentru posteritate, deși încă îl trăiam. Astfel, și viața pe care o lăsasem în urmă a început să dispară din lume.

Pe ultima porțiune a drumului, privind în mulțime și așteptându-mă să văd doar fețe goale, am observat un vechi prieten din viața mea anterioară. Nu-l mai văzusem pe Kenji Kuroda, fratele lui Miko, de ani de zile. Un tânăr care purta în soarele de început de aprilie un palton gros de iarnă, având strânsă pe cap gluga îmblănită cu bumbac. Ca un pui împăiat care căzuse dintr-un copac. Gluga era o încercare de a-i izola fața goală, din care îi lipsea o ureche și câteva straturi de piele. Era o față la fel de sinistră ca aceea pe care mi-o aminteam, dezgolită de straturile necesare de protecție care i-ar permite, în mod normal, unui asemenea bărbat să aștepte ore întregi printre atâția străini (printre bolile lor, printre ochii lor pătrunzători) pentru a vedea preț de un singur minut cuplul imperial, pe prinț și pe prințesă – mai ales pe aceasta, o bună prietenă a surorii sale, fosta Misora Hibari, o adolescentă obsedată, căreia îi dăruise odată, fără nici o explicație, un bujor alb, obținut în mod misterios.

Kenji era pictor, îmi scrisese Miko. Încă locuia cu părinții săi și rar se aventura afară. Își găsisse un loc în primul rând, la un colț de stradă, înfășurat în paltonul său îmblănit, ca un snop de grâu într-un *furoshiki* al unui țăran, cu pieptul său îngust împingând cu curaj cordonul format de polițiști. Bineînțeles, era mai înalt decât îmi aminteam. Un bărbat matur, cu trăsături mature, care parcă erau șterse pe jumătate de radiera unui copil. Își purta ciudățenia dureroasă ca pe paltonul său deplasat și pielea distrusă în incendiu ca pe un steag, nu de durere, ci de distincție.

Nu a spus nici un cuvânt când caleașca a trecut pe lângă el, iar soțul meu nici nu l-a observat. Dar când am cotit și am luat-o

înainte pe stradă, Kenji a trecut cu agilitate în fața cordonului de polițiști, scoțându-și mâinile din buzunare și ridicându-și brațele deasupra capului, cu palmele în sus spre cer, ca și cum ar fi vrut să se încălzească în soarele necunoscut. Acesta a fost gestul său total. Se vedea că îi lipseau două degete de la mâna stângă. Nu și-a dezlipit privirea de pe fața mea.

Îl observasem. Am zâmbit și l-am salutat, simțind un sentiment de mirare fericită că îl revedeam. De-a lungul timpului, când mă mai gândeam la el, îl consideram un fel de caz preistoric, înghețat în timp, o altă victimă pierdută a războiului. Părea de neconceput să fi ieșit la suprafață chiar în această zi. Și totuși era acolo, cu palmele spre cer, cu privirea sa goală ca o voce dezgolită de minciuni, forțându-mă să vorbesc cu la fel de multă convingere.

Și aproape am făcut acest lucru. Aproape am spus ceva, uitându-mă în jos la el din caleașca în mișcare. Ceva sincer și adevărat, mă consolez să cred. Un sentiment cu o rezonanță nepieritoare, cu suflet, delicatețe și cercuri de asociere. O parte din mine care nu va fi niciodată abandonată sau uitată. Da, aproape că l-am strigat – pentru curajul și dragostea sa, pentru desfigurarea sa vie, pentru găurile fierbinți din palmele sale...

Până când mi-am amintit cine eram, și m-am oprit.

PARTEA A DOUA

UȘA DE LA DORMITORUL NOSTRU S-A ÎNCHIS cu un sunet de zăvor și pentru prima oară eram singuri ca soț și soție. În tăcerea penibilă care a urmat, m-am afundat pe marginea patului, jacheta mea din mătase foșnind în semn de protest.

– Ești obosită?

M-am uitat la bărbatul amabil care stătea la câțiva pași depărtare, cu pardesiul în mână, și i-am oferit ceea ce mie mi se părea a fi un zâmbet îngrozit.

– Puțin.

Tăcere din nou. Neștiind ce să fac în continuare, am rămas cocoțată neconfortabil pe pat, cu jacheta strângându-mă peste piept. Toată seara fusese prea strâmtă și acum, cu degete neîndemânatic, am desfăcut primul nasture din os lustruit și am încercat să respir.

– Lasă-mă să te ajut! a spus soțul meu.

Încet, a început să se lupte cu nasturii. Simțeam tremurul ușor al degetelor sale, răsuflarea caldă și rapidă pe obrazul meu. Un nasture s-a desfăcut, mătasea de dedesubt s-a căscat și ea și răsuflarea mea a început și ea să se întetească.

– Îl desfac și pe ultimul imediat... a suflat el.

Ultimul nasture a cedat, jacheta mi s-a deschis scoțând la iveală mai multe rânduri de mătase și bumbac, iar el a privit țintă spre lenjeria mea intimă cu o tăcere respectuoasă.

– Ești de-a dreptul bine protejată.

Un ciocănit ferm în ușa ne-a speriat pe amândoi. El a așteptat până mi-am reînchis toți nasturii de la jachetă înainte de a-i spune vizitatorului cu o voce clară că poate intra. Un cuplu în vârstă a intrat, aducând o tavă lăcuită, cu vase din argint.

– Bună seara, Înălțimile Voastre! ne-a întâmpinat bărbatul cu o voce ascuțită și iritantă.

Amândoi erau mici și uscați, în uniformele lor imperiale – ca și cum ar fi fost îngropați de vii într-un alt secol și deshumați recent. Au făcut o plecăciune sincron fără să miște vasele de pe tavă.

– Bună seara, Shizuoka-san! a spus soțul meu. Vă așteptam.

Obrajii îi erau îmbujorați, fie de la minciuna pe care tocmai o spusese, fie de la activitatea anterioară.

– Foarte bine, Înălțimea Voastră!

Cu pași târșâiți, cuplul a dus bunătățile spre o masă de lângă pat. Tava avea pictate niște berze, iar pe fiecare dintre cele patru vase din argint se găseau câte șase prăjituri mici, din orez. Shizuoka mi s-a adresat cu o plecăciune.

– Înălțimea Voastră Haruko, permiteți-mi ca, din partea mea și a soției mele – din spatele unei mâini ridicate și pline de încrețituri, bătrâna a zâmbit și a făcut și ea o plecăciune –, să vă urez bun venit la Tokiwamatsu. Sper ca Înălțimile Voastre să mă ierte dacă repet ceea ce ele știu deja. *Omochi* de pe această tavă – același număr ca și onorabila vârstă a Înălțimii Voastre Haruko – poartă anumite instrucțiuni, pe care vi le voi da acum. În fiecare noapte, timp de patru nopți consecutive, Înălțimile Voastre se vor ruga pentru un copil – un băiat, bineînțeles –, după care veți consuma fiecare câte un *omochi*. Timp de patru dimineți, începând de mâine, cei șaisprezece *omochi* rămași vor fi îngropați împreună cu tava și cu vasele din argint în cel mai bun loc din grădinile palatului. Dacă aceste instrucțiuni sunt urmate întocmai, sarcina va apărea în curând. Acum, permiteți-ne, soției mele și mie, să vă urăm cele mai respectuoase felicitări cu ocazia căsătoriei dumneavoastră și să ne rugăm pentru venirea grabnică a generației următoare.

Făcând plecăciuni și târșându-și picioarele, au plecat. Ușa s-a închis în urma lor și am rămas singuri. De această dată, tăcerea conjugală nu a dispărut așa ușor. Prăjiturile din orez de pe tăvile din argint păzite de berze stăteau martore între noi.

– Îți amintești rugăciunea, Haruko?

– Cred că da.

– Atunci, să ne rugăm!

Și ne-am rugat. Am spus cuvintele împreună cu el cât de bine am putut, cerând un fiu. Și, conform instrucțiunilor, am mâncat fiecare câte o prăjitură din orez. Erau mai mici și nu erau la fel de bune ca acelea făcute în satul străbunicii mele și pe care le mâncam de Anul Nou, în casa părinților mei.

Apoi, soțul meu, așezat lângă mine pe pat și reluându-și cu grijă serviciile, a murmurat, ca și cum ar fi vorbit despre scosul pantofilor:

– Dă-mi voie să te ajut din nou!

Dar nu era vorba despre pantofi. Nasturii care mă ascundeau de el erau înțepeniți sub degetele lui, dar în acel moment, respirația noastră a redevenit normală.

Trebuia mai întâi să ne revenim din rugăciune, din instrucțiunile imperiale, din viețile vechi care se plecau înaintea noastră, din înmormântare și speranță.

Momentul pe care-l așteptaserăm amândoi și de care ne temuserăm de la distanță a avut loc mult mai târziu în noapte decât ne imaginaserăm. În licărul slab al lumânărilor, el mi-a îndepărtat și ultimul acoperământ și mi-a atins pielea. Nu ca un prinț, ci ca un bărbat. Mi-a șoptit numele. Numele meu real, care urma, în curând, să fie dat uitării.

ȘI, ASTFEL, VIAȚA S-A TRANSFORMAT ÎNTR-UN ȘIR DE RITUALURI scrise într-o altă viață. Și ritualurile au devenit viața. A trecut o lună, apoi două. În fiecare zi, negreșit, intram într-o cameră prea repede, vorbeam prea repede sau prea tare, îmi mișcam mâinile într-un mod dizgrațios, mă scărpinam, îmi dădeam cu părerea, făceam plecăciuni la un unghi mai mic de șaiszeci de grade în fața socrilor mei și așa mai departe. Unele dintre aceste gafe privind eticheta Curții erau cauzate de emoții, unele de ignoranță, altele de inocență, iar altele din cauza experienței dinainte, care nu mai conta deloc. Oricând era posibil, soțul meu încerca să mă sfătuiască în legătură cu felul în care să mă redresez, încercând, în acest răstimp, să-mi ridice și moralul. Dar el avea alte responsabilități, iar eu aveam destule persoane care să mă educe. Acestea erau femeile – doamnele mele de onoare, cu doamna Oshima peste ele – care, în toate situațiile și în toate momentele, mi se adresau din partea Maiestății Sale împărăteasa. În loialitatea lor strictă față de un set de reguli stabilite ancestral și cu dorința de a pedepsi orice semn de indisciplină, erau precum călugărițele de la școală – deși solul în care era plantată această vocație superioară era mult prea subțire pentru a susține măcar o urmă din compasiunea călugărițelor. Mi-a trebuit ceva timp pentru a sesiza această diferență esențială. La început, am avut impresia că greșelile mele vor fi privite drept greșeli temporare, de suprafață, julturi

care se vor vindeca. Dar, pe măsură ce treceau săptămânile, iar judecățile aspre continuau – întotdeauna în privat, în limbajul codat al dezaprobării feminine de la Curte, care urma să-mi fie noua limbă maternă –, eram atacată constant pentru naivitatea mea și făcută să înțeleg că, într-o lume constituită în întregime din aparențe, toate defectele se găsesc în interior.

M-am așteptat ca soțul meu și cu mine să trăim singuri, într-o anumită măsură; că urma să avem oportunitatea de a ne trăi propriile vieți. Locuiam la doi kilometri și jumătate depărtare de palat, în casa noastră, cu personalul nostru și cu programe ocupate. Dar aceste aspecte logistice erau ca niște piese din recuzita scenei; o piesă de teatru mai lungă, fără sfârșit, scrisă de cineva într-un secol mitic, era pusă în scenă; o piesă de teatru în care noi nu eram decât niște simple marionete.

Chiar și soțul meu, prințul moștenitor, trebuia să-și învețe replicile. Piesa era spusă, nu în acte, ci în ritualuri. Iar ritualurile, mai mult chiar decât calendarul, erau cele care ne marcau zilele.

În fiecare duminică, cinam cu familia soțului meu. Aceste mese erau lungi și plictisitoare și, de frica de a nu spune ceea ce nu trebuia, de obicei rosteam cât mai puțin cu puțință. Negreșit, tot a patra duminică fără excepție, Maiestatea Sa împăratul termina întrevederea întrebându-ne despre „condiția” mea. Și tot a patra duminică, în urma raportului meu că nu există semne de sarcină, împărăteasa mă admonesta, spunându-mi că-mi petrec prea mult timp în căutări egoiste și nu dedic îndeajuns de mult timp îndatoririi mele.

Invariabil, în dimineața următoare, Oshima îmi făcea o vizită în biroul meu privat, aducându-mi o listă nouă cu „observațiile” Maiestății Sale.

– Înălțimea Voastră, începea fiica răposatului conte Oshima, i-am făcut o vizită Maiestății Sale acum o oră și am găsit-o foarte nefericită.

– Îmi pare rău să aud asta.

– Maiestatea Sa m-a rugat să vă vorbesc despre comportamentul dumneavoastră care este în pericol să se reflecte în mod negativ asupra virtuților și credințelor familiei imperiale – o

familie, speră că vă veți reaminti, care a existat cu mult înainte de venirea dumneavoastră și care va mai exista și după ce nu o să mai fiți.

– Vă rog să îi transmiteți Maiestății Sale că regret nespuse că am dezamăgit-o din nou. Deși ar fi foarte util dacă aș ști ce greșală am comis de data aceasta.

– Nu ați intrat în cameră înaintea soțului dumneavoastră, ieri-seară?

– Sincer, nu îmi amintesc.

– Și nu ați vorbit înaintea lui?

– Eram singuri.

– Vreți să spuneți, Înălțimea Voastră, că a fi în prezența Maiestăților Lor echivalează cu a fi singur?

– Scuzați-mă, dar nu-mi amintesc.

– Dar trebuie să vă amintiți; exact aceasta este poziția Maiestății Sale.

– Nu-mi amintesc, Oshima-san, și îmi pare rău. Am intrat în cameră – fie înainte sau după soțul meu –, dar am intrat. Și acum, așa cum spuneți, îmi pare rău că am intrat în acea cameră.

– Spuneți că vă pare rău, dar nu o arătați.

– Poate, cu respect, deoarece criticile dumneavoastră constante nu îi lasă unei persoane timp pentru reflecție.

– Maiestatea Sa va fi foarte nefericită când îi voi transmite că simțiți că nu meritați criticile sale.

Și tot așa. Cearta era circulară. Nu exista nici un amănunt împotriva căruia să pot riposta, oricât de insignifiant ar fi fost acesta. Acuzațiile lui Oshima îmi erau adresate doar mie, neexistând vreun martor ocular care să-mi confirme nedreptatea pe care o simțeam sau care să mă asigure că nu-mi pierdeam mințile.

Bineînțeles că nu-l împovăram pe soțul meu cu toate problemele mele. El avea destule la care să se gândească. Mai presus de aceasta, nu voiam ca el să mă considere slabă și să simtă că făcuse o greșală.

RECOMPENSA PENTRU STOICISMUL MEU a sosit după câteva săptămâni de la nuntă: cina pe care soțul meu mi-o promisese la casa părinților mei.

Îmi era dor de ei într-un mod dureros: de mama și de toanele ei; de mirosul de argilă udă a rujului ei; de tirania ei în bucătărie și de bucuria de fetișcană la cumpărături; chiar și de modul enervant în care alinia pantofii la intrarea în casă. Îmi lipsea tot ceea ce nu reușise să-mi spună. Mai mult decât orice însă, îmi era dor de tata. Îmi era atât de dor de el, încât mă forțam să-mi raționalizez gândurile despre el, știind că nu vor mai exista amintiri noi pentru a se adăuga la cele vechi, după ce acestea vor fi fost mistuite de focul încet al timpului.

Zilele dinaintea cinei au trecut cu o lentoare agonizantă. În fiecare oră, îmi imaginam cum se va desfășura întâlnirea. În mintea mea, din nou, mă îmbrăcam pentru ocazie cu atenție și încredere, dorind ca părinții mei să mă vadă în cea mai bună lumină posibilă – dorindu-mi acest lucru atât pentru ei, cât și pentru mine. Și totuși, când în sfârșit a venit seara, nu m-am putut decide ce rochie sau ce bijuterii să port. În final, i-am permis celei de-a treia doamne de onoare să mă îmbrace într-o tăcere rece în hainele pe care le alesese ea, până când de-abia mă mai recunoșteam.

Am sosit cu o mică suită de gărzi, care rămase afară pe durata cinei. În interiorul casei – cu căldura ei atât de familiară mie, acum ca un muzeu auster al regretului –, aerul părea lipsit de oxigen; în tăcerile bizare care ne-au chinuit chiar de la început, respirația noastră încordată era o elocvență plină de disperare. Chiar și Taka, de obicei atât de volubilă, era redusă la tăcere și nu se uita la mine când îmi servea mâncarea. Era prea mult pentru demnitatea tatălui meu. După o oră de conversație pompoasă (o grămadă de subiecte pe care nu le puteam discuta) – majoritatea din partea mamei, a cărei agitație o făcea să vorbească prea mult cu soțul meu despre lucruri fără importanță –, tata s-a scuzat și a părăsit încăperea. Plecase de mult timp, astfel încât m-am hotărât să-l caut. L-am găsit în dormitorul meu gol,

uitându-se țintă la, dar nu în, oglinda de mână lăcuită, pe care o primisem de la bunica mea. O lăsasem acolo și nu o pusesem în trusou; fără să i-o spun, i-o lăsasem lui.

Văzându-mă în cadrul ușii, a pus oglinda pe o masă care, ca majoritatea mobilei din cameră, trebuie să fi fost cumpărată după plecarea mea, pentru că nu o recunoșteam.

– Ah, Haruko!

Fața îi era ușor îmbujorată – poate din cauza vinului de la cină sau a jenei de a fi găsit în fosta mea cameră.

– Ai plecat de mult, tată, începusem să-mi fac griji.

– Nu trebuie să-ți faci probleme, a spus.

– Te simți bine?

– Da.

Am tăcut.

– Asta e mobilă nouă? am întrebat.

A dat din cap fără să se uite la mine.

– Ei bine, a spus frecându-și mâinile cu disperare, ar trebui să ne întoarcem la petrecere, nu crezi?

– Tată...

S-a întors spre mine cu o expresie a feței devenită brusc goală prin pierderea ei insuportabilă. Am înțeles amândoi că o seară ca aceasta era imposibilă și că nu se va mai repeta niciodată.

– Sunt încă fiica ta, i-am spus cu o voce spartă.

Luând oglinda din nou în mână, a început să o învârtă cu tristețe în mâinile sale puternice.

– Am vrut să te sun. Aș face-o dacă mi-ar face legătura, ceea ce nu se va întâmpla.

Cu o nepăsare falsă, mi-a întins oglinda.

– Uite, vreau să iei asta! E a ta.

Stăteam unul lângă celălalt. Deși era foarte vechi, cercul de sticlă veche era încă clar și strălucitor. Când i-am luat-o din mână, înainte ca vreunul dintre noi să se poată proteja, ne-am văzut reflexia alăturată pe suprafața sa și sfârșitul a ceva ce fusese, odinioară, atât de frumos.

EVENIMENTUL A FOST ARANJAT de doctorul Watanabe: o incursiune pusă în scenă în sfera publică a celor doi proaspăt căsătoriți imperiali pentru a consolida bunăvoința pe care, se pare, o avea poporul pentru o persoană ca mine, născută și crescută în Shibuya-ku, în Tokio. Am făcut un tur și am inspectat câteva apartamente locuite dintr-un complex imens de apartamente. Mulțimi de reporteri și spectatori ne urmau peste tot unde mergeam. Soțul meu purta un costum de vară alb și o pălărie de paie. Pălăria mea era mică, în stil franțuzesc, ca un turban; poșeta mea era de la Hermès. Nu mă simțisem prea bine în ultima vreme – mă cam durea stomacul și eram foarte obosită; de aceea, mă machiasem și mă îmbrăcasem cu atenție pentru a părea mai plină de viață. Salutăm, zâbeam și răspundeam la întrebări. Soțul meu a remarcat, cu un aer gânditor, cum mijloacele pentru a duce o viață modernă – televizoare, mașini de spălat, aragaze electrice, frigidere (cele mai căutate și mai scumpe) – păreau a deveni tot mai accesibile oamenilor și cât de bun era acest lucru pentru țară. Întrebată care era părerea mea privind aparatura electrică afișată, am remarcat doar că aceasta făcea mai ușoară viața femeilor, permițându-le să se ocupe mai mult de soții și de copiii lor. Aceste cuvinte înțelepte au fost notate, editate și împrăștiate prin toată țara.

Unul dintre apartamentele din acel labirint imens era locuit de un salariat numit Matsui și de către familia sa. Când primarul

și președintele corporației care construisese complexul ne conduseră prin cele trei cămăruțe (fiecare fiind identică cu cea din apartamentele anterioare pe care le văzusem), văzui spatele – în scara măgarului – familiei Matsui făcându-ne plecăciuni: tata, mama, fiul și fiica. Plecăciunea lor era extrem de agitată, iar, după câteva momente, soțul meu le ceru să se ridice.

Băiețelul avea șase sau șapte ani, iar fetița era cu doi sau trei ani mai mică. Erau îmbrăcați de parcă ar fi mers la nunta unei rude, băiețelul purtând cei mai buni pantaloni scurți ai săi. Unul dintre genunchi îi era bandajat. L-am întrebat ce pățise, iar gura i s-a deschis cu exaltare, și răspunsul a ieșit dintr-o suflare:

– Un-câine-m-a-fugărit-era-foarte-fioros-am-încercat-să-mă-cațăr-într-un-copac-era-foarte-înalt-era-acolo-o-pasăre-foarte-mare-cu-un-cioc-ascuțit-m-am-speriat-și-am-căzut-dar-sunt-bine-mulțumesc-pentru-întrebare-ăăă...

– *Înălțimea Voastră*, a croncănit tatăl său șoptit – către podea, pentru că se plecaseră din nou, mai adânc decât înainte.

– *Înălțimea Voastră*! a chițăit băiețelul.

S-a uitat în sus spre mine, mulțumit de prestația sa, și am observat că îi lipseau cei doi dinți din față.

– Vă rog să scuzați lipsa de maniere a fiului meu, *Înălțimile Voastre!* a spus tatăl, uitându-se cu disperare către vârfurile pantofilor săi. Am încercat să-l învățăm să respecte copacii și animalele, toate creaturile – inclusiv pe *Înălțimile Voastre*, bineînțeles. Vă rugăm să ne scuzați – dar, după cum vedeți... Își ridică mâinile învins. Pot să vă vorbesc deschis? Aceasta este cea mai neagră zi din viața mea.

– Vă rog, nu mai faceți plecăciuni! a insistat soțul meu. O să vi se facă rău.

Bărbatul s-a îndreptat, dar ochii i-au rămas în podea. Avea fața pătrată și curată, încadrată de ochelari negri, pătrați, cu părul strâns într-o formă pătrată pe cap, crescând sentimentul inițial de geometrie solidă, dar simplă, aflată în acel moment sub un asediu invizibil. În spatele stării sale de umilire din acel moment, se întrezărea un umor afurisit. Era roșu în obraji, ca și

cum prea multele plecăciuni avuseseră același efect asupra lui ca și băutul de prea mult sake.

– Ei bine, a spus primarul cu voce tare, a fost foarte interesant. Sunt sigur că Maiestățile Lor...

– De ce fac oamenii plecăciuni?

Tonul ascuțit, mai dulce și mai rotund decât cel al băiatului, ne-a ajutat să identificăm investigatorul-surpriză în persoana fetei.

– Vai de mine! a pufăit primarul. Asta mai lipsea!

– E în regulă, a murmurat soțul meu.

Dar fetița nu terminase. Trăgea de pantalonul tatălui său pentru a-i capta atenția. El încerca să o împingă, fără succes, însă.

– Tati, de ce fac oamenii plecăciuni?

– Te rog, taci, Fasolică! a mormăit omul neputincios, părând că voia să se prosterneze încă o dată.

– Ce întrebare bună! a lăudat-o soțul meu pe fetiță.

– Credeți? a întrebat fratele ei.

Tonul sceptic al băiatului s-a dovedit a fi prea mult pentru primar – un tip destul de grosolan, despre care se auzise că ar avea legături cu Yakuza¹ – care a lătrat:

– Auzi, băiețică, nu vorbi cu Înălțimea Sa nereductuos, dacă nu vrei s-o pățești!

– Da, o întrebare excelentă, a continuat soțul meu, neluând în seamă ieșirea primarului. Și nu e simplă deloc, să știi! Mult mai bună decât cea pe care o auzim atât de des, despre cerul albastru. Pe asta o știi, nu?

Soțul meu a zâmbit; rar îl mai văzusem să se simtă bine în public.

– Întrebarea despre cer are un răspuns științific și o să-i las pe înțelepții tăi părinți să ți-o explice când o să fii mai mare. Dar chestia cu plecăciunile, asta e cu totul altceva. Este vorba despre modul în care noi, ca popor, ne comportăm și ne privim unii pe ceilalți; cum ne arătăm respectul față de moștenirea noastră și față de noi înșine, ca ființe umane. Înțelegeți?

¹ Mafia japoneză (n.tr.)

Copiii au dat din cap tăcuți.

– Bine, atunci! A fost o plăcere să vă întâlnesc. Mă simt mult mai încrezător când văd că viitorul națiunii noastre se găsește în asemenea minți tinere și curioase.

Apoi, soțul meu a făcut un semn cu capul în direcția părinților rămași cu gura căscată și, cu o privire care îmi era destinată doar mie, s-a întors pentru a pleca.

L-am urmat trecând prin fața soției. Era drăguță, destul de înaltă și subțire, cu ochi blânzi, păr lung și drept și cu o gură rozalie. Tremura la fel ca soțul ei.

Am zâmbit, sperând să o liniștesc.

– Bucătăria dumneavoastră este minunată, cea mai drăguță dintre toate pe care le-am văzut astăzi, i-am spus.

I-am zis acestea cu voce joasă pentru a nu fi auzite și înregistrate și am încercat, fără succes, să-i prind privirea. Păru înspăimântată că îi vorbisem pe un ton atât de personal; obrajii i se colorară de parcă ar fi ars. Dar când m-am întors să plec, m-am bucurat când am văzut că nu mai tremura.

În acel moment, din pură întâmplare, privirile ni s-au întâlnit. Două femei, stând la poluri diferite ale pământului cel rotund, viețile noastre fiind atât de diferite în practică și în scopuri, încât s-ar fi putut crede că este imposibil să trasezi o linie între noi. Apoi, în decursul a două sau trei secunde, fără nici cea mai mică fulgerare de anticipare, peste capul unui prinț, peste capetele șambelanilor, ale oficialităților, ale funcționarilor, ne-am descoperit. Asta a fost tot. Ochii ei nu mai încercau să-și ascundă groaza de a fi expusă în mod forțat și mândria curată de a-i fi făcut față, cu oricâte imperfecțiuni, sau continua observare a zidurilor și a granițelor – în cazul ei, trei camere; în cazul meu, prea multe pentru a fi numărate – și minunarea mută de a se găsi închisă permanent în interior.

M-am uitat țintă la ea: o altă viață.

– Suntem cu douăzeci de minute în întârziere, am auzit un funcționar mormăind iritat.

– O vizită bună, a anunțat soțul meu.

Vocea se auzea de departe și mi-am dat brusc seama că el și ceilalți erau deja pe coridor.

O gardă de corp a apărut lângă mine.

– Înălțimea Voastră?

– Da, să mergem!

Se terminase. Îmi imaginasem conexiunea? Din cadrul ușii, m-am uitat înapoi pentru ultima oară.

Familia părea că ne uitase deja. Un început de zâmbet a apărut pe fața pătrată a bărbatului: îl va palmui pe fiul său, nu pentru insolența sa, ci pentru ușurarea că totul a mers bine. Fiul său trăgea de bandaj și povestea din nou, cu vocea sa pițigăiată, despre câinele care îl fugărise în copac și despre pasărea mare cu cioc ascuțit care îl așteptase acolo. Ce băiat: eliberat de orice probleme! Sora sa își exersa plecăciunea într-o oglindă agățată deasupra bolului din care mânca pisica. Iar tânăra mamă privea fix la un punct de pe podea.

A doua zi, am aflat că eram însărcinată.

MĂ ROTUNJISEM. Ascultând de sfătuitoarea sa biologică, fără considerație față de rang sau de titlu, nedoritor să aștepte permisiunea, deodată, corpul meu nu a mai cunoscut un alt scop decât acela de a da viață. Peste noapte mă transformasem într-o femeie cu un singur scop, în care se găsea singura mea putere. Atât ca simbol, cât și ca trup, deveneam tot mai mare. Se spunea că cel pe care îl purtam în pânțele aparținea tuturor. Câți oameni însemna tuturor? Mulți, mulți. Farfuria îmi era umplută cu mai multă mâncare. Eram încurajată să dorm mai mult. Soțul meu era amabil și grijuliu, sufocându-mă. Și doctorul imperial mă sufoca; au fost chemați specialiști. Am fost examinată și palpată. Inima copilului era ascultată de parcă ar fi fost un instrument antic; s-a ajuns la concluzia că muzica lui era bună. Creștea, se schimba, se apropia, incapabil de a-și da seama ce era, cât de diferit va fi, ce i se va cere.

Mâini infinite se ridicau deja pentru a-l revendica, în vreme ce el era încă înlăuntrul meu.

ÎNTR-O SEARĂ, SPRE SFÂRȘITUL ACELUI AN, eu și soțul meu ne uitam la știri, după cină. Erau vremuri groaznice la noi în țară, cele mai groaznice de după război. Erau răzmerițe împotriva tratatului de securitate cu americanii – zeci de mii asediau Clădirea Dietei, spărgeau ferestre și urinau pe străzi. Strigau: „Yankei, plecați acasă!” Prim-ministrul a trimis poliția

care s-a adunat și a tras. În nebunia care a urmat, o fetiță a fost strivită în picioare. Revoltele nu erau arătate la televizor, doar rezultatele. La televizorul nostru alb-negru, noi vedeam doar forma cu cretă a corpului ei, în locul în care murise pe stradă.

Apoi, o poză a mamei îndurerate.

Soțul meu a stins televizorul.

– De ce l-ai stins?

– Nu e sănătos pentru tine.

– Nu eu mi-am pierdut copilul.

A tăcut, studiindu-mă ca un psihiatru.

– Nu suntem suficient de izolați de această problemă? am întrebat. Nu vrei să știi ce se întâmplă afară?

– Haruko, nu putem face nimic. S-a întâmplat deja. Poate că o să continue, dar până la urmă va fi bine. Țara este puternică.

Acum trebuie să te odihnești.

– Nu vreau.

– Superi copilul și pe tine degeaba.

– Și copilul trebuie să știe.

– Ce să știe? a spus cu nerăbdare. Despre ce vorbești?

– Despre ceilalți! am urlat la el. (Niciodată nu mai ridicasem vocea la soțul meu, prințul moștenitor, în această manieră sfidătoare.) Despre ceilalți oameni, Shige! În fiecare zi, stăm aici și nu facem nimic, în vreme ce oamenii mor. Suntem inutili! Nu – mai rău! – suntem jalnici!

Brusc, am început să plâng cu sughițuri, ca mama de la știri.

– Haruko, fii serioasă...

– Îmi vine să vomit...

Am mers împiedicându-mă până la baie și m-am lăsat în jos ca o vacă, prăbușindu-mă pe dalele reci, apăsându-mi burta încordată de toaletă.

Imediat, ușa de la dormitorul nostru s-a deschis; în spatele meu auzeam vocile șoptite ale servitorilor noștri.

– Plecați! am strigat. Shige, scoate-i afară!

– Cred că ar trebui să plecați, le-a ordonat soțul meu încet. Anunțați-mă când sosește doctorul!

– Da, Înălțimea Voastră!

Ușa s-a închis. Vocile s-au stins.

Plângeam din nou – încet, răbdător, de parcă timpul îmi aparținea acum –, îmbrățișând tronul meu din porțelan alb.

– Haruko, ascultă-mă!

Era chiar în spatele meu, vorbind pe un ton insistent, apăsându-și mâinile pe umerii mei – precum făcuse tata în ziua nunții mele, încercând să mă facă să merg înainte. Dar el nu era tata.

– Noi nu suntem ca ei. Nu vom fi niciodată – niciodată. Suntem deasupra. Asta te include și pe tine acum, și pe copilul nostru. Tot ceea ce putem face este să le arătăm că suntem cu ei în spirit.

L-am strâns de mână cu disperare.

– Ia-mă în brațe, Shige! Mi-e teamă!

I-AM DAT NAȘTERE FIULUI NOSTRU în spitalul Casei Imperiale. Știrea nașterii fără probleme și sexul copilului au fost anunțate triumfător Maiestăților Lor de către marele șambelan al împăratului care, pentru un om care se îndrepta spre ultimii ani ai înțelepciunii și serenității, s-a dovedit, în acea zi istorică, a fi surprinzător de iute de picior. Prințul infante a fost măsurat oficial ca având 53,2 centimetri în lungime și o greutate de 3,864 de kilograme. A fost declarat foarte sănătos, spălat și purificat și aranjat pentru a fi înfățișat prințului moștenitor și mie, doctorului Watanabe și mai multor șambelani și doamne de onoare. Apoi o doică l-a luat.

Luminile din camera mea erau foarte puternice și, drept urmare, am adormit și m-am trezit de mai multe ori în următoarele ore. Simțeam că zâmbesc ca o găscă amețită care, după un zbor îndelungat, doar printr-o pură întâmplare, găsisese unicul nor din vastul cer albastru pe care să se odihnească. A existat un moment când, prin perna plutitoare de bumbac eteric, soțul meu mi-a atins mâna – un act fără precedent, m-a informat Oshima mai târziu. Între timp, fiul nostru, încă șocat de schimbarea în mediul său înconjurător, nu știa ce e cu el. Capul său avea când o nuanță mov, când o nuanță de un roz țipător. Ochii săi mici și închiși, poleiți cu lumină și mirare, nu mă vedeau prea bine, și totuși nu voiau să mă slăbească din priviri.

Prin tradiție imperială, este îndatorirea privilegiată a împăratului de a da nume copiilor fiului și moștenitorului cel mai

mare. Fiul nostru urma să aibă două nume, unul pentru el și unul pentru istorie. Acest lucru dura șapte zile. Până în acel moment, urma să fie numit *Shinno* – prinț imperial. Astfel, în ziua nașterii lui Shinno, în vreme ce o echipă formată din șase doctori mă supraveghea, preoții budiști au făcut o amuletă din hârtie și au efectuat *haken-no-ji* pentru protejarea sănătății copilului. Un mesager din partea împăratului a sosit cu o sabie lungă de treizeci de centimetri, realizată de un fabricant de săbii, având gravat sigiliul imperial care se găsea într-o teacă stacojie, căptușită cu mătase albă. Sabia a fost pusă lângă coșul lui Shinno, ca un totem pentru protecția divină.

În dimineața celei de-a șaptea zile, conform ritualului, una dintre doamnele de onoare a Maiestății Sale împărăteasa a îmbăiat copilul într-un lighean din lemn de chiparos, în timp ce un profesor eminent, ales personal de către Maiestatea Sa împăratul, a citit un pasaj invocator de bune auspicii din *Nihon Shoki*¹, scris în stilul vechi chinezesc; iar doi servitori din serviciul Maiestății Sale împăratul au tras de corzile tradiționalelor arcuri mari pentru a îndepărta spiritele rele. Aceasta era ceremonia menită să-i insuflă perfecțiunea lui Shinno și din nou să-i asigure o sănătate de fier. Eu priveam din pat, iar prințul moștenitor, dintr-un loc apropiat. Fiul nostru era, într-adevăr, perfect. Și ne-am rugat.

Mai târziu în acea zi, la palat, au fost alese numele. Alți trei profesori au fost convocați pentru a face recomandări din clasicii chinezi și japonezi, dintre care împăratul urma să facă selecția finală.

După ceremonie, numele și titlul fiului nostru, înscrise de împăratul însuși pe hârtie *washi*, realizată manual, urmau să fie duse de către mesagerul imperial la palatul nostru Togu și prezentate prințului moștenitor. De acolo, erau anunțate altarelor din Kashikodokoro și Agenției Casei Imperiale. La final, destul de târziu în acea zi, hârtia *washi* avea să ajungă și la spital.

De la răsăritul soarelui, camera mea a fost plină de oameni care veneau și plecau, nici unul neștiind numele pe care îl

¹ Scriere japoneză antică (n.tr.)

așteptam. Dar, când a început să se întunece, ca și cum intrasem din pădure într-un luminiș, am rămas singură cu copilul meu. Dormea sprijinit pe sânul meu, fiind deja hrănit, a eructat ușor, cu ochișorii săi poleiți semideschiși, tresărind de mulțumire. Dincolo de storurile trase din camera mea, vedeam cum începea să se întunece. O zi minunată și totuși doar o zi. Apoi am auzit pași pe coridor. În ușă, o doică făcea plecăciuni.

– Înălțimea Voastră, a sosit mesagerul imperial!

Am strâns halatul peste mine și fiul meu.

– Lasă-mă un moment, apoi spune-i să intre!

– Da, Înălțimea Voastră. Nu e singur.

– Nimeni nu e, după cum se pare, am murmurat în cochilia rozalie a urechii copilului.

– Înălțimea Voastră?

– Nimic. Poți pleca.

Ieși, plecându-se. Eram din nou împreună, Shinno și cu mine. Da, era o mică încăpățănare din partea mea: acum, că era pe punctul de a-și primi numele, începusem să îndrăgesc acea poreclă generică și neinteresantă, acel Shinno, poate doar pentru că urma să fie înlocuită.

– Shinno? am șoptit.

A deschis ochii.

Mesagerul imperial a apărut în pragul ușii, însoțit de diverse oficialități. Am văzut hârtia *washi* din mâna sa. A venit la piciorul patului, cu pieptul înainte ca un broscoi lucios, prezentând numele și titlul noului prinț. Numele fiului meu era Yasuhito și urma să fie cunoscut drept prințul Tsuyo. Da, totul se petrecuse așa cum trebuia. Istoria fusese servită. Zumzăitul monoton și nenatural al mesagerului mi-a speriat copilul: Yasu a început să scâncească și apoi să zbiere, mâinile sale mici și strânse încercând în zadar să-mi prindă fața. Această răbufnire zgomotoasă a dat naștere, la rândul său, unui sentiment de anxietate neputincioasă printre oficialități. Unul dintre ei a chemat o doică, crezând că voiam să-mi dau fiul pentru a-l primi mai târziu docil și înfășurat într-o păturică.

Dar nu voiam să-l dau. Asta nu puteau ei înțelege. Eram înfometată de el așa cum era, plin de viață, în brațele mele, cu respirația sa fierbinte, ca un fluture, sub bărbia mea. Așa că am trimis-o înapoi pe doică – un act de independență maternă care a provocat consternare printre reprezentanții Maiestății Sale.

Acest lucru nu era complet neașteptat. Existau deja anumite tensiuni. În intimitate, cu câteva luni înainte de naștere, soțul meu și cu mine ajunseserăm la niște concluzii, mărturisite pe jumătate, despre educarea copiilor noștri. A fost ferm mai ales asupra unui punct: copiii noștri nu vor fi despărțiți de noi la vârsta fragedă de trei ani, așa cum fusese el, și nu vor fi crescuți doar de șambelani și doamne de onoare.

Întinsă pe patul de spital cu Yasu scâncind la pieptul meu, i-am amintit în liniște o conversație pe care o avusem cu soțul meu mai devreme, la începutul iernii.

– Și Maiestățile Lor? am întrebat într-o seară când ne beam ceaiul verde după cină. Burta mea era deja mai mare și mai rotundă decât îmi putusem imagina; simțeam disconfortul de a fi ancorată ca un vas de război cu scurgeri pe oricare scaun pe care mă așezam. Le-ai spus și lor ce gândești?

– Watanabe a ridicat problema în prezența lor. Și, după cum știi, le-am făcut o vizită ieri.

– Și au fost de acord?

– Cred că tata înțelege necesitatea schimbării atât din punct de vedere simbolic, cât și practic într-o lume mereu în schimbare.

– Sună foarte abstract.

– O spui ca pe o critică?

Am aruncat o privire către servitorul care stătea lângă ușă. Doar ridicându-și bărbia, soțul meu a captat atenția bărbatului.

– Mulțumesc, asta e tot pentru moment, a zis.

De îndată ce am rămas singuri, am fost certată cu blândețe.

– Sunt oamenii noștri, Haruko.

Nu mi-am exprimat părerea că ei erau oamenii lui sau poate ai părinților lui, dar nicidecum ai mei. Femeia care strigă „spioni” în mijlocul templului sfânt nu este o femeie care va fi

privită cu multă simpatie de zei sau de oameni. Iar simpatia era un vis pe care nu eram gata să-l abandonez în întregime.

– Este important să te simți confortabil în lumea noastră, a continuat el. Îmi dau seama că e greu pentru tine aici – nu sunt orb –, dar aş vrea să-mi simți susținerea în orice moment.

– Tu ești *singura* mea susținere.

– Lucrurile se vor îmbunătăți.

Am tăcut.

– Haruko...

– Nu mi-ai spus părerea Maiestății Sale împărăteasa în legătură cu creșterea copiilor noștri.

A oftat.

– Mama știe și ea că lumea e în schimbare. Dar în viziunea ei multe dintre aceste schimbări nu sunt necesare poporului nostru.

– Și dacă intenționăm să ne ținem copiii cu noi și să-i creștem acasă?

– Normal, mama își vede rolul în termenii tradiționali ai femeilor din generația ei. Consideră ca fiind de datoria ei să îl susțină pe tata în părerile sale, fără rezerve.

– Înțeleg.

– Totuși, e clar că am propria viață. Locuim separați, cu propriile noastre îndatoriri și obligații. Suntem meniți să fim copii, dar ai putea spune și exemplare originale.

M-am oprit pentru un moment pentru a permite noțiunii de *original* să vorbească de la sine.

– Și copiii noștri? Cine sunt ei meniți să fie?

– Voi face astfel încât copiii noștri să rămână alături de noi cât mai mult timp cu putință. Îți promit!

Din nou, am tăcut amândoi. Sufrageria informală (un salon vechi transformat) răsuna de gândurile noastre nerostite. De cealaltă parte a ușii, bucătăria era goală; servitorii, citindu-ne toanele, se duseseră la culcare. Am ridicat cana de ceai – ca atâtea dintre lucrurile din jurul nostru, un obiect de o frumusețe extraordinară, poleiala sa de smarald avea aspectul unei carapace de țestoasă –, am învățit-o fără sens în mână și am pus-o la loc fără să o fi privit de fapt.

Am spus:

– Câteodată mă întreb dacă faptul că vin dintr-o lume diferită nu e o povară prea mare pentru tine.

M-a mângâiat pe mână, dar nu mi-a răspuns.

ÎN SPITAL, în acea zi de iarnă târzie, după ce mesagerul imperial pusese hârtia *washi* pe care împăratul scrisese cu mâna sa numele și titlul noului prinț, lângă coșul său de dormit, am fost din nou lăsată singură cu fiul meu. Se oprise din plâns, dar scâncea încă asemenea unui cățeluș pe jumătate adormit, deranjat de o prezență care dăinuia în cameră, ceea ce înțelegeam foarte bine, pentru că o simțeam și eu.

L-am legănat ușor în brațe. Apoi, am observat că încep să-i vorbesc încet, în șoapte intime doar pentru urechile sale.

I-am spus, legat de numele său și de trimiterile acestuia la pacea oficială, că istoria războiului și ororile sale aparținuseră altora înaintea lui și că deși trebuia să aibă parte de lecțiile sale, mă rugam să nu fie nevoit să poarte povara adevărilor acestora într-un chip prea personal.

Pentru a-l liniști, i-am spus povești despre bunica și mama mea când erau ele copii, despre bătutul *omochi*-ului pe dealurile învăluite în ceață, dis-de-diminează; despre anii petrecuți la școala din prefectura Gunma în timpul celor mai grele bombardamente. I-am povestit despre ouăle Shanghai, despre gropile-caracatiță, despre verișoara mea Yumi, care își pierduse tatăl în timpul bombardamentului. I-am povestit despre Miko și despre semnul cocorului. I-am povestit despre nefericirea lui Kenji Kuroda și a doctorului Watanabe, pentru ca, atunci când le va vedea cicatricile, să nu se sperie. I-am spus că, după ce m-am logodit cu tatăl său, Taka nu a mai vrut să se uite la mine și că, până și părinții mei se comportau altfel cu mine – ca și cum și eu aș fi fost desfigurată.

Am vorbit cu fiul meu, iar când s-a mișcat și a scâncit din nou, l-am hrănit de la sânii mei dureroși și umflați, iar în cele din urmă am adormit amândoi.

DIMINEAȚA CELEI DE-A OPTA ZILE era strălucitoare. În ciuda oboselii mele continue, o presimțire neagră mă învăluia.

Mi-a fost spălat părul în chiuveta de la baie de către o doamnă de onoare tânără și emoționată, ale cărei unghii mi se tot înfingeau în scalp. Am fost îmbrăcată în haine moderne potrivite, fiind atrăgătoare, dar nu foarte frumoasă. Aveam prinsă de rever o broșă din aur de forma unei crizanteme sălbatice – emblema aleasă pentru mine de prinț înainte de nuntă. Undeva, în cealaltă cameră, mi-am dat seama, Yasu-chan, era și el îmbăiat, pudrat și îmbrăcat.

Eram aproape gata când a intrat Oshima.

– Bună dimineața, Înălțimea Voastră! Răsufla din greu din cauza mersului grăbit pe coridor, rămășițele sau începutul – nu-mi dădeam seama niciodată – unei căutători furioase strângându-i buza superioară. Vin de la Maiestatea Sa.

– Atât de devreme? Mulțumesc, e în regulă, am murmurat către doamna de onoare, care mă înțepase cu broșa. Vrei să vezi dacă Yasu-chan e gata de plecare?

– Imediat, Înălțimea Voastră!

Tânăra a făcut o plecăciune și a ieșit.

– Maiestatea Sa, a continuat Oshima, după cum bine știți, are o mulțime de responsabilități încât, practic, nu e niciodată prea devreme.

– Conduita sa este impresionantă.

– Într-adevăr. Astăzi totuși am găsit-o foarte supărată.

– Îmi pare rău să aud asta.

– Atunci, de ce insistați să fiți cauza nefericirii Maiestății Sale?

– Sunt surprinsă că mă aflu atât de mult în gândurile Maiestății Sale – n-am văzut-o de câteva săptămâni.

M-am îndreptat spre pat și, ridicând cearșaful, m-am uitat sub el.

– Mi-ați văzut brățara de aur? Mi-e teamă că am pierdut-o.

– Nu am văzut nici o brățară, a răspuns Oshima cu răceală. Și vă sfătuiesc din toate puterile, Înălțimea Voastră, să nu ignorați probleme de asemenea importanță.

– Vă asigur, Oshima-san, că nimic nu ar putea fi de mai mare importanță pentru mine decât părerile Maiestăților Lor.

– Și totuși insistați, împotriva dorințelor Maiestăților Lor, de a încălca precedentul imperial, scoțând copilul din spital dumneavoastră înșivă?

M-am oprit din mișcarea prin cameră și m-am uitat direct la ea.

– E copilul meu.

– Poate că e al dumneavoastră, dar nu vă aparține.

Un fior mi-a trecut prin corp.

– Și dumneavoastră aveți copii, Oshima-san, nu-i așa?

– Aceasta este o altă chestiune, fără legătură cu discuția noastră.

– O problemă diferită pentru dumneavoastră, poate. Aici nu e vorba decât de mine, încercând să-mi hrănesc copilul cu propriul lapte și să-l țin în brațe. Îți vorbesc acum ca unei femei care a dat naștere și ea unor copii. Nu-mi poți înțelege sentimentele?

– Sentimentele dumneavoastră nu sunt importante. Tradiția imperială nu ține cont de sentimente. Așa îmi spunea tatăl meu, răposatul conte Oshima. Și așa va fi tot timpul.

– În acest caz, trebuie să vă mulțumesc în mod umil atât dumneavoastră, cât și ilustrului dumneavoastră tată pentru sfat.

– Cu multă plăcere.

I-am întors spatele. Sentimentul că nu trebuia să ies niciodată dintr-o cameră fără să fiu însoțită, fără să-mi planific mișcărilor următoare și fără o înregistrare minuțioasă a momentului, era deja întipărit în ființa mea. Nu, prințesa moștenitoare, indiferent de modalitatea prin care ajunsese la această poziție, nu avea voie, pur și simplu, să iasă din cameră.

Și am așteptat, urmărind-o pe Oshima cu coada ochiului în spatele meu cum stătea ca un monolit. M-am prefăcut din nou că îmi caut brățara și m-am uitat țintă pe fereastră. Simțeam rușinea usturătoare de a sta într-o cameră cu o femeie care, drept urmare, se considera mai presus decât mine și care dorea să-mi facă rău.

Soțul meu a fost cel care m-a salvat. I-am recunoscut ritmul caracteristic al pașilor ușori apropiindu-se pe hol, urmat la unison de cel al servitorilor săi. Și Oshima i-a recunoscut: statuia cioplită în munte de strămoși a început să se sfărâme și să se micșoreze până când a devenit o țestoasă de dimensiuni medii.

Prințul moștenitor a intrat în cameră, doctorul Watanabe era în spatele său, amândoi fiind îmbrăcați în costume negre.

– Mașina ne așteaptă, mi-a spus. E totul gata? Unde e Yasu-chan?

Numele i-a alunecat de pe limbă cu atâta ușurință, încât m-am întrebat dacă nu cumva îl exersase acasă.

Nu i-am răspuns, iar el m-a analizat un moment înainte de a-și întoarce privirea dură, necaracteristică pentru el, către Oshima.

– E totul în ordine, Oshima-san?

Am privit cum ultima pată de culoare a dispărut de pe obrajii săi.

– Bineînțeles, Înălțimea Voastră.

– Atunci poți pleca.

– Da, Înălțimea Voastră.

Și a ieșit.

– Vom ajunge acasă în curând, mi-a spus.

Am dat din cap, neavând puterea să vorbesc.

– Dă-mi mâna! Am ceva pentru tine.

Am întins mâna. Iar el mi-a pus brățara pierdută.

– Am văzut-o pe jos, ieri, când am fost aici. Păreai așa de obosită încât m-am gândit să o păstrez eu.

Afară se adunase mulțimea cu camere de luat vederi. Ciori strălucitoare, movulii-negre, atrase de un soare strălucitor de bun augur, apăruseră într-un număr neobișnuit de mare în pinii înalți, iar croncăniturile lor puternice și insistente erau îndeajuns de ascuțite pentru a străpunge chiar și cele mai sentimentale banalități. S-a auzit un chiot din mulțimea adunată când am pășit cu soțul meu în aerul rece și luminos.

Ne-am întâlnit cu o dădacă care îl ducea pe fiul nostru pe treptele din față și când aparatele țacăniră, am întins mâinile și l-am luat pe Yasu înfășat în pături în brațe.

TRIUMFUL MEU A FOST SCURT. Venisem acasă de la spital doar de câteva săptămâni când am cerut ca Yasu să-mi fie adus în pat pentru prima masă a zilei. Așteptam acele douăzeci de minute cum nu mai așteptasem nimic altceva în viața mea – atașamentul lui puternic de mine; bătaia ritmică și ușoară a mâinilor pe șoldurile mele când lua de la mine hrana de care avea nevoie ca să crească. În acea dimineață totuși nu mi l-a adus dădaca obișnuită, ci cea de-a treia mea doamnă de onoare, o femeie doar cu câțiva ani mai mare decât mine, căreia îi spuneam Aoki. Doar viziunea copilului meu în mâinile sale indifereente mi-a făcut sânii să urle de durere. L-am luat din mâinile sale și l-am așezat pe unghiul făcut de cotul meu.

– Se simte bine? am întrebat-o. Mi se pare tăcut.

Yasu nu striga de foame cum mă așteptam, ci stătea liniștit și pe jumătate adormit în brațele mele, aproape fără să-și dea seama de prezența mea. Ceva nu mi se părea în regulă, dar nu-mi dădeam încă seama ce era.

– E bine, Înălțimea Voastră. A fost hrănit deja.

Am întrebat-o ce voia să spună și mi-a spus că i se dăduse un biberon cu lapte praf, cu jumătate de oră înainte.

M-am uitat fix la ea.

– Cine a autorizat acest lucru?

- Maiestatea Sa împărăteasa, după ce s-a consultat cu doctorul imperial, a spus Aoki. Oshima-san ne-a dat instrucțiunile aseară după ce dumneavoastră ați mers la culcare.

- Trimite-o pe Oshima-san la mine, imediat!

- Da, Înălțimea Voastră!

- Poți pleca.

A plecat, iar eu m-am dus înapoi în pat, cu copilul care își mișca buzele în brațele mele, pe jumătate adormit. O lacrimă de-a mea i-a căzut pe guriță. Gustul sărat nu i-a displicut, căci și-a lins buzele.

Soțul meu a intrat în cameră în halat, ștergându-și părul ud după baie.

- Ce este? m-a întrebat.

- Îl înțarcă fără consimțământul meu, Shige.

A părut derutat.

- Îl înțarcă?

- Cu lapte praf.

I-am așteptat reacția. Și-a dus prosopul pe obraz unde era încă ud, gândindu-se la problemă.

- Poate că nu e o idee foarte rea, a spus. Ești mereu obosită în ultima vreme, iar programul tău e încărcat. Asta te va ajuta să te mai odihnești.

- Nu vreau să mă odihnesc, Shige!

- Se știe că laptele praf e mult mai complex acum. Chiar mai bun. Băieții cresc mai repede cu el.

- Nu poți vorbi cu nimeni despre asta? l-am implorat.

- Sunt sigur că e mai bine așa, Haruko!

Nu a mai spus altceva și a început să se îmbrace.

ÎN TIMP CE SOȚUL MEU ÎȘI LUA MICUL DEJUN, m-am dus neanunțată în camera copilului. În cameră nu era nimeni și am intrat. Yasu dormea în pătuțul său, cu trupul îndoit duios, cu obrazul sprijinit pe mânuța sa. M-am aplecat peste pătuț pentru a-i simți răsuflarea caldă și umedă. Mirosul său. Nu voiam să fac altceva decât să stau lângă el și să-l privesc cum doarme.

Asta voiam: să fiu prima persoană pe care o va vedea când se va trezi.

– Înălțimea Voastră, am auzit o voce. S-a întâmplat ceva?

M-am întors – repede și aproape pe furiș ca și cum aș fi fost prinsă spionând – și am văzut două dădace îmbrăcate identic.

– Nu, doar...

Cele două femei erau lângă mine. Poate că nu era exact ceea ce am văzut în acel moment, dar sentimentul meu a fost foarte real: se băgaseră între mine și pătuț, formând o graniță în jurul copilului meu.

– Are tot ceea ce îi trebuie? am murmurat, supusă.

– Bineînțeles, Înălțimea Voastră! I s-a dat să mănânce și a fost schimbat, iar acum doarme.

Nu am mai spus nimic. Dar nu mă simțeam în stare să plec. Poate că aș fi rămas acolo, fără putere, dar încăpățânată, dacă o voce nouă și mai stridentă nu ar fi rupt tăcerea.

– Înălțimea Voastră, ce căutați aici?

M-am întors. Oshima stătea în cadrul ușii cu Aoki în spatele său.

– Înălțimea Voastră, șeful Crucii Roșii vă așteaptă deja în Clădirea Casei Imperiale, mi-a spus. Trebuie să plecăm imediat. Întregul nostru program depinde de asta.

Oshima s-a dat la o parte, făcându-mi loc să o iau înainte. Știa deja că voi veni cu ea. Ceea ce am și făcut – fără urmă de protest, ca și cum mi-ar fi fost tăiată limba.

Astfel am fost eu înțercată – eu, nu copilul meu.

ÎNTR-O SEARĂ, LA ÎNCEPUTUL LUI OCTOMBRIE, ne-am dus cu mașina la Kaintei – pavilionul intim situat în mijlocul grădinii din jurul palatului, unde se țineau de ani de zile întâlnirile familiale –, Yasu era la mine în poală, iar eu stăteam pe bancheta din spatele limuzinei. După ce a ascultat câteva minute concertul de ciripituri și jumătăți de silabe pronunțate de fiul nostru, soțul meu a remarcat:

– Observi cât de emoționat este Yasu pentru că merge în vizită la bunicii săi?

Am tăcut, nedorind să-l contrazic. Am lăsat geamul în jos, dincolo de care noaptea neagră se ridica din amurgul senin ca o umbră care umplea un felinar din cristal. Briza produsă de mișcarea mașinii îl făcu pe Yasu să zâmbescă lumii.

– Nu ești de acord că îi plac aceste vizite la părinții mei?

Determinarea sa de a primi o confirmare a acestei remarci a stârnit amărăciunea care se amplifică deja în mine și am întors capul de la fereastră.

– E irelevant dacă Yasu dorește sau nu să le vadă pe Maiestățile Lor. Astăzi este a doua duminică din lună, iar în a doua duminică din lună, exact la ora șase, suntem aduși la Kaintei pentru plăcerea de a sta în compania Maiestăților Lor. Nu-ia așa? Oricât de mult am discuta pe această temă, acest obicei nu se va schimba.

Soțul meu m-a privit fix. Apoi l-am văzut ațintindu-și privirea asupra șoferului pentru a vedea dacă acesta auzise. Nu era nici un semn în acest sens; niciodată nu era. Cu voce joasă, a spus:

– Te-a supărat ceva?

Am tăcut.

– Nu te simți bine?

– Sunt relativ bine fizic.

– Atunci ce se întâmplă cu tine?

Am dat din cap. Era puțină lumină în mașină și Yasu se întinse fericit spre unul dintre cerceii mei lovindu-mi gâtul cu pumnușorul lui moale. Nu mă durea, dar ochii mi se umplură de lacrimi. L-am ridicat și mi-am afundat fața în burtica lui până când chicoti din nou.

– Ajungem în curând, a spus soțul meu. Dacă ai avut vreo discuție cu părinții mei, ar trebui să-mi spui acum.

– Mi s-au comunicat multe.

– Ai vorbit cu mama direct?

– Nu-i stă în fire.

– Te referi la Oshima. Nu te lasă în pace?

– Nu mă refer la nimeni... și mă refer la toți.

– Acum vorbești codificat.

– Nu vreau decât să mă înțelegi.

– Am ajuns, a spus cu răceală.

Mașina a încetinit când a trecut printre stâlpii porții. Luminele de pe veranda de la Kaintei străluceau intermitent printre copacii bogat înfrunziți, precum felinarul scrutător de pe prova unui vapor, mișcarea luminii dându-mi o stare de groază neașteptată. Fiecare mușchi din corpul meu s-a contractat. Yasu probabil că mi-a simțit agitația interioară căci a început să scâncească și în cele din urmă să plângă. Soțul meu era lângă mine și totuși părea departe, fiind foarte tăcut. Mașina a intrat pe alee și s-a oprit în fața pavilionului; șoferul a coborât. Ușa mi s-a deschis și am fost întâmpinați de una dintre doamnele de onoare

ale Maiestății Sale, a cărei mină contrariată când i-am dat copilul care plângea în brațe mi-a creat o satisfacție dureroasă.

Îl auzeam pe Yasu plângând în spatele meu când am intrat în pavilion cu trei pași înaintea soțului meu.

O CHESTIUNE DE FAMILIE INFORMALĂ. Împărăteasa, care oricând avea posibilitatea evita îmbrăcămintea occidentală, purta un kimono desenat de ea și arăta de parcă cel puțin o duzină de soiuri de flori sălbatice din mătase prinseră viață pe silueta sa matlasată. Părul său uleios strălucea, fața îi era pictată cu deosebită pricepere; acea față palidă și lungă, acei ochi negri, mici, care se mișcau continuu. În schimb, împăratul, după cum era obiceiul lui când era „acasă”, era îmbrăcat într-un costum din tweed scoțian. Făcliile arzânde de pe terasă, unde fusese pregătit grătarul Ginghis-Han, se reflectau în ochelarii săi rotunzi, sugerând o personalitate explozivă care nu se potrivea deloc cu înfățișarea Maiestății Sale.

Pe terasă, serviți de doi bucătari în jachete albe și toci de tip joben, ne mișcam cu un scop bine determinat în jurul focului, cu farfuriile și bețișoarele, frigându-ne bucăți de miel marinat. Aerul era înmiresmat de carnea friptă și de condimentele dintr-o eră barbară. Maiestatea Sa, învărtind apatic o bucată de miel cu o pereche de bețișoare din lemn de mahon, împăratul, ne-a spus că numele original al lui Ginghis-Han fusese Temu-jin. Prințesa Midori, așteptând în spatele tatălui ei, se întrebă cu voce tare despre semnificația numelui.

S-a lăsat tăcerea. În spatele terasei, o briză ușoară mișca trestile care străjuiau un mic iaz. Se zăreau trestile și un felinar din piatră, precum și cele mai strălucitoare stele de pe cer plutind pe oglinda strălucitoare a iazului. Apoi, s-a simțit din nou briza care agita suprafața apei și inunda imaginea.

– Cred că e nevoie de mai mult sos, a spus împărăteasa, trimițând un servitor înăuntru.

– Gînghis-Han, i-a explicat soțul meu surorii sale mai mici pe un ton confidențial, a cucerit zona Chin din partea de nord a Chinei. A cucerit Pekingul.

– Dar asta nu are gust chinezesc, a spus prințesa Midori.

– Păi da, pentru că a cucerit și multe alte teritorii de lângă.

– Asta ar fi explicația. Bănuiesc că au luat multe oi cu ei.

– Era alimentul cel mai important din dieta lor, i-a spus sora sa Takako, mai informată.

Takako, fosta prințesă Sorano, locuia la o fermă de lapte, la o oră depărtare de Kobe. Măritându-se, renunțase la titlu și devenise o femeie din popor. Un fenomen straniu, cu siguranță: nu puteai să te întorci pentru că nu fuseseră niciodată în acea țară. Și totuși, era foarte clar că nimeni nu fusese dat afară din propriul său teritoriu.

Servitorul a reapărut cu un bol cu sos marinat închis la culoare și foarte aromat și a început să ungă cu el bucățile de miel crud care urmau să fie prăjite.

– Ești lent, i-a spus împărăteasa, pe un ton nemulțumit. Maiestatea Sa nu poate aștepta.

Servitorul a făcut o plecăciune până la pământ, s-a scuzat și și-a continuat munca.

Împăratul a ridicat bucata de miel pe care o ținea între bețișoare în lumina făcliilor pentru a vedea dacă era îndeajuns de friptă. Considerând că era, a așezat-o cu atenție pe farfuria albă pe care o ținea în cealaltă mână.

– Temu-jin... a început el cu o voce șoptită și lentă pe care o rezerva de obicei pentru povestiri istorice, înseamnă Gînghis-Han.

Te-ai fi așteptat la mai mult, dar degeaba. Am avut nevoie de câteva momente pentru a ne aduce aminte de întrebarea inițială, deși nici însuși Maiestatea Sa nu a părut să observe deruta generală. A continuat să frigă o a doua bucată de miel, dând dovadă de aceeași atenție solemnă ca și cu prima. Apoi și-a dus aceste mici recompense – se știa că are probleme cu digestia și că, rar, mânca mai mult de câteva îmbucături – în sufragerie.

MAI TÂRZIU, ÎN SALON, am fost serviți cu prăjituri și ceai. Împărăteasa a cerut să-l vadă pe nepotul său, iar Yasu a fost adus și ținut în fața ei pentru a fi analizat. Nici nu zâmbea, nici nu plângea, ci doar se foia în brațele doamnei de onoare ca un parașutist căzut într-un copac, uitându-se fix la Maiestatea Sa cu ochii care nu clipeau, ca și cum încerca să-și dea seama dacă era o specie nouă de pasăre sau de pește, sau o amenințare.

– Nu e urât, a concluzionat ea în cele din urmă.

– Mie mi se pare chiar chipeș, și-a dat cu părerea prințesa Midori.

– E prea devreme pentru a ne da seama, a spus împărăteasa. Comportamentul său trebuie să ne preocupe acum. Să ne amintim că fiul nostru a început să ia lecții de la o vârstă fragedă.

– Da, un băiat bun.

Împăratul a dat din cap vag, studiind ceașca din mâinile sale delicate. Nu îi era clar la care băiat se referea.

– Este adevărat că am fost separat de voi devreme, așa cum cerea obiceiul pe atunci, a remarcat soțul meu foarte serios. Dar după cum mi-ai spus mai târziu, mamă, acest lucru nu a fost făcut fără anumite rezerve.

Împărăteasa s-a încruntat.

– Este credința Maiestății Sale împăratul că a ști totul despre tradițiile noastre trecute este bunul cel mai de preț al oamenilor.

S-a uitat spre soțul ei, căutând parcă aprobarea, pe care poate a și primit-o, și apoi, deși vorbea cu fiul ei, și-a terminat răspunsul cu privirea ațintită spre mine.

– Suntem întruparea acelei cunoașteri și a aceluia trecut. Suntem sursa, iar sursa nu trebuie coruptă. Nu-i așa?

Soțul meu își sorbea ceaiul și rămăsese tăcut.

– Timpurile s-au schimbat, într-adevăr, a intrat în discuție împăratul, pe un ton blajin. Olimpiada, de exemplu... Despre asta este vorba. Olimpiada se va ține la Tokio peste trei ani, nu? Este foarte încurajator, dacă stai să te gândești. Probele ecvestre, de exemplu... Emanând tonus și corectitudine. Pline de tradiție, cum spui. Da, sper ca acest băiat să învețe să stea cum trebuie

pe cal. Nu poate exista tradiție fără educație adecvată, după cum prea bine se știe.

– Educație adecvată, a repetat împărăteasa. Exact de asta e nevoie.

Yasu a început să bată din picioare ca o broască legănată în fața unui cocor flămând. I-am făcut semn doamnei de onoare să mi-l aducă.

– Bineînțeles că așa e corect, am spus. Dar e destul de derutant, pentru că de fiecare dată când ieși în mână ziarul, citești că Japonia a intrat într-o eră a progresului și a tehnologiei și nu trebuie să se mai întoarcă în timp. Mă întreb ce înseamnă aceste afirmații.

– Ar trebui să te gândești să ai în vedere posibilitatea de a citi mai puțin, mi-a spus soacra mea.

Pentru o secundă, i-am întâlnit ochii reci; am capitulat în fața mai-marii ei puteri.

– Fără îndoială aveți dreptate.

– Deci suntem de acord cel puțin asupra unui lucru.

– Sunt convins că soția mea nu a vrut să fie lipsită de respect, a spus soțul meu.

– Iar eu sunt la fel de sigură că consoarta ta nu m-ar putea ofensa chiar dacă – și asta ar fi o foarte mare prostie – și-ar dori. Dezamăgirea mea vine doar din faptul că pare să aibă atâtea idei proprii. Da, atâtea idei imature, atât de inutil irosite.

– Dacă îmi permiteți să vă răspund, cu respect, Maiestatea Voastră... am început.

– Nu mi-am dat seama că am pus o întrebare, m-a întrerupt, vorbind cu fiicele ei de parcă nici n-aș fi fost în cameră. Dar poate continua.

Am înclinat capul, cu fața arzându-mi ca focul.

– Vă mulțumesc pentru bunăvoință, Maiestatea Voastră. Voiam doar să spun, în apărarea mea, că ideile mele nu sunt fixe. Ele se schimbă constant. Aceasta este maniera în care am fost educată.

– Așa se pare. Nici eu n-aș fi putut-o spune mai bine.

– Yasu-chan pare obosit, a spus soțul meu cu o voce tensionată. Îl ducem acasă acum.

– Ce idee bună! a spus împărăteasa.

– Cum, plecați deja? a murmurat împăratul către o vază albastră din partea cealaltă a camerei. Ce păcat! A fost o seară plăcută. Mielul ăla – a fost chiar delicios. Lucrul cel mai important este să ascuți de oamenii care știu ce spun. Acesta este cel mai important lucru. De aceea, educația trebuie să înceapă devreme. Da, devreme și frumos. Există un singur mod în care pot evolua lucrurile, după cum știe toată lumea.

NE-AM ÎNTORS ACASĂ într-o tăcere mormântală; chiar și Yasu, care nu dormea încă, își ținea pentru el gândurile fără cuvinte. Deși, în curând, fiul meu urma să facă gălăgie. Și să fie luat de îngrijitoarele sale. Apoi soțul meu îmi va spune câteva cuvinte neutre ca să ne încheiem seara. Și ne vom culca. Și va veni dimineața – soarele sau un simulacru de soare va intra pe fereastră și, în acea lumină, voi sta în fața oglinzii și mă voi privi.

ACEA TOAMNĂ A TRECUT doar datorită naturii lucrurilor. Cerul se întuneca tot mai mult în fiecare zi. Lumina era tot mai puțină. Urma să vină iarna, toată lumea zicea același lucru. Săptămâni care nu mi-au lăsat practic nici o amintire; precum frunzele moarte care cădeau pe aleile din grădinile noastre private, timpul era măturat de mâini înmănușate, chiar înainte de a atinge pământul.

Îmi era din ce în ce mai greu să vorbesc cu oamenii. Pe lângă corespondența oficială, nu mai scrisesem o scrisoare de multe luni. După nașterea lui Yasu, Miko îmi scrisese felicitându-mă cu căldură, scrisoarea fiindu-i plină de descrieri amuzante ale vieții ei în New York, despre apartamentul pe care îl împărțea cu Abigail, despre oamenii interesanți pe care îi cunoștea. Își termină scrisoarea pe un ton sumbru, necaracteristic, deși își exprima regretul că nu mă văzuse gravidă sau că nu-l întâlnise pe fiul sau pe soțul meu. „Să spun sincer, Haruko, câteodată mi-e teamă că nu o să te mai văd vreodată; ești atât de departe, nu atât în kilometri, cât mai ales în natura vieții. Când poți, te rog să-mi scrii și să-mi spui că-mi înțelegi teama și chiar că mi-o împărtășești!”

Scrisoarea ei zăcea în sertarul biroului meu pe undeva, lângă cele câteva hârtii ale mele personale ținute sub lacăt. Nu trecea o zi în care să nu încep – și să nu reușesc – să-mi imaginez un răspuns care să exprime cumva tot ceea ce simțeam. Odată cu

trecerea toamnei, scrisoarea ei rămânea neatinsă în sertar, adevărul ei opărind întunericul; începusem să îmi pierd speranța că voi mai fi în stare să-i scriu vreodată.

ÎNAINTE DE MICUL DEJUN, ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, soțul meu mi-a propus să facem o plimbare prin împrejurimi. Urma să îl luăm pe Yasu cu noi, înfodolit în cărucior. Am fost de acord și s-au făcut pregătirile obișnuite care îmi uscau inima. Trebuia să așteptăm cât timp, în celelalte camere, fiul nostru era hrănit, schimbat și învelit de către alte mâini. Abia apoi, așezat în cărucior, ne-a fost adus în afara casei. Era nimicitor – repetiția cu sânge rece, orchestrarea mecanică a rutinei, precum luarea unei mașini pe care cineva o comandase – și, înainte de a face un pas cu copilul nostru, dorința de a mă mișca sau de a vorbi mă părăsise. O femeie cu care nu schimbam vreodată mai mult de câteva cuvinte stătea în spatele căruciorului, gata să-l împingă în timp ce noi ne plimbam. Când i s-a spus că serviciile ei nu erau necesare, s-a produs o mică confuzie pe care am lămurit-o luându-i căruciorul din mâini și urmându-l pe soțul meu pe alee.

O plimbare, o familie: nu-mi puteam zări copilul din cauza apărătorii de un albastru pal de deasupra capului său. Stătea liniștit sub aceasta și, după vreo cincizeci de metri, m-am oprit să mă asigur că era în ordine. Avea ochii deschiși, uitându-se țintă la mine fără strălucire sau așteptare, de parcă eram o altă femeie trimisă să aibă grijă de el. I-am spus pe nume și i-am zâmbit, iar el a clipit de câteva ori. Apoi a început să plângă. M-am prins de mânerul căruciorului și am început să-l legăn înainte și înapoi pentru a-l calma. Dar nu se oprea din plâns.

Soțul meu a venit lângă mine, uitându-se cu atenție la el.

– Îi e frig.

Am dat din cap. Lui Yasu nu-i era frig; atâta știam și eu.

– Trebuie să-l ducem înapoi.

Nu, m-am gândit, dar nu am reușit să rostesc cuvântul.

Ce greșeală! Tăcerea mea a fost interpretată greșit sau doar ignorată. Cu colțul ochiului, l-am văzut pe soțul meu făcându-le semn servitorilor, care ne urmaseră la distanță ca și cum noi trei nu eram o familie, ci niște frunze moarte pe care ei trebuia să vină să le măture. Femeia, a cărei servicii le refuzasem, se apropie cu pași repezi. Yasu a început să plângă și mai tare.

– Du copilul înapoi în cameră! i-a ordonat soțul meu.

– Da, Înălțimea Voastră!

Femeia a făcut un pas în față, dar mâinile mele erau paralizate pe mânerul căruciorului și a trebuit să se oprească.

– Haruko! m-a îndemnat el cu o voce șoptită, menită să fie auzită doar de urechile mele. Dă-i căruciorul!

Am rămas nemișcată. Iar femeia stătea și ea, incapabilă să se dea la o parte. Eram blocați, urletele lui Yasu începeau să devină isterice, iar soțul meu devenise nerăbdător și jenat.

– Haruko!

Nu mai puteam suporta: m-am aplecat peste cărucior și mi-am luat copilul în brațe. S-a oprit din plâns imediat, așa cum știam că o să facă.

– Ce-i cu tine? mi-a șoptit soțul meu.

Mi-a luat copilul din brațe și i l-a dat celeilalte femei. Da, ca o moarte ușoară, lentă, neanunțată, mâinile mele își pierduseră curajul și am permis să-mi fie luat copilul.

- ÎNĂLȚIMILE VOASTRE, este dimineață!

Am auzit ciocănitul familiar la ușa dormitorului nostru – de trei ori, apoi o pauză, apoi, încă o dată – într-o stare de conștiință relativă; urmat de salutul respectuos al lui Igawa, servitorul soțului meu.

Cred că am deschis ochii, pentru că am observat semiobscuritatea acelei dimineți de noiembrie la ora cinci și jumătate. Și imediat după aceea probabil că i-am închis la loc, deoarece sunetele de rutină ale trezirii – mișcarea soțului meu și aprinderea lămpii, ridicarea din pat și mormăiala – „da, da, vin” – le-am simțit ca printr-un întuneric imens, ca și cum o pătură îmi fusese trasă peste cap pentru a fi răpită. Și totuși, nu dormeam.

Deși eram slăbită, l-am auzit pe soțul meu intrând în baie. Am auzit robinetele imperiale. L-am auzit intrând din nou în cameră, rostindu-mi numele pentru a mă saluta și trecând pe lângă pat, fără să se oprească. L-am auzit întrebând dacă fuseseră noutăți în timpul nopții, iar apoi primind ziarele zilei, frumos împachetate, împreună cu copii ale programelor noastre din acea zi. Toate acestea le-am auzit și le-am înțeles cu greu.

S-a întors în pat. Atunci, și-a dat probabil seama că nu mă ridicasem odată cu el, cum îmi era obiceiul, ci am continuat să zac sub cearșafuri, aparent fără suflu. M-a strigat din nou, deși încă nu era o întrebare. Era încă timp. Stăteam încolăcită ca un păianjen, cu ochii închiși.

– Nu ai dormit?

I-am auzit întrebarea, i-am simțit ochii pe spatele acoperit – și nu am putut să-i răspund.

– Ți-e rău? Să chem doctorul?

Nu puteam să vorbesc și am dat din cap că nu. Soțul meu era, prin natura sa, un bărbat discret, guvernat de preferințe stabilite și rutine tăcute, iar tăcerea mea încăpățanată i se păru probabil anarhică și, cu siguranță, lipsită de respect.

– Vrei să-mi spui despre ce e vorba, atunci?

Am simțit în întrebarea tăioasă deruta care începea să se transforme în nerăbdare.

Am început să plâng cu sughițuri și să tremur – fără să scot nici un sunet.

– Haruko? a spus alarmat.

Apoi a tăcut și el.

ÎN ACEA DIMINEAȚĂ, ÎN TOGU GOSHO nu s-au citit ziarele.

După ce și-a revenit din șocul inițial cauzat de schimbarea bruscă a stării mele – care avea în cele din urmă să fie numită în cercurile neoficiale și în Occident „depresie nervoasă” –, soțul meu a încercat să mă liniștească în intimitatea dormitorului nostru. Faptul că încercarea sa nu a reușit, în acea dimineață sau în diminețile ulterioare, luni întregi, să fie încununată de succes (sau de un sunet) nu ar trebui să fie considerată vina sa. El mi-a oferit tot ceea ce putea ca soț. Iar dureroasa frustrare pe care o arăta, văzându-și neputința – dezorientarea rănită a unui bărbat foarte practic în fața ciudățeniilor naturii feminine (mecanismul sunetului a încetat, nu se știe din ce motive, să mai funcționeze) – era extrem de mare.

Destul de repede totuși, a acceptat realitatea. Bineînțeles, nici nu avea altă opțiune. Nu m-a părăsit în timpul zilelor și lunilor care urmară și a decis – sau mai degrabă a acceptat sfatul șambelanilor săi – să-și rezolve afacerile (și, dacă era posibil, chiar și pe ale mele) dintr-o cameră alăturată. Ne simțeam

prezența unul altuia; și puteam să continuăm așa până când îmi reveneam.

Acesta era ajutorul soțului meu pentru mine: convingerea sa frustrată că, în ciuda inexplicabilei mele depresii, voi reveni în cele din urmă pe scenă. Ca și cum sinele care clacase într-un mod atât de nefericit în acea dimineață de toamnă târzie nu era al meu.

A încercat să mă consoleze. Și când, așa cum am menționat, acest lucru s-a dovedit inutil, l-a chemat pe cel mai de încredere sfătuitoar al său.

MI-AM DAT SEAMA de prezența doctorului Watanabe câteva ore mai târziu când, după ce a ciocănit la ușa dormitorului nostru și nu a primit nici un răspuns din partea mea, a intrat cu grijă, închizând ușa în urma sa.

Îmbrăcată încă în cămașă de noapte și învelită în pătură, stăteam întinsă pe un șezlong din secolul al XIX-lea, un dar de nuntă din partea ambasadorului francez. Era un lucru obișnuit pentru starea mea faptul că știam proveniența șezlongului, dar nu știam cum sau când ajunsese pe el. Plânsesem cu sughițuri un timp și apoi m-am oprit. Priveam fix un punct de pe perete care părea să crească și să descrească pe măsură ce mă uitam mai intens la el. De două ori încercasem să-mi spun un singur cuvânt mie însămi – primul era *Taka*, al doilea era *tenis* – și de ambele dați, nu am reușit să scot nici măcar un sunet.

– Vă rog să mă iertați că vă deranjez, Înălțimea Voastră, a început doctorul Watanabe cu o plecăciune scurtă. Înălțimea Sa m-a chemat și mi-a spus că nu vă simțiți bine. A fost speranța sa – o speranță pe care o adaug cu umilință la a mea – că aș putea cumva să fiu de folos Înălțimii Voastre într-o asemenea situație dificilă.

A urmat o pauză. Nu reușeam să mă uit la doctor pentru mult timp. Nu aveam nimic personal cu el. Costumul său închis la culoare și cravata erau elegante și potrivite ca întotdeauna deși, de această dată, mă făcură să mă gândesc la înmormântare

și la moarte. Nu mai conta ale cui erau. Capul meu părea că se întoarce tot mai lent pe lujerul său fragil, până când mi-am îndreptat privirea asupra peretelui. Punctul familiar – o creștătură în tencuială – a început din nou să crească și să descrească și am observat că această ciudățenie familiară era reconfortantă pentru moment.

Dregându-și glasul ușor, într-un mod evident exersat – sunetul făcut de un croitor cu peria pentru scame, pe umerii unei persoane –, doctorul Watanabe a continuat:

– Înălțimea Sa s-a gândit că ar fi mai bine să rămân singur doar cu dumneavoastră. Bineînțeles, el e în apropiere, gata să vă ajute oricând. De asemenea, cel mai bun doctor al nostru a fost chemat.

Am dat din cap.

– Doar ca o precauție, bineînțeles. Poate că nici nu e necesar. Iar Oshima-san...

Reacția mea bruscă și violentă a părut să-l ia pe doctorul Watanabe prin surprindere.

– Normal, este, ca întotdeauna, la dispoziția dumneavoastră dacă aveți nevoie de ea, adăugă repede, schimbându-și planul în timp ce vorbea. Știe că nu vă simțiți bine și s-a grăbit să vă elibereze programul de orice obligații. Aceasta era o problemă serioasă și s-a rezolvat deja. Mai mult decât atât, dați-mi voie să sugerez că nu pare să existe nici un motiv care să indice că Oshima-san trebuie să se implice personal în această problemă delicată în acest moment, concluzionează el.

Am căzut pe spate, în șezlong, extenuată.

– Da, a adăugat doctorul Watanabe în șoaptă, și a tăcut.

Tăcerea care a urmat era de tipul celei cu care aveam să mă obișnuiesc. Nici măcar doctorul Watanabe, acel vrăjitor de Curte complex și uman, nu știa ce să facă cu o prințesă care suferise o cădere nervoasă și devenise mută. Nu puteam fi returnată ca un produs defect, deci trebuia să fiu tratată. Dar cum să tratezi ceea ce nimeni nu înțelegea și nu respecta?

– Dacă îmi permiteți, Înălțimea Voastră, a început din nou doctorul Watanabe. Recomandarea mea personală ar fi să-l lăsăm pe doctorul imperial să vă examineze pentru semne de laringită, pneumonie sau vreuna dintre bolile care se știe că afectează sistemul limfatic. Există câteva boli asociate cu pierderea vorbirii și cu... dați-mi voie să spun, Înălțimea Voastră, cu o depresie a spiritului.

I-am întors spatele, căutând din nou obiectul consolării mele; pentru o clipă, neputând să-mi localizez micul prieten de pe perete, am început să plâng cu sughituri. Atunci, a ieșit din camuflajul său și a apărut mai mic decât mi-l aminteam, și m-am agățat de această jalnică iluzie planetară ca un bebeluș de degetul mamei.

Am rămas în acea poziție, ca o călugăriță devotată zeului său, care nu era decât un punct într-un univers fals. Timpul curgea. Am presupus că doctorul Watanabe părăsise camera. Dar când m-am întors să mă uit din nou, el era tot acolo, cu mâinile împreunate pe abdomen.

– Înălțimea Voastră, sunt tot aici, a spus cu umilință, cu un respect tăcut, înclinându-și capul.

Am închis ochii. Când i-am deschis din nou, eram singură.

CUM VOCEA NU ÎMI REVENEA, se formase în jurul meu un soi de rutină. Exact asta se întâmplă când cineva cade și e prea nefiresc să fie mutat: torentul traficului, curentul râului, vântul care lovește dealul – asemenea forțe vii își croiesc un drum, fără nici o urmă de sentiment, în jurul oricărui obstacol mort din calea lor. Aceasta este legea firii și implicit și a noastră.

În tot acest timp, soțul meu și cu mine am continuat să împărțim dormitorul. Menționând acestea, nu intenționez să sugerez altceva decât un aspect logistic. Dacă nopțile pe atunci păreau fără sfârșit, nu era din cauza lui. Într-adevăr, în acele ore de liniște obișnuită mă simțeam cel mai bine. A nu avea glas în noapte nu semăna a trădare. Dar a rămâne tăcut pe timpul zilei – să nu spui niciodată „da” – însemna de-a dreptul să contrazici îndatoririle țărâmului.

Adesea, în perioada aceea dificilă, el venea să mă vadă însoțit de doctorul Watanabe. Bărbatul mai în vârstă părea să-i ofere celui mai tânăr siguranță în fața unei dileme atât de greu de rezolvat. De altfel, este foarte dificil să fii întotdeauna singura sursă de conversație a două persoane. În noiembrie, am primit de la spitalul imperial un diagnostic psihologic în terminologie și în consecință destul de enervant – o ceață groasă deasupra unei ceți existente. Și astfel soțul meu, neștiutor în această problemă și neajutorat, a început să se bizuie tot mai mult pe sfatul celui mai bun sfătuitor. Ca doi eminente doctori,

băteau la ușa biroului meu – o cameră privată decorată cu grijă pentru mine în stilul feminin englezesc, cu ferestre înalte, cu cadre din fier, cu rafturi înalte, cu scaune tapițate și cu un birou antic – și așteptau semnalul primitiv pentru a intra, o bătaie ușoară din palme.

Astfel au trecut câteva luni. Într-o seară, au venit din nou. Dincolo de ferestrele încadrate, se zărea amurgul care croșeta rapid umbrele prelungi într-o singură perdeă de întuneric. Așezată la birou, cu o pătură peste picioare, eram ocupată de gestul profund de rostogolire a unui stilou din aur greu în palmă. Făceam asta de aproape o oră.

Mi-am ridicat privirea și i-am văzut în cameră. Soțul meu, ca de obicei, a înaintat și s-a așezat pe marginea scaunului cel mai apropiat de mine, ochii săi îngrijorați cercetându-mi fața cu speranță înduioșătoare – exista vreo îmbunătățire în starea mea, vreo schimbare de orice fel? Mina sa devastată când tăcerea mea i-a infirmat speranța era întotdeauna un moment dificil pentru amândoi; și totuși, în același timp, era poate singurul moment al zilei pe care îl puteam împărtăși cu adevărat. Nu același lucru se întâmpla cu doctorul Watanabe care rămânea în picioare lângă ușa.

– Îmi pare rău că nu există nici o îmbunătățire în starea ta, începea soțul meu, care apoi aștepta răbdător nimicul.

Îmi era clar că nu mai era surprins de ceea ce nu o să-i spun. Lipsa răspunsului *devenise* răspunsul meu, un lucru pe care îl luam ca atare amândoi, un lucru pe care părea că se bazează.

– Deși mă bucur să observ că ai mai multă culoare în obraji. Nu-i așa, Watanabe-san?

– Da, e puțin mai bine, îl aprobă doctorul Watanabe.

Exact în acel moment al conversației, doctorul hotăra că era cazul să înainteze în cameră.

– A găsit oportun Înălțimea Voastră să iasă la aer astăzi? mă întreba.

Îi răspundeam cu o înclinare a capului: da, Înălțimea Sa a găsit. Înălțimea Sa își dusesese pătura pentru picioare și o cană

de ceai fierbinte în grădina înghețată. Grădina soțului ei. I se adusese un scaun și, o jumătate de oră, Înălțimea Sa privise graurii intrând și ieșind din casele lor colorate. Spera că erau casele proprii, pentru a nu apărea probleme conjugale. Și spera că erau încălzite. În acea perioadă a anului, mulți copaci erau desfrunziți, iar păsările păreau mici, încăpățănate și curajoase. Știau oare că instinctele lor erau privite din afară mai degrabă ca niște modele stabile de comportament complex decât ca niște nevoi fundamentale? Înălțimea Sa se îndoia. Își sorbise ceaiul și minutele trecuseră.

– În curând, vremea se va îmbunătăți, a observat soțul meu. Poate că o să-mi fac timp să mergem la Hayama pentru câteva zile. Și lui Yasu o să-i facă plăcere, nu crezi?

Am încercat să dau din cap din nou sau am crezut că am făcut asta. Dar din frustrarea vădită a ochilor soțului meu am înțeles că nu reușisem să fac nici măcar acest gest minor.

Numai menționarea fiului meu îmi făcu gândurile să o ia razna necontrolat. Nu prea îl văzusem în ultima vreme. O mamă trebuie să-i poată vorbi copilului, să-i spună despre dragostea ei și să-l pregătească pentru lume. Mai ales unui copil ca al nostru, pentru care, după cum mi se amintea constant, nu eram decât tutori. Iar dacă mama nu poate vorbi, dacă tăcerea este singurul mijloc de comunicare, dacă nu își poate găsi curajul și puterea de a se stăpâni, atunci trebuie împiedicată să îl înspăimânte sau să îl deruteze pe băiețel. Pentru binele națiunii, mama și fiul fuseseră despărțiți.

– Bine, a murmurat soțul meu cu o voce care începuse să-și piardă în mod inevitabil în timpul vizitelor încrederea firească. O să întreb despre programul tău... în legătură cu vizita la Hayama.

Stiloul din aur mi se rostogolea în palmă dintr-o parte în alta. L-am privit fix fascinați amândoi ca niște copii uitându-se la mișcarea unui pendul.

Apoi soțul meu îi arunca o privire întrebătoare, discretă, doctorului Watanabe, iar consilierul cu părul cărunt ridica un

deget al mâinii care i se odihnea pe genunchi, cerându-i, tăcut, răbdare și maturitate în încercarea sa. Da, ridica un deget, de parcă simpla mea vecinătate îi secase și pe ei de cuvinte, făcându-i, în ciuda înțelepciunii lor desăvârșite, să gesticuleze ca niște muți.

„Program? Îmi imaginam că spun: Înălțimea Voastră, nu am nici un program.”

– Înălțimea Voastră? i-a șoptit doctorul Watanabe, cu o voce înceată. Părinții...

I se adresa soțului meu, vorbind într-un cod pe care îl inventaseră cu privire la direcția paliativă spre care se îndrepta conversația. Am observat că soțul meu înțelesese mesajul. Înclinându-și capul, și-a revenit și s-a uitat la mine:

– Haruko...

Prin natura lucrurilor, rar îmi auzeam rostit numele adevărat. Aproape niciodată. Iar în această perpetuă deturnare a numelui meu, rostirea acestuia cu voce tare a fost investită cu o putere care nu părea reală; o putere pe care, poate, nu ar fi trebuit să o aibă nici măcar zeii.

– Watanabe-san m-a convins că ți-ar prinde bine să-ți petreci câteva zile într-un mediu diferit... vreau să spun, *mai simplu*. Ceva mai puțin organizat decât ce avem noi aici. Vrem să te simți așa cum te simțeai înainte. Ți-am spus despre Hayama. Asta e doar o posibilitate – mai sunt și altele. De fapt, Watanabe-san tocmai a vorbit la telefon cu tatăl tău despre posibilitatea de a-ți petrece câteva zile cu părinții tăi, în Karuizawa...

Stiloul din aur mi-a căzut din mână și s-a rostogolit sub birou. Soțul meu a ridicat prețiosul obiect lăsându-se pe vine. Mi l-a dat, dar l-am refuzat dând din cap, iar el l-a băgat în buzunar pentru a mi-l da data viitoare când puteam să-l cer înapoi.

LA ÎNCEPUTUL LUI MARTIE, am fost dusă la Karuizawa, unde nu mai fusesem de când mă căsătorisem. Doctorul Watanabe îmi făcuse rost de o mașină normală – doar geamurile ușor fumurii erau un indiciu al adevăratului său scop –

pentru a nu atrage privirile pe stradă, și de un nou șofer, un tânăr numit Okubo. Îmbrăcat într-un costum negru, și nu în livrea imperială, Okubo își ținea capul său frumos, cu maxilare puternice, fixat la drum, urmărindu-mă din când în când în oglinda retrovizoare. Acest tânăr de douăzeci și ceva de ani a părut să înțeleagă degrabă câtă intruziune putea suporta încărcătura sa defectă. Vreme de două ore, incapacitatea mea de a vorbi nu a mai fost doar un eșec printre multe altele, vorbitul a fost inutil. Cu sprijinul tăcut al noului meu șofer, drumul spre Karuizawa a devenit sanatoriul meu mobil, în care nu puteam face altceva decât să mă las pradă priveliștii odată familiare pe care o vedeam de la fereastra mea.

Ne-am apropiat de oraș înspre prânz. În lumina rece și tăioasă a sfârșitului de iarnă, după o noapte de ploaie torențială, acoperișurile murdare, din tinichea, păreau ca lamele ruginite ale unor săbii vechi. Terenurile de tenis, fără fileuri și mohorâte, erau încă acoperite cu prelate. Câțiva turiști se plimbau pe străzile înguste îmbrăcați în costume de schi după ultimul trend din Elveția, deși nu era pic de zăpadă pe jos și foarte puțină pe munte. Orașelul îmi părea mai mic și mai plat decât mi-l aminteam.

– Înălțimea Voastră?

În momentul în care i-am întâlnit privirea lui Okubo în oglindă, el și-a îndreptat-o din nou spre drum.

– Dorește Înălțimea Voastră să meargă direct la destinație? Am ajuns mai devreme cu 22 de minute.

Cu o mână tremurândă, i-am făcut semn să meargă mai departe.

– Am înțeles, Înălțimea Voastră. O să mergem încet.

Încet, am început să urcăm drumul în serpentină plin de noroi care ducea la casa părinților mei. Nu mai rămăsesem singură cu ei de la cina din Shibuya, cu doi ani înainte. Își pierduseră singura fiică și îl văzuseră pe nepotul lor doar în fotografii. După părerea multora, Yasu nici măcar nu era nepotul lor. El aparținea familiei imperiale. Poporului.

- Dacă-mi permiteți, Înălțimea Voastră, a spus Okubo, doresc să le urez o primăvară plină de sănătate și fericire și multă sănătate respectaților dumneavoastră părinți. Bunica mea din partea mamei s-a născut în această zonă și încă locuiește aici. După câte țin eu minte, prunii trebuie să înflorească în curând. După părerea mea umilă, florile de prun îți ridică moralul întotdeauna.

Mașina a încetinit; intrarea spre casa părinților mei a apărut brusc și mi-am ținut respirația. Okubo a oprit motorul. S-a dat jos și mi-a deschis ușa. Aerul mi-a pătruns în plămâni - aerul pierdut din Karuizawa, răcoros și întăritor. L-am văzut pe tata printre lacrimi mult mai îmbătrânit decât mi-l aminteam, coborând treptele din fața casei.

O SĂPTĂMÂNĂ TĂCUTĂ. Părinții mei umblau în propria casă ca într-un templu, vorbind încet. Făceam tot ce puteam ca să nu mă vadă plângând. Eram altcineva venită la ei de pe planeta mea îndepărtată, fără voce. Mă priveau fix și se întrebau cine eram și plâneau cu lacrimi invizibile.

Karuizawa era un vis pe care nici unul dintre noi nu avea să-l mai trăiască vreodată.

Așa a trecut o săptămână și am ajuns la ultima noastră seară împreună.

– MAI VREI OREZ, HARUKO? Trebuie să mănânci ceva.

Mama se întinse peste masă spre bolul meu, care era încă plin. L-am acoperit cu mâna.

– Vezi? Nu are poftă de mâncare.

– Văd că arată destul de bine, i-a replicat tata. Vrei să se întoarcă la palat umplută ca un crap la grătar?

Tonul său era cicălitor, dar modul forțat în care mi-a făcut cu ochiul, în stilul său patern, era contradictoriu, tata fiind chinuit de presimțirea că orice încercare de a face glume pe seama condiției mele era ca și cum ar fi vrut să scoată apă din piatră seacă. Se întinse după sticla de sake de pe masă – marca sa, una dintre cele mai bune – și își turnă o ceașcă.

Mama l-a privit cu gura strânsă cum a dat gata vinul din două înghițituri. Obrajii săi erau deja roșii de la alcool.

– Vreau doar să se mențină în formă, a insistat ea. Are atâtea responsabilități.

– Fii serioasă, Kikuko! Cinci sute de jurnaliști îi urmăresc fiecare mișcare – dacă chiar s-ar evapora din ochii oamenilor, crezi că nimeni nu ar avea tupeul să spună ceva?

– Ei nu o văd așa cum o vedem noi.

Fusese o simplă remarcă, dar el a privit-o de parcă tocmai îi dăduse jos pânda de pe ochi.

– Asta așa e, a spus încet.

Și propria sa forță a părut că-l părăsește.

DIMINEAȚA, a bătut atât de ușor la ușă, încât abia am auzit. Eram încă în pat – nu pentru că mă gândeam să dorm mai mult, ci pentru că nu voiam să concep că trebuie să mă scol.

– Te deranjez?

Era în capot, cu părul nepieptănat. Fără lac și descoperit. Mai bătrân decât îl văzusem vreodată. Nu aștepta nici un răspuns de la mine și nici nu puteam să îi ofer unul. Mi-am mișcat picioarele sub plapumă pentru a-i face loc corpului său greu pe colțul patului meu îngust. Se întinse să-mi atingă piciorul sub plapumă, dar nu l-a găsit. Mi-am mutat piciorul mai aproape de mâna lui. Deși eram amândoi conștienți de efort, prin straturile de bumbac și lână, atingerea sa altădată calmantă deveni mecanică și în curând s-a oprit.

– Haruko, când te-ai născut, a spus, prietenii mei m-au compătimit pentru că nu erai băiat. La fel s-a întâmplat când am aflat că o să fii singurul nostru copil... Îți poți imagina ce priviri compătimitoare am primit. Nimeni care să ducă mai departe compania, sfârșitul numelui meu – mi-au spus de toate, mai aveau puțin și trimiteau și flori acasă, drept condoleanțe. Problema e că eu niciodată n-am fost de acord cu ideile astea. Nici în gând și nici în suflet.

A tăcut, respirația fiindu-i înecată de amintiri care nu aveau să fie spuse niciodată. S-a ridicat, sprijinindu-se cu mâinile de marginea patului. Apoi s-a întors spre mine, s-a aplecat, fața

ieșindu-i din propria umbră și intrând în lumina zilei, și m-a sărutat pe frunte. Avea buzele uscate, iar respirația îi mirosea discret a sake-ul din seara trecută.

– Haruko, ai fost cel mai bun copil pe care și l-ar putea dori un tată, a spus. Nimeni nu m-ar fi putut face mai fericit. Dar acum trebuie să te întorci.

Ochii mi s-au umplut de lacrimi și-am dat din cap.

– Ba da, fiica mea! Acasă înseamnă soțul și copilul tău acum. Nimeni nu înțelege mai bine ca mine cât te-ai sacrificat și nimeni nu regretă mai mult ca mine suferința ta. Dar ți-ai luat un angajament. Trebuie să-l onorezi tot restul vieții. Îmi pare rău.

Vocea i s-a stins la ultimele cuvinte și, mut ca mine, s-a îndepărtat de pat. Repede, s-a îndreptat spre ușă și, fără să se uite înapoi, a părăsit camera. I-am auzit pașii estompându-se pe hol și sunetul ușii de la baie, în care s-a închis ca într-un mormânt timpuriu. Atunci, cu excepția lacrimilor mele, pe care nu le mai puteam opri, s-a așternut o tăcere deplină în acea casă care fusese altădată un sanctuar pentru noi toți.

– ÎNĂLȚIMILE VOASTRE, este dimineață!

Salutul obișnuit al lui Igawa prin ușa dormitorului nostru m-a trezit, la cinci și jumătate.

Ca de obicei, soțul meu s-a foit lângă mine și și-a legănat picioarele în afara patului. S-a scărpinat și a aprins lumina.

– Bună dimineața! a murmurat vag.

Se întorsese deja cu spatele la mine, târșându-și picioarele spre baie. Renunțase deja de mult să mai aștepte un răspuns.

– Bună dimineața! i-am șoptit.

La auzul vocii mele, s-a oprit ca și cum i-ar fi fost turnată în cap o oală cu apă înghețată; și-a ridicat umerii aproape până la urechi, cu speranță sau cu teamă. S-a întors încet.

– Haruko?

– Bună dimineața! am repetat, cu o voce mai puternică. Zâmbetul său era nesigur.

– Te-ai întors?

– Cred că da.

– Sunt foarte bucuros.

– Vocea mea...

– Și-a ieșit puțin din uz, dar încă sună cunoscut.

– Nu și mie.

– Va fi din nou. Aștept momentul ăsta de atâta timp.

A făcut o pauză uitându-se fix la mine ca și cum aș fi putut să dispar.

– Spune-mi ce te-a adus înapoi?

Am clătinat din cap știind că răspunsul nu putea fi exprimat în cuvinte pe care să le înțeleagă.

– Bine, nici nu contează, nu-i așa? a concluzionat el, plin de speranță.

ȘTIREA CĂ ÎMI REVENISE VOCEA a făcut înconjurul lui Togu Goshō, de acolo se răspândise spre Agenția Casei Imperiale și cel târziu, până la prânz, spre reședința imperială. Fiecare grup de cetățeni părea să aibă propria explicație. Mi se a spusse că voluntarii din satele de munte, care se îngrijeau de gazonul nostru, făceau speculații că revenirea mea mentală era legată, într-un mod mistic, de sezonul de pescuit de cormorani bogat de pe râul Nagara. În ultimul timp, peștele *ayu* încetase să-și mai depună icrele; acum, fără să se știe de ce, peștii reveniseră în număr mare și, atrași de luminile atârinate de pupa bărcilor vechi, cădeau pradă ușor și din abundență în gâtlejurile legate ale păsărilor imperiale.

Prințesa moștenitoare vorbea din nou. Iar oamenii obișnuiți din orice colț al țării puteau să-și reia viața, inspirați de o perspectivă plină de sensuri a viitorului strălucit al trecutului glorios.

NU TOATĂ LUMEA TRĂIA aceste sentimente. Cu cât sângele era mai nobil, cu atât privirea era mai rece. Maiestatea Sa împărăteasa avea propriile teorii despre pierderea și recuperarea capacităților mele verbale, iar protejata ei, Oshima, a fost foarte grijulie în a mi le împărtăși la prima noastră întâlnire de la căderea mea din toamna trecută.

– Am vorbit cu Maiestatea Sa ieri, a început. Așa cum ne este obiceiul.

Eram în biroul meu. În acea dimineață de primăvară, camera era inundată de lumina soarelui care umplea ferestrele ca o deghizare; Oshima era norul fulgerător, ascuns vederii.

– Sunt foarte fericită, Oshima-san, să aud că de-a lungul bolii mele, Maiestatea Sa și dumneavoastră ați păstrat acel nivel de intimitate pe care știu că îl prețuiți atât de mult.

– Comunicăm aproape în fiecare zi a săptămânii.

Oshima nu a încercat să-și ascundă autoelogiul din voce, iar eu aproape că m-am simțit jenată pentru ea, dar am fost salvată de la o asemenea greșală de aroganța tăioasă din zâmbetul ei.

– Și ce săptămână ocupată trebuie să fie! am murmurat.

Doamna mea de onoare principală roși de supărare. Ca și împărăteasa, era o femeie elegantă, chiar dacă cu talie groasă, de o anumită vârstă, rostind întotdeauna cuvintele din tot sufletul de parcă urma să cânte o arie. Deși nu muzica era pasiunea ei.

– Ce bine pentru dumneavoastră că v-ați recăpătat vocea, Înălțimea Voastră! a spus ea. Maiestățile Lor sunt de-a dreptul ușurate. La Curte, vă asigur, s-a simțit lipsa atât a insinuărilor dumneavoastră inteligente, cât și a naturaleței obișnuite. De fapt, după cum începusem să vă spun înainte de a mă întreprinde, Maiestatea Sa și cu mine am împărtășit chiar un dialog plăcut pe această temă.

– Și bănuiesc că nu intenționați să mă țineți în suspans în privința detaliilor acestei discuții.

– Cum doriți. Maiestatea Sa se întreba, acum că v-ați recăpătat vocea, care ar fi putut fi cauzele care v-au făcut să o pierdeți.

– Câtă considerație din partea Maiestății Sale! Vă rog să-i spuneți că nu am nici cea mai vagă idee de ce mi-am pierdut vocea.

– Pretindeți sincer că pur și simplu nu știți de ce v-ați pierdut vocea?

– Nu pretind nici sincer, nici altfel. Acesta este adevărul.

– Mă scuzați, dar e înțelept?

– Înțelept să nu cunoști cauza necunoscutului? Cine poate ști?

– Trebuie să vă avertizez, Înălțimea Voastră, că Maiestății Sale nu-i prea plac ghicitorile sau glumele.

– Cred că este o predispoziție genetică. Nici soțului meu nu-i prea plac ghicitorile, deși e foarte bun la glume.

– Încercați să mă faceți să râd?

– Pe dumneavoastră sau pe mine, nu-mi dau nici eu seama.

– Mă faceți să mă simt ofensată.

– Atunci vă rog să mă scuzați! Încerc doar să vă dau motive de gândit.

– Mie, una, începe să-mi pară rău că v-a revenit vocea.

– Și mie.

– Și când o voi informa pe Maiestatea Sa cu privire la gândurile pe care le aveți...

– Scuzați-mă, Oshima-san, dar cred că vă referiți la conversația cu mine, nu la gândurile mele.

– După ce o voi informa pe Maiestatea Sa despre conversația cu dumneavoastră, sunt convinsă că va regreta și ea.

– Nu mă îndoiesc, am aprobat-o. Dar mi-e teamă că nu pot face nimic în sensul acesta. Regretele Maiestății Sale au o cauză mai profundă și s-au consolidat de prima dată când m-a văzut. Mare păcat, însă nu vom cădea niciodată de acord pentru cine este păcat, pentru mine sau pentru ea.

– Uitați de dumneavoastră.

– Din contră, mi-am amintit de mine. Aceasta a fost cea mai mare, singura consolare a lunilor mele de tăcere. Ar trebui să încercați și dumneavoastră. Vă recomand. Nu spui nici un cuvânt, nu scoți nici un sunet, nu vorbești nimic și nu spui minciuni. O stare cu adevărat rară în această parte nobilă a lumii. Câteodată, o stare mizerabilă, adevărat, dar absolut pură. Iar puritatea, dacă nu mă înșel, a fost întotdeauna foarte importantă pentru Maiestățile Lor. Deci, da, să spunem că, pentru câteva luni, am fost pură în felul meu. Iar în această perioadă, fiind de obicei singură, mi-am amintit ceva. Mi-am amintit că am avut o copilărie. Și am fost o fetiță – nu, nu mă contraziceți, n-aș îndrăzni vreodată să sugerez că am fost o fetiță la fel ca dumneavoastră. Am fost o fetiță normală, iar părinții mei, oameni normali. Nu e cine știe ce, dacă stai bine să te gândești. Însă uitasem de asta. Acum mi-am reamintit. Și intenționez să nu mai uit niciodată. Vă rog să-i raportați această schimbare

Maiestății Sale când o vedeți data viitoare și să o asigurați de umilul meu respect.

La puțin timp după aceasta, au fost din nou instituite seratele noastre familiale săptămânale.

MAIESTATEA SA ÎMPĂRĂTUL avea un stil propriu de a vorbi cu obiectele – vase, scaune, seturi de go, scăunele pentru picioare Ludovic al XIV-lea, paravane Kamakura din aur, cai Tang – care, într-un mod destul de ciudat, erau ca un calmant pentru persoanele aflate în apropierea sa; de fapt, era inutil să iei personal ceea ce spunea. Fiind tratat într-un asemenea mod vag, deveniai vag tu însuși, ca toată lumea, de altfel. Era ca și cum ai fi privit submersiunea alter egoului tău într-un bazin adânc: forma vag familiară, apoi umbra unei forme, iar în cele din urmă nimic. Oră la care trebuia, de obicei, să ne întoarcem acasă.

Maiestatea Sa împărăteasa, pe de altă parte, își menținea abilitatea de a fi tăioasă tot timpul. Și-a păstrat-o în cei peste șaiszeci de ani de căsătorie și mult peste cea de-a zecea decadă a vieții sale. Avea să rămână în istorie pentru longevitatea sa. În cele din urmă, apropiindu-se de mileniu ca împărăteasa văduvă, lama sa a început să se tocească destul de repede. Nici nu-și mai dădea seama de asta. Nu-și mai amintea nimic.

Asasina sa Oshima era moartă demult, iar eu devenisem împărăteasă. Duminica, o vizitam pe soacra mea la palatul Fukiage, iar ea îmi zâmbea ca unei fiice demult pierdute. Beam ceai și vorbeam despre vreme.

Da, eram prietene vechi.

AM O FOTOGRAFIE a tatălui meu făcută în vara în care m-am logodit. Poartă *yukata* sa gri și stă în picioare, cu mâinile împreunate la spate, într-o postură meditativă elegantă, cu părul negru uns cu ulei din semințe de in, pe veranda casei noastre din Karuizawa. Este fotografia pe care mama a ales-o pentru altar, la înmormântarea sa.

A suferit un atac cerebral în primăvara lui 1970 în timp ce se plimba. Pentru că, până la ora cinei, nu se întorsese încă, mama s-a dus să-l caute. L-a găsit întins pe jos pe strada din spatele casei, cu brațele deschise, ca și cum, în cel mai adânc somn, încerca să prindă lucrurile aruncate spre el.

Și-a recăpătat cunoștința, dar nu a mai fost niciodată la fel. Nu a mai trăit decât câteva luni. După moartea lui, mama mi-a povestit istorioare despre amintirile sale ciudate din ultimele săptămâni de suferință, capsule ale timpului pe care mintea reușise cumva să le păstreze nealterate. Cred că ea se gândea că-mi oferea ceva de păstrat și prețuit de la el. Dar, în absența vocii sale familiare care să-mi povestească întâmplările, așa fragmentate cum erau, acestea aveau efectul opus. Îmi arătau că tatăl meu fusese singurul meu martor adevărat. Singurul care putea să ateste cu certitudine că fusesem un copil plin de viață. Iar acum, în lipsa lui, începea să mi se pară că acel copil nici nu existase vreodată.

CASA DIN KARUIZAWA A FOST VÂNDUTĂ; fiind singură, mama nu mai putea să o întrețină și nici nu mai voia să meargă acolo. Îmi doream nespus să o văd înainte de a fi vândută. Am încercat să-mi aranjez călătoria, dar mi s-a răspuns în mod repetat că nu era timp pentru altă activitate care nu era inclusă în programul meu încărcat. Marele intendent nu putea fi înduplecat în legătură cu acest subiect, ca și cu multe altele. Disperată, am apelat la soțul meu pentru a-mi pleda cauza. El a vorbit cu părinții săi, iar săptămâna următoare, spre surpriza și ușurarea mea, mi s-a permis să fac această excursie. Am luat copiii – Yasu avea zece ani, iar fiica noastră, Kumiko, născută în 1965, cinci. Nu puteam să uit că, în afară de fotografiile din ziare, tata nu își văzuse niciodată nepoții.

CASA ERA GOALĂ. Mobila, fotografiile de pe perete, rachetele vechi de tenis, bolurile de ceai, periile de baie, adică tot ceea ce îmi amintea de acele veri fericite fusese vândut sau aruncat. Pașii noștri acum – cei ai copiilor, mai ușori și mai rapizi, pentru că se fugăreau dintr-o cameră într-alta – aveau ecou. Am ieșit pe veranda din spate și am stat singură în umbra răcoroasă și parfumată, mirosind pinii și ascultând păsările.

După puțin timp, am simțit că mă trage cineva de mânecă și l-am văzut pe Yasu uitându-se la mine.

– Mamă, tu ce *faceai* aici? m-a întrebat cu neîncredere, deoarece casa i se părea plictisitoare, simplă și mohorâtă și nu putea înțelege cum putusem să fiu fericită în acel loc.

PE DRUMUL ÎNAPOI SPRE TOKIO, copiii au adormit. Eu stăteam între ei, cu capul fiecăruia pe unul din brațe – eram doar o mamă cu ochii umflați. Eram pregătită, deși nu îndeajuns de curajoasă, să-i spun lui Okubo să meargă mai departe, să treacă de palat, să treacă de Tokio, să nu se mai oprească niciodată.

– TU NU TE SIMȚI UNEORI SINGUR, Shige?

Era sfârșitul acelei ierni, înainte de lăsarea întunericului, în grădina din spatele reședinței noastre. Cei câțiva pini solitari erau mai mult maro decât verzi în lumina care începea să scadă, fără păsări, iar casele în formă de cutie făcute pentru ele de soțul meu acum nu mai adăposteau nimic altceva decât pene vechi. În curând, a urmat o cină la care trebuia să mergem – o ceremonie de decernare a unor premii sau un concert, nu mai știam. Ar fi trebuit să fim deja îmbrăcați, mi-am dat seama, șambelanii noștri mai mici așteptându-ne nerăbdători să ne deschidă drumul; îi simțeam acolo la marginea grădinii, stând ca niște lilieci. Nu ne văzuserăm toată ziua, iar când ne-am întâlnit din întâmplare în fața camerelor noastre, soțul meu mi-a propus o scurtă plimbare prin grădină.

– Singur?

A ridicat un con de pin maro și l-a studiat. Ne-am plimbat de-a lungul grădinii în tăcere, simțind pământul moale în care ne afundam. Când am ajuns la zidul din fund, ca printr-o înțelegere reciprocă, ne-am oprit.

– Știi, i-am spus eu cu o voce joasă, îmi imaginam tot timpul că mă voi reîntoarce acasă. Dar acum că tata nu mai e, nu mai am nici o destinație și nici un punct de plecare.

A dat din cap, dar nu a spus nimic.

– Aș vrea să am un prieten, Shige. Cineva cu care să vorbesc.

A dat drumul conului din mână și s-a întors spre mine cu ochii umbriți.

– Noi nu avem prieteni, Haruko, mi-a spus. Nu putem spera ca altcineva să înțeleagă cum e.

ÎNTR-O ZI, ÎN VARA PRECEDENTĂ, pentru prima oară în aproape treizeci de ani, doctorul Watanabe nu a apărut la îndatoririle sale. Soțul meu era atât de îngrijorat, încât i-a dat un telefon acasă. Fiica acestuia i-a spus că doctorul era la spital, unde se trata de cancer la pancreas. Boala era deja în ultima fază.

Eu eram în clădirea Agenției Casei Imperiale în acea dimineață și aveam întâlnire cu reprezentantele unui grup de femei care se ocupau cu menținerea artelor domestice în Japonia. Mi-am aruncat din întâmplare privirea printr-o ușă deschisă și l-am văzut pe soțul meu așteptându-mă afară. Cu mâinile căzute și fața trasă, părea mic și tânăr, mai mult orfan decât prinț.

În ultimele zile, când vechiul prieten și consilier se afla pe patul de moarte, soțul meu a stat la căpătâiul său ori de câte ori i-au permis îndatoririle și a trebuit să fie convins să nu doarmă pe un pat pliant în camera de spital. În jurul zonelor depigmentate și strălucitoare ale arsurilor doctorului din timpul războiului – acele cicatrice fine care nu-și pierduseră niciodată aura de mister – totul renunțase și decăzuse.

Când suflul l-a părăsit, iar ritualurile formale au fost îndeplinite, soțul meu s-a retras în biroul său. Seara târziu, m-am dus să-i duc niște ceai și, oprindu-mă în fața ușii închise, am auzit sunete de o asemenea durere, încât mâna mi s-a oprit înaintea de a bate la ușă. M-am întors în camera mea, lăsându-l să sufere singur, cu amintirile sale.

PARTEA A TREIA

ÎNTR-O ZI FRIGUROASĂ DE IANUARIE a anului 1989, în fața a două mii cinci sute de oaspeți oficiali din o sută șaizeci și patru de țări, soțul meu a devenit noul împărat al Japoniei.

A urcat treptele spre tronul tatălui său mort și s-a așezat pe el.

Takamakura este înalt de zece metri și făcut din lac negru, strălucitor. Din punctul cel mai înalt al tronului, s-a uitat în jos un phoenix cioplit – pasărea străveche care, după ce a cutreierat prin deșert timp de cinci sute de ani, a fost mistuită de flăcări, dar a renăscut din propria-i cenușă, cu forțe reînnoite.

În simbolistica noastră, pasărea phoenix, asemenea împăratului, este un model de perfecțiune, o persoană sau un obiect de o frumusețe sau de o excelență sublimă. Și astfel, o dată în viață, când un nou împărat își ia locul de drept pe Tronul Crizantemei, cu pasărea phoenix privind prelung peste umărul său la lumea copleșită de uimire, ești părtaș la un sentiment nou datorat complexului amestec dintre uman și mitologic pe care națiunea noastră l-a atins cu atâta distincție.

Ce ciudat că pasărea phoenix, care demult a fost în flăcări în deșert, este acum atât de rece la pipăit! Da, vă spun cu certitudine că este rece.

Iar împăratul, cu privirea păsării ațintită asupra spatelui său, începe brusc să se simtă înghețat, nemuritor, și totuși ca un nou-născut, fără căldura lumii. Pentru zilele de ceremonii

formale și de banchete numite *Sokui-no-Rei*, trebuie să mai aștepte zece luni, până în noiembrie. La sfârșitul acestora, la Marea Ofrandă de Mâncare din cadrul Festivalului *Daijosai*, de la miezul nopții, trecând printre toate cele trei sanctuare din lemn construite special în acest scop; sub ochii fiecărui suflet, după ritualul băii de purificare în cada din lemn; după ofranda de pește și orez făcută lui Amaterasu Omikami; după rostirea unei rugăciuni de mulțumire pentru pace și pentru o recoltă abundentă de orez; după împărțirea bucatelor cu poporul ca o comuniune cu zeii, se va prezenta pentru îmbrățișarea mitică care îl va separa de tărâmul lumesc și îi va da înțelepciune asupra acestuia.

În camera fără martori în care își face pelerinajul solitar, se găsește o platformă care seamănă cu un pat. Atâta se știe. Nu este pentru sine, ci pentru Amaterasu Omikami, pentru momentul când, în puterea nopții, Ea va veni să-i confere spiritul zeilor. Noul împărat – soțul meu – se înfășurase în haine albe, simple, ca un amant în cearșafuri, și se pregătise cu umilință pentru vizita Ei.

ȘI EU AM DEVENIT CEVA ÎN ACEA ZI: la cincizeci și cinci de ani cât aveam pe atunci, am devenit împărăteasa Japoniei.

Și totuși, deși am fost transformată în mod public și cum se cuvenea, eu nu m-am înălțat. Nu a fost necesară o separare spirituală. Ba din contră: așezată pe tronul meu înalt, nu m-am simțit niciodată mai cu picioarele pe pământ ca atunci.

FIICA NOASTRĂ, KUMIKO, a fost prima dintre copiii noștri care s-a căsătorit. Începând cu seara nunții, când ea și soțul ei – un funcționar public numit Seiji Ohno – s-au întors la apartamentul lor de două camere dintr-un cartier drăguț, dar nu scump, s-au schimbat de hainele de gală și s-au așezat în simpla lor cameră de zi, cu ceștile de ceai proaspăt infuzat în mână pentru a rememora evenimentele acelei zile, Kumi încetase să mai fie prințesă; ea fusese eliminată din registrul imperial. Măritându-se cu un om din popor, ea devenise, la rândul ei, din popor. Acest lucru îl făcuse din propria sa dorință, din dragoste.

ÎNTR-O SEARĂ, CU O SĂPTĂMÂNĂ ÎNAINTE DE CEREMONIE, trecând pe lângă dormitorul ei, am văzut lumină pe sub ușă. Am bătut la ușă, am intrat și am găsit-o în pat uitându-se la un album cu fotografii vechi. M-am așezat lângă ea; am rămas tăcute, răsfoind albumul. Am ajuns la o fotografie cu ea într-un șorț albastru și pantofi cu botul rotund pe o plajă din Hayama, pe când avea, cred, trei ani. Aparatul avea un obiectiv larg. În spate, tatăl ei zâmbea cu mândrie, iar pe mine mă prinseseră cu gura deschisă când probabil că ziceam: „Nu te duce așa departe!” (aceasta nu era o fotografie oficială) – iar, în dreapta, lângă apă, era Yasu, uitându-se țintă spre golf, cu spatele la noi și cu mâinile îndesate în buzunarele pantalonilor scurți.

Am pus degetul pe unul din piciorușele ei din fotografie.

– O să pleci de aici, Kumi! Dar o să-ți iei și amintirile cu tine.

Mi-a analizat fața.

– Așa te-ai simțit și tu când ai venit aici?

– Situația mea era cu mult diferită față de a ta, i-am spus. Dar, în mare, da, așa m-am simțit. Amintirile mele referitoare la viața de dinainte au devenit tot mai prețioase.

– Poate că nu e un lucru prea bun.

– Poate, am aprobat-o.

A închis albumul și l-a pus în sertarul noptierei sale.

– Mamă, mi-e frică să plec! Mi-e teamă.

– Te înțeleg. Mie mi-a fost frică să vin.

– Regreți vreodată alegerea făcută?

I-am întâlnit privirea – simțind deodată o tristețe pe care nu puteam să i-o explic, atât de diferite erau sentimentele noastre.

– Nu te regret *pe tine* nici un moment.

– Dar restul?

– Restul e prea lung de povestit acum. Altă dată, poate. I-am atins obrazul, chinuindu-mă să zâmbesc și să nu plâng. Dar, până atunci, draga mea, vei fi o soție și o mamă fericită, cu propriile tale fotografii și cu propriile tale povești – povești despre o viață mult mai interesantă decât aceasta, crede-mă. Și pentru asta mă voi bucura mereu.

TRADIȚIA IMPERIALĂ PREVEDEA că eu și tatăl ei nu aveam voie să participăm la ceremonie. Dar ne-am hotărât că, în această situație, tradiția trebuia încălcată. O vom vedea pe Kumi spunându-și jurămintele.

Este momentul pe care-l așteaptă fiecare mamă: să-și privească fiica în timpul nunții și să vadă în ochii acesteia că a ales așa cum i-a dictat inima. O expresie pe care o vede o sală întreagă – o probă indubitabilă.

Totul se termină și te trezești din nou izolat într-o mulțime, lăsat să ghicești adevărul lucrurilor prin proiecția propriilor tale

speranțe și regrete și temându-te, în mod prostesc, de consecințele acestora. Nu contează dacă ești împărăteasă sau spălătoreasă.

Atunci și acolo, fiica mea intra într-o lume pe care eu, cu mult timp în urmă, o părăsisem. Mergea înainte – mă rugam și speram că va fi fericită –, în timp ce eu, închisă în palatul meu cu multe camere, păream că nu pot decât să mă reîntorc la nesfârșit, urmând firul tot mai scurt de amintiri, aproape șterse, despre lăcașul iubit al copilăriei mele, care, din ce în ce mai mult, părea un vis.

DUPĂ RECEPȚIE, eu și cu Shige ne-am luat la revedere și ne-am întors cu Yasu la palat. Pentru liniștea mea sufletească, l-am întrebat pentru a cincea sau a zecea oară pe fiul meu despre caracterul vechiului său prieten de școală, care era acum ginerele meu.

– Seiji a fost întotdeauna la fel, mamă, mi-a răspuns Yasu răbdător. Ți-am mai spus. Este una dintre cele mai serioase și mai plăcute persoane pe care le cunosc.

– Atunci a ales bine. Va fi fericită.

– Bineînțeles. Va fi.

– Termină, Haruko! mi-a spus soțul meu. O să o vedem weekendul viitor.

Mi-am imaginat, cu durere, cum va fi: ceaiul cu fiica mea o dată pe lună, între anumite ore impuse de programul meu. Oricând va fi posibil, o voi vizita la ea acasă, de unde voi privi de la distanță cum încearcă să învețe mersul lucrurilor în lumea în care intrase în mod oficial: facturi pentru curățenie, tichete de parcare, cozile de la supermarket, diferența de preț dintre *ramen*¹ și *soba*². Libertatea radicală de a sta în pat dacă dorea și posibilitatea de a merge la plimbare când avea chef.

Nu-i va fi dor de închisoarea noastră minunată, de excentricitățile ritualistice ale celor de aici. Va fi o ușurare pentru ea să nu mai apară atât de des la știri. Va ști să-și prepare singură

¹ Supă cu tăieței (n.tr.)

² Tip de tăieței (n.tr.)

ceaiul, mișcându-se prin bucătărioara ei cu eficiența energică pe care o moștenise de la mama.

Bineînțeles, în această viață nouă, vor fi necesare anumite sacrificii în privința confortului și a gusturilor. În fiecare zi, plină de compromisuri mici și delicios de lumești (cel puțin, așa îmi imaginam), exista posibilitatea unei victorii sau a unui eșec atât de mic, pe care nimeni în afară de ea nu-l va observa. Imaginați-vă: sentimentul de a-ți lăsa amprenta secretă în locul tău privat, spre deosebire de cei care nu ar schimba niciodată nimic.

Nu, nu trebuia să-mi imaginez: încă îmi reaminteam sentimentul.

– O să o vedem, Shige, dar nu o să o mai recunoaștem, i-am spus. De asta mi-e teamă. Kumi s-a mutat într-o altă țară.

– Asta ți-ai dorit. Trebuie să încerci să fii fericită pentru ea.

– Sunt foarte fericită. Dar mai simt și altceva. Nu o să-mi înfrânez sentimentele pentru ca alții să se simtă bine.

Soțul meu s-a încruntat, dar nu a zis nimic. Limuzina imensă și izolată fonic aluneca pe străzile pe jumătate întunecate. Nu aveam un drum lung de făcut și totuși părea nesfârșit. Semafoarele înalte și galbene, prin geamul blindat, ușor colorat, păreau ireale, ca și cum aș fi fost fără cunoștință și o rază scrutătoare ar fi strălucit pe pleoapele mele închise pentru a vedea dacă era cineva acasă.

– Yasu, a început soțul meu destul de oficial, punând în discuție o problemă pe care dorea să o dezbată de mult, marele intendent a venit să-mi vorbească ieri. Era foarte supărat. Se pare că a apărut un obstacol neașteptat în calea comisiei care trebuie să aleagă prințesa moștenitoare.

În penumbra mașinii, expresia lui Yasu era de nepătruns.

– E adevărat că ai spus comisiei că intenționezi să rămâi burlac pentru tot restul vieții? Chiar ai spus așa ceva?

– Tată, eu am făcut o propunere odată, a răspuns Yasu înverșunat. Nu-ți aduci aminte? Am făcut-o din suflet. Și nu a fost acceptată.

S-a întors și nu a mai vrut să discute despre acel subiect.

SENSIBILUL NOSTRU FIU se îndrăgostise de ea până peste cap.

Se numea Keiko Mori. A fost crescută în țări străine – era japoneză, dar, ca și el, diferită. Vorbea șase limbi străine. Era stăpânită de o minte independentă. Era deja numită cea mai promițătoare femeie de carieră a generației sale – adică, a nației noastre, având în vedere că nimeni nu se mai aventurase pe aceste culmi înaintea ei. Era fiica unui diplomat foarte cunoscut și se specula că, într-o zi, urma să devină prima femeie director la Ministerul de Externe. Familia avea o a doua casă în Karui-zawa. Îi plăcea să schieze și să facă drumeții pe munte, să înoate și să călărească. Iubea mai mult câinii decât pisicile. Studiase literatura. Își făcuse studiile, ca și Yasu, la Oxford, unde traficul medieval cu barja (domeniul său de studiu) era chiar considerat un domeniu de studiu.

Venise la Togu Goshō la o serată. Era politicoasă, avea ureche muzicală, dar se vedea imediat că fusese crescută pentru îndeletniciri mai importante decât cântatul la pian sau la harpă.

Stând de vorbă cu ea la sfârșitul serii, i-am spus cu toată sinceritatea:

– Îți invidiez cariera, Mori-san.

M-a privit în mod vădit surprinsă.

– Mă invidiați, Maiestatea Voastră?

– Poate nu cariera în sine. Scopul tău în viață. Implicarea ta activă în lume.

– Dar, Maiestatea Voastră, dumneavoastră trebuie să fiți mult mai implicată în lume decât orice altă femeie din Japonia.

– Nu, Mori-san, sunt doar ocupată.

REFUZÂND CEREREA ÎN CĂSĂTORIE A LUI YASU, îi mulțumi pentru onoarea nemeritată pe care i-o făcuse și îl asigură că nu era nimic personal în decizia sa de a rămâne cetățean liber și de a-și continua cariera în Ministerul de Externe. Totul fusese realizat cu demnitate și discreție.

Mi-a părut rău pentru el, bineînțeles. Durerea sa îmi amintea de celelalte dureri suferite de familia noastră. Viața era, în cele din urmă, o chestiune de limite și de legi. Și de dragoste, dacă acesteia îi era permis să se manifeste. Nu puteam uita că mă căsătorisem cu soțul meu din dragoste. La vremea respectivă, acest lucru fusese considerat un act de libertate fără precedent pentru amândoi. Faptul că urma să fie ultimul meu act de libertate avea să mi se arate în etape, ca un preț ascuns al dragostei. În suferința sa actuală, fiul meu plătea un alt preț, mai public și mult mai mare.

În lunile care au urmat refuzului, ne-a jurat că nu se va mulțumi cu altcineva. Dacă Keiko nu-l voia, atunci el nu dorea să mai fie cu nimeni.

În arena publică, starea sa era considerată mai puțin romantică. Se sublinia adesea că prințul moștenitor nu era o simplă ființă care putea să-și urmeze dorințele inimii după cum voia. El avea o responsabilitate față de popor. Fără alți frați și cu un singur unchi – un playboy în vârstă, alcoolic și fără copii, care deja avea probleme cu ficatul –, refuzul prințului Tsuyo de a-și lua o soție era privit cu teamă, chiar cu mânie. Dacă nu se căsătorea, nu putea să aibă urmași de sex masculin; iar fără aceștia, viitorul a ceea ce se considera că existase încă dinaintea istoriei cunoscute era pus sub semnul îndoielii.

Țara devenise obsedată de ideea acestei nenorociri fără precedent. Exprimarea la unison a grijii și a nemulțumirii era o constantă în anumite zone mai puțin cumpătate ale presei și la anumite talk-show-uri. Au fost promovate tot felul de măsuri neoficiale, unele sinistre, iar altele de domeniul fantasticului; unele care implicau chirurgii și bisturie, altele care luau în considerație ritualurile de împerechere foarte puțin cunoscute ale animalelor alpaca și emu. În barurile și cluburile de noapte în care fiul meu nu intrase niciodată se șoptea că, din moment ce nu dorea să se însoare și să aibă o familie, era probabil homosexual. Un „doctor”, care insista să poarte un halat alb la fiecare apariție televizată, expunea teoria potrivit căreia consangvinitatea repetată imperială timp de cinci sute de ani a dus la înotul regresiv al spermei: în fața camerei de luat vederi, bărbatul executa cu brațele mișcările, evident exersate acasă în fața oglinzii, ca ale unui somon pe moarte care își depunea icrele invers.

Cei din palat care purtau costumele cele mai închise la culoare și care nu dormeau niciodată au făcut totul pentru ca aceste calomnii să nu ajungă la urechile Maiestății Sale împărăteasa și să-i șubrezească presupusa sensibilitate. Totuși, rapoarte de diferite tipuri ajungeau și în biroul meu. Deoarece puterea și atribuțiile fostei împărătese păliseră de-a lungul anilor, iar șambelanii și doamnele de onoare din vechea gardă care fuseseră soldații săi cei mai fideli – chiar asasinii, precum Oshima – se pensionaseră sau se îmbolnăviseră rând pe rând, am reușit, cu ajutorul soțului meu, să intervin pe lângă marele intendent și pe lângă colegii săi desemnați de guvern, în alegerea înlocuitorilor. Rezultatul progresiv a însemnat o mică victorie a libertății mele și a influenței mele la Curte. Totuși, era în firea locului ca și acești mici pași înainte să fie făcuți în limitele unor constrângeri.

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, când ne plimbam în grădina estică înainte de micul dejun, eu și soțul meu am fost interpelați de marele intendent Minamoto și de doi membri ai personalului

său, toți protejându-se cu umbrele de ploaia mocănească. Vizita lor așa de devreme dimineața era foarte neobișnuită, iar soțul meu, dându-și seama că ceea ce aveau să ne spună era foarte important, îl luă pe Minamoto deoparte pentru a putea vorbi în liniște.

Le priveam capetele sub învelișul negru cu spițe al umbrelei marelui intendent. Ploaia nu făcea nici un zgomot în căderea ei pe pânza întinsă. Când era foarte tânăr, soțul meu fusese educat că mișcarea excesivă a corpului unei persoane însemna lipsă de respect și slăbiciune, iar mâinile sale în timp ce vorbea cu marele intendent nu se mișcau. De regulă, mânca foarte ușor și nu se mișca aproape niciodată în somn.

Cei doi bărbați s-au despărțit. Marele intendent a făcut o plecăciune rapidă în direcția mea, apoi s-a îndepărtat împreună cu asistenții săi, costumele lor negre și umbrelele lor dizolvându-se în aburul ploii ca niște năluci. Era așa de ciudat; după ce au plecat, parcă nici nu au fost acolo. Pe locul lor, am observat un bătlan alb a cărui nemișcare se oglindea în apa micului iaz dinspre est.

Soțul meu a revenit lângă mine. Fața sa frumoasă părea umbrită de griji, iar părul său scurt, umezit de ploaie, avea o culoare cenușie mai intensă, aproape încărunțise.

– Ne-am întors de unde am plecat, a remarcat el cu un glas nefericit. Poporul e tot mai nemulțumit și nu pot spune că-l învinovățesc. I-am dat permisiunea lui Minamoto să facă o ultimă încercare din partea lui Yasu pe lângă ambasadorul Mori. Mori e ambițios. Dacă își dorește ceva extrem de mult, își poate influența fiica oricât de încăpățânată ar fi.

– Și dacă nu-l iubește pe Yasu?

– Tu nu aveai îndoieli când m-ai acceptat, Haruko?

– Erau îndoieli în legătură cu lumea ta, Shige. Lumea *asta*.

– Și pe tine te-au considerat încăpățânată, nu-i așa?

– Acum foarte mult timp, și nu cred că era un compliment.

Am ajuns pe malul iazului. Aproape imperceptibil, bătlanul și-a schimbat poziția pentru a ne privi din profil, ochiul lui perlat străbătând aburul alb.

– Mi-e teamă pentru Yasu, am spus. Dacă va fi refuzat din nou, oamenii nu-l vor ierta.

– Nu-l vor ierta nici dacă nu face nimic și decide să-și trăiască tot restul vieții în celibat, ca un preot. Oftă nerăbdător. Ascultă, șansa de a suferi un alt eșec este libertatea pe care o cere. I-o oferim cu toată susținerea. Altfel, îți spun de pe acum că vom fi ultimii. Am putea să o luăm din loc chiar acum, să trecem canalul, să mergem în Karuizawa, să ne stabilim acolo și să ne deschidem o ceainărie.

– Nu m-ar deranja un asemenea viitor.

– Pe mine, da. Cred că aş muri. Și pot să-ți spun că nu mă simt bine la gândul că deja suntem în întârziere – că vom fi în istorie, dar exemple greșite. Yasu trebuie să-și îndeplinească obligațiile, să se căsătorească și să aibă copii.

– Adică, fii.

– Fii, bineînțeles, a spus el iritat. Linia trebuie să continue.

– Trebuie? De ce?

S-a uitat fix la mine, șocat și jignit. L-am fixat și eu, uimindu-l și mai mult.

– Tu ești împărăteasa.

– Și nu-mi poate fi permisă, Shige, după zeci de ani de tăcere, o simplă întrebare?

Mânios, nu a mai spus nimic și nu s-a mai uitat la mine.

– Nu-mi pare rău, i-am spus.

Deasupra noastră, ploaia cădea ca un abur, ca o șoaptă, iar bătlanul a făcut un pas ușor cu picioarele sale ca niște bețe în iaz.

– Ești udă, a spus soțul meu fără pic de afecțiune. Tremuri de frig. Să ne întoarcem!

– Nu mi-e frig, i-am răspuns și mi-am continuat plimbarea fără el.

DUPĂ-MASA TÂRZIU, mă aflam la biroul meu când am auzit o bătaie în ușă. În cadrul ușii, cu capul plecat, stătea Yasu. Cu picioarele ca de plumb, s-a apropiat și s-a așezat pe scaunul cel mai apropiat de mine.

– Părea promițător. Eu așa credeam. Discutam despre politică, sporturi, cărți, viața la Oxford. Nu-mi doream să se mai termine. Apoi i-am pus din nou întrebarea. A spus nu și s-a terminat totul.

I-am prins mâna pentru un moment, iar apoi i-am dat drumul.

– Ce motiv ți-a dat?

– Motivele ei nu s-au schimbat. Dorește să-și continue cariera. Admir lucrul ăsta și i-am și spus-o. Se teme că se va sufoca aici.

– Așa a spus?

– N-a fost nevoie. Și spune-mi cine ar putea să o învinovățească? Cine ar alege locul ăsta uitat de lume decât dacă ar fi obligat?

Ochii ni se întâlniră și și-a dat seama ce a spusse.

– Mamă, îmi pare rău...

– E în regulă. Nu te dezaproab.

– Eu...

– Hai să nu vorbim despre asta, bine?

Am tăcut amândoi.

Apoi, o briză ușoară a intrat prin fereastra deschisă de lângă biroul meu și mi-a împrăștiat grămada de scrisori către Societatea Nipono-Americană, către Societatea Niponă a Surorilor Medicale, către Federația Națională a Părinților Singuri și cea a Bunăstării Copiilor... Iar ceva în tot tabloul ăsta – simbolismul cunoscut al scrisorilor oficiale scrise de altcineva și pe care trebuia să le semnez, lipsa lor de semnificație în materie de sentimente, în umbra singurătății fiului meu – ar fi putut sugera, dacă aș fi fost îndeajuns de receptivă, o concluzie a vieților noastre; și totuși, instinctul de supraviețuire m-a făcut să ignor acel adevăr pentru moment.

Am pus capacul stiloului. Același stilou greu, din aur, pe care Shige îl culesese de pe jos acum treizeci de ani, când eu nu puteam vorbi, promițând să-l păstreze pentru mine până mă simțeam îndeajuns de puternică să-l cer înapoi. La un moment dat – nu mai știu când –, mă simțisem îndeajuns de puternică și mi-l dăduse înapoi. Ne continuaserăm drumul mulți ani în acel loc, în care fluxul nici nu creștea, nici nu scădea.

M-am uitat la fiul meu. Nu-l mai văzusem niciodată atât de pierdut și de nefericit.

– Yasu, tu crezi că te iubește?

Părea că se luptă cu întrebarea până când, în cele din urmă, mi-a răspuns cu glasul plin de speranță sfidătoare.

– Îi e teamă. Dar simt în sufletul meu că va ajunge să mă iubească cum o iubesc și eu.

– Ce te face să fii atât de sigur?

A dat din cap; nu-mi putea explica.

– Te cred, i-am spus.

Și l-am crezut sau mi-am dorit să-l cred.

LA RĂSĂRITUL SOARELUI, în ziua în care trebuia să mă întâlnesc singură cu Keiko Mori, pentru prima dată, am văzut steaua dimineții. Stătea cuibărită în înălțimea de culoare albastru-închis deasupra grădinii estice ca o perlă în adâncurile răsturnate, așteptând să fie culeasă dacă putea fi atinsă. Nu-mi aminteam să o mai fi văzut de când fusesem mică, în Karuizawa.

Dormisem cu intermitențe, trezindu-mă înainte să se lumineze de ziuă. Soțul meu nu s-a mișcat când m-am strecurat afară din pat. Gardienii de noapte s-au alarmat când m-au văzut furișându-mă prin casă în halat; la început, au avut impresia că sunt un intrus. Apoi a urmat un exces de plecăciuni și de scuze; mi-a trebuit destul de mult timp să-i fac să înțeleagă că doream doar să iau puțin aer. Au vrut să mă urmeze, dar i-am trimis înapoi, promițându-le că nu mă voi aventura departe.

AFARĂ, STEAUA PLUTEA singură pe cer. Mi-a părut pentru o clipă că – sau poate, cine știe, era doar impresia mea în acea dimineață – reprezenta începutul și sfârșitul.

– SĂ O AȘTEPT pe Maiestatea Voastră aici?

Okubo parcase limuzina pe aleea îngustă de lângă casa părinților mei. Îi eram recunoscătoare că se gândise să acopere însemnele imperiale de pe aripile mașinii cu benzi magnetice negre; deși, dacă marele intendent ar fi aflat despre o asemenea șmecherie, șoferul meu ar fi fost condamnat să culeagă ciuperca tot restul vieții.

Da, Okubo: era încă alături de mine și avea aproape aceeași vârstă ca mine. Pentru că țineam la el, făcusem tot ce-mi stătuse în putință pentru a-l ajuta să promoveze în ierarhia Curții. Dar era încăpățânat în felul său și de fiecare dată când se ivea șansa unei promovări, își informa superiorii de dorința sa de a rămâne în poziția în care se afla. Aveam încredere deplină în el și nu mergeam în nici un loc important fără dânsul.

– În situația actuală, Koji, cred că aș prefera discreție totală, i-am spus. Știi vreun loc unde poți merge vreo oră ca să-ți petreci timpul?

– Aș putea spăla mașina din nou.

– Mașina e foarte curată.

– Vă mulțumesc, Maiestatea Voastră! Și-a înclinat capul, spunând: Știi o librărie excelentă în Sendagaya.

Lui Okubo și mie ne plăceau cărțile polițiste bune și îl trimiteam adesea să-mi cumpere cărți.

– Da, bine, cumpără-mi o carte interesantă și ia-ți una și ție!
Dar să nu cumva să-mi spui cine e criminalul!

– Foarte bine, Maiestatea Voastră!

– Ești foarte serios astăzi.

Okubo se gândea la remarca mea cu gravitate.

– Îmi pare rău, Maiestatea Voastră! Astăzi, mă *simt* serios.

– Da, probabil că ai dreptate, l-am aprobat.

Mi-a deschis ușa. Ajunsesem devreme, fără escortă imperială și oarecum deghizați și pentru câteva momente a fost chiar posibil să stau ca un om normal în fața casei în care copilărisem. O casă văduvită, care nu mai era mare și care avea nevoie de reparații. Un colț din acoperișul cu țigle se întrezărea deasupra zidului grădinii acoperit de licheni, tot crăpat ca un vas de ceramică spart care stătea să cadă.

– Îți mulțumesc, Koji, dar nu trebuie să mă aștepți.

Și-a lăsat privirea să zăbovească asupra mea mai mult decât de obicei, apoi a făcut o plecăciune.

– Atunci mă întorc peste o oră, Maiestatea Voastră!

GRĂDINA ERA O POEZIE într-un chenar spart.

Tufe sărace; flori care trebuiau udate; doi cireși plângători; pietriș care nu mai era alb. Și pietrele trebuie îngrijite pentru a-și păstra spiritul. În centrul îngrăditurii, un scaun din metal ruginit era îndreptat spre sud, spre singura bandă de lumină – un accident al luminii zilei realizat de acoperișurile învecinate, de înălțimi diferite.

Ușa de la intrare era plină de zgârieturi în jurul broaștei ca de la o cheie nepotrivită cu care s-a tot încercat să se intre în casă. Sub ferestre, de o parte și de alta, o pată umedă, din mușchi, urca pe fațadă, demonstrând ceea ce devin lucrurile în timp.

Aici stătusem în ziua nunții mele: mama, în dreapta mea, iar tata, în spatele meu.

Am intrat.

EA A VENIT SINGURĂ, așa cum stabilisem, cu metroul și pe jos. Curajul ei era de admirat. Primele ei cuvinte după ce i-am deschis ușa au fost că indicațiile mele se dovediseră excelente.

Deși nu era o frumusețe clasică, era cu siguranță drăguță, cu o față lată, o bărbie fixă și cu ochi inteligenți, adânci. Avea părul tuns scurt într-un stil care sugera interesul pentru ceva mai substanțial decât simpla înfățișare; o impresie susținută și de alegerea costumului bleumarin (probabil că venise direct de la serviciu), în locul a ceva mai feminin. Nu purta foarte multe bijuterii. Zâmbetul ei de întâmpinare, deși reținut, nu era deloc timid.

Și-a scos pantofii negri cu toc jos în holul de la intrare și, la îndemnul meu, și-a luat în picioare o pereche de papuci de casă vechi ai mamei mele, așa cum făcusem și eu. Eram o pereche ciudată în acel moment, cu hainele noastre elegante și papucii învechiți. Dacă i se părea ciudat faptul că avea o întâlnire cu împărăteasa Japoniei într-o casă distrusă din cartierul în care se afla, se abținea de la comentarii. Era rece, și totuși surprinzător de caldă.

– Aceasta a fost casa părinților mei, i-am explicat. Mama a murit anul trecut, poate ai auzit. Vrei să vii cu mine în bucătărie în timp ce pregătesc ceaiul?

Bucătăria era îngustă și curată. În aer se simțea mirosul acru, dar îmbietor de pastă *miso*, de parcă acolo recent s-ar fi făcut supă. Am umplut ceainicul electric și l-am pornit.

– După cum îți dai seama, Mori-san, nu prea am șansa să port papuci de casă și să beau ceai cu tinere doamne după-amiază.

Cu un clinchet și un oftat, ibricul s-a închis. Am turnat apa fierbinte peste frunzele de un verde pal. Mirosul amar s-a ridicat în aer și a lăsat locul ca de obicei unuia recunoscut. Am dus tava în camera de zi și am servit ceaiul.

Partea preferată din casă a tatălui meu. *Shoji* care se deschidea înspre grădină fusese înlocuit de mult timp cu ferestre din sticlă cu jaluzele, iar lumina se revărsa acum printre lamelele acestora.

– Te-am chemat aici, Mori-san, pentru că sper să putem vorbi fără constrângeri în aceste vremuri, să spunem, foarte complexe.

– Nimic nu mi-ar face mai multă plăcere, Maiestatea Voastră.

– Vreau să te simți în largul tău cu mine.

– Deja mă simt.

Vorbea fără ezitare sau jenă și observam că-mi spunea adevărul. Anii petrecuți în străinătate o pregătiseră parcă prea bine.

– S-a pus mare presiune asupra ta și, în ciuda acestui fapt, ai reușit să manevrezi situația cu delicatețe, sinceritate și respect.

Își înclină capul – nu cu modestie, nici cu trufie, ci cu un simț practic care pentru generația mea fusese inexistent. Nu-mi dădusem seama înainte de încrederea sa în sine – sentimentul său, ca o persoană a acestor timpuri, că merita atenție din naștere. Era obișnuită să fie dorită. Și dacă e să fiu sinceră cu mine în legătură cu acea zi, trebuie să recunosc că-mi doream să se simtă dorită – chiar cu prețul acestei încrederi în sine ieșite din comun.

– Spune-mi, te rog, așa, între noi, nu ai fost deloc tentată de propunerea fiului meu?

– Bineînțeles că am fost tentată, Maiestatea Voastră.

– Simți ceva pentru el?

– Înălțimea Sa este un bărbat admirabil și foarte bun.

– Un răspuns plin de respect. Dar crezi că ai putea să-l iubești așa cum se vede că te iubește el pe tine? Îmi pare rău că sunt așa de directă, dar am ajuns într-un moment în care, se pare, că nu prea mai avem mult timp.

– Nu cunosc răspunsul la această întrebare, Maiestatea Voastră.

– Atunci de ce ești sigură?

– De faptul că există aspecte în perspectiva de a mă mărita cu Înălțimea Sa care mă sperie.

– Poți fi speriat și totuși poți merge înainte, am spus. Așa am făcut și eu.

– Atunci probabil că știți ce lucruri mi-e teamă să părăsesc.

– Știu. Cariera ta.

- Nu, Maiestatea Voastră. Viața mea.

În tăcerea care s-a instalat, am reumplut ceștile cu ceai. Soarele dispăruse și nu mai scălda în lumină camera. Ceaiul era rece. În penumbra care ne-a cuprins ușor, culoarea din obraji săi sugera o profunzime feminină nouă; simțeam că pot vedea cum va arăta la bătrânețe.

- Mori-san, i-am spus, sper că mă poți asculta acum cu o minte deschisă.

- Bineînțeles.

- Vreau să știi că-ți înțeleg temerile mai bine decât crezi.

- Am aflat despre câte ați îndurat, a spus ea respectuos.

- Pe vremea când m-am căsătorit eu nu puteam vorbi cu nimeni altcineva decât cu soțul meu - nu aveam nici un prieten în interior.

- Cred că a fost foarte greu pentru dumneavoastră.

- Nu mă plâng. Dar vreau să știi că, dacă te măriți cu fiul meu, voi face tot ce-mi va sta în putință pentru a te proteja și pentru a fi prietena și aliata ta. Îți dau cuvântul meu.

CA ȘI INFLUENȚA, PERSUASIUNEA NU FUNCȚIONEAZĂ DUPĂ O REȚETĂ, care să te ghideze să dozezi cantitățile. Nu vei ști niciodată cât de mult ai realizat. Dacă a fost prea puțin, prea mult sau îndeajuns. Dacă ai fost catalizatorul acțiunilor unei persoane sau doar pretextul.

Și totuși poți ști. Pe drumul spre casă, de la întâlnirea secretă din acea după-amiază, sentimentul responsabilității pentru fericirea viitoare a acestei tinere femei s-a ținut scai de mine; îl simțeam nu ca pe un triumf, ci deja ca pe o remușcare.

A ACCEPTAT DEJA până la sfârșitul lunii. Cine putea pretinde sincer că-i cunoștea adevăratele motive și sentimentele pe care le nutrea? Nu contează, spuneau oamenii. Nu contează, spunea Curtea. Nu contează, spuneau împăratul și împărăteasa. Decizia fusese luată pentru binele națiunii. Viitorul era senin și strălucitor acum.

Unii comentatori numiră venirea noii prințese un miracol, alții, propria noastră revoluție de catifea, iar alții, un vis. În câteva săptămâni, păpuși, poșete, eșarfe, ceainice, seturi de sake, tricouri și haine pentru Keiko „Business“ se vindeau ca pâinea caldă, comercianții din țară golindu-și stocurile unul după altul.

Avea chiar mai puține șanse decât predecesoarea sa de a învăța ceea ce trebuia să învețe. Cum să pășească, cum să facă plecăciuni, cum să vorbească, cum să nu vorbească, cum să recite, cum să tacă, cum să apară, cum să dispară. Arta și iluzia conferinței de presă imperiale. Unghiul abordării generale. Șaizeci de ore de lecții, iar apoi fereastra pentru lecții va fi închisă cu cheia.

Se spune că nu treci șanțul decât o dată în viață.

IMEDIAT DUPĂ CE A FOST ANUNȚATĂ LOGODNA, s-a efectuat un test de fertilitate. Keiko l-a trecut fără probleme. Știința lucrului se poate schimba, dar rezultatele nu au voie să varieze – ceea ce nu o scutea pe prințesa moștenitoare ca, în săptămânile de ceremonie ritualică de după căsătorie, să fie supusă la o frecare viguroasă a stomacului cu saci cu tărâțe de

către două virgine Shinto pentru a-i crește șansele de a produce vlăstari masculini. Pânza de sac, știam din experiență, era dură și iritantă; după nunta mea, timp de câteva săptămâni, am fost plină de bubițe de la buric până la gât. Nimeni nu mă avertizase în privința acestui lucru. Tot ce știam era că altele au fost acolo înaintea mea; că și altora li se frecase burta ca găinilor când trebuie să se ouă și ascuseseră iritarea fără să se plângă. Apoi pielea mea s-a vindecat, am conceput, și primul meu copil a fost băiat. Deci cine ar putea spune că ritualul nu a fost eficient? Cine ar putea spune că ceea ce sta scris în cărțile secrete nu era cuvântul adevărului?

Deci Keiko trecuse testul. Dar testul era prin definiție doar începutul, primul obstacol într-o olimpiadă neconținută a reproducerii. Testul spunea, pe scurt, că se putea; era urmat de nuntă, care însemna că trebuia. Deoarece, pe lângă faptul că trebuia să dăm naștere pe tăcute și în mod eficient unui moștenitor masculin la Tronul Crizantemei, noi, soțiile, nu aveam aptitudini sau atribute speciale care să satisfacă așteptările generale privind persoana noastră; de fapt, nu existau alte așteptări de la noi.

Iar sângele nostru singur nu avea nici un fel de valoare: era apă pe lângă vinul fin și nobil de secole, considerat imposibil de îmbunătățit cu timpul.

Iar când nunta se termină, procesiunea este gata, caleașca sau mașina e pusă la păstrare pentru un alt secol, zeci de mii de supuși care aclamă se întorc la serviciu și la călcat rufe, noi intrăm în casa noastră sofisticată, ni se dă o ceașcă de ceai amar și trebuie să începem. Din nefericire, viața nu este un spectacol al naturii văzut la televizor și chiar dacă ar fi, noi nu suntem ființele potrivite pentru această atribuție, fiind doar niște păsări care nu pot zbura și care, odată doborâte, se ridică cu greu. Picioarele noastre urâte se ridică în aer. Ouăle noastre sunt puține și extrem de fragile; nu multe ajung la maturitate. Aceasta este povestea biologică tristă a păsării noastre, iar ea nu poate să facă nimic sau aproape nimic pentru a schimba firul acțiunii.

8 mai 1993

Hotel Okura

Mult stimată Împărăteasă Gazelă,

Multe salutări din partea vechii voastre prietene care nu a încetat niciodată să se gândească la voi cu multă afecțiune. Poate că ați ghicit deja ce mă aduce din nou la Tokio. A menționat vreodată viitoarea voastră noră despre nașa sa din New York? Excentrica doamnă japoneză mai în vârstă, care a luat-o sub aripa sa protectoare în timpul anilor de liceu, a însoțit-o la Bergdorf și la primul ei film (a fost *Saturday Night Fever*, cu John Travolta în rolul principal, care a dansat mai târziu cu Prințesa Di la Casa Albă)? Cu mulți ani în urmă, i-am întâlnit pe ambasadorul Mori și pe soția acestuia la o serată și ne-am împrietenit. Apoi am cunoscut-o pe fiica lor, Keiko. Ne-am înțeles bine de la început – chiar de atunci, era o fetiță care-și spunea punctul de vedere. Cât timp a stat în New York, am vizitat-o în mod regulat, iar acum a devenit o tânără remarcabilă. Iar dacă influența mea nefastă se mai observă la ea ocazional, nu pot decât să-mi cer scuze și să îi cer Maiestății Voastre să-i considere personalitatea deschisă și plină de viață ca un dar care v-a fost trimis cu cea mai mare afecțiune din partea parteneriei din echipa de atletism din trecut – o predare ca aceea pe care o exersam în sălile din Seishin.

Sunt cam libertină vorbindu-vă astfel, riscând să vă ofensez și să fiu mazilită chiar înainte de a fi sosit, dar cred că știți

mai bine decât oricine că eu nu știu să comunic altfel. Asta îmi aducea probleme întotdeauna cu maica Clapp și încă mă pune în încurcătură cu cei sus-puși, dintre care, dumneavoastră, draga mea, sunteți pe cea mai înaltă poziție.

Deși manierele mele ireverențioase au reușit – în ciuda ultimei mele căsătorii – să funcționeze mai bine la New York în toți acești ani, voi înțelege dacă acestea nu vor fi tolerate aici. Dar dacă din diverse motive încă le-ați putea tolera și dacă vă mai gândiți la mine măcar cu un strop din afecțiunea cu care mă gândesc eu la dumneavoastră, atunci cred că am avea multe lucruri să ne mai spunem încă.

Pe lista de oaspeți pentru nunta fiului dumneavoastră, mă veți găsi sub numele de căsătorie, Thomas. Mai mult ca sigur că, dacă v-ați uitat pe listă, nu m-ați recunoscut. Numele celui de-al doilea meu soț era – sau ar trebui să spun este pentru că e viu, fără nici o îndoială – Bertram Thomas. S-a retras în orașul Naples, Florida, în timp ce eu, din fericire, continui să locuiesc în marele și minunatul său apartament de pe Park Avenue. Are propriul său avion, pe care îl folosesc și eu ocazional (cu o escală scurtă în Hawaii, m-a adus aici fără nici o problemă).

Dragă Haruko, sper că ești fericită. Prințul Tsuyo este un bărbat foarte norocos. Keiko este tipul de tânără așa cum, alergând pe holuri (sau măcar gândindu-ne că alergăm), visam odată să devenim.

Cu siguranță că ești împovărată de numeroasele tale obligații. Totuși, dacă ai câteva minute libere și dorești să-ți revezi vechea prietenă cu picioare lungi și cu gura mare (nu degeaba, îți aduci aminte, eram numită „o sepie prăjită pe un băț”), stau la hotelul Okura și m-am săturat deja de cumpărături.

Sunt prima care admite că nu am nici cea mai vagă idee despre ceea ce face o împărăteasă. Dar dacă s-ar alege Cea Mai Valoroasă Femeie, aș vota, cu siguranță, pentru tine.

Cu afecțiune,
Miko

L-AM TRIMIS PE OKUBO să o ia pe Miko de la hotel, instruindu-l să nu bage în seamă bizareriile ei deoarece trăia de multă vreme la New York. Koji, deși nu fusese niciodată la New York, citise multe romane de spionaj a căror acțiune se desfășura acolo și a părut nerăbdător să ducă la îndeplinire misiunea periculoasă pe care i-o dădusem. I-am cerut să o aducă pe draga mea prietenă Miko direct în biroul meu deoarece, de data asta, voiam să scot din ecuație saloanele imense, abordările nesfârșite și ritualurile obositor de formale care marcau invariabil orice întâlnire imperială. În această zi importantă, nu am cerut decât un prânz simplu și o cameră liniștită în care să vorbim.

Eram pregătită când am auzit bătaia în ușă și am deschis ușa eu însămi.

Miko zâmbea fără să-și dea seama în timp ce o studiam. După atâția ani, silueta sa își menținuse ciudățenia fermecătoare, torsul său unghiular fiind așezat într-un mod nesigur pe picioarele lungi și subțiri. Și totuși părul său grizonant scotea în evidență strălucirea ochilor negri, iar gropițele arămii din obraji, o proeminență nouă și captivantă, făcându-te să te gândești că, deși nu fusese frumoasă niciodată, timpul fusese generos cu ea și o înfrumusețase.

– Mă încântă să-ți spun că arăți la fel, chiar mai bine, i-am spus.

– Tot o sepie prăjită pe un băț?

– Asta m-ar face o gazelă cu păreri extrem de demodate.

– Ciudat, a spus Miko, mie mi se pare că semeni cu împărăteasa Japoniei.

L-am observat pe Okubo, care stătea nemișcat în spatele musafirei mele, neîncercând să-și ascundă dezaprobarea privind tonul nedemn al conversației noastre.

– Te-am avertizat că este ciudată, Koji, i-am spus. Și face pe toată lumea din jur la fel de ciudată.

– Nu și pe mine, a mormăit Okubo.

– *Sunt* ciudată, m-a aprobat veselă Miko. Dar șoferul vostru crede că sunt spioană, Maiestatea Voastră. Deși dacă cineva ar trebui să fie considerat spion, el e acela. Indiscreția sa este inumană, chiar și pentru un japonez.

– Prietena Maiestatei Voastre mi-a pus o grămadă de întrebări despre Maiestatea Voastră, dar am refuzat să răspund la toate, a răspuns Okubo cu stoicism.

– E ca un zid de cărămidă, a confirmat Miko.

– Mulțumesc, Koji, ai procedat bine.

Cu două plecăciuni inegale, ne-a părăsit.

– Exact așa cum mă așteptam – aici e ca în secolul al șaisprezecelea, a spus Miko.

– Al zecelea, aș spune eu.

– Te cred. Ai fost întotdeauna mai bună la istorie.

– Tu erai mai rapidă.

– Nu comentez – dacă te-aș contrazice, m-ar închide și n-aș mai vedea Fifth Avenue niciodată. Ce cameră drăguță! E biroul tău personal?

– L-am umplut cu lucruri din biroul meu vechi, dar a refuzat cu îndârjire să fie al meu.

– Atunci, al cui e?

– Al unei femei dintr-o carte pe care n-am citit-o.

– Dacă tu n-ai citit-o, atunci eu nici atât. Ascultă, draga mea, trebuie să vii în vizită la mine la New York cât mai trăim încă!

– Mi-ar face mare plăcere, am spus cu căldură.

– Dar bineînțeles că nu poți veni în vizită când dorești tu.

– Nu în modul în care vrei tu.

– Există și un alt mod care contează? m-a întrebat cu seriozitate.

La masă, am turnat apă cu lămâie în pahare dintr-o carafă pe care se formaseră picuri de apă din cauza căldurii. A fost pregătit pentru noi un meniu cu somon prăjit rece și legume fierte cu ghimbir. Miko a așteptat politicoasă până mi-am ridicat bețișoarele înainte de a începe să mănânc, dar ne-am dat seama imediat că nici uneia nu ne era foame.

– Nu știu cum simți tu, a spus ea împingându-și scaunul înapoi și uitându-se de jur-împrejur prin cameră, dar mie toate astea mi s-ar părea extrem de apăsătoare.

Și-a deschis brațele pentru a-mi cuprinde biroul, ferestrele, spațiul din spatele acestora, palatul, grădinile, pădurea, șanțul: totul părea infinit în brațele ei.

– Da, câteodată.

– Și în alte dăți?

– În alte dăți, nu mi se pare în nici un fel, am spus. Este atât de mult încât nu este foarte mult. Este un nimic grandios, un gol fantastic, iar eu sunt nimic în el.

– Ești foarte filosoafă astăzi.

– Nu, Miko, din contră, nu mai am pic de filosofie în mine. Dar am, în schimb, un program foarte încărcat, în fiecare zi. Tristul adevăr este că am devenit doar o persoană pragmatică.

– Dar așa mi te și amintesc de când eram mici – cel puțin în comparație cu mine.

– Da, dar cu câteva vise la bord.

Am tăcut amândouă.

– Totul se reduce la două persoane? am întrebat, după un timp.

– Așa cred, cel puțin. Miko a zâmbit. Îmi amintesc că odată soțul meu mi-a cerut să încetez să mai încerc să-l impresionez cu falsa mea umilință japoneză și să găsec curajul să-i spun adevărul. M-am simțit atât de ușurată – în sfârșit, adevărul!

– Cel de-al doilea soț al tău?

– Nu, cea de-a doua căsnicie a fost de conveniență, din păcate. Adoră falsa umilință japoneză, iar adevărul nu este prietenul său. Vorbeam de primul meu soț, Simon. Eram la a

cincea noastră întâlnire și atunci m-am îndrăgostit de el. A făcut o pauză și privirea ei s-a întors spre interior. A murit pe neașteptate acum mult timp. Înainte de a avea copii.

– Îmi pare foarte rău.

– Mulțumesc. Dar știi, am descoperit ceva: este posibil să-ți revii după o pierdere imensă fără să treci niciodată peste ea. Sună foarte american, nu-i așa? Când eram împreună, călătoream mult – am fost și în Antarctica o dată –, și adesea mă gândesc la urmele pe care le-am lăsat prin lume. Le văd în visele mele: două traiectorii legate, ca păsările.

– Cocori, i-am spus.

Mi-a zâmbit.

– Da, cocori.

– Harta ta e neprețuită, Miko.

A sorbit din paharul înalt din fața ei. Părea că mă studiază prin imperfecțiunile verzi ale acestuia gândindu-se la ceva. Apoi mi-a spus că-l văzuse recent pe fratele său, Kenji.

– E tot pictor – și încă unul bun, trebuie să recunosc. Și, ca mine, e puțin ciudat în comportament și în înfățișare. După cina de ieri-seară, știi ce mi-a spus? Mi-a spus că am devenit exact ca el.

– Pentru că ai trăit în străinătate atâta timp?

– Pentru că, după un anumit moment, nu mai e cale de întoarcere. Pentru mine, acel moment a fost moartea lui Simon. Pentru Kenji, a fost focul care i-a distrus fața. Toți cei care suntem puțin ciudați am pierdut câte ceva.

– Și eu?

– Tu?

– Eu nu sunt ciudată?

– Bineînțeles că ești, Haruko, dar în felul în care sunt ciudați zeii. Puterile lor îi fac de neatins.

– Sigur știi că am foarte puțină putere. Și nu vreau să-ți par niciodată de neatins.

– Generalizam.

– Te rog, nu face asta! Ești singura care mai poate confirma că am fost o fetiță ca tine.

– O fetiță, da, a spus Miko. Dar nu ca mine. Ai fost întotdeauna extraordinară.

– Atunci ce am pierdut?

Înainte de a-mi putea răspunde, am auzit un ciocănit în ușă. Ne-am ridicat privirile ca din transă.

– Cine e? am întrebat.

Ușa s-a deschis.

– Nu încă, Koji, am spus. Mai avem nevoie de timp.

Cu o privire dezaprobatore aruncată musafirei mele, Okubo a făcut o plecăciune și a plecat, închizând ușă.

Camera a părut brusc înfometată – ca și cum era nevoie de un act de hrănire și credință pentru a readuce ceea ce fusese întrerupt. Ca și cum reîntâlnirea cu Miko după atâta vreme ar fi fost ca păienjenişul argintiu și vast al copilăriei – niciodată prea îndepărtat pentru a fi pierdut în totalitate.

Ea a fost cea care a rupt tăcerea.

– Înainte să plec, Haruko, vreau să-ți spun ceva.

– Te rog – ca și cum îi spuneam că putea, cu permisiunea mea, să mi-o ia înainte, printr-o ușă deschisă.

Am privit-o cum ezită, apoi cum iese prin cadrul ușii.

– Cu mult timp în urmă, ai trecut printr-o perioadă de suferință groaznică, a spus. Îmi amintesc că am văzut o fotografie într-o revistă cu tine și cu familia ta undeva pe o plajă – cred că era în Hayama. Toți erați îmbrăcați ca niște creaturi perfecte, copiii aveau niște pantofi adorabili. Și îmi amintesc că mă gândeam că acei copii aveau cea mai frumoasă mamă din lume. Erai atât de frumoasă, Haruko, și atât de tristă. Arătai – cum să-ți spun tocmai ție lucrul ăsta? – de parcă ai fi fost singură în fotografie. Și-mi aduc aminte că mă gândeam că trebuie să-ți scriu ca să te salvez. E ridicol, dar la asta mă gândeam. Dar nu-mi venea nimic în cap – nu aveam o înțelepciune proprie. Soțul meu murise. Iar tu erai prințesa moștenitoare. Lunile s-au transformat în ani; am fost o lașă și nu ți-am trimis nimic.

– Nu, Miko, am spus. Eu am fost cea lașă.

A dat din cap dezaprobat.

– Nici una din noi nu a avut ce să-i dea celeilalte când aveam mai mare nevoie. Apoi anii au trecut și se presupunea că nu mai ești atât de tristă. Așa spuneau revistele din America. Îți recăpătaseși vocea. Dar regretul meu a rămas chiar și azi.

– Nu ți-am răspuns la scrisoare. Iar soțul tău...

– Nu țineam legătura. Nu aveai de unde să știi.

– Da, dar cu timpul, aici, te obișnuiești să spui tot mai puțin. Vezi cum e. Sufletul e trecut pe dietă severă. Când vorbesc cu tine e ca și cum mi-aș reaminti cum să mănânc.

– Ai fi surprinsă, Haruko, dacă ți-aș spune că, deși știu puține despre drumul pe care l-ai ales și cum a fost pentru tine, îmi fac griji pentru fericirea lui Keiko?

– Nu mă surprinde.

– Susții această căsătorie?

– E femeia pe care o iubește fiul meu, am răspuns simplu. Îi susțin fericirea.

– Și fericirea lui Keiko?

– La asta trebuie să răspundă singură.

– Știu că tatăl ei a exercitat presiuni mari asupra ei.

– Nu ar fi ceva ieșit din comun. Tații nu se dau în lături când vine vorba de bunăstarea fiicelor lor.

– Poate. Dar cred că și alte persoane influente și-au exprimat dorințele, a spus Miko cu o voce fermă. De fapt, cred că și tu ți-ai exprimat dorința în fața ei. Iar ea te-a ascultat. Nu-i așa?

Nu am spus nimic. Am ținut cu ochii carpeta dintre noi: nu o puteam contrazice, dar nici nu voiam să-mi cer scuze. Adevărul părea prea ambiguu pentru a fi discutat chiar și cu draga mea prietenă. În tăcerea lungă și goală, Miko s-a ridicat în picioare și s-a îndreptat spre fereastră, uitându-se ținând la gazon.

– Te iubesc ca pe o soră, Haruko, a spus ea în cele din urmă. Dar te rog să înțelegi că dacă într-o zi Keiko va avea nevoie disperată de mine, voi veni chiar eu să o iau. Să o iau acasă.

CUVINTELE NU SE SCHIMBĂ. Doar oamenii.

Prințul moștenitor era primul, precedat de ritualistul-șef în lunga sa robă albă. Asemenea preoților, Înălțimea Sa purta o tocă și o parură din mătase și lac negru. În mâna dreaptă, ținea un *shaku*¹ din lemn lustruit, care reprezenta autoritatea sa peste tărâmul lumesc. Robele sale erau de un portocaliu intens ca prima înălțare a lui Amaterasu Omikami peste pământ. La câțiva pași în urma sa, se găsea primul său șambelan, în pantaloni violeți și într-o robă neagră ca tăciunele, ducând trena albă lungă care pornea de la talia Înălțimii Sale. Urma apoi al doilea șambelan ducând sabia Înălțimii Sale, care, de o mie de ani, fusese trecută de la un prinț moștenitor la altul în momentul investiturii.

Tăcerea nu era deplină. Pietricele mărunte, albe, acopereau curteau, scrâșnind sub picioarele lor.

Keiko Mori, în ultimele sale minute de libertate, își fixase privirea înainte. Costumul cu douăsprezece straturi cântărea cincisprezece kilograme, părul ei poate doar trei. Picioarele ei, împiedicându-se în vâlul din mătase al *nagabakama*, băjbăiau precum mâinile unui orb.

ERAM ÎN LOCUINȚA NOASTRĂ, urmărind ceremonia de căsătorie la televizor, hainele noastre formale și mișcările

¹ Sceptru (n.tr.)

noastre stângace sugerând o cabină de probă cu câteva ore înainte de începerea spectacolului. Soțul meu ședea pe canapea, mișcându-și picioarele cu nervozitate. Își luă un pumn de mazăre prăjită dintr-un bol de sticlă, culegând câte un bob, pe rând, cu degetele.

– Așa am arătat și noi? a meditat el cu voce tare.

Privind-o pe Keiko mergând cu pași elaborați în jurul curții cu pietriș, nu i-am răspuns.

A ajuns la altar și s-a înclinat până la pământ. Apoi a intrat. Odată intrată în incinta sacră, n-am mai putut-o vedea pe ecran. Și totuși, eu o vedeam.

– GATA, A SPUS SOȚUL MEU când totul s-a terminat. Acum trebuie să înceapă să facă copii și sarcina va fi îndeplinită.

– Băieți, am spus.

Neobservându-mi tonul, a crezut că sunt de acord cu el; s-a întors și mi-a zâmbit.

– Mâncăm cât se schimbă ei?

– Dacă vrei.

– Ce s-a întâmplat?

– Nimic. Îmi amintesc mirosul de benzen când m-au spălat pe cap.

M-a privit năucit – nu fusese niciodată spălat pe păr cu benzen, nu știa despre ce vorbeam.

– Nu mai există așa un miros, am spus.

– Bănuiesc că nu.

Părea plictisit și pe bună dreptate. El voia să vorbească despre viitor, nu despre trecut.

LA UN SEMNAL din partea maestrului de ceremonii, prințul și prințesa moștenitoare se apropiară. Ea purta o rochie Hanae Mori, albă, fără bretele, iar decorația Primului Ordin al Sfintei Coroane, tapetată cu perle, era prinsă pe pieptul ei. Tiara de pe capul ei – aceeași pe care o purtasem și eu după

nuntă – strălucea datorită diamantelor pe care nici nu le puteai număra. Părea alta și nu-mi puteam lua ochii de la ea.

Yasu ne-a adus la cunoștință că nunta fusese făcută în fața lui Amaterasu Omikami și ne-a mulțumit pentru îndrumarea și înțelepciunea acordată de-a lungul vieții. L-am binecuvântat. În timp ce schimbam Cupa Părintelui și a Copilului, am observat că fiul meu se născuse pentru a fi exact ceea ce era.

Când a venit rândul nurorii mele, imitarea mișcărilor soțului ei a fost corectă, iar mâinile nu i-au tremurat. Privirile ni s-au întâlnit și i-am zâmbit.

Am ieșit pe balcon toți patru, zâmbind și făcând cu mâna oaspeților privilegiați. Soarele strălucea. Erau multe fețe cunoscute și se auzeau omagii și aplauze.

– Keiko-sama! a strigat un vestit actor Kabuki, făcând o plecăciune până la mijloc.

Apoi ceilalți i-au urmat exemplul până când s-a auzit un strigăt general.

– Keiko-sama!

– Keiko-sama!

– Keiko-sama!

În spatele mulțimii, îmbrăcată în culori exuberante, Miko zâmbea și striga împreună cu ceilalți.

Apoi a venit timpul. Am fost conduși în partea de jos prin coridoare și camere lungi și din nou Înălțimea Sa a fost aclamată tare în mod repetat. Afară aștepta un Rolls-Royce decapotabil. În fața unei formații grandioase, polițiști și gărzi ale palatului încălecaseră pe cai magnifici, alte automobile și alte gărzi ale palatului încheind coloana. Ea s-a așezat pe bancheta din spate a Rolls-Royce-ului, lângă soțul ei.

Un semn al mâinii, un ordin militar, tropăitul perfect al copitelor pe caldarâm, torsul unui motor perfect: procesiunea imperială se pusese în mișcare.

Eu și soțul meu am rămas în urmă – eram simboluri ale unei ordini trecute.

PARTEA A PATRA

DINCOLO DE ZIDURILE GROASE care înconjoară cele douăzeci de hectare de pământ pe care noi, cei care ne numim imperiali, nu-l posedăm, țara noastră a intrat pe la mijlocul anilor '90, după patruzeci de ani de prosperitate uimitoare, într-o stare de declin.

Semnele indubitabile ale unei recesiuni economice severe și prelungite – fotografiile publice ale președintelui uneia dintre cele mai mari companii de titluri de valoare plângând în genunchi pe podeaua de la Bursă (se va sinucide peste câteva zile) – au fost urmate curând de dezastre de alt tip. Părea că se năpustise ciurma asupra noastră, ecranele televizoarelor se umpluseră de imagini cu navetiști care vomitau, tușeau, plângeau (peste patruzeci și opt de mii în total), ieșind din vagoanele de metrou otrăvite cu gaz sarin; cu femei în vârstă acoperite cu pături și cu capetele înfășurate în *hachimaki*¹, stând înfiorate pe aleile desfundate și pe băncile din parc pe jumătate distruse din orașul Kobe, pus la pământ de cutremur și de flăcări; cu copiii palizi, vlăguiți, speriați care, abuzați fizic și psihic de colegii de clasă și de profesori, refuzau să-și părăsească dormitoarele ani întregi.

Generațiile mai tinere, necunoscând sentimentul rușinos al înfrângerii, gustul murdar și tăios al foamei, mirosul constant amar al cenușii, au fost puse brusc în fața unui eșec de neînțeles care nu trebuia să facă parte din moștenirea lor. Părea că ne urmăresc în mod obscur stafiile victimelor noastre din războiul

¹ Eșarfă pentru cap, tipic japoneză, realizată din material alb sau roșu (n.tr.)

pe care doar cei bătrâni păreau că și-l amintesc – care acum, deodată, apar și se plimbă fără teamă, râzând și urlând de mândria și de capacitatea noastră de a uita.

Cred că acesta era fundalul pe care trebuiau privite alte colapsuri mult mai personale.

La fel și renașterile ciudate.

DE LA BUN ÎNCEPUT, greșelile lui Keiko au fost făcute publice, fiecare reprezentând o datorie, pe care ea probabil că realizase deja că nu o va putea plăti vreodată. A fost văzută mergând în fața soțului ei de prea multe ori, iar limbajul ei ceremonial de la Curte era adesea mai puțin ceremonios când vorbea, folosea adesea persoana întâi, mergând până într-acolo încât să-și exprime chiar câteva păreri.

Toate acestea erau observate, deși păleau pe lângă interesul brusc și neîncetat al publicului în privința condiției sale fizice. La Curte și, ocazional, în afara ei încercările disperate ale noii prințese de a concepe – un avort spontan și numeroase sarcini false doar în primii ani de căsnicie – erau extrem de bine cunoscute. Bărbații în costume negre știau ce să facă cu această așteptare disperată, cum să aprindă flăcările nevoii poporului de a vedea această față nouă în timp ce, în spatele zidurilor palatului, continuau să clădească același monument vechi de disperare împietrită. Da, pânțelele tinerei femei trebuia să ajungă la termen și cât mai curând; trebuia să-și mărească dimensiunile pentru a conține mai mulți copii – sau cel puțin un prinz; nimic nu trebuia să stea în drumul ei spre atingerea îndatoririi sale sacre. Între timp, dacă dorea să meargă, trebuia să pășească în urma soțului, iar dacă dorea să vorbească, trebuia să o facă folosind cuvinte împrumutate, îmbrăcate în robe vechi.

Nu era prima care se lovea de limitele stricte; eu, bineînțeles, făcusem asta înaintea ei. Dar ea era prima care credea în mod inocent – și cine o putea învinui, după ce eu îi jurasem solemn – că avea să fie cumva protejată de forțele implacabile care se năpusteau asupra ei.

LA PRIMA EI CONFERINȚĂ DE PRESĂ, timp de aproape o oră, în spatele unui podium jos echipat cu un microfon, a răspuns

cu răbdare la întrebările pregătite, puse de reprezentanții mass-mediei – reprezentanții a patruzeci și șapte de ziare, reviste și agenții de presă –, cu răspunsurile care îi fuseseră date. În mod gradual, odată ce actul său public de ventriloc se îndrepta încet spre o suspendare, vocea i-a devenit stridentă și a început să apuce paharul cu apă ascuns într-o nișă a podiumului tot mai des. Dacă nu ai fi observat-o îndeaproape – așa cum făceam eu și Shige în apartamentele noastre –, nu ai fi văzut că, pe măsură ce nivelul apei din pahar scădea cu fiecare sorbitură, ea se uita cu anxietate spre stânga, unde prim-șambelanul ei – un bărbat cărunt, foarte atent și îmbrăcat într-un costum negru – stătea în spatele unei mese pliante pe care fusese așezată o carafă plină cu apă și împropătată cu felii de lămâie.

– Mai avem timp doar pentru o întrebare, a anunțat prim-șambelanul după o oră, spre ușurarea aproape a tuturor celor prezenți.

Deoarece nimic important nu se spusese în acea zi; nimic important nu va fi spus niciodată.

În fața camerei, un jurnalist de la un ziar important s-a ridicat în picioare. Pe fața sa plină de semne lăsate de acnee și îngroșată de ani de fumat și băut se putea observa o expresie plictisită pe care cu greu o putea stăpâni. Era rândul său prestabilit, întrebarea era cunoscută dinainte și nu existau așteptări ca el să primească un răspuns în adevăratul sens al cuvântului. Întrebarea sa ținea numărul extrem de scăzut al călătoriilor – mai precis, două, ambele în țară și plictisitoare – pe care prințesa le făcuse de la începutul căsătoriei sale și izolarea regretabilă, în pofida anilor de instruire diplomatică aprofundată și a calităților sale oratorice cunoscute, a comunicării directe între ea și supușii săi.

Jurnalistul s-a așezat.

Preț de câteva momente stânjenitoare, prințesa Keiko a tăcut. A întins mâna spre paharul cu apă, a văzut că era gol și l-a pus din nou pe masă. Un sunet gol s-a auzit până în fundul camerei.

Prim-șambelanul, care stătea în picioare într-o parte, și-a mișcat picioarele de parcă n-ar fi stat confortabil.

– Înainte de a răspunde la întrebare, vreau să fiu sigură că v-am înțeles corect, a început ea. Vreți să spuneți că, în calitatea

mea de soție a prințului moștenitor, mi-am petrecut timpul călătorind în locuri lipsite de interes, spunând lucruri lipsite de interes? Asta vreți să spuneți?

S-a făcut liniște. Camera aștepta un răspuns. Jurnalistul care adresase întrebarea s-a ridicat din nou în picioare ezitând.

– Înălțimea Voastră mi-a înțeles foarte bine întrebarea, vă mulțumesc.

– Foarte bine. Atunci, dați-mi voie să vă spun că sunt de acord cu ceea ce spuneți. În aproape patru ani, de la vârsta de treizeci și doi de ani până la vârsta mea actuală de treizeci și șase de ani, nu am fost în nici un loc interesant și nu am spus nimic interesant. Nici eu nu aș fi putut descrie mai bine situația în care mă aflu. Cu respect vă spun că aceasta este definiția clară a modului în care mi-am petrecut timpul până la și incluzând și această oră de conversație.

În cameră nu se auzea nici musca. Prim-șambelanul s-a apropiat brusc de podium și i-a murmurat câteva cuvinte la urechea căre era ca o țintă în mișcare, pentru că ea a clătinat din cap la cuvintele lui.

– Înălțimea Voastră, a spus el hotărât – destul de tare ca să poată fi auzit de toată lumea, o întâmplare de asemenea șocantă –, îmi pare rău, dar se pare că timpul a expirat.

– Vă mulțumesc pentru avertizare, a răspuns ea cu o voce brusc plină de viață, care s-a auzit până în ultimul rând.

Zâmbetul său, ca și această nouă voce, era conștient de sine într-un mod disperat și se putea observa că ceea ce începuse ca o simplă provocare – un membru atârând, ciocănit de doctor, tresărind instinctiv – devenise cumva, în fața unui grup, aproape o revoltă, transformându-i pe toți cei prezenți în martori. Și-a ridicat încheietura goală pentru a fi examinată de cei prezenți.

– Din păcate, după cum puteți vedea, în noua mea viață, m-am dezobișnuit să port ceas. Cine știe? Poate că aceasta va deveni una din acele rare ocazii când ignoranța se dovedește a fi mai convingătoare decât cunoașterea.

Deodată s-a auzit un alt sunet decât vocea ei solitară: scârțâitul penițelor celor patruzeci și șapte de jurnaliști care notau cu frenezie ceea ce a spusse. În picioare, lângă prințesă,

prim-șambelanul se uita țintă cu o neputință înfiorată la podium, la microfon, la paharul gol de apă.

– Ca răspuns la întrebarea adresată, a continuat ea, aş dori să sugerez că, după părerea mea, au existat poate prea multe speculații cu privire la activitățile și sănătatea mea. În același timp, a existat poate o înțelegere deficitară generală a complexității situației. Acest lucru m-a derutat câteodată. Am trecut prin greutăți care nu conduceau spre scopurile care mi-au fost atribuite. Cred în stilul vechi, dar sunt o persoană a timpurilor actuale. Nu mi-am ales copilăria, dar, trăind-o, nu mi-o amintesc decât pe aceasta. De aceea, mă voi strădui mai mult, dar nu-mi pot cere scuze. Și mă întreb uneori dacă nu e posibil cumva să împăcăm aceste diferențe într-un mod iertător, fără vinovăție sau persecuție.

A făcut o pauză pentru a-și aduna ideile. Dar apoi i s-a părut mai potrivit să continue sau mai degrabă să umple tăcerea infinită cu cuvintele sale.

– Mă voi opri acum. Timpul nostru a expirat. Vă mulțumesc pentru întrebări. Până astăzi, prințul a fost întotdeauna alături de mine. Fără susținerea sa, singură, am fost nevoită să vorbesc cu o voce nouă și îmi simt gâtul uscat de la acest efort.

– ÎȘI DĂ SEAMA CE A FĂCUT? mi-a spus soțul meu.

A întors un buton și ecranul s-a stins. A fost un film dramatic pe care doar noi, cei de la Curte, am avut privilegiul să-l privim – o transmisiune directă doar pentru televizoarele noastre –, iar acum, că se terminase, lăsase în urmă un public profund divizat format din doi oameni. Shige a început să măsoare salonul nostru în lung și-n lat, oprindu-se pentru a pufni tare cu iritare, pentru a culege o scamă invizibilă de pe pantaloni, pentru a regla cu agresivitate jaluzelele, prin care lumina cenușie a după-amiezii se strecura ca o apă murdară de la spălatul vaselor. În cele din urmă, s-a oprit și s-a uitat la mine.

– Ori nu are habar de ceea ce a făcut, ori știe foarte bine și totuși a făcut-o.

– Și ce crezi tu că a făcut, am spus, în afară de a spune adevărul?

Aveam o voce calmă – poate în mod provocator –, dar, în piept, inima îmi galopa ca și cum încă aş fi văzut-o pe Keiko

pe podium, cu gura uscată și cu gândurile revoltate. Încă o vedeam ridicându-și încheietura goală, hotărând, așa cum eu nu am avut curajul să o fac, în fața unei lumi a bărbaților care nu-i permiteau nici măcar o sorbitură de apă, să anuleze timpul și să-și ofere libertatea de a-și spune oful în public.

– Adevărul? a spus soțul meu. Există un singur adevăr, Haruko, și acesta este datoria ei. Fata asta trebuie să-și facă treaba ca noi ceilalți.

– Suferă.

– Ceea ce nu scuză lipsa sa de respect.

M-am uitat țintă la el.

– Când te aud cum vorbești, îmi aduc aminte, cu neplăcere, de mama ta.

A înlemnit, iar ochii i-au devenit reci.

– Așa și trebuie, a spus el.

– Foarte bine. I-am întors spatele. Scuză-mă, mai am niște scrisori de scris.

– Draga mea – așteaptă! Privirea i se înmuiase când m-am uitat la el și a oftat:

– Hai, te rog, să nu ne certăm!

Dar nu voiam să mă las ușor.

– I-am promis să o protejez, Shige. Înainte de căsătorie. Înțelegi ce înseamnă asta, nu-i așa?

– Bineînțeles, a spus el cu o voce pe care o credea plină de consolare.

S-a apropiat de mine și m-a mângâiat pe braț de parcă aș fi fost un animăluț imperial.

– Și e în firea ta să faci o asemenea promisiune. Dar *trebuie* să înțelegi, dacă nu ai făcut-o deja, că nu poți să faci nimic pentru ea.

A ieșit, trecând foarte aproape de mine, și totuși intangibil în spațiul său inviolabil de împărat al Japoniei.

SE ȘTIE FOARTE BINE ce efecte are lumina soarelui printr-o lupă: gândacul, cosașul, sub mâna necruțătoare a copilului care îl torturează, începe să ardă și dispăre. Imaginați-vă, cum se simte o ființă umană.

Într-o dimineață – după primul avort spontan și sarcinile false –, Keiko se trezi agonizând și a fost dusă repede la spitalul imperial.

A fost pus un diagnostic – zona zoster.

În acea seară, ea și Yasu trebuiau să participe la o cină în onoarea președintelui Franței, împreună cu soțul meu și cu mine. Iar Keiko, iubitoare de o viață a Europei, a refuzat cu îndârjire să lipsească de la eveniment, insistând că se simțea bine.

Chimonoul formal pe care-l purta era de culoarea fildeșului, obi-ul era stacojiu, mai închis decât sângele, cu flori cusute din tul alb. *Obi*-ul fusese strâns de către ajutoarele sale cât de tare se putuse în jurul taliei sale subțiri, zona cea mai afectată de zona zoster, și până ca ea și Yasu să ajungă în apartamentele noastre, de unde trebuia să plecăm spre reședința ambasadorului împreună, am zărit în ochii săi teroarea resimțită de un copil înainte și după o mare durere fizică. Mergea cu pași mici, ca pe coji de ouă, ca și cum spatele îi fusese rupt în somn. Nervii de sub piele – vasele unei traume necunoscute, ca niște săgeți cu otravă în ambră – erau atât de inflamați, încât chiar și cel mai fin material îi schimonosea înfățișarea.

I-am sugerat să se întoarcă imediat în apartament ca să se odihnească în momentul în care am văzut-o.

– Mulțumesc, dar mă simt destul de bine să merg, a răspuns ea.

– Cred că ai niște dureri groaznice.

– Se poate și mai rău. M-aș putea întoarce și m-aș putea lăsa pe mâna doamnelor mele de onoare.

– Te tratează rău?

S-a uitat fix la mine fără nici o expresie, fiecare secundă de tăcere făcând realitatea remarcii mele din ce în ce mai grosolană și mai obscenă. Nemulțumită de mine, mi-am întors privirea în altă parte, murmurând:

– Aș vrea să te pot ajuta cumva...

– Uneori, Maiestatea Voastră, și eu aș vrea să locuiesc în Paris.

A făcut o pauză, apoi, parcă regretând tonul vocii sale, a spus:

– Nu puteți face nimic. Nu mă luați în seamă!

Nici nu zâmbea, nici nu se încrunta. Părea – așa îmi amințesc – să fie într-o stare de agonie medie, care parcă era un chin trupesc, o rușine care o strângea mai tare decât *obi*-ul roșu-închis. O rușine cu origini necunoscute, pe care simțea că nu o putea admite și care o devora încet.

Câteva minute mai târziu, când ne pregăteam să plecăm, soțul meu a întrebat-o – o întrebare de o asemenea ignoranță plină de speranță și cruzime involuntară, încât am simțit nevoia să-l rănesc cumva, pentru a-i cauza o durere țintită, care să-l trezească la realitate – dacă starea ei nu avea vreo legătură cu calendarul lunar. Ar putea fi însărcinată?

Se lăsase o tăcere îngrozitoare. Ea și-a întors fața într-o parte, a făcut doi pași ca și cum ar fi vrut să fugă de pe pământul pe care stăteam – da, în ochii ei, și eu eram în acel moment implicată –, apoi s-a oprit și a început să plângă încet. Lacrimile sale nu erau multe, dar erau de neuitat.

Când a terminat, a insistat să se întoarcă singură în camera sa pentru a-și reface machiajul. Mai târziu, ni s-a alăturat din nou și nimeni nu și-a dat seama că se întâmplase ceva.

La cină, a fost impresionantă. A vorbit într-o engleză fluentă cu ambasadorul american, într-o franceză impresionantă cu președintele Chirac și a fost considerată fermecătoare de toți cei care au văzut-o. Presa a fost cucerită de apariția ei.

ÎN DIMINEAȚA URMĂTOARE, a fost chemată de primul adjunct al marelui intendent Minamoto. A fost complimentată în legătură cu talentul ei evident pentru limbile străine, apoi a informat-o că nu era rolul ei, atunci sau altă dată, de a acționa în numele familiei imperiale în calitate de diplomat. Cu cât mai repede își va uita engleza și franceza și își va concentra energiile pe scopul de a rămâne însărcinată, cu atât va fi mai bine pentru ea și pentru națiune.

MI-A POVESTIT CHIAR EA DESPRE MUSTRARE când am vizitat-o la Togu Goshō în după-amiaza următoare ca să o întreb cum se simțea. Era limpede că nu se simțea mai bine. Ședea pe marginea unei canapele din camera de primire, atentă să nu se atingă de nimic, cu spatele perfect drept, cu maxilarele strânse de durere. Totuși a reușit să găsească energia de a face o glumă pe seama ei.

– Sincer, mândria mea a fost rănită. Se pare că Minamoto-san nu-mi prea apreciază engleza.

– Din contră, o apreciază prea mult, am răspuns. Cred că ai fost extraordinară aseară. Dacă îmi permiți, am fost mândră de tine.

– Nu mă supăr. A încercat să schițeze un zâmbet, dar un junghi de durere i-a transformat zâmbetul într-o grimasă. Era o priveliște demnă de milă și am încercat să o ating – dar la vederea mâinii mele care se apropia, mi-a șoptit:

– Vă rog, nu!

Mi-am retras mâna.

– Ar trebui să te las să te odihnești, am spus. Dar înainte să plec, Keiko, pot să fac ceva pentru tine? Ceva ca să-ți fac viața mai puțin...

M-am oprit, aruncând o privire, prin ușa deschisă, în hol – unde o doamnă de onoare își ferea ochii de parcă nu ne-ar fi ascultat conversația – și am continuat pe un ton mai coborât.

– Când eram de vârsta ta, au existat persoane care mi-au făcut viața un calvar. Împărăteasa era cea mai puternică, dar mai erau și alții. Poate că mă pot folosi de influența pe care o am pentru a o înlocui pe una dintre doamnele tale de onoare.

Keiko a clătinat din cap.

– Vă mulțumesc, Maiestatea Voastră! Dar nu există un singur inamic sau câțiva. Sunt toți. E locul acesta. E corpul meu – ceea ce vrea și ceea ce nu vrea să facă. Așa încât, deși vă apreciez bunăvoința, nu văd ce ați putea face.

– Înțeleg și îmi pare foarte rău.

Era adevărul, deși a clătinat din nou din cap spre mine și nu mi-a dat nici un răspuns. Și apoi – sperând, fără convingere, că va găsi cumva forța de a se ajuta pe ea însăși – am plecat de acolo.

AL DOILEA AVORT SPONTAN le-a forțat mâna și au fost nevoiți să-și expună suferința în fața publicului. La sfârșitul anului 1999, știrea că Keiko era însărcinată nu a putut fi ascunsă nici de către cei mai experimentați birocrați. Au fost publicate ediții speciale; la televizor nu se mai vorbea despre altceva; s-au făcut mulaje pentru păpuși Keiko gravide, cu pulovere mici.

Pe fața mamei, în acele câteva săptămâni, după raza de speranță care a urmat aflării veștii, mi s-a părut că zăresc o nouă formă de teroare. Mergea de parcă purta o greutate inumană.

Până la Anul Nou, greutatea dispăruse.

A fost un fiu? Întrebarea era prea morbidă pentru a fi pusă. Și totuși, a putut fi auzită un timp ca subiect de bârfă și de aluzii chiar și în cercurile respectabile de dezbateri publice. Nu există intimitate adevărată în această țară intimă, doar reticență crudă mascată sub formă de discreție. Au despuiat-o de toate hainele.

Între acești pereți, peste canal, se așternuse panica. Erau necesare măsuri disperate, iar cuplul tânăr, dar deja bătrân, disperat și neajutorat pe bună dreptate, nu se putea opune. Au fost planificate acțiuni secrete. Legiuni de doctori experți au sosit în toiul nopții sau la crăpatul zilei, în mașini cu geamurile fumurii. Erau îmbrăcați ca niște oameni de afaceri, lingviști, seismologi, ruși, turci, îmblânzitori de șerpi – oricum, numai în halatele lor nu.

Exista un spital în nord, în Fukushima, despre care se spunea că era cel mai avansat în știința fertilității. Îți și imaginezi cum, în interiorul spitalului, era o clinică, iar în interiorul clinicii, specialiștii și camerele lor curate, și frigiderele lor imaculate. Yasu și-a îndeplinit sarcinile undeva în Tokio, iar rezultatele au fost trimise proaspete, printr-un curier imperial, către clinica din Fukushima, unde au fost introduse negreșit în prințesa Keiko care, sub pretextul participării la un program de donare de sânge, se dusesse acolo ea însăși.

Spitalul era în apropierea vilei imperiale de la Nasu. Yasu o întâlnește acolo și petrecuseră o săptămână făcând plimbări scurte și lente pe malul mării.

ÎNTR-UN AN, rămăsese însărcinată din nou. Da, știința este un mister și o minune. Curtea a revenit imediat la viață, experții au fost chemați din nou. Au fost făcute grafice în funcție de frecvența grețurilor de dimineață ale prințesei, inclusiv privind dimensiunile îngroșării picioarelor sale. Sângele și scaunul îi erau monitorizate la intervale regulate, iar lungimea plimbărilor, restricționată. Era hrănită ca un juncan Kobe care urma să fie servit istoriei.

Și nici unul dintre doctorii sau șambelanii ei nu a remarcat faptul că femeia pe care o supravegheau – odată una dintre cele mai realizate și încrezătoare cetățene – își petrecea cea mai mare parte a timpului plângând. Ca și cum ar fi cunoscut deja sexul copilului și ar fi știut care urma să le fie soarta.

Între timp, peste tot în Japonia, mulajele pentru păpușile Keiko gravide, cu pulovărașele lor perfecte, erau scoase de la naftalină pentru a fi vândute.

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ DE PRIMĂVARĂ, m-am dus la Togu Goshō să o vizitez. Se plânsese că se simte sufocată de la prea mult stat înăuntru, așa că ne-am hotărât să facem o plimbare prin grădină, unde pământul era moale și ud, iar aerul, proaspăt venit din alte părți ale lumii. Din când în când, mergând pe

lângă mine, mâinile i se odihneau pe stomac, precum picioarele acuşite ale unui porumbel.

Îngrijitorii ei ne urmau pentru a se asigura că nu se suprasolicită. Totuşi, puteam vorbi în intimitate, iar în jurul nostru, în grădină, păsările, revitalizate de vremea mai caldă, zburăteau ici-colo. Căsuţele mici din lemn pe care soţul meu le construisese pentru ele imediat după nunta noastră au fost renovate de mai multe ori de-a lungul timpului, iar acum arătau aproape ca noi. O iluzie, bineînţeles – şi totuşi când i le-am arătat lui Keiko şi i-am spus povestea lor, i s-a părut hazliu că împăratul avusese odată o asemenea pasiune pentru grauri, făcându-şi timp să le observe obiceiurile mai multe luni la rând pentru ca apoi să aleagă culorile care să le atragă cel mai mult înspre cuiburile lor.

– Iar eu? a întrebat ea. Zâmbetul ei îşi pierduse umorul şi devenise graniţa aridă a buzelor strânse între vis şi nemulţumire; un loc care mie îmi era cunoscut. Ce culoare din lume m-ar putea atrage pentru a mă reîntoarce în temniţa asta după ce am scăpat?

Ne-am oprit şi ne-am privit.

– Ştiţi? a spus ea brusc, câteodată mă rog să fie fată – în situaţia asta nu vor şti cum să procedeze cu noi şi poate ne dau afară.

CÂND A VENIT VARA, rugăciunea ei tăcută şi-a găsit răspunsul.

Mesagerul Maiestăţii Sale a sosit la spitalul imperial cu o sabie lungă de treizeci de centimetri gravată cu sigiliul imperial. Sabia a fost aşezată lângă coşul copilului ca un totem pentru protecţie divină. A rămas acolo şase zile, toţi ochii fiind aţintiţi asupra-i şi orbiţi.

În cea de-a şaptea dimineaţă, fetiţa fără nume a fost îmbăiată într-un lighean din lemn de chiparos în timp ce doi curtezani trăgeau de corzi pentru a speria spiritele rele. Prinţesa moştenitoare privea scena din vârful patului, iar prinţul moştenitor, de lângă ea. Şi se rugau.

Mai târziu, în acea după-masă, a avut loc numirea. După ceremonie, numele și titlul fetei, înscrise de împărat pe hârtie *washi*, au fost duse de mesagerul imperial la palatul Togu și prezentate prințului moștenitor. De acolo, au fost anunțate la cele trei altare de la Kashikodokoro și la Agenția Casei Imperiale. În cele din urmă, târziu, hârtia *washi* a ajuns și la spital.

AM SOSIT IMEDIAT după ce mesagerul și însoțitorii săi au plecat. Keiko era în pat, palidă și dezumflată, cu fiica sa – puțin mai mare decât o pisicuță udă – dormindu-i în brațe.

Numele fetei era Reiko.

– Un nume frumos, am spus surâzând.

– Orice s-ar întâmpla, i-a murmurat mama copilului adormit, care își mișca buzele ca și cum ar fi supt.

– O să fie mai bine după ce ajungi acasă, am asigurat-o eu.

M-a privit cu ochi lipsiți de speranță.

– Simțeați că mergeți acasă când ați plecat de la spital cu Yasu?

– M-am simțit așa cum te simți și tu.

– Dar aveți un fiu.

– Eram tot o mamă.

A dat din cap încet, mângâind obrazul roșu al copilului cu un deget.

– Spuneți-mi, Maiestatea Voastră! Ce se poate face pentru o fetiță care nu va fi prinț niciodată?

12 AUGUST 2003, TOKIO – într-o acțiune fără precedent în analele comportamentului imperial modern, prințesa moștenitoare Keiko, 42 de ani, cu fiica sa de numai doi ani, prințesa Reiko, pe care o ținea aproape pentru a o liniști, a căutat să se protejeze luna trecută de ochii publicului și de presiunile datorate poziției sale în casa de vară a familiei sale în stațiunea muntoasă Karuizawa, unde până și adjutanții săi oficiali aveau acces limitat.

Prințesa Keiko a absentat de la toate evenimentele publice de la începutul anului trecut, prezentând efectele presiunii puse asupra sa de a da naștere unui moștenitor de sex masculin pentru Tronul Crizantemei și ale stresului de a se adapta monarhiei celei mai vechi din lume.

Se confirmase din surse sigure că prințul moștenitor Tsuyo o vizitase de două ori, dar, în ambele ocazii, își petrecuse cea mai mare parte a timpului într-un hotel din localitate. Și acest lucru era, de asemenea, fără precedent.

Hotelul în care stătea prințul în timpul vizitelor sale în Karuizawa este cel pe al cărui teren de tenis se întâlniseră părinții săi, Maiestățile lor Imperiale, prima dată, în 1957.

ÎN DIMINEAȚA PLECĂRII SPRE KARUIZAWA, mi-a trimis vorbă, întrebându-mă dacă putea veni să-și ia la revedere. Okubo mi-a adus mesajul așa cum îl primise – „Vă rog să

o informați pe Maiestatea Sa Haruko că aș fi extrem de fericită dacă m-ar primi în această dimineață înainte de plecarea mea” –, adăugând, la sugestia sa, că văzuse mașina încărcată cu bagaje și deci nu era timp de pierdut. Din fericire, nu aveam nimic programat în acea dimineață și m-am putut duce cu el la locuința ei.

Nu știa că vin; am fost introdusă într-o cameră de așteptare și rugată să aștept până era chemată. Am fost lăsată singură în acea cameră mare cu un șemineu imens, cu o vază rusească și un scrin provensal, cu un cal Tang și cu multe alte obiecte. Era, ca toate camerele în care locuiam, un depozit de artefacte dintr-o lume îndepărtată, deodată a noastră și totuși neapartinându-ne. Plină de disperare.

Într-o parte, pe o masă, se găseau fotografiile în rame aurite ale familiei: Keiko și Yasu și Reiko; soțul meu și cu mine; Kumi și Seiji și cele două fiice ale lor. Fotografiile erau formale – stilul obișnuit de la Curte, menit să formeze un strat din lac impenetrabil contra prafului și crăpăturilor cauzate de timp –, iar zâmbetele, neclintite. Și totuși simțeam că prin armura noastră imperială pot vedea spiritele vulnerabile de dedesubt, ce ne invadau viețile care, oricât de publice ar fi fost, nu erau menite a fi observate cu atâta minuțiozitate și care nu suportau privirea scrutătoare a celorlalți. Era înspăimântător și m-am trezit tremurând.

Chiar în acel moment, ea a intrat în camera de primire. Nu a încercat să schițeze un zâmbet fals pentru mine, nu ne mai prefăceam de mult. Avea patruzeci și doi de ani, dar astăzi părea mai degrabă că are cincizeci când i-am văzut ochii încercănați.

M-am ridicat pentru a o întâmpina.

– Am venit de cum am primit mesajul. Cum se simte Reiko-chan?

– E nerăbdătoare să vadă Karuizawa din nou, a răspuns Keiko, deși nerăbdarea era opusul a ceea ce îi sugera vocea.

Vorbea rar și făcea eforturi evidente, cuvintele ieșindu-i cu dificultate, ca și cum minții îi era frică de ceea ce gândea.

– Crede că plecăm din cauza căldurii.

– Și Yasu?

– I-am spus lui Reiko că tatăl ei este un om mult prea important pentru a pleca așa de mult timp.

– El unde e acum?

– I-am cerut să nu fie aici în dimineața asta. Ar fi fost mult prea greu.

– Vrei să-i transmit ceva din partea ta?

– Am discutat deja. E îngrijorat pentru mine – asta nu mai e un secret. El, și nu doctorii, a fost cel care mi-a recomandat să merg la Karuizawa cu Reiko și să stau la mama.

– Îi vei lipsi, am spus.

– Da... Privirea lui Keiko s-a oprit asupra fotografiei cu ei trei, a familiei ei, și a părut că se încovoiaie și că se clatină de nefericire.

– Îmi pare extrem de rău pentru Yasu, a spus ea cu o voce înceată. Și-a dat toată silința.

– Ca și tine.

S-a uitat la mine de parcă aș fi atins-o. În cameră, s-a așternut tăcerea. Deodată, am văzut că au podidit-o lacrimile și mi-am dat seama că stăteam acolo ca două străine. I-am atins brațul și am murmurat:

– Hai să stăm jos câteva secunde!

Nu s-a împotrivit lăsându-se îndrumată spre canapea. Canapeaua era moale, acoperită cu una dintre cele mai fine stofe, și ne-am cufundat în ea ca și cum am fi căzut pe o plută luxoasă. Am rămas acolo tăcute și împreună ne-am distanțat încet, ca niște supraviețuitori care își cunosc poveștile. Undeva, într-o altă cameră, s-au auzit zece bătăi goale, sunând brusc triste, ca o jucărie pentru copii. Notele au vibrat, iar tăcerea lăsată era tânguitoare și a părut să o sperie pe Keiko – a încercat să se ridice, dar mi-am pus mâna pe brațul ei și s-a așezat din nou supusă. După mulți ani, m-am întors spre nora mea și i-am oferit singurul lucru pe care-l aveam: am început să-i vorbesc cu sinceritate despre trecutul meu.

I-am spus că, atunci când mi-am pierdut vocea, soțul meu, asemenea soțului ei, fusese cel care mă sfătuisese să merg la părinții mei în Karuizawa. Și că – fiind fără speranță și îndurerată – îl ascultasem. Tăcerea ermetică a acelei călătorii, sentimentul că eram într-un cocon și în sfârșit, chiar dacă pentru o perioadă scurtă de timp, protejată și totuși în mișcare; sentimentul unei călătorii nu spre nimic, ci spre ceva din urmă: spre trecutul îndepărtat și spre tot ceea ce trăisem. Dar ce trăisem? Văzându-l pe tatăl meu, deja bătrân, apărând pe treptele din fața casei, ca și cum ar fi ieșit împiedicându-se dintr-un templu unde rugile sale nu au fost ascultate. Auzindu-i pe părinții mei vorbind cu mine și despre mine, ca și cum aș fi fost un bun de preț care fusese furat din casa lor, spart în bucăți de vandali și apoi returnat pentru a vedea dacă ei, care mă făcuseră, mă puteau repara din nou. Dar nu reușiseră să mă repare, cel puțin nu direct, pentru că și ei au fost spărți în bucăți de plecarea mea. Și astfel, acolo eram toți, o familie distrusă de istorie și nu îi iubisem și nu îi plânsesem mai mult ca în acel moment.

– Îmi vei lipsi, Keiko, i-am spus. Sper că știi asta.

S-a ridicat fără să-mi răspundă și am văzut că se uita țintă la fiica sa care apăruse în pragul ușii.

Reiko parcă aterizase de undeva, purta o rochie verde ca smaraldul și pantofi albi cu barete. Părul ei, de un negru strălucitor era tuns drept. Din partea cealaltă a camerei, ochii ei păreau două creștături, de-abia vizibili și totuși extrem de expresivi, ca și cum fața din jurul lor nu era decât sprâncene – care se ridicau, se lăsau în jos, se uitau pe furiș, orice modalitate de răspuns, dar nu cea clasică. La vederea ei, eu și mama ei i-am zâmbit cu dragoste.

Așa îmi amintesc de noi în acea dimineață când au plecat la Karuizawa.

OCAZIA ERA O CONFERINȚĂ DE PRESĂ în ajunul plecării lui Yasu, singur, într-o călătorie de zece zile prin Europa. În itinerariul său, erau incluse două nunți princiare și numeroase vizite de stat. Călătoria părea să promită rolul internațional foarte vizibil pe care oamenii și Keiko însăși și-l închipuiseră pentru prințesa moștenitoare. Ea ar fi trebuit să fie noua față a celei mai vechi familii din lume. Ea ar fi trebuit să ne reprezinte cât mai bine cu putință, nu doar față de noi, ci față de lume.

Dar ea se găsea în Karuizawa cu Reiko de luni bune. Ascunzându-se, recuperându-se – atât de multe definiții, nici una măcar de departe adecvată, toate rezumându-se la un singur lucru: nu era gravidă. Și deoarece nu era gravidă cu un fiu – și suferind de, a spus palatul, „o problemă de acomodare” – s-a stipulat că nu era aptă pentru a călători. Și că, într-adevăr, călătoria nu ar fi nici în folosul ei și nici în folosul țării.

Folosindu-se de forța care îi mai rămăsese, plecase. Dar nu ajunsese prea departe.

Fiul meu a apărut singur la conferința de presă, părând, după cum a remarcat un jurnalist, „deprimat, într-un mod total necaracteristic pentru el”. A fost pusă în practică cenzura obișnuită a întrebărilor. Dar înainte ca reporterii să poată spune ceva, cu un semn din cap și mâna ridicată, Yasu a sugerat că vrea să ia cuvântul. Camera tăcută se afundase într-o tăcere și mai mare, și totuși, în spatele tăcerii, se simțea un zumzet de

anticipație: prințul moștenitor urma să facă o remarcă spontană privind depresia soției sale și separarea lor ca familie. Se va îndepărta el, după cum făcuse și soția sa mai înainte, de scenariul dinainte pregătit?

Yasu a început să vorbească fără notițe reporterilor. Vocea sa era grea, în mod necharacteristic pentru el, cu o cadență rară și șovăielnică – așa cum, în timpul înmormântării unei persoane iubite, chiar și aerul pare congestionat cu amintiri ale vieții care tocmai a plecat, rămășițele nesfârșite ale pierderii suferite.

– Aș vrea să vă spun că sunt profund îndurerat pentru că prințesa Keiko nu mă poate însoți în călătoria în Europa, a început el. Îmi este foarte greu să o părăsesc pe ea și pe prințesa Reiko în asemenea momente. Din cauza stării de sănătate și a emoțiilor resimțite de soția mea, i s-a spus că nu poate călători. Aceasta este decizia celor care se îngrijesc de sănătatea sa și trebuie respectată. Este pentru protecția sa. Și totuși, trebuie să spun că sunt... Este greu...

Emoțiile l-au făcut să se oprească. S-a ridicat și a început să tremure. Eu, mama lui, îl urmăream la televizor, și când l-am văzut cum tremură, m-a luat tremuratul și pe mine. Reporterii îl priveau înfomețați – îi priveau fața distrusă, fața, în sfârșit, umană a bunei-cuviințe înfrânte, atât de puțin princiare.

A reușit cumva să-și revină și a încheiat:

– Acesta este tipul de călătorie la care ar fi dorit să participe din tot sufletul și la care ar fi excelat. Dar este prea obosită. Este extenuată. Nu știu ce altceva v-aș mai putea spune. Nu se simte bine. Fiica mea e cu ea. Mi-e dor de amândouă mai mult decât pot spune. Vă mărturisesc că plec în această călătorie cu gândul să mă întorc cât mai repede. A făcut o pauză. Asta e tot.

Nu a mai răspuns altor întrebări în acea zi. Vorbise din inima pe care a luat-o apoi cu el.

- CHIAR TREBUIE să mergi la Karuizawa mâine?
- Vreau să o văd pe nepoata noastră, Shige. Trebuie să o văd.
- Cât timp o să fii plecată?
- Okubo mă ia la opt și jumătate. Până seara sunt acasă.

Ne îndreptam spre apartamentele noastre private după cină. Shige și-a întins mâna ca să i-o iau, ca pentru a mă ajuta – dar, de fapt, era pentru a-l ajuta eu pe el. Trecuse o lună de la operația pe care o făcuse pentru cancerul de prostată. Simțea o sfârșeală în picioare, mi se confesase, care îl făcea să se simtă gol și fără vlagă. În intimitate, se plânsese de oboseală cronică.

Oprindu-ne o singură dată să ne odihnim, ne-am întors în camerele noastre. De îndată ce ușa s-a închis în urma noastră și servitorii dispăruseră, se lăsase să cadă pe pat și închise ochii.

- Te ajut să te pregătești?

Nu mi-a răspuns, iar eu am stat acolo observându-l, fără ca el să-și dea seama.

- Cel puțin lasă-mă să te dezbrac de hainele astea!
- Nu vezi că încerc să dorm? a murmurat el.
- În capul oaselor?

A întredeschis ochii.

- Ești foarte încăpățânată.
- Ridică-ți brațele!

A oftat, dar s-a supus. L-am dezbrăcat ca pe un copil sau ca pe un bătrân, încercând să mă conving că nu era nici una,

nici alta. Era soțul meu. Era împăratul. L-am ajutat să-și ia pijama, apoi l-am învelit și l-am mângâiat pe păr.

– Gata! am spus.

Își deschise din nou ochii.

– Haruko!

– Ce mai e?

– Ți-am spus cât de fericit m-ai făcut în toți acești ani?

– De multe ori. L-am mângâiat pe picioare peste plapumă.

Poate doar o dată, după ce ne-am căsătorit. Acum culcă-te!

A închis ochii și a adormit imediat.

Am stat acolo un timp, în fața mesei de toaletă, îmbrăcată, neputând nici măcar să-mi perii părul. Nu mă priveam pe mine, ci reflecția soțului meu adormit. Îmi spuneam mie și oglinzii toate rugăciunile pe care de-a lungul vieții uitasem să le spun. E incredibil cum îți amintești cuvintele.

Cu o seară înainte de operația lui, am cerut ca un pat pliant să fie adus în salonul său de spital, pentru a putea să stau cu el cât timp era acolo. Cererea mea a fost întâmpinată cu rezistență din partea multor departamente, inclusiv din partea lui. Dar nu am vrut să ascult ceea ce-mi spuneau țăpii bătrâni. Patul a fost adus, iar eu m-am mutat cu soțul meu. Eram o teroare și o forță peste care trebuia să treci, ceea ce, bineînțeles, nu era decât praf în ochi. Timp de zece zile, am trăit cu el în acel salon intim, privind cum viața se scurgea din el și apoi revenind. Simțind cu fiecare fibră din corpul meu ritmul de melc al revenirii sale. Dar și al revenirii mele nesigure.

Pentru că purul adevăr era că nu-mi puteam imagina cum puteam să continui în această lume ciudată și opacă fără el.

MERGEAM DEJA DE O ORĂ, în tăcere, când i-am pus lui Okubo o întrebare care îmi stătea pe limbă de ceva vreme.

– Îți amintești, Koji, cum m-ai dus pe aceeași rută acum patruzeci de ani?

– Nu voi uita niciodată, Maiestatea Voastră!

– Ceva special?

– Ceea ce-mi amintesc, Maiestatea Voastră, este faptul că nu ați scos nici un cuvânt. Nici un cuvânt toată călătoria.

Ne-am continuat drumul. Acesta urca neconținut. Dimineața era de un albastru alpin, iar norii, înalți. Eu stăteam în spate, în salonul meu spațios: mirosul pielii, cunoașterea tăcerii.

– Koji, am zis în cele din urmă, ai mai însoțit-o ca șofer pe prințesa Keiko și înainte. După părerea ta, care crezi că este starea ei mentală?

– Starea ei mentală, Maiestatea Voastră?

– Haide, noi doi ne cunoaștem de mult timp! Nu trebuie să te porți cu mânuși cu mine.

Okubo s-a tras tare de lobul urechii.

– Bineînțeles, Maiestatea Voastră! Am fost întotdeauna...

A făcut o pauză, iar eu am rămas inertă, dorindu-mi să vorbesc.

– Îmi pare...

– Da?

– Cea mai tristă femeie din lume, a zis.

Apoi a tăcut.

– Da, am fost de acord și eu.

M-am întors și am privit pe geam. Ajunsesem în vârf, unde pământul era drept; în curând, urma să trecem granița în prefectura Nagano și apoi în Karuizawa.

REIKO AȘTEPTA ÎN FAȚA CASEI Mori când am trecut pe poartă.

– Bunico! a strigat, țopăind spre mașină.

Inima mi-a tresărit la vederea ei. M-am aplecat pentru a o strânge în brațe și, în aerul strălucitor de septembrie, am văzut extrem de clar fiecare detaliu care o reprezenta, ca și cea mai clară amintire a copilăriei mele: râsul ei ascuțit și dulce, rochia ei verde ca smaraldul, părul ei care mirosea a frunze de prun, șosetele pe care erau desenate frunze mici de culoarea ruginei.

S-a proptit de mine ca sinele care îmi lipsea.

Apoi, peste umăr, am văzut-o pe mama ei care ne urmărea, cu o mână ridicată într-un gest nepăsător de bun venit. Prea slabă, cu ochi mohorâți și haine simple. Nimic care să reamintească de aura de stăpânire de sine care fusese cartea ei de vizită în tinerețe. S-a îndreptat spre mașină nu cu mișcărilor ușoare ale atletei care fusese, ci cu pași mici, neîncrezători, de parcă i-ar fi fost frică ca pământul să nu se surpe sub greutatea ei. Îmi amintea de acele adolescente cu probleme, care nu mâncau decât cu îmbucături mici, care ajunseseră să se teamă și de gustul vieții.

Am privit în jos, zâmbind fără să vreau – pentru că, cu un chicot zburdalnic, Reiko se cățăraseră pe picioarele mele și mă trăgea de mâini ca să dansez cu ea. Am ridicat-o în aer și am fost recompensată cu un chițait de plăcere.

– Reiko-chan, ești ușoară ca o pasăre, i-am zis.

– Sunt mai mare decât Tok!

– Cine este Tok?

– Câinele care salută.

– Un câine care vorbește?

Ridicând-o încă o dată, am pus-o pe pământ ușor.

– Du-te acum, micuțo! Eu și mama avem lucruri importante de discutat.

– Ce fel de lucruri?

– Lucruri plictisitoare care nu ar putea interesa o fetiță inteligentă ca tine.

Și-a încrucișat brațele peste piept.

– Ce fel de lucruri?

În loc să-i răspund, l-am strigat pe Okubo. A venit lângă noi într-o clipită, murmurând:

– Vino cu mine, prințesă Reiko!

– Vreau să călăresc, a spus ea.

– Poftim? a zis Okubo cu suspiciune.

Ea a făcut un semn către umerii săi. Okubo a oftat. A ridicat-o de subsuori și a pus-o drept pe umerii săi.

– Spune „la revedere“! a instruit-o el.

– La revedere!

Ne-a făcut semn cu mâna.

A început să o ducă spre casă, încet, la început.

– Haide! a strigat ea, lovindu-l peste capul său cărunt.

Iar Okubo, bărbat înțelept cum era, a început să alerge.

EU ȘI KEIKO AM URMĂRIT-O PLECÂND. În acest răstimp, a rămas tăcută. În cele din urmă, m-am întors și m-am uitat în ochii ei negri.

Și-a plecat capul.

– Sunteți drăguță că ați venit până aici, Maiestatea Voastră!

– Te rog, după toate câte au fost între noi, aș vrea să nu mai fi formală cu mine!

– Cum doriți.

Am confirmat și am rugat-o să-mi spună pe nume. A fost de acord, dar nu a făcut-o. Ca și cum trecuse deja peste numirea lucrurilor, acele vase de speranță pe care nu le putea simți.

Atunci, dinspre casă, s-au auzit niște pași și ne-am întors privirea pentru a vedea cine venea. Mama ei se apropia de noi.

O femeie frumoasă, îmbrăcată imaculat, doamna Mori m-a salutat cu o plecăciune și m-a chemat în casă pentru a bea ceva.

Noi, trei femei, formam o adevărată procesiune pe cărăruia din piatră care ducea spre casă. Pașii noștri erau egali și tăcerea noastră, asurzitoare. Am aruncat o privire spre Keiko, dar era pierdută din nou în gândurile ei și m-am uitat spre copacii și arbuștii din jurul nostru în care cântau păsările. Păsările din Karuizawa. Păsări cântătoare și cuci, mi-am amintit cu durere, păsări micuțe, cu penaj alb cu negru, cu dungi portocalii, care zburătăceau prin pini și pe sub streășină și care, din când în când, intrau printr-un *shoji* deschis, rămânând blocate fără speranță în camerele umbroase ale casei tatălui meu.

LA MASĂ, DOAMNA MORI ȘI CU MINE am purtat o conversație politicoasă, la care Keiko nu participa decât dacă îi era adresată o întrebare directă. Altfel, se uita țintă la mâncarea ei, fără să o atingă, o umbră a ceea ce fusese, cu ochii adânciți în orbite și cu degetele strângând fața de masă într-un mod absent. Nu mai era îndeajuns de puternică pentru a face pentru ea ceea ce trebuia făcut, să vorbească, să mănânce, să se ridice, să plece. Îmi venea să o zgudui – și să o îmbrățișez. Din bucătărie – unde Reiko lua masa cu o bonă – auzeam frânturi din întrebările neconținute ale fetiței, o baie de lumină plină de viață care ne împresura cu o și mai mare umbră.

Mai târziu, Keiko și cu mine ne-am retras singure pe terasa din spatele casei, care dădea spre o grădină mică. Afară începea să se răcorească, iar ceștile noastre cu ceai fierbinte scoteau fuioare delicate de abur. În fața noastră, o piatră mare și striată se reflecta într-un iaz; sub un arțar japonez, o singură frunză stacojie se odihnea pe o movilă de mușchi ca o stea căzută și stinsă.

Câtva timp, nici una din noi nu a scos o vorbă. Aerul a devenit din ce în ce mai rece până mi-am terminat ceaiul. Keiko nu s-a atins de al ei. Se uita țintă la grădină fără să o vadă și părea că nu-și dă seama că sunt cu ea.

O a doua frunză căzu. Am privit-o amândouă cum plutea spre pământ.

Acum, două frunze moarte zăceau pe pământ. Dacă am fi rămas în pozițiile noastre mai mult timp, pasive, fără să facem nimic, ar fi fost trei. Trei ar fi fost prea multe; trei ar fi fost rănicioase, o altă greșeală de neiertat care s-ar fi adăugat la cele deja făcute. M-am gândit la nepoata mea Reiko – atât de tânără și totuși marcată pe viață. Care nu va cunoaște niciodată o altă lume decât pe aceasta.

Și cu o undă de remușcare amară, m-am gândit: „S-a întâmplat din nou. Lăsăm din nou să se întâmple. Nu este drept sau firesc, este o crimă împotriva naturii”.

– Keiko! am strigat-o pe nume.

Așa a început totul. I-am spus numele, iar la început ea a rămas tăcută, uitându-se fix la arțarul din fața ei ca și cum ar fi așteptat să cadă o a treia frunză. Apoi, după un moment prelung, și-a întors capul. Ochii pe care i-am văzut uitându-se la mine nu aveau trecut și nici viitor.

– Trebuie să o duci departe pe Reiko și să nu te mai întorci niciodată, i-am spus. Înțelegi ce-ți spun?

Și deodată, în spatele acelor ochi morți – o lumină.

ÎNAINTE CA EU SĂ PLEC ÎN ACEA ZI:

Reiko stătea ghemuită pe pământ, într-o parte a casei, târându-și tivul rochiei verzi prin noroi și frunze moarte, construind cu atenție o grămadă de pietricele cu mâinile.

– Bunico?

– Da, Reiko-chan!

– Îți place aici?

– În Karuizawa?

Vocea mea de femeie bătrână se îngroșase deodată de dorință – pentru acel nume și pentru tot ceea ce se întâmplase aici în viața mea și pentru tot ceea ce urma să se întâmple.

– Iubesc Karuizawa din tot sufletul, i-am spus.

– Dar pari tristă.

Aplecându-mă cu dificultate, am ridicat o pietricică și i-am dăruit-o.

– Într-o zi, Reiko-chan, vei înțelege cum cineva poate iubi ceva și poate fi trist pentru acel ceva în același timp.

A tăcut. A adăugat pietricica pe care i-am dat-o grămezii, făcând pietrele să cadă ca o avalanșă. Trebuia să o ia de la capăt.

– Îmi construiesc propriul meu palat, a spus ea cu curaj.

– Observ.

– Durează destul de mult.

– Da, micuțo, durează.

– Când va fi gata, vii să locuiești cu mama și cu mine?

- Dacă vrei.

- În curând, a insistat ea.

A ridicat o mână plină cu pietricele proaspete. Știa atât de puține, și totuși atât de multe. Se făcea tot mai răcoare și m-am întrebat dacă n-ar trebui să o duc în casă.

- Bunico?

Sus, în copac, deasupra noastră, ne privea o cioară.

- Da, Reiko-chan.

- Putem sta aici pentru totdeauna?

Iarna nu era departe: un soare cu dinți, frunze moarte pe jos. Nepoata mea construia un palat din pietricele, uitându-se la mine de parcă aș fi fost o persoană care avea răspunsurile și rezultatele.

M-am așezat pe vine lângă ea și i-am dat părul după urechi. Mâinile mele au rămas acolo, atingând-o, pentru că nu puteam suporta să o las să plece.

STĂTEAM LÂNGĂ FEREAȘTRĂ, în biroul meu, urmărind mașina neagră care se apropia. Noaptea trecută, Okubo îmi spuse:

– Maiestatea Voastră, nu trebuie să știți nimic despre lucrurile care se vor întâmpla.

Am fost de acord; vor fi detalii despre care nu voi ști nimic. Dar mașina se tot apropia și printre ramurile goale ale copacilor care se reflectau pe parbrizul lăptos, capul și umerii lui Okubo au devenit vizibili – un spirit într-o pădure plutitoare. Apoi mașina s-a apropiat, inima începându-mi să-mi bată cu putere, iar imaginea s-a rearanjat și pădurea a dispărut. Era doar un bărbat, șoferul și confidentul meu, singurul în care puteam avea încredere, care venea dintr-un aeroport mic, necunoscut, de la o sută optzeci de kilometri sud-vest de Karuizawa, unde, fără ca nimeni să știe, în acea dimineață, sub numele necunoscut al soțului ei, aterizase, ca un vas salvator, avionul privat al lui Miko din Hawaii.

ÎN ACEA DIMINEAȚĂ, cerul avea nuanța gri a coșurilor de fum, apăsând asupra pământului îngrijit, pe care eu și soțul meu, urmându-ne rutina banală, ne plimbam.

– Mă tot gândeam, mi-a spus.

M-am întors să mă uit la fața pe care o cunoșteam mai bine ca pe oricare alta; mai bine decât pe cea a tatălui meu, pe care timpul începuse ușor-ușor să mi-o răpească. Eram căsătoriți de patruzeci și șase de ani. Iar el, ascuns cu strășnicie în spatele cercurilor de apă și piatră, avea încă un vâl peste ochi care, în curând, urma să-i fie smuls.

S-a oprit din mers și a rămas cu mâinile pe șolduri, cu pieptul ridicându-i-se și coborând. Pe fața sa nu se zăreau urmele unei oboseli fizice, dar eu știam, pentru că descoperisem recent pe noptiera sa o revistă de fitness pentru vârstnici, că poziționarea deschisă a brațelor sale reprezenta un efort conștient de a trage mai mult oxigen în plămâni.

– Am hotărât ca atunci când Keiko și Reiko-chan se vor întoarce de la țară, să mergem toți la Hayama câteva zile, a spus. O să vorbesc cu Yasu despre asta. O să și insist. Spunem că suntem o familie, dar, dacă mă întrebi, nici nu mai e vorbă de așa ceva.

Cu mișcări lente, s-a aplecat și a cules o rămurică de pe cărăruia cu pietriș, punând-o în buzunarul de la pantalonii de trening.

– Ne-am îndepărtat, Haruko, și e timpul să ne reunim. A oftat obosit, lăsându-și mâinile să cadă. Mergem mai departe sau ne întoarcem?

– Hai să ne întoarcem!

În acel moment, când am trecut de mica suită care ne veghea pașii, am observat grupul de bărbați în costume negre care venea spre noi. Apropiindu-se de soțul meu, marele intendent Minamoto a scos o batistă din buzunar, tamponându-și fața transpirată. Mâna părea că-i tremură, iar plecăciunea onorifică, deși impecabilă ca întotdeauna, avea un aer grav.

– S-a întâmplat ceva, Minamoto-san?

– Maiestatea Voastră, putem vorbi în particular?

– Poți vorbi liber chiar aici.

Minamoto s-a adunat.

– Maiestatea Voastră, se pare că prințesele Keiko și Reiko au dispărut.

Soțul meu l-a țintuit cu privirea. S-au scurs câteva secunde până când a putut să îngaime ceva.

– Dispărut? Cum adică? Explică-te!

– Nici una dintre prințese nu poate fi găsită.

– Nu înțeleg – unde s-au putut duce? De cât timp lipsesc?

– Prințesa Reiko a fost văzută ultima oară dormind în patul său din Karuizawa la aproximativ opt și douăzeci ieri-seară. Prințesa Keiko a urcat în camera sa la ora nouă și zece. Dis-dimineată, bona s-a dus să o vadă pe prințesa Reiko și a observat că lipsea. Imediat după aceea, a văzut că nici mama ei nu era.

– Nimeni nu le-a văzut părăsind zona?

– Nu, Maiestatea Voastră.

– Dar ceea ce-mi spui, pur și simplu, nu e posibil.

– Intervievăm pe toată lumea din zonă. Le căutăm cu toate resursele pe care le avem.

– Aeroporturile și gările?

– Oamenii noștri se interesează.

– Aveau acces la mașină?

– Nu, Maiestatea Voastră. Și nici un vehicul nu a fost văzut intrând pe proprietate în perioada în cauză, și nici una dintre mașinile de pe proprietate nu lipsește.

– Poate au fost răpitate, a spus soțul meu grav.

Minamoto a ezitat.

– Cred că poliția din Karuizawa ar fi aflat deja ceva despre o asemenea situație. Dacă această știre ajunge la presă, ne confruntăm cu o catastrofă.

În privirea soțului meu s-a citit reproșul de un negru lucios.

– Spune-mi, Miramoto-san, cum ai numi tu ceea ce tocmai s-a întâmplat, dacă nu o catastrofă?

Marele intendent nu a spus nimic, iar soțul meu s-a întors spre mine, adevăratul sens al celor întâmplate observându-i-se în umerii încovoiați.

Eu nu am spus nimic. L-am luat de braț și, mult mai repede decât am plecat de acolo, ne-am întors la reședința noastră. În fața camerelor noastre, Yasu se plimba stoic, ca un prizonier resemnat în fața sorții.

CONFORM INVESTIGATORILOR IMPERIALI, prințesa Keiko lăsase în urma sa câteva nimicuri pe care le adusese cu ea la Karuizawa cu câteva luni înainte: o cutiuță simplă în care pluteau boabe de orez pictate, care arătau ca niște spirite care dansează; o figurină în formă de țestoasă cioplită dintr-un săpun; un pieptene din fildeș, un bonsai ale cărui membre pitice, îndoite de parcă ar fi fost rupte, păreau că reflectă o imagine de durere veșnică. Pe lângă un singur set de haine, doar un singur lucru lipsea din camera sa: o fotografie cu fiica sa călărind un ponei. A fost scoasă din rama lăcuită care, deși golită de sens, stătea încă pe noptieră.

La fel, din dormitorul prințesei Reiko nu lipsea decât un singur set de haine și un obiect: în cazul ei, un câine mic din pluș, pe care i-l făcusem cadou eu.

Din toată casa, nu lipseau valize, mâncare, lenjerie de corp, paltoane, bijuterii, pălării, perii de păr, rujuri, tușuri de ochi, obiecte de igienă feminină, cărți, reviste, scrisori (erau doisprezece – nouă de la Yasu, două de la ambasadorul Mori, una de la mine, nici una cu informații care să aducă lumină asupra celor întâmplute), bani, carduri de credit (ale doamnei Mori – deoarece, ca și mine, la căsătoria cu prințul moștenitor, renunțase la ideile de credit și de datorie), medicamente prescrise pentru depresie, anxietate, insomnie; mementouri, flori, jucării, coșuri împletite din trestie, pietre din munți, păsări din copaci, istorie

din seifuri. Era ca și cum o mână se abătuse din ceruri, o ridicase pe această sărmană femeie dintr-un loc în care nu-și găsea liniștea și le luase, pe ea și pe fiica ei, fără ca măcar să zgârie suprafața celulei în care stătuseră. Unde sau dacă erau moarte sau vii nu se putea ști. Dispăruseră pur și simplu.

ÎN KARUIZAWA, SEARA SE LĂSA PE NESIMȚITE. Casa Mori și orașul continuau să fie țintele unor activități frenetice, bărbați în uniformă sosind și plecând.

Era un război, un război fără inamic. Victimele au fost inamicul, iar acum ele dispăruseră. Și totuși războiul de-abia începea. Poate nu se va termina niciodată.

Căutarea avea loc pe mai multe planuri. Se poate spune că nu se mai văzuse așa ceva. Cu o viteză impresionantă, marele inten-dent Minamoto închisese bulevardele bârfelor și ale diseminării ideilor. Poliția și presa erau manevrate în modul obișnuit, cu o ferocitate birocratică nemaiîntâlnită până atunci. Viitorul insti-tuției imperiale – se spunea chiar că viitorul națiunii – era atacat. Mesajele concepute ca fiind cele mai puțin dăunătoare intere-selor Curții erau singurele lansate. Se anunțase că doctorii care o trataseră pe prințesa moștenitoare – toți experți, de la cele mai bune spitale, eram asigurați – consideraseră că, pentru sănătatea fragilă a prințesei Keiko, absența acesteia din toate evenimentele publice trebuia „extinsă pe timp nelimitat”. Nu se putea ști când ea sau prințesa Reiko vor apărea din nou în public.

În ceea ce-l privea pe prințul Tsuyo, singur din nou în viața sa privată, așa cum se și așteptase, se observase la următoarea conferință de presă că, deși părea trist, nu părea paralizat sau neputincios și nici nu simțea nevoia să devieze de la scenariul pregătit. La sfârșit, tatăl său și cu mine, îndemnați de marele

intendent, am urcat pe podium alături de fiul nostru, o afișare a unității familiale care, potrivit multor guri din presă, reasigurase poporul că familia imperială era încă intactă.

Între timp, în umbrele tăcute ale națiunii noastre, căutarea dispărutelor continua. În mod secret și invizibil, țara a fost cutreierată în lung și-n lat, au fost urmate toate firele de investigație posibile, fără nici un rezultat. Lipsa de probe era atât de uimitoare și de perfectă, încât după un timp, a început să aibă efectul unui narcotic puternic asupra celor care participau la căutare, separându-i de percepțiile lor sincere și absorbindu-le toată curiozitatea. Bărbații puternici obosiseră și începuseră să se gândească la odihnă.

– MAIESTATEA VOASTRĂ?

Eram în mașină și mergeam în oraș, lăsând palatul în urma noastră. O călătorie de după-amiază, o călătorie spre nicăieri.

Privirea lui Okubo s-a mutat de la drumul din față pentru a o întâlni pe a mea intenționat în oglinda retrovizoare – făcând, în acea fracțiune de secundă, un pas îndrăzneț printr-o ușă care, oricât de veche și de cunoscută, nu fusese niciodată deschisă între noi. În mica sticlă lustruită care era conștiința sa și a mea, ne-am privit hotărâți, fără măști sau camuflaje.

Tocmai îmi dăduse un plic care nu avea nici un timbru sau mărci poștale, pe care Miko scrisese, cu scrisul ei familiar, un singur cuvânt incitant: „Gazela”.

Degetele îmi tremurau când am despăturit pătratul de hârtie, colțurile sale fluturând în suflul unei brize. Dar geamurile mașinii erau închise.

– Maiestatea Voastră?

Okubo încă mă privea în oglindă.

Copleșită pe moment de ceea ce vechea mea prietenă mi-a scris pe hârtia pe care mi-a trimis-o din America, nu i-am putut răspunde.

Doi cocori. Doi cocori în zbor.

– Prietenii noștri, Koji? am reușit să îngaim, în cele din urmă.

– Știu din surse sigure că prietenii noștri sunt în siguranță și se simt bine, Maiestatea Voastră, mi-a răspuns Okubo. Mai

ales cea mică. Deși totul este nou pentru ea în America și îi este foarte dor de Maiestatea Voastră.

– Și mie de ea.

Plângeam încet. Ne-am continuat drumul. Okubo făcea ochiuri delicate. Mi-am reamintit copilăria și o simțeam de parcă ar fi fost viața mea. Și atâta timp cât eram încă în viață pentru a o povesti, voiam să-i povestesc nepoatei mele despre acea viață. Da, voiam să v-o povestesc și vouă, ca să înțelegeți.

ÎNCEPEA SĂ SE ÎNTUNECE. La marginea unui parc întins, Okubo a oprit mașina.

– Se face târziu, Maiestatea Voastră. Mergem la palat acum? Ștergându-mi ochii, i-am zâmbit.

– Încă nu, Koji.

Am deschis geamul și am simțit adevărata briză uitată atingându-mi pielea în orașul în care mă născusem.

Mulțumiri

Mulțumirile mele se îndreaptă în mod special către Binky Urban, minunatul meu agent în vârstă de douăzeci de ani. Nu știu ce m-aș face fără ea.

În plus, pentru ajutor – în diferite momente și în diferite moduri, importante și mai puțin importante – în privința cercetărilor și a editării acestei cărți, aș dori să le mulțumesc lui: Antoine Audouard; Rachel Cohen; Vincent Crapanzano; Courtney Hodell; Eri Hotta; Kikuko Imamura; Donald Keene; Jane Kramer; Susanna Lea; Sidney Mackenzie; Paula Merwin; William Merwin; Nader Mousavizadeh; Mimi Oka; Alan Schwartz; Jennifer Smith; Nan Talese; și – întotdeauna și în toate modurile posibile – soției mele, Aleksandra Crapanzano.